

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการทางสังคม
ประติขของครอบครัวในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

The Study of Pattern of Relationships Between Contemporary Behaviors of Thai
people and Socialization Process of Thai Families in Relation to the Development of the
Country.

สถาบันวิทยบริการ

โดย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์

รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธากณานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัคนางค์ ::ณีศรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ

รองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โศตรจรัส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ

1 มกราคม 2545

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินพุทธศักราช 2543 คณะผู้วิจัย ไคร่ขอขอบพระคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

1. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่อนุมัติโครงการวิจัย
2. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อนุมัติให้ใช้เวลาและสถานที่อุปกรณ์ในการทำวิจัย

3. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่อนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในภูมิภาคต่างๆ

4. คณะผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา 6 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ชงกิตติกุล รองศาสตราจารย์ วชิร ทรัพย์มี รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรวดี วัฒนากโกศล ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือและแบบวัดพฤติกรรมด้านต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยนี้

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ นิสิตบัณฑิตศึกษาคณะจิตวิทยา ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย ในส่วนช่วยเก็บข้อมูล บันทึกและจัดระบบข้อมูล ขอขอบคุณ ครูและนักเรียนกรมสามัญศึกษาที่กรุณาเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจและมาตรวัดพฤติกรรม ห้ายที่สุดขอขอบคุณบุคลากรคณะจิตวิทยาที่ช่วยในการจัดพิมพ์รายงานวิจัยฉบับนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (หัวหน้าโครงการ)

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ

รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์

รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณนงก์ มณีศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ

หมายเหตุ การเรียงลำดับชื่อผู้ร่วมวิจัย เรียงตามตำแหน่งวิชาการและพยัญชนะ โดยที่ทุกคนมี
ส่วนร่วมการวิจัยเท่ากัน

เลขที่	ทศ
	๑๑๕
เลขทะเบียน	๐๑๑๐๓๒
วันที่	๑๖ เดือน ๑๒ ปี ๒๕๔๕

เรื่อง	การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการ สังคมประคิตของครอบครัวในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ
ชื่อผู้วิจัย	รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุญศุ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรชน โคตรจรัส รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธากานานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัคนางค์ มณีศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิธรรม
ปีที่วิจัย	2544

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการการสังคมประคิตของครอบครัวกับพฤติกรรมคน
ไทยในภูมิภาคต่างๆ
  2. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสังคมประคิตของครอบครัว
กับพฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ
  3. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบกระบวนการสังคมประคิตของครอบครัวและนำเสนอรูป
แบบของกระบวนการสังคมประคิตของครอบครัวที่นำสู่การพัฒนาประเทศ
- กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 คัดเลือกโดยการ
สุ่มหลายชั้นตอน จำนวน 2,535 คน จัดเข้าสู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้คือ แบบเอาใจใส่ แบบควบคุม
แบบตามใจ 1,316 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทาง
จิตวิทยา 6 คนจำนวน 7 ชุด แบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดูพัฒนาตามทฤษฎีและผลการวิจัยของ Diana
Baumrind
- การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง
และวิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ
- ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านต่างๆ
ทุกพฤติกรรมทางบวกคือการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อ
การพัฒนาประชากรที่ดีสำหรับการพัฒนาประเทศมากที่สุด

Research Title : The Study of Pattern of Relationships between Contemporary Behaviors of Thai People and Socialization Process of Thai Families in Relation to the Development of the Country.

Name: Associate Prof.Puntip Sirivunnabood (Ph.D)
 Associate Prof.Theeraporn Uwanno (Ph.D)
 Associate Prof.Penpilai Rithakananone (Ph.D)
 Associate Prof.Supapan Kotrajaras
 Assistant Prof.Kakanang Maneesri (Ph.D)
 Assistant Prof.Punrapee Suttiwan (Ph.D)

Academic year: 2001

Abstract

The purposes of this study were 1, to study parenting styles of families in contemporary Thai society in different regions of Thailand. 2, to study relationships between parenting styles and Thai people's behaviors, 3, to synthesize patterns of parenting styles that lead to the development of the country.

Participants were 2,535 students in Mathayomsueksa one and six from five different regions: Bangkok Metropolis, Central, Northern, Southern, and Northeastern regions. Only 1,316 subjects were recruited and arranged into 4 Baumrind parenting styles ; authoritative, authoritarian , permissive, and neglectful .

Data were collected by 7 instruments developed by the research team members and 6 senior psychologists. Then data were analyzed by the two-way ANOVA and the post hoc multiple comparison procedure, the Scheffe test.

The major findings are as follows :

1. There are significant differences in parenting styles in every behaviors. The authoritative parenting style contributes positively to all five behaviors : social , political, self-directed, environmental, and economical .

2. The authoritative parenting style is the best parenting style that leads to good citizenship for the development of the country.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ii
บทคัดย่อภาษาไทย	iii
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	iv
บทที่ 1	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
แนวคิดพื้นฐาน	3
-ความหมายของกระบวนการสังคมประภคของครอบครัวไทย:การอบรมเลี้ยงดู	3
-แนวคิดทฤษฎีและการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู	7
-ความหมายของพฤติกรรมคนไทย และตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์	13
-แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรม ของบุคคล	14
-แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยของคนไทย	31
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	67
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย	67
ขอบเขตการวิจัย	68
คำจำกัดความ	68
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	69
บทที่ 2	
กลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	107
การวิเคราะห์ข้อมูล	107
บทที่ 3	
ผลการวิจัย	109
บทที่ 4	
การอภิปรายผล	324

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	354
บรรณานุกรม	367
ภาคผนวก ก.	380
ภาคผนวก ข.	406
ภาคผนวก ค.	410
ภาคผนวก ง.	412

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย
2. แนวคิดพื้นฐาน
  - 2.1 ความหมายของกระบวนการสังคมประคิตของครอบครัวไทย:การอบรมเลี้ยงดู
  - 2.2 แนวคิดทฤษฎี และการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
  - 2.3 ความหมายของพฤติกรรมคน ไทย และตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์
  - 2.4 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล
  - 2.5 แนวคิดทฤษฎีและการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมคนไทย
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย
5. ขอบเขตการวิจัย
6. คำจำกัดความ
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทนำ

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินปี พ. ศ. 2543 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเบื้องต้น ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นกระบวนการสังคมประคิตที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในชีวิตของมนุษย์ งานวิจัยนี้เกิดขึ้นจากความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน(2543) โดยมีที่มาของปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหานานัปการในการพัฒนาประเทศทั้งปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ลึกลงถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ทุกสถาบัน และองค์กรพบว่าสาเหตุสำคัญ มาจากทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ไม่เหมาะสมและไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถาบันหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นระบบสังคม หรือระบบการศึกษาแต่ทั้งนี้สถาบันแห่งแรกในชีวิตของมนุษย์คือสถาบันครอบครัว อีกทั้งสถาบันครอบครัวยังเป็นสถาบันหลักในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการพัฒนาคนให้เกิดศักยภาพใน

1. การสร้างรูปธรรมภูมิปัญญา (Spirituality)
2. การเรียนรู้ในการพัฒนาคน (Learning in self development) อันนำไปสู่การพัฒนาชุมชน
3. กระบวนการจัดการเพื่อการพัฒนาคนและชุมชนที่ยั่งยืน

คณะผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันแรกในชีวิตของมนุษย์ทุกคนและกระบวนการสังคมประภคที่เด็กไทยได้รับจากครอบครัว โดยเฉพาะช่วงที่บุคลิกภาพของเด็กหล่อหลอมในระยะวิกฤต (Critical period) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาเด็กไปสู่ความเป็นคนให้เต็มศักยภาพของเขาในลักษณะต่างๆ

กระบวนการสังคมประภค หรือกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization process) ในการวิจัยนี้ หมายถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย ความสัมพันธ์ของเด็กกับสมาชิกครอบครัว เช่น บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้อง ญาติ พี่เลี้ยง หรือพี่เลี้ยงเด็ก ต่างก็จะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการสังคมประภคนี้จะเป็นผลโดยตรงจากวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค

งานวิจัยหลายเรื่องได้สะท้อนให้เห็นถึงผลของความสัมพันธ์ของครอบครัวที่ส่งผลถึงลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก ตลอดจนลักษณะนิสัยและสุขภาพจิตของเด็กเมื่อเขาเจริญเติบโตขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมตะวันออก เช่น Gjerde, Hiroshi และ Shimizu (1993) ได้ทำงานวิจัยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่น โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชาย ญี่ปุ่นอายุ 14 ปี หญิง 38 คน ชาย 46 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นญี่ปุ่นที่บิดา มารดา มีความเห็นตรงกันในการอบรมเลี้ยงดูจะมีบุคลิกภาพที่เป็นคนอบอุ่น เข้าใจคนมากกว่าเด็กที่บิดา มารดามีทัศนคติในการอบรมเลี้ยงดูไม่สอดคล้องกัน และผลนี้จะพบในวัยรุ่นหญิงมากกว่าวัยรุ่นชาย

ในประเทศไทยได้มีการวิจัยในทำนองเดียวกันถึงปัญหาของผลกระทบอันเกิดจาก ครัวเรือนที่แออัดที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว และส่งผลถึงความเครียดในตัวเด็ก ซึ่งเกิดจากปัญหาของการวางระเบียบวินัยครอบครัว และขณะเดียวกันส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดากับบุตร (Fuller, 1993)

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผนวกกับทฤษฎีและงานวิจัยทางการอบรมเลี้ยงดู คณะผู้วิจัยจึงเชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่จะสามารถยกระดับมาตรฐานทรัพยากรมนุษย์ของ

ประเทศ ในด้านคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ การเสียสละและเห็นผล ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนนี้ จะกระทำได้โดยผ่านกระบวนการของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสมาชิกของครอบครัวทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมตลอดไปถึงการเลี้ยงดูที่ได้รับ อิทธิพลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการจัดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับการหาเลี้ยงชีพตนเอง

ผลการวิจัยที่ผ่านมาในอดีตแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เติบโตในครอบครัวที่ดีจะมี สุขภาพจิตและพฤติกรรมด้านต่างๆ ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก หรือครอบครัวที่บิดามารดา มีปัญหาต่อกัน งานวิจัยในอดีต 20 ปี ที่ผ่านมามีทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยสนับสนุนข้อมูล ดังกล่าวนี้ เช่น ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจจนิก (2524) ซึ่งทำวิจัยกับนักเรียน ชายหญิงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 และ 3 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลาจำนวน 917 คน รายงานผล การวิจัยว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าตนได้รับการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มี ทักษะที่ดีต่อบิดามารดา และเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบ อื่น ต่อมาลาดทองใบ ภูวภิรมย์ (2530) ได้พบในผลงานวิจัยเรื่องบทบาทครอบครัวในการป้องกัน ยาเสพติด ว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์นั้นจะ มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดมากกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น นอกจากงานวิจัย ในประเทศไทยเองแล้วงานวิจัยในต่างประเทศในระยะที่ผ่านมาก็มีผลงานวิจัยในลักษณะเดียวกัน ฉะนั้นคณะผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบันว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนไทยในลักษณะใด และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลักษณะใดจะส่งผลต่อ พัฒนาการของเยาวชนไทยที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตต่อไป

2. แนวคิดพื้นฐาน

2.1 ความหมายของกระบวนการสังคมประภคิของครอบครัวไทย

การวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสังคมประภคิ (Socialization research) ในระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมามี สหพันธ์ให้เห็นว่าปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มาจากสถาบันทางสังคมที่มี อิทธิพลต่อเด็กจากสังคมประภคิทั้งสิ้น นักจิตวิทยาพัฒนาการ เช่น Paul Mussen (1977) หรือ Bion fanbrenner (1979) Hetherington (1978) ให้ความสนใจคืออิทธิพลของกระบวนการสังคมประภคิ ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชนในแง่มุมต่าง ๆ

Diana Baumrind (1980) สรุปว่ากระบวนการสังคมประจักษ์คือกระบวนการที่ริเริ่มมาจากผู้ใหญ่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในพัฒนาการของเด็ก โดยผ่านการอบรมกล่อมเกลาและการเป็นต้นแบบของผู้ใหญ่ซึ่งถ่ายทอดนิสัย ค่านิยม และการปรับตนของเด็กและเยาวชน

Baumrind เชื่อว่าผู้ที่ดูแลเด็ก (caretaker) สามารถควบคุมสภาพแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อกระบวนการคิด สติปัญญา บุคลิกภาพและความสามารถของเด็ก กระบวนการสังคมประจักษ์จะช่วยกล่อมเกลาให้เด็กเรียนรู้ และปรับตนให้อยู่ในความเป็นจริงของสังคม Baumrind อธิบายความเป็นจริงของสังคม 3 ประเด็น ที่เป็นปัจจัยให้เด็กเรียนรู้ที่จะพัฒนาคือ

1. ความขาดแคลน (Scarcity) เด็กจะทำอะไรหลายอย่างไปได้ เมื่อเด็กเจริญเติบโตและมีวุฒิภาวะสูงขึ้น พ่อแม่ส่วนใหญ่จะเรียกร้องให้เด็กพึ่งตนเองและทำอะไรด้วยตนเองมากขึ้น เด็กต้องมีความพยายามที่จะทำสิ่งที่เขาทำไม่ได้มากขึ้น

2. การแลกเปลี่ยน (Reciprocity) ในกระบวนการอบรมเลี้ยงดู เด็กจะเรียนรู้รูปแบบของการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน สิทธิพึงได้ของเด็กเป็นความรับผิดชอบ (Obligation) ของพ่อแม่ในลักษณะเดียวกัน เด็กก็ต้องตอบแทนพ่อแม่ด้วยความรัก ในลักษณะการสื่อสารสองทาง เช่น พ่อแม่ที่มีความยุติธรรมก็จะพัฒนาความไว้วางใจจากเด็ก

3. ความไม่แน่นอน (Indeterminancy) ความไม่ยุติธรรมจะเกิดในสังคมเสมอ แม้กระทั่งในครอบครัว เด็กต้องเรียนรู้ที่จะต้องยอมรับสิ่งที่ไม่อาจกำหนดไว้ล่วงหน้าได้ ตามบทบาทของเด็กซึ่งทำให้เด็กต้องยอมรับความเป็นจริง และเป็นบทเรียนที่จะทำให้เด็กรู้จักการให้อภัยในความบกพร่องของมนุษย์เมื่อเขาเติบโตขึ้น

Baumrind ได้ศึกษาแนวทางของกระบวนการสังคมประจักษ์ที่มีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเฉพาะจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว คณะผู้วิจัยให้ความสนใจในแนวคิดและวิธีการศึกษาของ Baumrind และใช้เป็นแนวทางการศึกษา และวิจัยครั้งนี้ และตามแนวคิดที่กล่าวไว้เบื้องต้น

ในงานวิจัยนี้กระบวนการสังคมประจักษ์ของครอบครัวไทย หมายถึง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในความหมายของการวิจัยนี้คือพฤติกรรมของบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูที่ปฏิบัติต่อเด็ก โดยมาจากสาเหตุภายนอกและสาเหตุภายใน รูปแบบวิธีการต่างๆของการอบรมเลี้ยงดู ที่เด็กได้รับไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย และเป็นกระบวนการที่ส่งผลโดยตรงจากวัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในแต่ละภูมิภาค ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยได้นำรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิด

ของ Diana Baumrind's Parenting styles ซึ่งได้จากการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของเด็กและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน Baumrind ศึกษาทัศนคติของบิดา มารดา ที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา (Baumrind, 1966, 1967, 1968, 1970, 1971, 1972, 1980) Diana Baumrind ได้ศึกษา ค้นคว้า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูติดต่อกันเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี ขณะผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวทางและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาโดย Baumrind มาเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นแนวทางการศึกษากระบวนการสังคมประกิดในการวิจัยครั้งนี้

ในการศึกษาของ Baumrind ทั้งที่เขียนโดย Baumrind เอง หรือ โดยผู้อื่นเช่น Shaller, D.R.(1994) หรือ Donbusch (1987), Maccoby.E & Martin, J.A(1983) ได้มีการแบ่งการพัฒนาารูปแบบการเลี้ยงดูของ Baumrind แบ่งเป็น 2 มิติใหญ่ ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

การดูแลบุตรของบิดามารดา

	มิติควบคุม	มิติการควบคุม (Controlling/demand)	ไม่ควบคุม (Uncontrolling/Undemand)
การตอบสนอง	มิติตอบสนอง (responsive & warm)	1. Authoritative Parenting Style (แบบเอาใจใส่)	3. Permissive Parenting Style (แบบตามใจ)
การตอบสนองความรู้สึกเด็ก	ตอบสนองและอบอุ่น (aloof & unresponsive)	2. Authoritarian Parenting Style (แบบควบคุม)	4. Uninvolved Parenting Style (แบบทอดทิ้ง)
	ห่างเหินและไม่ตอบสนอง		

แผนภูมิที่ 1.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแสดงสองมิติหลักของ Diana Baumrind

จากแผนภูมิกข้างบนนี้ Diana Baumrind ได้วิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ จากการผสมผสานการอบรมเลี้ยงดูจากสองมิติหลักตามแนวความคิดของเขาดังนี้

1. มิติการควบคุมหรือเรียกร้อยจากบิดามารดา (Controlling /demand) คือการที่บิดามารดา กำหนดมาตรฐานสำหรับลูกและเรียกร้อยให้เด็กทำตามมาตรฐานตามที่บิดามารดาได้กำหนดไว้ แสดงถึงระดับการควบคุมพฤติกรรมบุตรของบิดามารดาในระดับสูง บิดามารดาคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ซึ่งมิติควบคุมจะพบอยู่ในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) และในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) ด้วย

2. มิติการตอบสนองความรู้สึกเด็ก (responsive) คือการที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก โดยที่บิดามารดาจะเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกต่างๆของเด็กจะได้รับการตอบสนองอย่างอบอุ่นและเข้าใจ ระดับการตอบสนองของบิดามารดาจะส่งผลต่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ Baumrind ได้ศึกษามาโดยที่การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา มีการตอบสนองสูง คือการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ (Authoritative) และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive)

จากระดับความเข้มของมิติทั้ง 2 ที่ อธิบายดังนี้ Diana Baumrind (1971) ได้พัฒนารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของความแตกต่างในการผสมผสาน มิติทั้งสองเป็น 4 รูปแบบด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) คือการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมต่อพัฒนาการตามวุฒิภาวะของเด็กโดยที่บิดามารดาจะอนุญาตให้เด็กมีอิสระตามวุฒิภาวะของเด็ก แต่ในขณะเดียวกันบิดามารดาจะกำหนดขอบเขตพฤติกรรมของเด็กและกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดา กำหนดไว้ บิดามารดาจะแสดงความรักเอาใจใส่และให้ความอบอุ่นต่อเด็ก สนใจพร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น และสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว ให้ความเสมอภาค มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในสิทธิซึ่งกันและกัน ให้การชี้แนะเด็กอย่างมีเหตุผล อธิบายเหตุผลของการเรียกร้องให้ปฏิบัติตาม และการลงโทษเด็ก บิดามารดาจะใช้อำนาจเมื่อจำเป็นและมีผลในการใช้อำนาจที่จะนำไปสู่พัฒนาการที่ดีของเด็ก บิดามารดาจะไม่ตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ โดยความต้องการของตนเองฝ่ายเดียวแต่จะยึดข้อตกลงร่วมกัน บิดามารดาจะมีรูปแบบและมาตรฐานของการแสดงออกต่อเด็กอย่างชัดเจน แต่จะมีการปรับและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม Baumrind (1980) เชื่อว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนี้จะเป็นผู้ที่รู้จักการให้และมีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้ดี มีความไว้วางใจตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้ดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) คือการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา มีความเข้มงวดเรียกร้อง แต่ไม่ตอบสนองความต้องการของเด็กโดยสิ้นเชิง (Maccoby, 1980) มีการจัดระบบการควบคุมและวางกฎเกณฑ์ให้เด็กปฏิบัติอย่างเข้มงวดโดยมีการอธิบายน้อยมาก หรือไม่มีเลย เด็กต้องยอมรับในคำพูดของพ่อแม่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมเสมอ มีการใช้อำนาจควบคุมโดยวิธีบังคับและลงโทษเมื่อเด็กไม่ทำตามความคาดหวังของพ่อแม่ ห้างเหินและปฏิเสธเด็ก Baumrind (1991) พบว่าเด็กที่มาจาก การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ มักจะไม่ค่อยมีความสุข ชอบหลีกเลี่ยงสังคม มีความวิตกกังวล และรู้สึก

ไม่มั่นคง มีความคับข้องใจสูง และขาดความกระตือรือร้น ไม่ค่อยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ขาดความยืดหยุ่น อนุรักษ์นิยม เจ้าระเบียบจนเกินไป เด็กจะมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถปรับคนให้เข้ากับผู้อื่นได้

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) คือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามการตัดสินใจของเด็กเองโดยไม่มีข้อกำหนดขอบเขต ใช้การลงโทษน้อย ไม่เรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรมเด็ก เด็กสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกและอารมณ์ได้อย่างเปิดเผย บิดามารดาอาจให้คำปรึกษาหรือพยายามใช้เหตุผลกับเด็ก แต่ไม่มีอำนาจในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก บิดามารดาจะมีความรักความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการของเด็กเสมอ ให้โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในกฎระเบียบของครอบครัว พยายามใช้เหตุผลและผลกับเด็ก เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้ Baumrind (1980) อธิบายว่าเด็กมักไม่มีศักยภาพทางสติปัญญาเพียงพอ มีความสามารถควบคุมตนเองต่ำ มีลักษณะพึ่งพาผู้อื่นสูง มีปัญหาในการควบคุมอารมณ์

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่ให้ความสนใจหรือตอบสนองความต้องการของเด็ก ให้การดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กน้อยมาก อาจเป็นบิดามารดาที่ปฏิเสธเด็กแต่แรก หรือหมกหมุ่นอยู่กับปัญหาและความกดดันในชีวิตประจำวันส่วนตัวจนไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก บิดามารดากลุ่มนี้จะเพิกเฉยต่อเด็กพอๆกับไม่เรียกร้องหรือวางมาตรฐานพฤติกรรมใด ๆ ให้เด็กปฏิบัติ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบนี้จะเป็นเด็กก้าวร้าวและมีปัญหาในสังคม (Antisocial) อาจนำไปสู่การคิดหาเสพยาหรือกระทำความผิดทางอาชญากรรมต่างๆ (Maccoby&Martin, 1983) เมื่อทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาระยะหนึ่ง Baumrind (1991) ได้จำกัดการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเพียง 3 รูปแบบ โดยตัดการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยออกไป โดยให้เหตุผลว่า บิดามารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้นพบไม่มากเพียงพอหากเปรียบเทียบกับการ อบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น ๆ แต่คณะผู้วิจัยได้ทดลองในประเด็นนี้และมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สำหรับในประเทศไทยยังน่าจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้อยู่ จึงเก็บ การอบรมเลี้ยงดูรูปแบบนี้ไว้

2.2 แนวคิดทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

ก่อนที่ Diana Baumrind จะทำการศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบนี้ ได้มีนักจิตวิทยาหลายคนได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและทฤษฎีว่าด้วยการอบรมเลี้ยงดู เช่น Robert R. Sears (1969) ได้ทำการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวในลักษณะเป็นคู่ เช่น บิดามารดาและบุตร สามีและภรรยา Sears เน้นความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับเด็กมากกว่าพ่อกับเด็ก Sears

สนใจศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออก (Active Behavior) เขาเรียกพฤติกรรมนี้ว่าปฏิริยาลูกโซ่ (Dyadic Interaction) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากเหตุและผลที่ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่
2. พฤติกรรมตอบสนองในครั้งที่ 1 จะกลายเป็นสิ่งเร้าในการเกิดพฤติกรรมครั้งที่สอง ปฏิริยาจะเกิดเป็นลูกโซ่ ดังนี้

ตัวอย่างของพฤติกรรมปฏิริยาลูกโซ่ เช่น

คือ เสียงร้องไห้ของลูก $\longrightarrow$ แม่ให้นม $\longrightarrow$ การให้นมของแม่ $\longrightarrow$ ลูกหยุดร้องไห้

ความคิดพื้นฐานในทฤษฎีของ Sears อยู่บนข้อมูลพื้นฐานของการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู (Child Rearing practice) Sears เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงกระตุ้นหรือแรงขับพื้นฐาน 2 ชนิด คือ

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drive) ได้แก่แรงขับที่มีมาแต่กำเนิด (Innate Drive) เช่น ความหิว ความต้องการพื้นฐานทางร่างกายอื่น ๆ
2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drive) ได้แก่แรงขับที่ได้รับจากการเรียนรู้ทางสังคม เช่น ความภาคภูมิใจในตน การยอมรับของกลุ่มเพื่อน

Sears เชื่อว่าพฤติกรรมของเด็กเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากครอบครัวที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด พัฒนาการของเด็กจะไปในทางทิศทางใดขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ Sears (1969) กล่าวว่า "every parent could do better if he knew better" ซึ่งหมายความว่า หากมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่ พ่อแม่ทุกคนจะสามารถเลี้ยงดูเด็กได้ดีกว่าทุกวันนี้

Sears อธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมในทฤษฎีของเขา ดังนี้

2.1 พฤติกรรมหนึ่งเป็นทั้งเหตุและผลของพฤติกรรมนั้น

2.2 พฤติกรรมเกิดขึ้นเพื่อลดแรงขับ

2.3 พฤติกรรมทุกชนิด ถ้าได้รับรางวัลจะเกิดซ้ำอีก แต่ถ้าถูกลงโทษจะหยุดกระทำ ซึ่งเป็นไปตามหลักของการเสริมแรง

2.4 พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงจากแรงขับปฐมภูมิจะเชื่อมโยงให้เกิดแรงจูงใจทุติยภูมิขึ้น และจะช่วยเสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

2.5 การหย่านม (weaning) ความคับข้องใจ (frustration) การพึ่งพา (dependence) ความก้าวร้าว (aggression) การถือคนตามแบบ (identification) และนิสัย (habit) มีแบบแผนพัฒนาการของตนเองและมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์ และนอกจากนี้ Sears ยังอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมว่ามาจาก 3 ปัจจัย คือ

- 1) วุฒิภาวะ
- 2) อิทธิพลของวัฒนธรรม
- 3) ความคาดหวังจากสังคม

จากแนวความคิดพื้นฐานทฤษฎีของ Sears อธิบายขั้นพัฒนา การเด็กออกเป็น 3 ขั้นใหญ่ดังนี้

ระยะที่ 1 พฤติกรรมเบื้องต้น (Rudimentary Behavior) ได้แก่ ความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้ระยะต้นของวัยทารก ซึ่งพฤติกรรมในระยะนี้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อลดแรงขับปฐมภูมิทั้งสิ้น เช่น ร้องไห้เพราะต้องการอาหารมาลดความหิว พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระยะนี้แรงขับทุติยภูมิยังมีความหมายต่อเด็กน้อยมาก การตอบสนองพฤติกรรมของเด็กจะเกิดขึ้นตามที่พ่อแม่เป็นผู้วางแบบแผนพฤติกรรม โดยกระบวนการทางสังคมซึ่งพ่อแม่เป็นตัวแทนในการควบคุมพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิด การตอบสนองแรงขับจะสัมพันธ์กับลักษณะของแม่ ทำที่ ความรู้สึกต่าง ๆ นั้น เด็กจะเรียนรู้จากความสัมพันธ์ที่เด็กมีต่อพ่อแม่ ฉะนั้น พัฒนาการของเด็กในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพของแม่ เช่น ความรัก ทัศนคติ ความรู้สึกต่าง ๆ พฤติกรรมเหล่านี้สัมพันธ์กับการให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก

ระยะที่ 2 รูปแบบแรงจูงใจจากสังคมระยะแรก : การเรียนรู้โดยครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Primary Motivational System : Family-centered learning) ในระยะพัฒนาการนี้ กระบวนการสังคมประภคเริ่มมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กเริ่มเรียนรู้การเสริมแรงทางสังคม ซึ่งเป็นแรงขับทุติยภูมิ

โดยมีพ่อแม่โดยเฉพาะแม่วางแบบมาตรฐานพฤติกรรมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม

ระยะที่ 3 แรงจูงใจจากสังคมระยะหลัง : การเรียนรู้จากสังคมภายนอกครอบครัว (Secondary Motivational System : Learning beyond the family) ในระยะนี้เด็กเริ่มออกจากบ้านไปโรงเรียนต้องเรียนรู้ที่จะปรับคนกับสังคมภายนอก ในระยะนี้สิ่งแวดล้อมในสังคมภายนอกจะเริ่มมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก เด็กจะเป็นอิสระในการควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกมากขึ้น เขาจะใช้สิ่งที่เรียนรู้จากครอบครัว จากพ่อแม่ไปใช้ในการปรับตัวในสังคม

Sears อธิบายกระบวนการพัฒนาของเด็ก เปรียบเทียบกับการโยนก้อนหินลงไปในน้ำ ดังรูปข้างล่างนี้

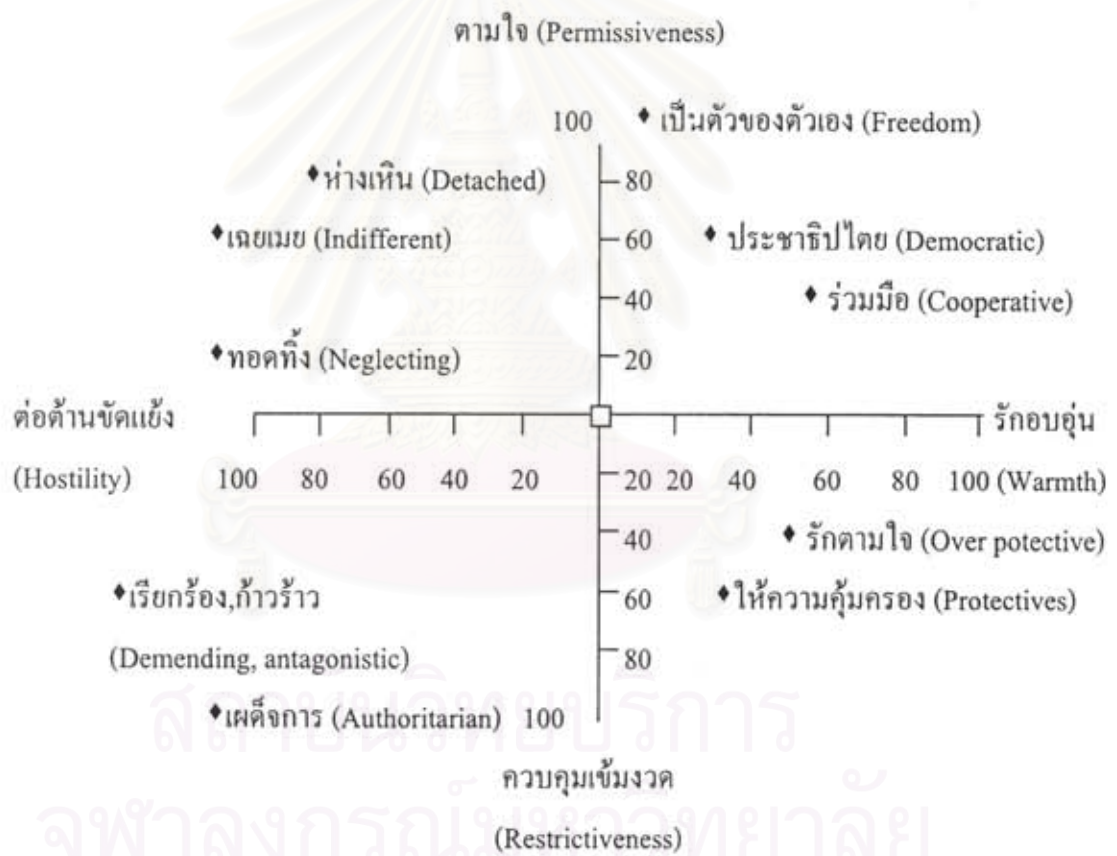

ภาพที่ 1.1 ภาพแสดงพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมตามแนวคิดของ Sears

Sears อธิบายภาพที่แสดงนี้ว่าวงในสุดจะแทนชีวิตในวัยเด็กซึ่งครอบครัวคือ พ่อแม่ เป็นสิ่งแวดล้อม วงถัดมาแสดงถึงความสัมพันธ์ที่เด็กมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่กว้างขึ้น จากภายในครอบครัว จากพ่อแม่ไปสู่ญาติพี่น้อง ส่วนวงนอกสุดแทนความสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อมที่ขยายกว้างออกไปจากความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ปรากฏการณ์โยนก้อนหินลงน้ำ เมื่อโยนก้อนหินลงในน้ำ น้ำจะกระเพื่อมเป็นวงออกไป บริเวณที่เป็นวงจะขยายออก บริเวณที่ขยายออกใหม่จะรวมเอาบริเวณวงเดิมไว้ เช่นเดียวกับพัฒนาการของเด็ก เมื่อเด็กพัฒนาการมาถึงขั้นที่ 3 เขาก็ยังคงลักษณะขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เอาไว้ ในแต่ละขั้นพัฒนาการจึงมีพื้นฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดู ในครอบครัว Sears ให้ความสนใจแก่การพึ่งพา (dependence) การฝึกการขับถ่าย (toilet training) การหย่านม (weaning) การฝึกบทบาททางเพศ (sex role) และความก้าวร้าว (aggression)

ฉะนั้น จากการศึกษาทฤษฎีของ Sears ครอบครัวยุคนี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก แต่เมื่อเด็กอย่างเข้าสู่วัยรุ่น อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวยังคงอยู่ แม้เด็กจะมีประสบการณ์กว้างไกลจากสังคมโรงเรียนและสังคมภายนอกเพิ่มขึ้นก็ตาม นอกจากนี้ Sears แล้ว นักจิตวิทยาที่ศึกษาวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดู โดยวิเคราะห์องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญอีกคนคือ Schaefer (1959) ซึ่งได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู ในระยะแรก Schaefer แบ่งองค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู 14 ลักษณะออกเป็นมิติอิสระจากกัน 2 มิติ ดังแผนภูมิที่ 2 ที่แสดงข้างล่างนี้

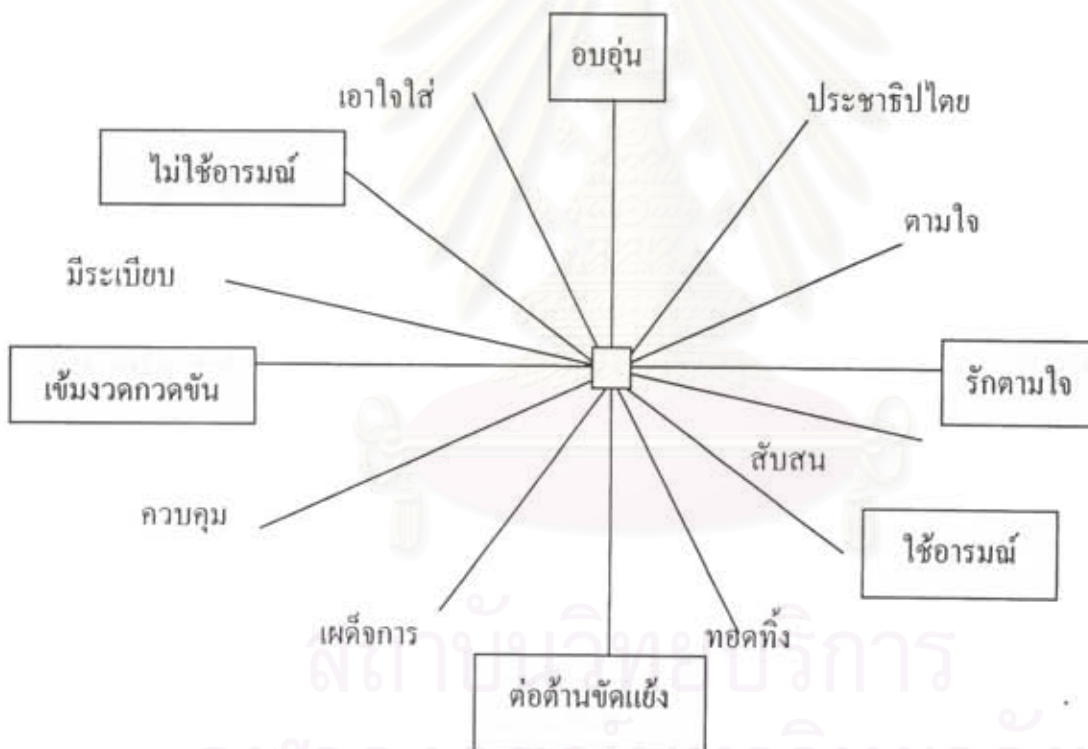
แผนภูมิที่ 1.2 แสดงมิติการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (1959 : 232)

จากแผนภูมิกำหนดนี้ Schaefer อธิบายความคิดพื้นฐานของ 2 มิติดังนี้ รักอบอุ่น/ต่อต้านขัดแย้ง และมิติ ควบคุมเข้มงวด/ตามใจ ทั้ง 2 มิติเป็นอิสระต่อกัน พ่อแม่เลี้ยงดูรูปแบบให้ความคุ้มครอง มีมิติรักและอบอุ่น และการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบประชาธิปไตย จะมีมิติรักและเป็นตัวของตัวเอง Schaefer มิได้กำหนดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะชัดเจน แต่แปรไปตามมิติทั้ง 2 นี้

ต่อมา Becker (1964) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นรูปแบบเชิงสมมติฐาน 3 มิติ คือ

1. อบอุ่น/ต่อต้านขัดแย้ง
2. เข้มงวดกวดขัน/รักตามใจ
3. ใช้อารมณ์/ไม่ใช้อารมณ์

และแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามปัจจัยร่วมของมิติต่าง ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม พ่อแม่จะใช้มิติเข้มงวดกวดขัน อบอุ่นน้อยและใช้อารมณ์ รูปแบบสมมติฐานพฤติกรรมของแม่ตามแนวคิดของ Becker แสดงไว้ในแผนภูมิข้างล่างดังนี้

แผนภูมิที่ 1.3 แผนภูมิแสดงสมมติฐานพฤติกรรมของแม่กับลูกตามแนวคิด Becker (1964, cited in Haffman & Haffman, 1964, p. 175)

Becker (1964) อธิบายแผนภูมิของเขาซึ่งได้มาจากการตรวจสอบงานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกวินัย และพฤติกรรมของแม่ เช่น มิตีอบอุ่น จะประกอบด้วย การยอมรับ พอใจ เห็นใจ เข้าใจ เน้นความสำคัญของตัวเด็ก ใช้คำอธิบายให้เหตุผลในการฝึกวินัย ให้คำชม ไม่ใช้การลงโทษ มิตีการใช้อารมณ์ จะมี

ลักษณะการขาดเหตุผล ใช้อารมณ์เป็นใหญ่ และ Becker เชื่อว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของแม่จะมาจาก การผสมผสานระหว่าง 3 มิติ นั้น

ทั้ง Schaefer และ Becker เป็นนักจิตวิทยาในยุคเริ่มต้น ระยะเวลาเดียวกับที่ Sears พัฒนาทฤษฎี การอบรมเลี้ยงดูออกมา ต่อมาในช่วง 1967 – 1980 นักจิตวิทยาที่ทำการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างจริงจังคือ Diana Baumrind ในการศึกษาของเขานั้น เขามองเห็นการอบรมเลี้ยงดูนี้เป็นกระบวนการสังคมนะปฏิกิต (Socialization process) หรือการกล่อมเกลาทงสังคมที่ Baumrind ศึกษาจากทัศนคติการอบรมเลี้ยงดูของมารดา ซึ่งจะเชื่อมโยงถึงพฤติกรรมของมารดาในการถ่ายทอดเป็นคัวแบบ และปฏิสัมพันธ์กับเด็ก คณะผู้วิจัยเลือกการศึกษาตามแนวทางทฤษฎีและงานวิจัยของ Baumrind สำหรับศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครั้งนี้ ดังที่ได้กล่าวไปในเบื้องต้น

2.3 ความหมายของพฤติกรรมคนไทยและตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์

การได้มาซึ่งพฤติกรรมตามทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์นั้นอธิบายว่ามาจาก 3 ส่วนคือ

1. พันธุกรรม ซึ่งสืบทอดจากยีนและโครโมโซมของบิดามารดาและบรรพบุรุษ
2. สิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมพฤติกรรมมนุษย์ที่สำคัญที่สุด คือ การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มนุษย์ทุกคนต้องได้รับเป็นสิ่งแรกในชีวิต ก่อนที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษาและสังคมภายนอก
3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู หมายถึงการที่พันธุกรรมมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาของมนุษย์แต่ละบุคคล ซึ่งลักษณะการปฏิสัมพันธ์นี้ จะมีลักษณะเฉพาะ (unique) เป็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันตามพันธุกรรมและสภาพภาพ ขณะที่เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

ในการศึกษาวิจัยนี้ จะศึกษาพฤติกรรมคนไทย 5 ด้าน ซึ่งสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและอภิปราย พฤติกรรมแต่ละด้านตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมทางสังคม
2. พฤติกรรมทางการเมือง
3. พฤติกรรมส่วนบุคคล
4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

ซึ่งจะอภิปรายแต่ละด้านต่อไปในบทที่ 1 นี้ตามลำดับ

2.4 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมของบุคคล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมของบุคคลตามตัวแปรต่าง ๆ 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ภูมิภาค ประเภทของครอบครัว ประเภทลำดับการเกิด อาชีพหลักของครอบครัว ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่ ค่าเฉลี่ยสะสม (GPA) ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่มีอยู่ ดังต่อไปนี้

2.4.1. งานวิจัยต่างประเทศ

นักจิตวิทยาตั้งแต่สมัย Sigmund Freud (1956) เชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูส่งผลสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยแก่เด็ก ด้วยบิดา มารดาเป็นผู้ที่เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมในลักษณะของการถือคนตามแบบ Identification โดยที่เด็กมีความผูกพันและซึมซับบุคลิกภาพของบิดาและมารดามาเป็นของตน ต่อจากสมัยของ Freud นักจิตวิทยากลุ่มการเรียนรู้ทางสังคมคือ Robert Sears (1957) ก็ได้อธิบายถึงพัฒนาการของเด็กว่าขึ้นอยู่กับกรอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยอธิบายว่าบุคลิกภาพหรือ พฤติกรรมที่แตกต่างของบุคคลนั้น จะมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของบิดามารดา Sear เชื่อว่าพ่อแม่ทุกคนสามารถหุ้มเทการอบรมเลี้ยงดูให้ดีที่สุดถ้าเขาารู้วิธี (Every parent could be better if he knew better) ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยความเกี่ยวข้องระหว่างพฤติกรรมของเด็กกับการอบรมเลี้ยงดูไว้เป็นจำนวนมาก เช่น Maccoby (1980) พบว่าพ่อแม่ที่ให้ความรักและความอบอุ่น จะส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ ในขณะที่พ่อแม่ที่ไม่เป็นมิตรกับลูกจะส่งผลให้เด็กมีความก้าวร้าวสูง แต่เมื่อพ่อแม่ปฏิเสธลูก ใช้ความรุนแรงโดยการลงโทษทางร่างกายจะส่งผลให้ลูกมีความก้าวร้าวสูงและทำผิดกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามหากพ่อแม่เลี้ยงลูกแบบตามใจอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมตนเองในวัยรุ่น ไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียน และมีแนวโน้มในการใช้ยาเสพติดมากกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่มีการกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมในการ อบรมเลี้ยงดูลูก (Baumrind ,1991)

เมื่อสามสิบปีที่แล้ว Diana Baumrind (1967,1971) ได้พบว่าเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาที่มีทัศนคติหรือรูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน จะมีความสามารถทางสังคมแตกต่างกันด้วย ในระยะแรก Baumrind ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

(Permissive) แต่นักวิจัยรุ่นต่อมาได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจออกเป็น 2 แบบ คือ การตามใจแบบเอาใจ (Permissive Indulgent) และการตามใจแบบเฉยเมย (Permissive indifferent) (Baumrind,1978 ; Maccoby and Martin (1983)) โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบจะแบ่งเป็น 2 มิติคือ มิติการมีข้อเรียกร้อง (Demandingness) และมิติการตอบสนอง (Responsiveness) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบนี้ ได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Indulgent) และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Neglectful) เป็นต้นแบบที่นักวิจัยปัจจุบันนิยมใช้กัน (e.g., Lamborn et al.,1991 ; Steinberg, et al.,1994)

ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind (1971) ได้กล่าวว่าการที่บิดามารดาให้ความสำคัญต่อความต้องการของบุตร ด้วยการให้ความรักและการวางกฎเกณฑ์มีผลต่อการมีความสามารถทางสังคม (social competence) และการปรับตัวทางพฤติกรรมของเด็ก นักวิจัยอื่นๆ (เช่น Dornbusch et al.,1987; Steinberg et al., 1989) ได้เพิ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น ในงานวิจัยล่าสุดได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 14-18 ปี ที่เรียนอยู่ Grade 9-12 ในโรงเรียนมัธยม 9 แห่งใน Wisconsin และ Northern California (Durbin, et al., 1993; Lamborn et al. , 1991; Steinberg et al. , 1993 ; Steinberg et al. , 1992; Steinberg et al. , 1991; Steinberg et al. , 1994) นักวิจัยเหล่านี้ได้พบว่าความแตกต่างในการปรับตัวไม่ได้มีแต่เฉพาะในเด็กเล็กเท่านั้น แต่ยังพบในวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน 4 รูปแบบคลาสสิกของ Baumrind ด้วย ลักษณะทางพฤติกรรมทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและที่ได้มีการรายงานในงานวิจัยได้แก่ ความสามารถทางสังคม (social competence) (Baumrind, 1991a ; Lamborn, et al. , 1991; Steinberg ,1990) สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Dornbusch et. al., 1987; Lamborn et al.,1991; Steinberg et al., 1991 , Steinberg et al.,1989) การพึ่งพาตนเอง (self-reliance) (Steinberg et al.,1991) ความทุกข์ใจ (psychological distress) การเป็นยิวอาชญากร (Lamborn et al.,1991;Steinberg et al. , 1991) การใช้สารเสพติด (Baumrind,1991 a) การดื่มเหล้าและการเป็นยิวอาชญากร (Barness and Farrell, 1992) และการเลือกกลุ่มเพื่อน (Brown et al., 1993) กล่าวโดยรวมแล้ว ผลการวิจัยเหล่านี้บ่งชี้ว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีบิดามารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีการปรับตัวดีที่สุด ในขณะที่วัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีบิดามารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีการปรับตัวและความสามารถทางสังคมต่ำที่สุด ส่วนการอบรมเลี้ยงดูที่อยู่ตรงกลางสองแบบคือ แบบควบคุม และแบบตามใจ พบว่ามีผลต่อการปรับตัวแบบผสม (mixed adjustment) ในกลุ่มวัยรุ่น (Steinberg and Darling, 1994)

Hall (1904) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นที่มีปัญหาในการปรับตัวว่าเป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาความประพฤติที่โรงเรียน ดื่มเหล้า และใช้ยาเสพติด มีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยง โกหกหลอกลวง ใช้ความรุนแรง และทำผิดกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่มีการปรับตัวดีจะไม่มีปัญหาเหล่านี้ นอกจากนั้นวัยรุ่นที่ปรับตัวดีจะเป็นวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมตามการยอมรับของสังคม เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการคาดหวังและมีการปฏิบัติในคนที่มีความดีภาวะ ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการศึกษา (academic aspirations) และการเป็นผู้ยึดมั่นในศาสนา รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอีกรูปแบบหนึ่งที่มีจะถูกมองข้ามคือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพิสัยกลาง (middle-range style) ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้มีคะแนนสูงหรือต่ำ ในมิติที่ให้คำจำกัดความไว้ การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ Baumrind (1991 a) ได้จัดไว้เป็นแบบที่ห้า และเรียกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ดีเพียงพอ (good enough parenting style) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มักถูกตัดออกเมื่อมีการจัดเข้ากลุ่มรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูคลาสสิกสี่แบบ ทั้งนี้เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะได้คะแนนกลาง ๆ ทั้งในมิติการมีข้อเรียกร้อง/ควบคุมและมิติการตอบสนอง ถ้าการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ดีในวัยรุ่นตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดูนี้ก็ควรจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูอีกแบบหนึ่งที่เพิ่มขึ้นในทฤษฎีของ Baumrind และทำให้โมเดลของ Baumrind ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ถ้ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบกลางๆนี้มีความสัมพันธ์ระดับกลางกับพฤติกรรมที่มีปัญหาและพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในวัยรุ่นตอนปลาย ผลจากงานวิจัยก็จะสอดคล้องกับความเป็นเส้นตรง (linearity) ของมิติทั้งสองที่ใช้ในการให้คำจำกัดความรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Steinberg et al., 1989) สำหรับงานวิจัยใหม่ๆ ที่มีผู้ศึกษาในต่างประเทศมีดังนี้คือ

2.4.1.1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการปรับตัว

ในงานวิจัยของ Slicker (1998) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการปรับตัวในวัยรุ่นตอนปลาย ผู้วิจัยได้เพิ่มมิติของความเป็นประชาธิปไตยเข้าไปอีกหนึ่งมิติ ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึงปริมาณที่บิดามารดาให้ความสำคัญของตัวเองทางจิตวิทยาแก่บุตร โดยการสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นและความเป็นตัวเอง รวมทั้งให้ความสำคัญนับถือความคิดเห็นของบุตรและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของสมาชิกในครอบครัว ความเป็นประชาธิปไตยนี้เป็นมิติที่จะพบเฉพาะในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เท่านั้น โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ออกเป็น 2 แบบ คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มาก (Authoritative Plus) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) ทำให้มีรูป

แบบการอบรมเลี้ยงดู 6 แบบในงานวิจัยนี้ได้แก่ แบบเอาใจใส่มาก แบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบตามใจ แบบทอดทิ้ง และแบบพิสัยกลาง หรือดีพอเพียง

การแบ่งกลุ่มรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ทำจากคะแนนที่ได้ในแต่ละมิติ (มิติควบคุมและมิติอบอุ่นและการตอบสนอง) โดยแบ่งคะแนนของแต่ละมิติออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวิธีของ Baumrind (1991 a, b) กลุ่มที่ได้คะแนนสูงทั้ง 2 มิติ คือกลุ่มที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่อยู่เหนือค่าเฉลี่ยในมิตินั้น ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำทั้งสองมิติก็คือกลุ่มที่มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่อยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนใกล้กับค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจะถูกจัดเป็นกลุ่มพิสัยกลาง

หลังจากนั้นใช้วิธีการของ Macoby and Martin (1983) ในการจัดกลุ่มรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ คือกลุ่มที่ได้คะแนนสูงทั้งในมิติของการควบคุมและความอบอุ่นและการตอบสนอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คือกลุ่มที่ได้คะแนนสูงในมิติของการควบคุม แต่มีคะแนนต่ำในมิติของความอบอุ่นและการตอบสนอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ คือกลุ่มที่ได้คะแนนสูงในมิติของความอบอุ่นและการตอบสนอง แต่มีคะแนนต่ำในมิติของการควบคุม

การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งคือกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำทั้งในมิติของการควบคุม และมิติของความอบอุ่นและการตอบสนอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบพิสัยกลาง คือกลุ่มที่ได้คะแนนปานกลางทั้งในมิติของการควบคุมและมิติของการตอบสนอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มาก คือกลุ่มที่มีคะแนนสูงในมิติการควบคุมความอบอุ่นและการตอบสนอง และความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากมิติของความเป็นประชาธิปไตยนี้เป็นมิติที่มีความสำคัญในการให้ความหมายแก่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แต่ไม่มีความสำคัญในการให้ความหมายแก่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น (Steinberg et al.,1994) มิตินี้จึงมีเฉพาะรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เท่านั้น ด้วยการจัดแบ่งมิติความเป็นประชาธิปไตยออกเป็นสามกลุ่มคือ กลุ่มสูง

กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ และทำให้ การอบรมเลี้ยงดูแบบอบอุ่นมาก แตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปลายปีสุดท้ายจำนวน 2,250 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 3 ชุดคือ

แบบสอบถามชุดที่หนึ่งเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาซึ่งมีตั้งแต่ปัญหาที่มีความร้ายแรงน้อยไปจนถึงปัญหาที่มีความร้ายแรงมาก เช่น การลอกการบ้านเพื่อน การขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผลอันควร การดื่มสุรา การเมาสุรา การทะเลาะวิวาท การข่มขืนมิชอบ การสูบบุหรี่ การใช้ยาเสพติด การใช้บัตรประจำตัวปลอมเพื่อหลอกหลวงผู้อื่น การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้อื่นจนตั้งครรภ์หรือทำให้ผู้อื่นตั้งครรภ์ การหนีออกจากบ้าน และการถูกตำรวจจับเพราะทำผิดกฎหมาย เช่น ลักขโมย เป็นต้น

แบบสอบถามชุดที่สองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามประเพณีนิยม (conventional behavior) ได้แก่ ความมุ่งมั่นทางการเรียนและความเคร่งครัดทางศาสนา

แบบสอบถามชุดที่สามจะเกี่ยวข้องกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่กลุ่มตัวอย่างได้รับตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเอง ซึ่งจะแบ่งออกเป็นสามมิติคือมิติการควบคุม มิติการยอมรับ และมิติความเป็นประชาธิปไตย

มิติการควบคุมจะวัดระดับที่พ่อแม่กำหนดขอบเขตและควบคุมความประพฤติของวัยรุ่น รวมทั้งการมีข้อเรียกร้องให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามวิถีภาวะ

มิติการยอมรับ เป็นการวัดการรับรู้ของวัยรุ่นว่าบิดามารดามีความอบอุ่นและตอบสนองต่อวัยรุ่นมากน้อยเพียงใด

มิติความเป็นประชาธิปไตย เป็นการวัดปริมาณที่พ่อแม่ให้อิสระแก่วัยรุ่นในการแสดงความคิดเห็น การเป็นตัวของตัวเองและการที่พ่อแม่ยอมรับนับถือความคิดเห็นของวัยรุ่น

ผู้วิจัยแบ่งคำตอบเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 6 แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่่มาก การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบพิสัยกลาง(ดีเพียงพอ) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมการปรับตัวของวัยรุ่นตอนปลายกลุ่มนี้

วัยรุ่นที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และแบบตามใจจะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มากกว่าและมีพฤติกรรมตามประเพณีนิยมน้อยกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่่มาก

หรือแบบเอาใจใส่ นอกจากนั้นยังพบว่า แม้ว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพิสัยกลางจะมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ค่อนน้อยกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากหรือแบบเอาใจใส่ แต่วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็ยังมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจ โดยเฉพาะในเรื่องของการดื่มสุรา วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีพฤติกรรมการไม่ดื่มสุราสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพิสัยกลางแต่จะมีคะแนนต่ำกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ทั้งสองแบบในเรื่องเกี่ยวกับการหลอกลวงและการลักขโมย และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมยังมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ยกเว้นเรื่องการหลอกลวงและการลักขโมย อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ทั้งสองแบบวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีพฤติกรรมที่มีปัญหามากกว่า และมีพฤติกรรมตามประเพณีนิยมน้อยกว่า ผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากและแบบเอาใจใส่นั้นมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวที่ดีของวัยรุ่นมากที่สุด ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวที่ไม่ดีของวัยรุ่นมากที่สุด ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพิสัยกลางและแบบควบคุมจะมีคะแนนการปรับตัวอยู่ระหว่างกลาง

นอกจากนั้นงานวิจัยของ Slicker (1998) ยังแสดงให้เห็นว่ามีมิติด้านความเป็นประชาธิปไตย แม้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติในการอบรมเลี้ยงดู แต่ไม่มีความจำเป็นที่จะเพิ่มเข้าไปในการให้คำจำกัดความของการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่นอกเหนือจากมิติด้านการควบคุมและการตอบสนองเนื่องจากมิติด้านความเป็นประชาธิปไตยที่เพิ่มเข้าไปไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างในพฤติกรรมการปรับตัวของวัยรุ่นในงานวิจัยนี้

ต่อมา Wintre & Yaffe (2000) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ความสัมพันธ์กับบิตามารดาในปัจจุบัน และสุขภาวะทางจิต (psychological well-being) กับการปรับตัวกับชีวิตมหาวิทยาลัยของนักศึกษาปีที่ 1 ในด้านที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์/สังคม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน เป็นชาย 116 คน และหญิง 292 คน ที่เป็นนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมือง ในประเทศแคนาดา ผลการศึกษาพบว่า การมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับบิตามารดา การพูดคุยกับบิตามารดา รวมทั้งสุขภาวะทางจิตมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการปรับตัวกับชีวิตมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยยังได้พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างด้วย

2.4.1.2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการเห็นคุณค่าของคน (Self-esteem)

Herz & Gullone (1999) ได้ศึกษาข้ามวัฒนธรรมในกลุ่มวัยรุ่นออสเตรเลียเชื้อสาย Anglo-Australian และวัยรุ่นออสเตรเลียเชื้อสายเวียดนามเพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าของตนเอง และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยที่ผู้วิจัยมีข้อเสนอในการวิจัยว่า ในวัฒนธรรมตะวันตกได้มีผลการวิจัยที่ยืนยันอย่างค้ำเนื่องว่าการเห็นคุณค่าของตนเองจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูที่มีการยอมรับระดับต่ำ และมีการปกป้องคุ้มครองในระดับสูง (เช่น การให้ความรัก แต่ควบคุมน้อย) แต่ในวัฒนธรรมที่เน้นหมู่คณะ (collectivist culture) จะชื่นชมการอบรมเลี้ยงดูแบบที่มีการยอมรับต่ำและมีการปกป้องคุ้มครองสูงและไม่เชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูวิธีนี้จะมีผลเสียต่อการเห็นคุณค่าของตนเอง อย่างไรก็ตาม ในหมู่ผู้อพยพวัยรุ่นชาวเวียดนามที่มาตั้งหลักแหล่งในออสเตรเลีย วัฒนธรรมที่เน้นหมู่คณะอาจจะไม่สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เนื่องจากวัยรุ่นจะรับวัฒนธรรมใหม่ได้เร็วกว่าบิดามารดา เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นออสเตรเลียเชื้อสายเวียดนาม 118 คน และวัยรุ่นออสเตรเลียเชื้อสาย Anglo-Australian 120 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 11-18 ปี โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ Coopersmith Self-Esteem Inventory แบบทดสอบ Parental Bonding Instrument และแบบสอบถาม Eysenck's Personality Questionnaire ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้คือการอบรมเลี้ยงดูที่มีการยอมรับระดับต่ำและการปกป้องคุ้มครองระดับสูงมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าของตนเองในวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม

2.4.1.3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

Paulson (1994) ได้ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในมิติของการมีข้อเรียกร้อง และการตอบสนอง และอิทธิพลของการมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนของบิดามารดาต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของวัยรุ่นตอนต้น 247 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างและบิดามารดาตอบแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามการมีส่วนเกี่ยวข้องของบิดามารดา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของวัยรุ่นและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กันระดับกลาง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของวัยรุ่นยังสามารถทำนาย สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบิดามารดาไม่สามารถทำนายได้ นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่าการมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนของบิดามารดาสามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของวัยรุ่น ได้มากกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญ

Paulson, Marchant, & Rothlisberg (1998) ได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 230 คน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา รูปแบบการสอนของครู และบรรยากาศของโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่รับรู้ว่ามี ความสอดคล้องกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ของบิดามารดา รูปแบบการสอนของครู การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการเรียนของบิดามารดา และบรรยากาศทางบวกของโรงเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงสุด ส่วนนักเรียนที่รับรู้ว่ามี ความไม่สอดคล้องระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและวิธีการสอนของครู (เช่น บิดามารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และครูสอนแบบควบคุม) รวมถึงการที่บิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนของบุตรน้อย และการมีบรรยากาศที่ไม่ดีที่โรงเรียนเป็นผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำสุด งานวิจัยนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

Bovega (1998) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของคนเองและกลวิธีในการศึกษาเรียนรู้ของวัยรุ่นที่อยู่ในเมือง ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีบิดามารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีในการศึกษาเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีบิดามารดาใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น

2.4.1.4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับการเคร่งศาสนาของพ่อแม่ และความรับผิดชอบทางสังคมของวัยรุ่น

Gunnoe , Hetherington, & Reiss (1999) ได้ทดสอบสมมติฐานที่ว่า การเคร่งศาสนาของบิดามารดาเป็นตัวแปรที่ทำนายการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และความรับผิดชอบทางสังคมของวัยรุ่น โดยใช้ข้อมูลจากบิดามารดา และวัยรุ่นอายุ 10-18 ปี จากครอบครัวที่เป็นชาวผิวขาวส่วนใหญ่ 486 ครอบครัว การประเมินรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทำโดยผู้สังเกตที่ได้รับการฝึกให้ใช้ Family Interaction Global Coding System เครื่องมืออื่นๆที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบวัดการปรับตัวของวัยรุ่นของ Hetherington และคณะ และดัชนีวัดระดับความเชื่อทางศาสนาที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของบิดามารดา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเคร่งศาสนาของบิดาและมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ การเคร่งศาสนาของมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แต่การเคร่งศาสนาของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมของบิดา ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของการเคร่งศาสนาของบิดา

มารดาโดยมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นตัวกลาง (mediator) ที่เชื่อมต่อกับความรับผิดชอบทางสังคมของวัยรุ่น

2.4.1.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบควบคุมกับการหลงรักตนเอง (Narcissism) ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

Ramsay & Watson(1996) ได้ทดสอบสมมติฐานที่ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบควบคุมสนับสนุนให้บุตรพัฒนาลักษณะการหลงรักตนเอง (Narcissism) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 370 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบ Multiphasic Narcissism Inventory (OMNI) ของ O'Brien(1987) และตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจแบบควบคุมและแบบเอาใจใส่ ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบควบคุมเป็นตัวแปรอิสระที่ทำนายแนวโน้มในการหลงรักตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่มีคะแนนสูงในแบบทดสอบ OMNI จะรับรู้ว่ามีมารดาของคนที่ไม่ได้มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ซึ่งช่วยในการปรับตัวของบุตร ดังนั้นทฤษฎีที่มีการเชื่อมโยงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมกับความผิดปกติทางจิตที่ทำให้บุตรหลงรักตนเองจึงมีข้อมูลสนับสนุนจากงานวิจัยนี้

2.4.1.6. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการมีสัจจะแห่งตน (self-Actualization)

Dominguez & Carton(1997) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสัจจะแห่งตน (self-actualization) ตามทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (1954,1970) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการวิจัยของ Baumrind (1971,1973) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่าการมีสัจจะแห่งตนจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบ Short Index of Self- Actualization ของ Jones & Crandall (1986) และแบบทดสอบ Parental Authority Questionnaire ของ Burr(1991) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้และยังแสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่อาจก่อให้เกิดการบรรลุสัจจะแห่งตนด้วย

2.4.1.7. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอัตมโนทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

Parish & Mccluskey (1992) ได้ให้นักศึกษามหาวิทยาลัย 123 คนทำแบบวัดอัตมโนทัศน์ แบบประเมินบิคารมารดาของตน และแบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตน

ผลการศึกษาพบว่าอัตมโนทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างแปรตามระดับความอบอุ่นของบิดามารดา แต่ไม่ได้แปรตามระดับการควบคุมของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างจะประเมินบิดาและมารดาของตนสูง เมื่อรับรู้ว่าเป็นบิดามารดาที่มีความอบอุ่นและตามใจมากกว่าเมื่อรับรู้ว่าเป็นบิดามารดาที่ไม่เป็นมิตรและควบคุม นอกจากนี้ระดับความอบอุ่นของบิดามารดาที่เป็นเพศตรงข้ามยังสัมพันธ์กับคะแนนที่บิดามารดาได้รับการประเมินด้วย

Klein & O'Bryant (1996) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ และอัตมโนทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ชายหญิงโดยใช้แบบวัด Self-Perception Profile ของ Harter และแบบวัด Parental Authority Questionnaire ของ Burr(1991) ผลการวิจัยพบความแตกต่างระหว่างเพศในหลายมิติของอัตมโนทัศน์ บิดาได้รับการรับรู้จากทั้งนักศึกษาชายและหญิงว่าใช้อำนาจในการควบคุมมากกว่ามารดาและใช้อำนาจในการชี้แนะน้อยกว่ามารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตมโนทัศน์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตมโนทัศน์ นอกจากนี้ยังพบว่า มารดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสำคัญต่อนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย

2.4.1.8. การรับรู้ของบิดามารดาและวัยรุ่นเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

Paulson & Spota (1996) ได้ศึกษาระยะยาวเพื่อสำรวจความแตกต่างระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของบิดามารดาและของบุตรวัยรุ่นที่มีต่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งศึกษาความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกิดขึ้นระหว่างที่บุตรเรียนในชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลาย (เกรด 9 และเกรด 12) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวน 244 คน ผู้วิจัยได้ติดตามศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้ใน 3 ปี ต่อมาเมื่อกลุ่มตัวอย่างเรียน เกรด 12 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในเกรด 12 จำนวน 31 คน แบบสอบถามที่ใช้จะวัดข้อเรียกร้องและการตอบสนองของบิดามารดา ค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการทำการบ้านของบุตร การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ในกิจกรรมของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นทั้งบิดามารดาและบุตร ผลการศึกษาพบว่าทั้งบิดามารดาและวัยรุ่นต่างรับรู้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดูมากกว่าบิดาทั้งในขณะที่เด็กเรียนเกรด 9 และเกรด 12 บิดาและมารดามีค่านิยมต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ทั้งบิดาและมารดาได้ให้คะแนนการอบรมเลี้ยงดูของตนเองสูงกว่าการให้คะแนนของบุตรในทุกด้านทั้งในขณะที่บุตรเรียนเกรด 9 และเกรด 12 ผลจากการศึกษาระยะยาวยังแสดงให้เห็นว่าทั้งบิดามารดาและวัยรุ่นต่างรับรู้ว่ามีระดับของข้อเรียกร้องและการ

ตอบสนอง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการทำการบ้าน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนของบิดามารดาลดลงระหว่างเกรด 9 และเกรด 12 ยกเว้นค่านิยมที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเท่านั้นที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

Conrade & Ho (2001) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยในออสเตรเลียที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 617 คน เป็นชาย 242 คน เป็นหญิง 375 คน ผลการศึกษาพบที่มีความแตกต่างระหว่างเพศในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่ามีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และแบบตามใจมากกว่าบิดา นอกจากนั้นบิดามารดายังมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรชาย และบุตรสาวแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายรับรู้ว่ามีบิดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและใช้การลงโทษทางกาย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิงรับรู้ว่ามีมารดาใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากกว่า นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายยังรับรู้ว่ามีมารดาใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง ผู้วิจัยได้อภิปรายถึงอิทธิพลในการเป็นตัวแทนของบิดาในพฤติกรรมก้าวร้าว โดยได้แสดงให้เห็นว่าการที่บุตรชายรับรู้ว่ามีบิดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและใช้การลงโทษทางกายนั้นจะเป็นตัวอย่างให้บุตรชายเรียนรู้ พฤติกรรมก้าวร้าวจากบิดาด้วย การที่บุตรชายรับรู้ว่ามีมารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจนั้น อาจเนื่องมาจากการที่มารดาขาดความเชื่อมั่นในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุตรชาย และยังเป็นการชดเชยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดของบิดาที่ใช้การลงโทษเพื่อให้บุตรเชื่อฟัง การที่มารดาใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบอ่อนปรนกับบุตรชายยังอาจเป็นการช่วยลดความรู้สึกผิดของตนเองที่ใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่กับบุตรสาวอีกด้วย อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดที่ว่าเป็นการศึกษาจากนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง และเป็นการสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้นคำตอบของกลุ่มตัวอย่างอาจจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับในขณะที่เป็นวัยเด็กตอนต้นหรือวัยรุ่นก็ได้ นอกจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งยังได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาเลี้ยง ซึ่งอาจจะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างจากบิดามารดาที่แท้จริง

2.4.1.9. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับการมีความสามารถทางสังคมและการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น

Baumrind (1991 a) ได้ทำการศึกษาระยะยาวจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 4 ปี (ระยะที่ 1) 9 ปี (ระยะที่ 2) และ 15 ปี (ระยะที่ 3) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 3 มีจำนวน 139

คน บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวผิวขาว ที่มีฐานะและการศึกษาสูงในสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยได้ แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบนพื้นฐานของการทุ่มเท (commitment) และความสมดุลระหว่างข้อ เรียกร้องและการตอบสนองได้การอบรมเลี้ยงดู 7 แบบ คือ แบบเอาใจใส่ (Authoritative) แบบควบคุม ที่มีการชี้แนะ (Authoritarian-directive) แบบควบคุมที่ไม่มีการชี้แนะ(Authoritarian-nondirective) แบบ ตามใจเชิงประชาธิปไตย (Permissive-democratic) แบบดีเพียงพอ (Good-enough) และแบบ ไม่เกี่ยวข้องกับ (Unengaged) ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ซึ่งมีข้อเรียกร้อง และการตอบสนองสูงสามารถป้องกันวัยรุ่นจากการใช้ยาเสพติด และพัฒนาความสามารถทางสังคมใน วัยรุ่นได้ดีกว่าบิดามารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ โดยที่ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของความสามารถ ทางสังคมว่าหมายถึงการมีส่วนร่วม (communion) และความต้องการเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง (agency) ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราวไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทาง พหุวิทยาของวัยรุ่น แต่วัยรุ่นที่ไม่ใช้ยาเสพติดจะมีพัฒนาการด้านความสามารถทางสังคมเพิ่มขึ้นจาก ระยะเวลาที่สอง (อายุ 9 ปี) ไปสู่ระยะที่สาม (อายุ 15 ปี)

2.4.1.10. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการร่วมรู้สึกกับผู้อื่น (empathic concern)

Koestner ,Weinberger, & Franz (1990) ได้ทำการศึกษาระยะยาวเพื่อตรวจสอบว่า การร่วมรู้สึกในผู้ใหญ่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในขณะที่เป็นเด็ก หรือไม่ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากงานวิจัยระยะยาวของ Sears ,Maccoby ,& Levine (1957) ในขณะที่กลุ่ม ตัวอย่างอายุ 31 ปี ได้ตอบแบบสอบถาม Adjective Checklist (Gough & Heilburn (1965,1983) เพื่อหา ดัชนีของการร่วมรู้สึก นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์การลดออกพหุคูณกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่ได้ จากการสัมภาษณ์มารดาในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 5 ปี ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดู ของบิดามารดา ทำนายระดับของการร่วมรู้สึกในวัยผู้ใหญ่ โดยที่การร่วมรู้สึกในวัยผู้ใหญ่จะมีความ สัมพันธ์สูงกับมิติในการอบรมเลี้ยงดูต่อไปนี้คือ การที่บิดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรในขณะที่เป็นเด็ก ความอดทนของมารดาต่อพฤติกรรมที่พาของบุตร การที่มารดายับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรและ ความพึงพอใจในบทบาทความเป็นแม่ของมารดา

2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทยมีการศึกษากันอย่างกว้างขวางและยาวนานสามารถประมวลได้เป็นหมวดๆ ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.4.2.1. การอบรมเลี้ยงดูและการมีคุณธรรม

ผลการวิจัยในประเทศพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความซื่อสัตย์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความซื่อสัตย์ (อุบลรัตน์ โปธิโกสมล, 2523) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจกึ่งตามใจจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ หรือแบบตามใจ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบใช้อำนาจจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน (รัตนวดี รอดภิรมย์, 2533) นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักยังมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและแบบการคาดหวังจากเด็กไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี (เสริมเกียรติ พรหมสุข, 2523)

บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีวินัยในตนเอง มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างไรก็ตาม ในการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบนั้นนักเรียนหญิงจะมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชาย และสุคนธ์ เจียรกลาง (2535) ก็พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

งานวิจัยของสุนันทา กาญจนพงศ์ (2540) พบความแตกต่างระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูของเยาวชนชายที่การกระทำผิดและไม่ได้กระทำผิด โดยกลุ่มที่กระทำผิดได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบกวดขัน แบบผสมและแบบปล่อยปละละเลย

2.4.2.2. การอบรมเลี้ยงดูและการปรับตัว

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการปรับตัวของเด็กนั้นพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน และในกลุ่มเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้นเด็กหญิงจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าเด็กชาย (สมาน กำเนิด, 2520) ส่วนวัยรุ่นที่รับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะมีคะแนนความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย แต่

ในกลุ่มวัยรุ่นที่รับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยจะมีคะแนนความวิตกกังวลในการสอบไม่แตกต่างกัน (สารภี ยืนยง,2541)

2.4.2.3. การอบรมเลี้ยงดูและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

พรเพ็ญ ชัยมงคล(2537) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความยืดหยุ่น และด้านความคิดริเริ่ม ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขันจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะเป็นตัวพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่นและด้านความคิดคล่องแคล่วได้ดี

2.4.2.4. การอบรมเลี้ยงดูและการใช้เหตุผลทางจริยธรรม

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กนักเรียนที่มีอายุ 12 และ 14 ปี ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผลจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กนักเรียนที่มีอายุ 12 และ 14 ปี (ชมพูนุช ศรีเสาวลักษณ์,2530)

ในการศึกษาของ ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (2522) พบว่า เด็กที่มารดาอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและเด็กที่มารดาอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากมีคะแนนการตัดสินใจทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีลักษณะตรงข้าม และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการตัดสินใจทางจริยธรรมอย่างใดก็ตาม เด็กหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสูงกลับมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ นอกจากนี้ในกลุ่มเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ กลุ่มเด็กที่มารดาอายุน้อย และกลุ่มเด็กที่มารดาทำงานซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและใช้เหตุผลพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ส่วนขยาใจ จุลพงษ์ (2524) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันจะมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันจะมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2522) ยังคงพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและ

แบบปล่อยปละละเลย ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษจะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

รัตนา ฉากฉลัก(2529) พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีมีโนทัศน์ทางจริยธรรมด้านความไม่เห็นแก่ตัวสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองมากเกินไป

2.4.2.5. การอบรมเลี้ยงดูและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

งานวิจัยของนฤมล สิริพันธ์ (2523) และวิมลพักตร์ มนุเสวต (2524) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอัตรานอ้ทศน้ของนักเรียนระดับมัธยม

งานวิจัยของมารีสา รัชปะชญ์ (2532) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

งานวิจัยของวรรณมา รุ่งพิสุทธิพงษ์ (2522) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา การศึกษาของบิดามารดา และอาชีพของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับสติปัญญาของเด็ก

งานวิจัยของฉวีล ธาราโกชน้ (2520) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีความแตกต่างกันด้านการอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ระดับอายุ และระดับชั้นเรียนมีความสามารถในการคิดหาเหตุผลทางตรรกวิทยาแตกต่างกัน

งานวิจัยของเกษร จีจุมป็น (2532) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีวุฒิภาวะทางอาชีพมากกว่านักเรียนระดับเดียวกันที่ได้รับวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน

นอกจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแล้ว การอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นก็มีผลกระทบต่อเด็กที่สอดคล้องเช่นเดียวกันคือ งานวิจัยของประยุคดี วัชรเดชญ์ (2513) พบว่านักเรียนระดับมัธยมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบการคาดหวังกับเด็กมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก และการลงโทษ

2.4.2.6. การอบรมเลี้ยงดูและบุคลิกภาพ

งานวิจัยของประพันธ์ สุทธาวาส (2519) พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบคุ้มครองเกินไปจะมีความก้าวร้าวมากกว่าแบบประชาธิปไตย

งานวิจัยของนิภาพรรณ โสมนะพันธ์ (2525) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกันทุกด้าน โดยบุตรที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีปัญหาในบุคลิกภาพด้านต่างๆ น้อยกว่าบุตรที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ บุตรที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำและปานกลางมีปัญหาในบุคลิกภาพด้านความสัมพันธ์ในสังคม อารมณ์ การเป็นผู้นำมากกว่าบุตรที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

2.4.2.7. การอบรมเลี้ยงดูและบทบาททางเพศ

อีกด้านหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการอบรมเลี้ยงดู คือการรับรู้ในเรื่องความเป็นชาย-หญิง ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นร่วมเพศรับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป และแบบทอดทิ้งมากกว่าแบบประชาธิปไตย วัยรุ่นชายรักต่างเพศรับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากกว่าอีกสองแบบ (อรอนงค์ นิยมธรรม, 2531) และอีกงานวิจัยที่สอดคล้องกันเป็นงานวิจัยของรัชณี วารินทร์ (2531) พบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล พบเด็กที่มีลักษณะความเป็นชายในชาย และความเป็นหญิงในหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน พบเด็กที่มีลักษณะความเป็นชายในหญิง และกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พบเด็กที่มีลักษณะความเป็นหญิงในชาย

2.4.2.8. การอบรมเลี้ยงดูกับปัจจัยทางจิตวิทยาในวัย และลักษณะทางจิตของมารดา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาในวัย และลักษณะทางจิตของมารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย ปัจจัยทางจิตวิทยาในวัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่บ้าน 6 ด้าน คือ จำนวนคนต่อพื้นที่ 100 ตารางวา จำนวนคนต่อห้อง ปริมาณการใช้ประโยชน์จากห้องนอน จำนวนบุตร ระยะห่างจากบ้านคนอื่น และจำนวนปัญหาในท้องถิ่น ลักษณะทางจิตของมารดามี 6 ประการคือ ความรู้สึกแออัดทางบ้าน สุขภาพจิต ทักษะคิดต่อบุตร ความรู้ในการปฏิบัติต่อเด็ก การเชื่ออำนาจภายนอกคนในผลการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการผลัดภาระการดูแลเด็กให้ทางโรงเรียน ส่วนการ อบรมเลี้ยงดูมี 5 แบบคือ แบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ แบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต แบบควบคุม และแบบฝึกเด็กให้พึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็น

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าลักษณะทางจิตของมารดา 6 ประการสามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูทุกแบบที่ศึกษาได้โดยเฉลี่ยมากกว่าดัชนีสภาพแวดล้อมที่บ้าน 6 ด้าน และลักษณะทางจิตของมารดา 6 ประการร่วมกันทำนายปริมาณ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ได้สูงสุด ลักษณะทางจิตของมารดาที่มีบทบาทสำคัญในการทำนายคือทัศนคติต่อบุตร สุขภาพจิต และความรู้ในการปฏิบัติต่อเด็ก นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 5 แบบ เหนือกว่าผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ในผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ถ้ามีการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากมักมีการควบคุมเด็กน้อยลง ส่วนผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอยู่บ้างคือมารดาที่รักสนับสนุนวัยรุ่นมากมักจะทำโทษทางกายมากด้วย และจะปรากฏบ่อยครั้งในมารดาที่มีการศึกษาดำ และมีความรู้สีกแอ็ดทางบ้านมาก

2.4.2.9. การอบรมเลี้ยงดูกับตัวแปรด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคม

คุณหญิง โยเหลา (2537) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย จำนวน 37 เรื่อง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เมตาดา (Meta analysis) ผลการสังเคราะห์พบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีขนาดอิทธิพลเล็กถึงปานกลางในการทำนายตัวแปรด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคมของเด็ก งานวิจัยทั้ง 37 เรื่องยังแสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูทางบวก อันได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบใช้เหตุผล และแบบรักสนับสนุน มีผลทางบวกต่อตัวแปรด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคม ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูทางลบ อันได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ปล่อยปละละเลย ควบคุม และแบบลงโทษนั้นมีผลทางบวกและทางลบต่อตัวแปรด้านบุคลิกภาพและสังคม โดยสามารถแบ่งการอบรมเลี้ยงดูทางลบออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกอันได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีผลดีต่อตัวแปรด้านบุคลิกภาพและสังคมบางตัว เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ ความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญู การรู้จักบาปบุญ การปรับตัว การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมีวินัยในตนเอง ความรักชาติ การปฏิบัติตามคุณธรรมในศาสนา และเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนการอบรมเลี้ยงดูอีกกลุ่มหนึ่งอันได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ มีผลทางลบต่อตัวแปรด้านบุคลิกภาพและสังคมบางตัวคือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนผลกระทบที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทางลบอัน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ปล่อยปละ

ละเลย ควบคุม และแบบลงโทษที่มีต่อตัวแปรด้านสติปัญญานั้น ได้ผลสรุปที่ไม่ชัดเจนเนื่องจากผลการวิเคราะห์พบทั้งผลทางบวกและทางลบต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบว่า อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูต่อตัวแปรด้านสติปัญญา บุคลิกภาพและสังคม มีความแตกต่างกันในเด็กที่มีอายุแตกต่างกัน โดยพบขนาดอิทธิพลที่มีค่าสูงสุดในกลุ่มเด็กมัธยมต้นซึ่งมีอายุ 13-15 ปี โดยประมาณ

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรยา สุวรรณทัต และถัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2533) ซึ่งได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูโดยไม่ได้ใช้การวิเคราะห์เมตา ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่น เอาใจใส่ ให้การสนับสนุน มีเหตุผลยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร มีความเสมอต้นเสมอปลายและความชัดเจนในการให้รางวัลต่อพฤติกรรมที่ต้องการส่งเสริม และการลงโทษต่อพฤติกรรมที่ต้องการระงับ ล้วนเป็นวิธีที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างจิตลักษณะและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาแก่เด็กและเยาวชน

2.5. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมคนไทยกับการอบรมเลี้ยงดู

๑

การอภิปรายแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมคนไทยกับการอบรมเลี้ยงดู จะอภิปรายพฤติกรรมทั้ง 5 ด้านตามลำดับดังนี้

2.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมทางสังคม

งานวิจัยจำนวนมากได้แสดงให้เห็นว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของลูก (e.g., Baumrind, 1967, 1971; Maccoby & Martin, 1983; Shaffer, 1994) Baumrind (1967, 1971) ได้ศึกษาเด็กก่อนวัยเข้าโรงเรียนและผู้ปกครองของเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กที่บ้าน Baumrind ได้วิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ และพบว่าแต่ละรูปแบบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก เช่น พ่อแม่แบบเอาใจใส่ (authoritative) มีลูกที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีทักษะทางสังคม ให้ความร่วมมือกับผู้ใหญ่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีความเป็นผู้นำเวลาทำกิจกรรมกลุ่ม พ่อแม่แบบควบคุม (authoritarian) มีลูกที่อารมณ์ไม่ค่อยดี โกรธง่าย ไม่เป็นมิตร ขาดความริเริ่ม ขาดความเป็นผู้นำ และพ่อแม่แบบตามใจ (permissive) มีลูกที่ก้าวร้าว ไม่เป็นตัวของตัวเอง และเมื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถทางสังคม (social competence) พบว่าเด็กที่มีพ่อแม่แบบเอาใจใส่จะมีความสามารถทางสังคม

ในระดับสูง เด็กที่มีพ่อแม่แบบควบคุมจะมีความสามารถทางสังคมระดับปานกลาง และเด็กที่มีพ่อแม่แบบตามใจจะมีความสามารถทางสังคมต่ำ (Baumrind, 1991; Weiss & Schwarz, 1996; Miller, 1993)

งานวิจัยในระยะต่อมาได้เพิ่มเติมรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอีก 1 รูปแบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (uninvolved) ซึ่งพบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะต่อต้านสังคม มีความบกพร่องทั้งทางสังคมและการเรียน กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม เช่น ดิฉยาเสพติด หรือทำผิดกฎหมาย (Shaffer, 1994)

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้าน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การคล้อยตาม การเป็นนักเรียนที่ดี การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม การขัดแย้งกับผู้อื่น ความก้าวร้าว ความร่วมมือและการช่วยเหลือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรม 8 ด้านนี้ว่า ได้มีผู้ศึกษาวิจัยและมีข้อค้นพบประการใด

2.5.1.1 ความเป็นผู้นำและการคล้อยตาม

Hurlock (1967) เสนอว่าการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำ เด็กวัยรุ่นที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบเข้มงวด ใช้อำนาจ จะเรียนรู้และพัฒนาลักษณะการเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ ตรงกันข้ามกับเด็กวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พ่อแม่ไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไปและไม่ควบคุมเด็กอย่างเข้มงวดเคร่งครัด ขอมให้เด็กตัดสินใจเอง เด็กจะพัฒนาบทบาทของการเป็นผู้นำได้ ซึ่ง Butters (1984) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพจะต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำของลูก การเลี้ยงดูเช่นนี้เป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายพฤติกรรมความเป็นผู้นำของลูก

ในประเทศไทยได้มีการศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำของลูก จำนวนหนึ่งซึ่งได้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ วันเพ็ญ อายุกการ (2512) ได้ศึกษาเด็กวัยรุ่นชายหญิงจำนวน 307 คน พบว่า การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่มีผลต่อความเป็นผู้นำของลูก กล่าวคือ พ่อแม่ที่เข้มงวดกวดขันเรื่องระเบียบวินัยมากจะทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเป็นผู้นำ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และมักจะคอยทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เท่านั้น

วินิจ เกตุขำ (2515) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบให้ความรัก (Loving) แบบลงโทษ (Punishment) และแบบเรียกร้องจากเด็ก (Demanding) ตามแนวคิดของ

Bronfenbrenner กับความเป็นผู้นำของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุโขทัยจำนวน 276 คน เป็นนักเรียนชาย 151 คน และนักเรียนหญิง 125 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นผู้นำ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและแบบเรียกร้องจากเด็กไม่มีความสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำ

ประจักษ์ เล็กสวัสดิ์ (2517) ได้ศึกษาอิทธิพลของระดับการให้ความรักและการควบคุมของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 339 คน เป็นชาย 179 คน และเป็นหญิง 160 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับความรักจากพ่อแม่มากและถูกควบคุมน้อยกับเด็กที่ได้รับความรักมากและถูกควบคุมมากมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำมากกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อยและถูกควบคุมมาก และเด็กที่ได้รับความรักน้อย และถูกควบคุมน้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่ได้รับความรักมากและถูกควบคุมมากกับเด็กที่ได้รับความรักมากและถูกควบคุมน้อย และเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่ได้รับความรักน้อยและถูกควบคุมน้อยกับเด็กที่ได้รับความรักน้อยและถูกควบคุมมากพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกวิเคราะห์ความแตกต่างของ พฤติกรรมความเป็นผู้นำระหว่างเด็กที่ได้รับความรักมากกับเด็กที่ได้รับความรักน้อย พบว่ากลุ่มแรกมี พฤติกรรมความเป็นผู้นำมากกว่ากลุ่มหลัง ซึ่งความแตกต่างนี้ปรากฏทั้งในเด็กเพศหญิงและเพศชาย และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการควบคุม พบว่าเด็กชายที่ได้รับการควบคุมมากมีคะแนนพฤติกรรมความเป็นผู้นำน้อยกว่าเด็กชายที่ถูกควบคุมน้อย แต่ในเด็กหญิงไม่พบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมความเป็นผู้นำ เช่นเดียวกับเมื่อวิเคราะห์โดยรวมกลุ่มทั้งเพศหญิงและเพศชายพบว่าระดับการควบคุมของพ่อแม่ไม่ทำให้เด็กมีคะแนนพฤติกรรมความเป็นผู้นำแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาผลของวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมคล้อยตามโดยตรง แต่จะเป็นลักษณะของการขาดความเป็นผู้นำ มักคอยทำตามผู้อื่น โดยเฉพาะทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยที่แสดงว่าพฤติกรรมคล้อยตามมีความสัมพันธ์กับลำดับการเกิด โดยพบว่าลูกคนโตมีพฤติกรรมคล้อยตามมากกว่าลูกคนรอง (Carrigan & Julian, 1966) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่า ลูกชายคนโตจะได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น และคล้อยตามเพื่อนได้ง่าย (Finley & Cheyne, 1976) หรือต่อต้านอิทธิพลของผู้อื่นได้น้อยกว่าลูกชายคนรอง แต่กลับพบว่าลูกสาวคนโตต่อต้านอิทธิพลของผู้อื่นได้มากกว่าลูกสาวคนรอง (Sampson, 1962) เมื่อศึกษานักศึกษาปริญญาตรี 73 คนที่มาจากครอบครัวที่มีพี่น้องเพียงสองคนพบว่าลูกสาวคนรองที่มีพี่เพศเดียวกันมีพฤติกรรมคล้อยตามมากที่สุดและลูกชาย คนรองที่มีพี่เพศเดียว

กันมีพฤติกรรมคล้อยตามน้อยที่สุด ส่วนลูกคนรองที่มีพี่ต่างเพศมีพฤติกรรม คล้อยตามปานกลาง ในกรณีของลูกคนโตการมีน้องเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศกันไม่พบว่า มีพฤติกรรมคล้อยตามแตกต่างกัน (Bragg & Allen, 1970) แต่งานวิจัยที่ศึกษานักศึกษาหญิงปริญญาตรี 51 คนที่มาจากครอบครัวที่มีลูกสองคน เช่น มีพี่ชายหรือพี่สาว มีน้องชายหรือน้องสาว กลับพบผลที่ขัดแย้งคือพบว่า นักศึกษาหญิงที่มีพี่สาวหรือน้องสาวมีแนวโน้มที่จะต่อต้านความกดดันจากผู้อื่นมากกว่านักศึกษาหญิงที่มีพี่ชายหรือน้องชาย (Schmuck, 1963)

พฤติกรรมคล้อยตามยังขึ้นกับสถานการณ์ เช่น ในสถานการณ์ที่มีการกระตุ้นสัมฤทธิ์ผลในระดับต่ำ ลูกคนโตมีพฤติกรรมคล้อยตามมากกว่าลูกคนรอง และในสถานการณ์ที่มีการกระตุ้นสัมฤทธิ์ผลในระดับสูง ลูกคนรองมีพฤติกรรมคล้อยตามมากกว่าลูกคนโต (Rhine, 1968) และในสถานการณ์ที่ให้ผลได้ผลเสียแตกต่างกัน พบว่าผลได้ผลเสียที่มีปริมาณมากเพิ่มพฤติกรรมคล้อยตามในลูกคนรอง ในขณะที่ผลได้ผลเสียที่มีปริมาณน้อยจะลดพฤติกรรมคล้อยตามทั้งในลูกคนโตและคนรอง (Becker, Lerner, & Carroll, 1966)

อย่างไรก็ตามงานวิจัยบางเรื่องไม่พบว่าลำดับการเกิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมคล้อยตาม (Rhine, 1969; Schmuck, 1963) ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างเพศ ผลงานวิจัยมีทั้งที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีพฤติกรรมคล้อยตามมากกว่าผู้ชาย (Carrigan & Julian, 1966) แต่เฉพาะเมื่อต้องแสดงความคิดเห็นต่อหน้าสมาชิกกลุ่มที่นั้งเผชิญหน้ากันเท่านั้น หากไม่ให้เห็นตัวหรือไม่มีผู้สังเกตการณ์ ความแตกต่างระหว่างเพศในพฤติกรรมคล้อยตามแทบจะไม่ปรากฏ (Cooper, 1979; Eagly & Carli, 1981)

2.5.1.2. การเป็นนักเรียนที่ดีและการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม

การเป็นนักเรียนที่ดีในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในฐานะที่เป็นนักเรียน และการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมมุ่งศึกษาการดูแลรักษาของส่วนรวมและการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งตัวแปรทั้งสองนี้เป็นองค์ประกอบของ “ความรับผิดชอบทางสังคม” ในงานวิจัยทั่วไป ซึ่ง Mussen (1969) พบว่า การที่พ่อแม่ฝึกวินัยให้เด็ก โดยการให้เหตุผลและให้ความรักจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบสูง อันเป็นลักษณะของผู้ที่มีวินัยทางสังคม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของประนต เล็กสวาสดี (2517) ที่พบว่าเด็กที่ได้รับความรักมากมีความรู้สึกรับผิดชอบมากกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อย

คนัย งามมานะ (2518) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกชอบกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 2 แบบ ได้แก่ แบบทอดทิ้ง และแบบเอาใจใส่เกินไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 7 จำนวน 100 คน โดยแยกประเภทตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มละ 50 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง มีความรู้สึกชอบน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป

สมพงศ์ ดิรพัฒน์ (2517) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู 2 แบบคือแบบเข้มงวดและแบบประชาธิปไตย กับความรู้สึกชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 185 คน เป็นชาย 105 คน หญิง 80 คน พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดน้อยประชาธิปไตยมาก มีความรู้สึกชอบสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย แต่ไม่แตกต่างจากเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517) ศึกษา นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรปีที่ 1 จำนวน 450 คน เป็นชาย 220 คน หญิง 230 คน พบว่า เด็กที่ได้รับความรักมากมีวินัยทางสังคมมากกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อย และเด็กที่ถูกควบคุมน้อยมีวินัยทางสังคมมากกว่าเด็กที่ถูกควบคุมมาก เมื่อพิจารณาการได้รับความรักควบคู่กับระดับการควบคุมพบว่า เด็กที่ได้รับความรักมากแต่ถูกควบคุมน้อยมีวินัยทางสังคมมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากเด็กที่ได้รับความรักน้อยแต่ถูกควบคุมมากอย่างเด่นชัด

วิواهرวัน มูลสมาน (2523) ศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งจำนวน 443 คน ชาย 221 คน หญิง 222 คน พบว่า วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

2.5.1.3. การขัดแย้งกับผู้อื่นและความก้าวร้าว

หลักฐานจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า การที่พ่อแม่ใช้อำนาจและการลงโทษในการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการที่เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าระดับเฉลี่ย ถึงแม้ว่าระดับความสัมพันธ์นี้จะมากขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง สถานที่ที่ทำการวัดพฤติกรรม เช่น ที่บ้าน หรือที่โรงเรียน และวิธีการประเมิน

พ่อแม่ของเด็กก้าวร้าวมักเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบควบคุม (Authoritarian) แต่เด็กที่มีพ่อแม่ที่เลี้ยงดูแบบควบคุมอาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่ก้าวร้าวก็ได้ เด็กที่มีพ่อแม่แบบควบคุมมักขาด

ทักษะทางสังคมกับเพื่อน กล่าวคือ มีแนวโน้มที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น ไม่มีการริเริ่มทางสังคม ขาดความฉับไวในการตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคม มีความนับถือตนเองต่ำ และมีความเชื่อว่าอำนาจควบคุมมาจากภายนอกตน (external locus of control) (Maccoby & Martin, 1983)

พ่อแม่ที่เลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) โดยเฉพาะที่ตามใจหรือยอมรับพฤติกรรมก้าวร้าวของลูกจะมีลูกที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกับพ่อแม่และสมาชิกอื่นในครอบครัวแม้จะอยู่ต่อหน้าพ่อแม่ แต่จะไม่แสดงความก้าวร้าวนอกบ้าน (Yarrow et al., 1968) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olweus (1980) ที่พบว่า การตามใจของพ่อแม่ทำให้เด็กก้าวร้าวมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved) จะมีลักษณะต่อต้านสังคม ขาดทักษะทางสังคม กลายเป็นเด็กที่มีปัญหา เช่น ทำร้ายผู้อื่น (Baumrind, 1977)

ประพันธ์ สุทธาวาส (2519) ศึกษานักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คนพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบคุ้มครองมากเกินไปมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แต่นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบคุ้มครองมากเกินไปมีความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

2.5.1.4. ความร่วมมือและการช่วยเหลือ

Zahn-Waxler, Radke-Yarrow, และ King (1979) ศึกษากลุ่มหนึ่งให้สังเกตพฤติกรรมของลูกเมื่อมีคนแสดงให้เห็นว่ามีความทุกข์ หรือต้องการความช่วยเหลือ แล้วให้จดบันทึกรายวันทุกเหตุการณ์ไว้ ทีมผู้วิจัยได้คอยสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก บางครั้งให้แม่แสดงที่ท่าว่าไม่สบายใจหรือต้องการความช่วยเหลือด้วย แล้วสังเกตปฏิกิริยาของเด็ก ผลการศึกษาพบว่าการที่แม่ใช้เหตุผลและอธิบายเหตุผลให้เด็กฟังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อประโยชน์แก่สังคม (Prosocial) ของเด็กมาก กล่าวคือการที่แม่ไม่อธิบายเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเอื้อประโยชน์แก่สังคมของลูก น้ำเสียงที่แม่ใช้ก็มีส่วนสำคัญ การที่แม่ใช้น้ำเสียงที่แสดงความรักใคร่ในการอธิบายเหตุผลและหลักเกณฑ์ต่างๆ แก่ลูกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการที่เด็กจะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเอง ให้ความช่วยเหลือและปลุกปลอบใจผู้อื่นที่ต้องการกำลังใจ

พ่อแม่ที่ให้ความรักความอบอุ่น ปฏิบัติต่อลูกด้วยความรักทะนุถนอมจะทำให้ลูกเป็นคนที่รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น (Bee,1975 อ้างถึงใน Zahn-Waxler et al., 1979) แม่ที่ตั้งกฎเกณฑ์และอธิบายกฎเกณฑ์ให้ลูกฟัง ลูกจะเป็นผู้ปฏิบัติต่อผู้อื่นจนมิตรด้วยการให้ความช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจ นอกจากนี้การที่พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่จะทำให้เด็กให้ความร่วมมือกับผู้ใหญ่ (Baumrind, 1971)

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย รัตนาดี รอดภิรมย์ (2533) ศึกษานักเรียนอายุ 5-6 ปี และผู้ปกครอง พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative parents) มีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (authoritarian parents) หรือแบบตามใจ (permissive parents) ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบใช้อำนาจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กยังขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมด้วย ในวัฒนธรรมของไต้หวันการที่พ่อแม่ควบคุมด้วยกฎเกณฑ์และระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดซึ่งในวัฒนธรรมตะวันตกเรียกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (authoritarian) กลับพบความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางสังคมของเด็ก (Chen, 1997)

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมทางการเมือง :

พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบคือ พฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.5.2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย

พฤติกรรมประชาธิปไตย มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

1. การรู้จักบทบาทความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
2. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
3. การมีวินัยในตนเอง
4. การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
5. การใช้ปัญญา คุณธรรม และเหตุผลในการตัดสินใจ

เมื่อศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยค่อนข้างน้อย จึงอภิปรายพฤติกรรมแต่ละด้านในลักษณะโดยรวม และที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของพฤติกรรมประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้ คือ

Mankerin (1975) อธิบายการเรียนรู้ทางการเมืองว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้สิ่งที่ตกทอดทางสังคม ซึ่งเริ่มจากครอบครัวและต่อเนื่องไปยังสถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษาอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน แต่ผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมประชาธิปไตยกับการอบรมเลี้ยงดูโดยตรง

วีระวรรณ พิบูลย์ (พ.ศ. 2518) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติจริงระหว่างนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์กับนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลไม่แตกต่างกัน

การวิจัยที่พบส่วนใหญ่จะทำในสถานศึกษาในเรื่องการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

กุสุมา พะวินทรัพย์ (พ.ศ. 2538) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครูผู้สอนนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทั่วประเทศ และในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร 4 โรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 350 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าครูวัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กในระดับมากด้านการเคารพผู้อื่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ด้านการแสดงความเห็น และด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูวัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กในระดับปานกลางด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และด้านการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ครูเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กในระดับมากในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น และด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูปฏิบัติดีเป็นแบบอย่างในระดับปานกลางด้านการเคารพผู้อื่น และด้านการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น

ผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตย พบว่าการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กพบพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตยมากในด้านการปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม ด้านการแสดงความเห็น ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็น

เห็นของผู้อื่น และด้านการเคารพผู้อื่น แต่ผลพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตยน้อย ในด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และด้านการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ส่วนผลการวิจัยในการเป็นตัวแทนที่ดีให้แก่เด็ก พบว่า พฤติกรรมประชาธิปไตยที่พบมาก คือ ด้านการเคารพผู้อื่น

การสอนพฤติกรรมประชาธิปไตยในครอบครัวไทยนั้น ยังไม่มีการวิจัยในประเทศไทยที่ชัดเจน งานวิจัยที่ปรากฏอยู่จะเป็นการสอนในระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสังคมประภคตอย่างหนึ่ง หากมีการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยที่ได้รับจากครอบครัว น่าจะพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เยาวชนได้รับจากครอบครัวจะส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยมากที่สุด จากผลการวิจัยพฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม (ชัยพร วิชาวุธและคณะ, 2531) พบว่า ครอบครัวที่มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการมีศักยภาพสูงสุดในพฤติกรรมทางบวกของกลุ่มตัวอย่างและครอบครัวที่มีอาชีพหลัก ลูกจ้างมีศักยภาพพฤติกรรมทุกด้านต่ำสุดทั้งพฤติกรรมทางบวกและพฤติกรรมทางลบ และเมื่อพิจารณาข้อมูลจากรายได้ของครอบครัว พบว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท/เดือน มีศักยภาพพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกว่ากลุ่มอื่น 9 ใน 17 พฤติกรรม และมีศักยภาพพฤติกรรมทุกด้านต่ำสุดทั้งพฤติกรรมทางบวกและทางลบ

วรัทศน์ บุญโคตร (พ.ศ. 2527) ได้ศึกษาเรื่อง “การวัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6” กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดี ส่วนใหญ่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย ส่งเสริมให้รู้จักรักษาความสะอาดทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ส่งเสริมด้าน จริยธรรม ส่งเสริมให้มีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เป้าหมายที่สำคัญในแผนการจัดกิจกรรม นักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดี เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้วินัยในตนเองและส่วนรวม การรู้จักรักษาความสะอาดทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อให้มีความประพฤติดี ประพฤติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และเป็นผู้มีจริยธรรม ส่วนกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดคือ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์ รongลงมาคือ กิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร ผู้ดำเนินกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ได้แก่อาจารย์เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมเอง รongลงมาคือนักเรียนร่วมมือกันวางแผนและร่วมมือกันจัดกิจกรรม สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมใช้ทั้งในและนอกโรงเรียน เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จัดในเวลาเรียน งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

ส่วนใหญ่ใช้เงินบำรุงการศึกษา วิธีการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เข้าร่วมตามความถนัดและความสนใจ การประเมินการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ใช้การสังเกตและใช้แบบสอบถาม ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี คือขาดงบประมาณ สถานที่ไม่เหมาะสม เวลาสั้น

บุญมาลี คูหิรัญมณี (พ.ศ. 2536) ได้วิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบค่านิยมประชาธิปไตยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนต่างสังกัด กรุงเทพมหานคร” กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลวิจัยพบว่า ค่านิยมประชาธิปไตยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนกรมสามัญกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสาธิตมีค่านิยมประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยแตกต่างกันในด้านการเคารพในปัจเจกชน ด้านความยึดมั่นในหลักเหตุผลและรักความเป็นธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และด้านความเชื่อมั่นในความเสมอภาคและความสามารถของมนุษย์

Bringle, R.G, Bagdy, G.J (1992) พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์สูงกับการแสดงความรักความห่วงใยต่อผู้อื่น แม้กระทั่ง ความเชื่อใจในตน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความอบอุ่นจะมีพฤติกรรมแสดงความรักความเชื่อใจต่อเพื่อนมนุษย์และแม้แต่ความพึงพอใจในตนมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาแม้จะมีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยและพฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมืองน้อย แต่สิ่งที่ชัดเจนคือกระบวนการสังคมประกิดหรือกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมทั้งสององค์ประกอบนี้ งานวิจัยส่วนใหญ่จะทำในสถาบันการศึกษา และพบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของเยาวชน ฉะนั้น ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกของชีวิตมนุษย์ อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวจึงน่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเยาวชนมากกว่าสถาบันการศึกษา

ชนะ นิลรัตน์ (พ.ศ. 2519) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต 2” กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต 2 จำนวน 274 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม แต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ด้านปัญญาธรรม แสดงว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรมสูงกว่าด้านอื่น ๆ การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม และการเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่มีความแตกต่างกันในด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม

สมนึก บัวน้อย (พ.ศ. 2539) ได้ศึกษา “การรับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร” กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของตนอยู่ในระดับดีทุกด้าน คือ ด้านการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ด้านการยอมรับและเคารพในสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ด้านการใช้ปัญหา หรือเหตุผลในการตัดสินใจหา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนแตกต่างกัน รับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของตนอยู่ในระดับดีทุกด้าน

2.5.2.2 พฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมือง มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. การเลือกตั้ง
2. การประชุม
3. ความรับผิดชอบทางการเมือง
4. การใช้อำนาจทางการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมทางการเมือง พอจะสรุปได้ ดังนี้

การศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมือง แต่ละด้านโดยตรง ผู้วิจัยไม่พบในการค้นหา แต่พบงานวิจัยที่ใกล้เคียง จึงอธิบายรวมกันดังนี้

สมนึก พิพิธรังษี (2540) วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปี ศึกษารายกรณีจังหวัดนครราชสีมา” พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง

เลือกตั้งของประชาชนอายุ 18 - 19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวิทยา และปัจจัยทางจิตวิทยา โดยปัจจัยทางสังคมวิทยา ซึ่งประกอบด้วยเขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงมากที่สุด

อรวรรณ พนาพันธ์ (2518 : 58-66) ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดสภานักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา” พบว่า การเลือกตั้งสภานักเรียนที่ครูและนักเรียนต้องการคือมีการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย โดยทุกคนมีสิทธิเลือกและมีสิทธิจะได้รับเลือก คุณสมบัติของสมาชิกสภานักเรียน ควรเป็นผู้ประพฤติดี ว่างงานเป็นกลาง และมีผลการเรียนดี

พฤติกรรมความรับผิดชอบทางการเมืองในองค์ประกอบการประชุมสภา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงพฤติกรรมความรับผิดชอบทางการเมือง ในวัยรุ่นในระบบการศึกษาสภานักเรียนเป็นองค์กรที่จำลองรูปแบบทางการเมืองของสังคมนอกสถาบันการศึกษา ในองค์ประกอบนี้ พบว่า Voice Coy (1972 : 1314-A) ทำการวิจัยเรื่อง “A Comparison of the Attitude of Student Council Sponsor and Administrators Toward Selected Aspects of Student Council” เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนทั้งที่เป็นสมาชิกสภานักเรียนและนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภานักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐออริโซนา สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อความมุ่งหวังของการจัดตั้งสภานักเรียนแตกต่างกัน เนื่องจากบทบาทของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภานักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา แต่ยังไม่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสภานักเรียนมากนัก และนักเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจอำนาจหน้าที่ของสภานักเรียน

Robert Origeine Guilbault (1971 : 305 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “A Comparison of Student Activity Program in Three Types of Connecticut Middle Schools” เพื่อเปรียบเทียบการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร การร่วมกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม เช่น สภานักเรียน พบว่า ผลการเรียนไม่ดีทำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และนักเรียนเกรด 6-7-8 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเห็นว่าสนุกและเพลิดเพลิน มากกว่านักเรียนในระดับอื่น

Welfredo Miranda Irlanda (1974 : 538-A) ได้วิจัยเรื่อง “Political Socialization in Cuerto Rico : Development Study” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและนักศึกษาในเปอร์โตริโก พบว่า การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

Carol Cate Webster (1974 : 548-A) วิจัยเรื่อง “Political Socialization in India” เพื่อศึกษาผลของการให้การเรียนรู้ทางการเมืองที่มีต่อเจตคติทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 และเกรด 11 ในประเทศอินเดีย พบว่า ประเภทของโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ภูมิฐานะของบิดามารดา และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมีอิทธิพลต่อเจตคติทางการเมืองของนักเรียน ส่วนนักเรียนที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมือง กับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนวิชานี้มีเจตคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

จลินทร กิจจาริการกุล (2522 : 107-111) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนชาย - หญิง ในเขตตัวเมืองและนอกเขตตัวเมือง การศึกษา อาชีพ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาไม่มีความแตกต่างกันในทัศนคติทางการเมือง

สายทิพย์ สุกดิพันธ์ (2524 : 117-119) วิจัยเรื่อง “การเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 5 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความสนใจทางการเมืองระดับค่อนข้างต่ำ ยิ่งนักเรียนในระดับชั้นเรียนสูงขึ้นยังมีความสนใจทางการเมืองสูงขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง

วิชิต ประสมปลื้ม (2518 : 89-95) ทำการวิจัยเรื่อง “ความสำนึกทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่า พื้นฐานทางครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและสำนึกทางการเมือง นักเรียนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวระดับกลาง และระดับต่ำมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูง กับประชาธิปไตยต่ำ มีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

จิรวรรณ สร้อยน้ำ (2518: 58-60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนอาชีวศึกษา” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายอาชีพและครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกต้องดี 7 เรื่อง ถูกต้องน้อย 3 เรื่อง เพศมีอิทธิพลต่อมโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง นักเรียนส่วนใหญ่สนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองทุกประเภท การแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับเพศ

วรรณวิมล หนิมพานิช (2517 : 65-69) ทำการวิจัยเรื่อง “มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและครูสังคมศึกษา พบว่า การศึกษาของบิดา รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเรื่องการฟัง การหาเสียงเลือกตั้งและการเห็นด้วยหรือไม่กับการออกเสียงของสมาชิกสภานิติบัญญัติเกี่ยวกับการไม่ให้ประชาชนอายุ 18-19 ปี มีสิทธิลงคะแนน

ส่วนการใช้อำนาจทางการเมือง พฤติกรรมนี้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนว่าเมื่อตนมีอำนาจทางการเมืองที่จะใช้ เช่น เป็น หัวหน้า เป็นสมาชิกสภานักเรียน นักเรียนจะใช้อำนาจนั้น ๆ อย่างมีความรับผิดชอบหรือไม่

อรวรรณ พนาพันธ์ (2518 : 58-66) วิจัยเรื่อง “การจัดสภานักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา” พบว่า การจัดสภานักเรียนเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนมีประสบการณ์ ในการปกครอง การบริหารงาน ตามระบอบประชาธิปไตย การฝึกตนเองเพื่อความเป็นพลเมืองดี การใช้สิทธิและหน้าที่ของสภานักเรียนคือการพิจารณาออกระเบียบข้อบังคับ จัดกิจกรรม ควบคุม ตรวจสอบ และชี้แจงการทำงานของคณะกรรมการบริหารสภานักเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโดยทั่วไปของโรงเรียนและพิพากษาคดีของนักเรียนภายใต้ความเห็นชอบของผู้บริหาร โรงเรียน

ผลการวิจัยของ วรรณวิมล หนิมพานิช (2518: 65-69) เรื่อง “มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” พบว่า การศึกษาของบิดา รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Chaffe, McLeod & Wackman, (1973) ทำการวิจัยเรื่อง “Family Communication Patterns and Adolescent Political Participation” พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่สอนให้เด็กแสดงความคิดเห็น และได้แย้งในเรื่องต่าง ๆ จะสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าครอบครัวแบบอื่น ๆ ครอบครัวที่พ่อแม่สนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ที่กลมเกลียวใน

ครอบครัวนั้น บิดามารดามีความรู้ทางการเมืองน้อยกว่าบุตรในครอบครัวที่บิดามารดา ปล่อยปละละ เลยทอดทิ้ง บิดามารดาและบุตรต่างไม่สนใจมีส่วนร่วมทางการเมืองเลย (อ้างจาก พรทิพย์ บุญพิพัตร์, 2539)

ในเรื่องของการถ่ายทอดความเชื่อทางการเมืองในครอบครัวนั้น Rebert Lane (1972:63) พบว่า พ่อแม่จะถ่ายทอดความเชื่อทางการเมืองให้ลูกได้โดย 3 วิธีการ ดังนี้

- 1) พ่อสอนความรู้ ความเชื่อ ทักษะคติ ค่านิยมทางการเมืองให้ลูกโดยตรง
- 2) ลูกอาศัยอยู่กับพ่อ มีสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับพ่อ จึงจะมีโอกาสที่จะทำให้มี ลักษณะนิสัยคล้ายพ่อ
- 3) วิธีการที่พ่อวางตัวในสายตาของลูก หรือวิธีการที่พ่ออบรมลูก สร้างบุคลิกภาพแก่ ลูก ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของลูกโดยทางอ้อม

2.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคล

จากงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคล ของเด็กและเยาวชนในด้านความสามารถทางสังคม (Chen,Dong,and Zhou, 1997;Slicker and Kim,1996; Baumrind,1991 a ;Lamborn et al.,1991; Steinberg, 1990) การพึ่งพาตนเอง (Steinberg, et al.,1991) ความเชื่อมั่นในตนเอง อคติโน้ทิสต์ (Lamborn et al.,1991) ปัญหาพฤติกรรม (Slicker and Kim,1996;Lamborn et al., 1991) ปัญหาการปรับตัว (Chen,Dong and Zhou , 1997 ; Weiss and Schwarz.1996); การปรับตัวทางอารมณ์และสังคม (Slicker,1996) การปรับตัวทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Hickman,Bartholomae and McKenry ,2000; Chen Dong and Zhou,1997;Weiss and Schwarz,1996;Lamborn,et al.,1991; Steinberg,et al.,1991, Steinberg,et al.,1989;Dornbusch, et al., 1987) ความทุกข์ใจและการเป็นยิวอาชญากร (Lamborn et al, 1991, Steinberg et al.,1991) การใช้สารเสพติด (Weiss and Schwarz, 1996,Baumrind,1991 a) การดื่มสุราและการเป็นยิวอาชญากร (Barness and Farrell,1992) ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับสุขภาพทางจิตในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ความเครียดลดทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหา มีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.5.3.1. การปรับตัวด้านครอบครัว (Family Functioning)

1. ความหมายของการปรับตัวด้านครอบครัว

การปรับตัวด้านครอบครัวหมายถึงความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัว แสดงถึง สุขภาวะของบุคคลเนื่องจากประสบการณ์ด้านครอบครัว Offer และคณะ (Offer et al., 1992) ได้ให้คำจำกัดความของการปรับตัวด้านครอบครัวว่า หมายถึง ความรู้สึกและสัมพันธภาพของบุคคลที่มีต่อบิดามารดา รวมทั้งบรรยากาศทางอารมณ์ ภายในบ้าน

ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเผชิญปัญหาที่วัยรุ่นใช้กับประสบการณ์ในครอบครัว มีการศึกษาที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative parenting) และการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ โดยพบว่าครอบครัวที่อบอุ่นและให้การสนับสนุนช่วยให้เด็กได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งนำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาความสามารถและทำให้เด็กมีความสามารถมากขึ้นในการเผชิญปัญหา (Guay & Dusek, 1992) บุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะเผชิญปัญหาในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Frydenberg, 1997)

2. องค์ประกอบของการปรับตัวด้านครอบครัว

Shulman และคณะ (Shulman et al., 1987) ศึกษาบรรยากาศในครอบครัว โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ (Seiffge-Krenke & Shulman, 1990 cited in Frydenberg, 1997) ดังนี้

2.1 ครอบครัวที่มีความขัดแย้งอย่างไม่มีรูปแบบ (Unstructured conflict orientated family) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีความขัดแย้งสูงและขาดการสนับสนุนภายในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวไม่มีการสนับสนุนส่งเสริมกันเพื่อการพัฒนาเติบโต เป็นครอบครัวที่มีการรวมกันเป็นครอบครัวและการควบคุมต่ำ

2.2 ครอบครัวที่มีการควบคุมสูง (Control – orientated family) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงครอบครัวที่เน้นการควบคุม มีกิจกรรม และกฎของครอบครัวที่ชัดเจน เน้นความสำเร็จ สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนกันและกันอย่างเป็นรูปธรรม แต่มีการแสดงออกทางอารมณ์ต่ำ สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองน้อย

2.3. ครอบครัวที่มีการแสดงออกอย่างไม่มีรูปแบบ (Unstructured expressive family) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมที่ให้อิสระ มีความ

กลมเกลียวรวมกันเป็นครอบครัวพร้อมทั้งสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย สนับสนุนให้สมาชิกมีความเป็นตัวของตัวเองโดยไม่กดดันในเรื่องของความสำเร็จ และค่อนข้างปล่อยตามสบายในเรื่องกฎระเบียบ

2.4. ครอบครัวที่มีการแสดงออกอย่างมีเหตุผล (Expressive intellectual – oriented family) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงครอบครัวที่เน้นสัมพันธภาพในครอบครัว และสนับสนุนความเป็นอิสระควบคู่ไปกับการรวมกันเป็นครอบครัวและกฎระเบียบที่ชัดเจนในระดับที่เหมาะสม

วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีความขัดแย้งอย่างไม่มีรูปแบบมักใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพสูงสุด (Shulman et al., 1987; Stern & Zevon, 1990) วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีการแสดงออกอย่างมีเหตุผลมีอิสระที่จะแสวงหาข้อมูลและคำแนะนำจากผู้อื่นเมื่อต้องการความช่วยเหลือ (Shulman et al., 1987)

Moos & Moos (1986) พัฒนาแบบวัด Family Environmental Scale (FES) เพื่อวัดการปรับตัวด้านครอบครัว ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

1. การพัฒนาเติบโตส่วนบุคคล (Personal Growth) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงระดับของการมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม การมีความรู้สึกพอใจเพียงในตน และการตัดสินใจได้ด้วยตนเองของบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน ได้แก่ การพึ่งตนเองได้ การมุ่งความสำเร็จ การมีความสามารถเชิงปัญญา-วัฒนธรรม การมีสันตนาการ การมีศีลธรรม-ศาสนา

2. สัมพันธภาพในครอบครัว (Relationship) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงระดับที่สมาชิกในครอบครัวมีการผูกมัด มีการช่วยเหลือ มีการสนับสนุนกันและกัน มีการสนับสนุนให้แสดงออกอย่างเปิดเผย แสดงความรู้สึกโดยตรง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน ได้แก่ ความกลมเกลียว การสามารถแสดงออก และความขัดแย้ง

3. การคงไว้ซึ่งระบบ (System Maintenance) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงระบบของครอบครัว การจัดการในครอบครัว การปฏิบัติตามกฎระเบียบของครอบครัว ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน ได้แก่ การจัดระบบ และการควบคุม

Noller & Terry (1990, cited in Frydenberg, 1997) ได้พัฒนาแบบวัด Family Functioning Scale (FFS) เพื่อวัดการปรับตัวด้านครอบครัว ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

1. ความใกล้ชิด (Intimacy) แสดงถึงการแบ่งปันและความใกล้ชิด การแสดงออก และการสื่อสารอย่างเปิดเผยในครอบครัว
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Parenting Style) แสดงถึงแบบแผนของการมีส่วนร่วมในระเบียบ กฎเกณฑ์ การตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนให้ดำเนินการอย่างเป็นอิสระต่อกัน
3. ความขัดแย้ง (Conflict) แสดงถึง ความเข้าใจผิดและการขัดขวาง ความยุ่งยากในการแก้ปัญหาและวางแผนของสมาชิกในครอบครัว

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาบรรยาภาสในครอบครัว Shulman พบว่าลักษณะส่วนบุคคลเช่น การรับรู้ความสามารถของตน การเป็นตัวของตัวเอง การมองโลกในแง่ดี มีผลการต่อการประเมินเหตุการณ์ในครอบครัวของบุคคลมากกว่าตัวบรรยาภาสในครอบครัวที่เป็นอยู่ (Shulman, 1993 Cited in Frydenberg, 1997) ดังนั้นการศึกษาด้านบรรยาภาสหรือการปรับตัวด้านครอบครัวโดยการให้บุคคลประเมินความรู้สึก และการรับรู้ตนเองในด้านครอบครัวน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ

Offer (Offer et al., 1992) ได้พัฒนาแบบวัด Offer Self-Image Questionnaire , Revised (OSIQ-R) เพื่อวัดสุขภาวะทางจิตและการปรับตัวของวัยรุ่น โดยให้วัยรุ่นประเมินการรับรู้ตนเองหรืออัตมโนทัศน์ (Self-concept) ในทุกแง่มุมของชีวิต และมีการปรับตัวด้านครอบครัว (family functioning) เป็นด้านหนึ่งที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัย จะใช้กรอบแนวคิดในการวัดการปรับตัวด้านครอบครัวตามแนวของ Offer ซึ่งวัดอัตมโนทัศน์ของบุคคลด้านครอบครัว โดยให้บุคคลประเมินความรู้สึกและสัมพันธภาพของตนที่มีต่อบิดามารดา และบรรยาภาสในครอบครัว

2.5.3. 2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)

ศาสตราจารย์ Peter Salovey และศาสตราจารย์ John Mayer เป็นนักจิตวิทยาสองคนที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมาก ในการเริ่มต้นและกระตุ้นให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีระบบ จนเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากทั้งกลุ่มนักวิชาการและบุคคลทั่วไป

เมื่อกล่าวถึงความสามารถของบุคคล เรามักจะได้ยินคำว่าเชาวน์ปัญญา (intelligence) อยู่เสมอ ออกจะเป็นการยากที่จะให้คำจำกัดความของคำนี้แล้วเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงเชาวน์ปัญญา ก็จะหมายถึงเป็นความเฉลียวฉลาด ความมีไหวพริบและความสามารถในการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ความเจริญเติบโตทางด้านเชาวน์ปัญญานั้น เป็นผลรวมของปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งยากที่จะแยกออกจากกันได้ จากปรากฏการณ์ทางสังคมเราจะพบเห็นได้ว่า คนที่เฉลียวฉลาดทางปัญญา เป็นคนเก่งและเรียนสำเร็จขั้นสูง มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต อาจจะเป็นคนที่มีปัญหาหลายด้านทั้งเรื่องส่วนตัว ครอบครัว สังคมและหน้าที่การงาน อาจเป็นคนที่มีความเครียด หรือมีความผิดปกติทางจิตบางอย่าง จึงทำให้คนเก่งเหล่านี้ไม่ประสบความสำเร็จในระดับที่สอดคล้องกับความสามารถทางปัญญา ดังนั้นนักจิตวิทยาจำนวนไม่น้อยจึงมีความเห็นว่าน่าจะมีความสามารถด้านอื่นนอกจากเชาวน์ปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และมีความเห็นสอดคล้องกันว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (emotional intelligence) เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และส่งเสริมให้บุคคลมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จึงได้รับความสนใจมาก และมีงานวิจัยด้านนี้ออกมาเผยแพร่ในกลุ่มนักวิชาการและบุคคลทั่วไป

1. ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

นักจิตวิทยาหลายคนได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (emotional intelligence) ไว้ดังนี้

Salovey & Mayer (1990, 1997) กล่าวว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นกลุ่มของทักษะที่บุคคลใช้เป็นพื้นฐานในการรับรู้ การประเมิน การตีความหมาย การแสดงออกและการควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ช่วยทำให้บุคคลสามารถเพิ่มความงอกงามทางสุขภาพจิตและเชาวน์ปัญญาได้ดี

Goleman (1995) ให้ความหมายไว้ว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการตระหนักรู้ (self-awareness) อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจตนเอง การจัดการกับอารมณ์ของตนได้

Baron (1997) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เป็นกลุ่มของความสามารถส่วนบุคคลด้านอารมณ์และด้านสังคม ที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีความสำเร็จในการจัดการกับแรงกดดันและข้อเรียกร้องจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ของตนเองได้เป็นอย่างดี

วีระวัฒน์ ปิ่นนิคามย์(2542) ได้รวบรวมเสนอไว้ในภาษาอังกฤษมีคำเรียกความสามารถที่มีความหมายใกล้เคียงกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่ามีอย่างน้อย 13 คำ

ดังนั้นเราจึงเห็นได้ว่า เป็นเรื่องยากในการให้คำจำกัดความ แต่พอจะสรุปได้ว่า เป็นผลรวมของความสามารถที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกทั้งของตนเองและของผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และใช้อารมณ์อย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การดำรงชีวิตที่มีความสุข

2. องค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

ตามแนวคิดของ Salovey & Mayer (1998) ผู้กระตุ่นการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เสนอแนวคิดไว้ว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มีองค์ประกอบสำคัญ (domain) 5 ประการ คือ

2.1. การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Self-awareness) หลักสำคัญของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ บุคคลต้องตระหนักรู้อารมณ์ ความรู้สึกและความคิดของตนในขณะที่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือรู้เท่าทันความคิดและความรู้สึกของตน คือการมี “สติ” ซึ่งจะนำไปสู่การรู้จักอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและจินตนาการ เป็นการ “รู้จักตนเอง” ในขณะที่สภาวะภายในตนทั้งหลายเกิดขึ้น บุคคลควรตระหนักรู้ทันทีและยังรวมถึงความสามารถที่จะรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงจากขณะหนึ่งไปยังอีกขณะหนึ่งด้วย จึงเป็นการอ่านอารมณ์หรือจิตใจของตนเองนั่นเอง บุคคลที่ไม่สามารถสังเกตอารมณ์ที่แท้จริงของตนได้ มักจะเป็นคนที่ตกอยู่ภายใต้อารมณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินใจทำอะไรลงไปก็มักจะเป็นตามภาวะอารมณ์ บุคคลที่ตระหนักรู้อารมณ์ของตน มักจะเป็นคนที่มีความรู้สึกมั่นใจในการที่จะตัดสินใจทำสิ่งต่างๆต่อไปได้ดี ดังนั้นการเข้าใจและหยั่งรู้ความเปลี่ยนแปลงของภาวะอารมณ์และความต้องการของตนในแต่ละช่วงเวลาและสภาวะการณ์ จะนำไปสู่การควบคุมตนเองและเอาชนะตนเองได้

2.2. การจัดการกับอารมณ์ (Managing emotions) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับ การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง อารมณ์ที่เกิดขึ้นมีหลายอย่างทั้งอารมณ์ทางด้านบวกและทางด้านลบ นักวิชาการที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอารมณ์ได้จำแนกอารมณ์หลักไว้ 8 กลุ่ม คือ ความโกรธ(anger) ความเสียใจ(sadness) ความกลัว(fear) ความพอใจ(enjoyment) ความรัก(love) ความประหลาดใจ(surprise) ความรังเกียจ(disgust) และความละอายใจ(shame) (จำลอง,2543 หน้า 94) ความสามารถในการควบคุมจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ทางบวกหรือทางลบ เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องพยายามหาทางบรรเทา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งอารมณ์ทางลบ เช่น ความเครียด ความกังวล ความเศร้า ความโกรธ ฯลฯ เพื่อจะทำให้ภาวะอารมณ์ของตนกลับคืนสู่ปกติได้ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับจิตใจของตน คนที่ขาดทักษะในการจัดการกับอารมณ์ของตนมักจะไม่ได้มีความสุขในชีวิตและมักจะมีความทุกข์ใจอยู่เป็นประจำ ดังนั้นผู้ที่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมและทันการ จะเป็นผู้มีประสิทธิภาพในการทำงานและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

2.3. การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (Motivating oneself) เป็นความสามารถในการกระตุ้นเตือนตนเองให้คิดอย่างสร้างสรรค์ ผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ การที่คนรู้จัก ตระหนักรู้ และจัดการอารมณ์ของตนเองได้ เป็นเสมือนแรงจูงใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย จะส่งเสริมให้บุคคลทำงานอย่างมุ่งมั่นตั้งใจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม การรู้จักควบคุมอารมณ์ของตน เช่น การรู้จักอดใจรอได้ การระงับความหุนหันพลันแล่น ฯลฯ จะทำให้บุคคลคิดไตร่ตรองก่อนตัดสินใจทำ คิดหาวิธีทำงานให้มีประสิทธิผล จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง สามารถนำพาคนไปสู่เป้าหมายได้

2.4. การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น (Recognizing emotions in others) เป็นความสามารถในการร่วมรู้สึก (empathy) เข้าใจอารมณ์ของคนอื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การที่บุคคลจะรู้จักอารมณ์ของคนอื่นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลนั้นต้องรู้จักอารมณ์ของตนเสียก่อน การรู้เท่าทันความรู้สึกและความต้องการของคนอื่น จะนำไปสู่ความเห็นอกเห็นใจ ความมีเมตตาและกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ ก่อให้เกิดความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นคนที่มีความสามารถในการร่วมรู้สึก มักจะประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตการงานและส่วนตัว

2.5. การจัดการเกี่ยวกับสัมพันธภาพ (Handling relationships) ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นผลต่อเนื่องจากส่วนประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ 4 ประการที่กล่าวแล้ว สัมพันธภาพที่ดีจะเกิดขึ้นและดำเนินตลอดไปได้ต้องอาศัยการรับรู้และการจัดการกับอารมณ์ของตนและของผู้อื่นในลักษณะด้อยที่ด้อยอาศัยต่อกัน การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาททางสังคม การสร้างความสัมพันธ์ทั้งทางส่วนตัวและเกี่ยวกับการทำงาน จะนำไปสู่การเป็นผู้นำและการมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นของการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ มีผู้รวบรวมข้อเสนอแนะไว้หลายประการ (อัจฉรา สุขารมณ และคณะ, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. การแยกแยะอารมณ์ (identifying emotion) ความสามารถในการจำแนกและแยกแยะอารมณ์ของตนเองและบุคคลรอบข้าง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอันดับแรกของการพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ คนที่สามารถอ่านอารมณ์ของคนจากสีหน้า (facial expression) ได้ตรงกับอารมณ์ของบุคคลนั้น จะเป็นคนที่ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ได้ดีและเป็นคนที่ได้รับความชื่นชมจากเพื่อนๆ การฝึกการอ่านอารมณ์จากสีหน้าและแววตา จึงเป็นวิธีการที่มีประโยชน์มากในการแยกแยะอารมณ์ ซึ่งมีการฝึกฝนได้ เช่นการพิจารณาอารมณ์ของกลุ่มสนทนาว่าสอดคล้องกับคำพูดหรือไม่ มีการเปลี่ยนสีหน้าขณะพูดและอารมณ์ที่แสดงออกมีหลายอารมณ์หรือไม่ การสังเกตและจับสีหน้าของผู้พูด จะช่วยให้เราเข้าใจสภาพทางอารมณ์ของเขาได้ดีขึ้น การสังเกตสีหน้าท่าทางของบุคคลรอบๆ ตัวเราในสถานที่ต่างๆ การเรียนรู้จากตัวละครในภาพยนตร์ การแยกอารมณ์จากเสียงดนตรี การอ่านวรรณกรรม ก็เป็นวิธีการที่ช่วยให้เราเรียนรู้และฝึกฝนการแยกแยะอารมณ์ได้ดี การฝึกตนเองให้เป็นคนชอบสังเกตอารมณ์ของคน ก็จะทำให้ความไวในการรับรู้อารมณ์เพิ่มขึ้นได้ เป็นการพัฒนาดนให้รู้เท่าทันอารมณ์ของตัวเอง สามารถบอกตนเองได้ตลอดเวลาว่ากำลังรู้สึกอย่างไร ซึ่งเราต้องไม่บิดเบือนอารมณ์หรือกลบเกลื่อนความรู้สึกที่แท้จริง รวมทั้งตระหนักถึงข้อดีและยอมรับความบกพร่องของตนเอง เพื่อหาแนวทางพัฒนาดนให้ดีขึ้น

2. การจัดการกับอารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม (regulating emotion) เป็นการหาความสมดุลระหว่างความรู้สึกกับความคิด ไม่ให้ถูกอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาครอบงำจิตใจอยู่เสมอ ทำให้ความคิดชะงักหรือไม่ค่อยชัดเจน การสนองตอบทางอารมณ์ของคนส่วนมากเกิดจากการตีความสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการฝึกแยกข้อเท็จจริงออกจากการตีความหมาย จึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ได้ดีขึ้น

3. การนำอารมณ์มาใช้ประโยชน์ (Using emotion) การเกิดอารมณ์ การควบคุมอารมณ์และการนำอารมณ์มาใช้ประโยชน์ จะช่วยให้เราสามารถเข้าใจและร่วมรู้สึกกับผู้อื่นได้ การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองได้ เป็นสิ่งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์ของผู้อื่นได้ดีไปด้วย อารมณ์มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหา คนที่อารมณ์ดีอยู่เสมอมักจะเป็นคนที่มีเหตุผล และแก้ไขปัญหาด้วยวิธีสร้างสรรค์ ในขณะที่คนที่มักจะอยู่ในอารมณ์ไม่ค่อยดีมักจะไม่ค่อยแก้ไขปัญหา โดยเน้นรายละเอียด (Palvai, Salovey อ้างในอัจฉรา สุขารมณ และคณะ, 2543)

2.5.3.3. การเผชิญปัญหา (Coping)

1. ความหมายของการเผชิญปัญหา

การเผชิญปัญหา เป็นพฤติกรรมที่ปกป้องบุคคลจากความเสียหายที่เกิดขึ้นทางด้านจิตใจเนื่องจากประสบการณ์ทางสังคมที่เป็นปัญหา เป็นพฤติกรรมที่ขัดขวางผลกระทบทางสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อบุคคล พฤติกรรมการเผชิญปัญหาปกป้องบุคคลได้โดยแนวทางที่ใช้ 3 แนวทางคือ โดยการขัดหรือปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหา โดยการควบคุมการรับรู้ด้วยการให้ความหมายกับเหตุการณ์ที่ประสบในลักษณะที่ทำให้มองเห็นปัญหาลดลง และโดยการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการประสบปัญหาให้อยู่ในขอบเขตที่จัดการได้ (Pearlin and Schooler, 1978)

Lazarus (1966; Lazarus and Folkman, 1984) เน้นว่า การเผชิญปัญหาหรือความเครียดเป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อจัดการกับความต้องการหรือข้อเรียกร้องทั้งจากภายในและภายนอก ที่บุคคลประเมินว่าเกินความสามารถที่ตนจะรับได้ เป็นภาวะที่คุกคามต่อความเป็นอยู่อันดีของบุคคล

สรุปได้ว่า การเผชิญปัญหา หมายถึง ความพยายามอย่างไม่หยุดยั้งในการที่จะจัดการกับปัญหาหรือสิ่งที่คุกคามต่อชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล โดยการแสดงออกในรูปพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในด้านความคิดและการกระทำเพื่อจัดการกับปัญหาและอารมณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ความเครียดหรือสิ่งที่มาคุกคามนั้นคลี่คลายลง

2. ทฤษฎีความเครียดและการเผชิญความเครียด

2.1 องค์ประกอบของความเครียด

Lazarus และคณะ (Lazarus, 1996; Lazarus and Folkman, 1984; Folkman and Lazarus, 1988) วิเคราะห์ความเครียดและการเผชิญความเครียด ในแนวปัญญา-ปรากฏการณ์นิยม (Cognitive-phenomenological theory) ทฤษฎีความเครียดของ Lazarus เป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง (Carver, Scheier and Weintraub, 1989; Slavin et al., 1991; Kleinke, 1991) โดยอธิบายความเครียดในแง่ของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม (transactional approach) ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การเกิดเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด การประเมินทางปัญญาระดับต้น การประเมินทางปัญญาระดับที่สอง การเผชิญปัญหา/ความเครียด และผลลัพธ์ของการปรับตัว

องค์ประกอบที่ 1 เหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด

เหตุการณ์ที่บุคคลประสบจะก่อให้เกิดความเครียดหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับการประเมินเหตุการณ์และการประเมินความสามารถในการเผชิญเหตุการณ์นั้นๆของบุคคล เมื่อบุคคลประสบเหตุการณ์บุคคลจะใช้กระบวนการทางปัญญาในการประเมินเหตุการณ์

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินขั้นต้น ถ้าบุคคลประเมินว่าเหตุการณ์นั้นไม่เกี่ยวกับตน ไม่มีผลต่อตน หรือมีผลดีต่อตน บุคคลจะไม่เกิดความเครียด ความเครียดจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลประเมินว่าเหตุการณ์นั้นเป็นปัญหาต่อตน ทำให้ตนสูญเสีย หรือรู้สึกถูกคุกคามเพราะคาดคะเนว่าเหตุการณ์นั้นน่าจะเป็นอันตราย น่าจะนำไปสู่ความสูญเสียหรือรู้สึกท้อแท้ เนื่องจากมองว่าเหตุการณ์น่าจะยุ่งยากเป็นปัญหาแต่ทำทลายความสามารถของตน

อารมณ์ที่เกิดขึ้นควบคู่กับการรู้สึกถูกคุกคาม มักเป็นอารมณ์ทางลบ เช่น ความกลัว ความโกรธ ความวิตกกังวล ความเศร้า ความทุกข์ใจ ความไม่สบายใจต่างๆ ส่วนอารมณ์ที่เกิดขึ้นควบคู่กับความรู้สึกท้อแท้ มักเป็นอารมณ์ทางบวก เช่น ความกระตือรือร้น ความหวัง กำลังใจ

องค์ประกอบที่ 3 การประเมินขั้นที่สอง ไม่ว่าจะบุคคลจะประเมินว่าเหตุการณ์นั้นเป็นอันตราย/สูญเสีย คุกคาม หรือท้อแท้ บุคคลจะเห็นว่าเหตุการณ์นั้นเป็นปัญหาต่อตน นำไปสู่การประเมินขั้นที่สองนี้ เพื่อพิจารณาว่าตนจะสามารถทำอะไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้บ้าง เป็นการประเมินความสามารถของตนและแหล่งให้ความช่วยเหลือที่มีนำมาพิจารณาร่วมกัน และเลือกทางออกที่จะใช้ในการเผชิญปัญหา

องค์ประกอบที่ 4 การเผชิญปัญหา เป็นขั้นตอนการดำเนินการเพื่อการจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่เกิดขึ้น แบ่งวิธีการเผชิญปัญหาเป็น 2 วิธี คือ

1. การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem-focused coping) เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามจัดการกับสภาพการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเครียดให้คลี่คลายลง โดยการพยายามทำความเข้าใจปัญหา พิจารณาสาเหตุ และหาทางออกที่เป็นไปได้ กลวิธีที่ใช้อาจมุ่งแก้ไขปรับเปลี่ยนสถานการณ์หรือบุคคลอื่น หรืออาจมุ่งปรับเปลี่ยนแก้ไขที่ตัวบุคคลเอง มีการพิจารณาทบทวน วางแผน วางขั้นตอนในการดำเนินการ มุ่งมั่นในการแก้ไขปรับเปลี่ยนและลงมือดำเนินการแก้ปัญหาโดยตรง มีความหมายกว้างกว่าการแก้ปัญหาคือ (problem solving) เพราะครอบคลุมถึงกระบวนการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมและตนเอง และปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นที่จะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตนเอง

2. การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับอารมณ์ (Emotion-focused coping) เป็นวิธีการที่บุคคลใช้เพื่อจัดการหรือควบคุมอารมณ์ทางลบ หรือความทุกข์ที่เกิดขึ้น ให้คลี่คลายลง

การเผชิญปัญหาทั้ง 2 วิธีนี้ อาจสนับสนุนหรือขัดขวางกันและกันได้ การเผชิญปัญหาที่จะให้ผลดีเกิดจาก การใช้วิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 2 แบบดังกล่าวผสมผสานร่วมกันอย่างเหมาะสม สนับสนุนซึ่งกันและกันในการจัดการกับปัญหาได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการปรับตัว เป็นผลตามที่เกิดขึ้นจากวิธีการเผชิญปัญหาที่ใช้ อาจเป็นผลในระยะสั้น หรือระยะยาวที่เกิดขึ้นต่อบุคคลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมซึ่งรวมถึง การดำรงชีวิตในบทบาทและหน้าที่ของตน ความพึงพอใจที่เกิดจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ด้านจิตใจและขวัญ รวมถึงสุขภาวะซึ่งวัดได้จากความรู้สึกลบหรือบวกที่บุคคลมีต่อตนเองและสภาพชีวิตของตน และด้านสุขภาพทางกาย

ในกระบวนการของความเครียด ผลลัพธ์ของการปรับตัวที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นอีกครั้งหนึ่ง ผลที่เกิดขึ้นในกระบวนการย่อยแต่ละองค์ประกอบ อาจทำให้บุคคลย้อนกลับไปประเมินกระบวนการย่อยที่ผ่านมาอีกครั้งหนึ่ง ย้อนกลับไปที่เดิมมาได้ตลอดเวลา บุคคลที่เคยประเมินว่าเหตุการณ์นั้นคุกคาม เมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติมให้ประเมินได้ว่ามีวิธีการและแหล่งให้ความช่วยเหลือในการเผชิญปัญหามากขึ้นและเหมาะสมเพียงพอ ก็จะประเมินเหตุการณ์ที่เคยเห็นว่าคุกคามนั้นอีกครั้งหนึ่ง โดยเห็นว่าคุกคามน้อยลง หรือมองในลักษณะท้าทาย หรือเมื่อใช้วิธีการเผชิญปัญหาไปแล้วพบว่าไม่ได้ผลตามที่คาดไว้ บุคคลจะประเมินเหตุการณ์ที่ประสบอีกครั้งหนึ่ง หรือย้อนกลับมาพิจารณาหาวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสมใหม่ เป็นวงจรที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในกระบวนการของความเครียด ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง (dynamic relationship)

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น พร้อมทั้งรูปแบบการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งองค์ประกอบของการเผชิญปัญหาเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem-focussed coping) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความพยายามลงมือแก้ปัญหาโดยจัดการกับปัญหาโดยตรง ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 9 ด้าน ได้แก่ การลงมือดำเนินการแก้ปัญหา การวางแผน การทำงานหนักและความสำเร็จ

ในงาน การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การชะลอการเผชิญปัญหา การตีความหมายใหม่ในทางบวก การขอรับการหาทางผ่อนคลาย การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. การเผชิญปัญหาโดยการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Seeking Social Support) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความพยายามในการจัดการกับปัญหา โดยอาศัยแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 ด้านได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา และการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ

3. การเผชิญปัญหาโดยการหลีกเลี่ยง (Avoidance) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการไม่สามารถเผชิญกับปัญหาได้ เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหา ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การปฏิเสธ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว การกำหนดตนเอง การเป็นกังวล การใส่ใจในอารมณ์ที่เกิดขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางจิต โดยศึกษาการปรับตัวของเด็กและเยาวชน ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวด้านครอบครัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และการปรับตัวในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสามารถทางอารมณ์ ความสามารถทางสังคม และความสามารถทางปัญญา สรุปได้ดังนี้

Uehara และคณะ (Uehara et al., 1999) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้และกลวิธีการเผชิญความเครียดที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่หายจากอาการซึมเศร้าแล้วจำนวน 50 คน มีอายุเฉลี่ย 38.5 ปี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ที่เป็นตัวทำนายกลวิธีการเผชิญความเครียดที่ใช้อย่างมีนัยสำคัญคือผู้ที่ได้รับการดูแลจากมารดาในระดับสูงและผู้ที่เป็นเพศชายมักใช้กลวิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ผู้ที่ได้รับการดูแลจากมารดาในระดับต่ำและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้การปกป้องคุ้มครองอย่างสูงมักใช้กลวิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ อาจสรุปได้ว่าการรับรู้วิธีการเลี้ยงดูที่มารดาใช้เมื่ออยู่ในวัยเด็กสัมพันธ์กับการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาของบุคคลในวัยผู้ใหญ่

Kurtz & Derevensky (1994) ศึกษาการเป็นมารดาของวัยรุ่น โดยวิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีความเครียดและการเผชิญปัญหาของ Lazarus ผลการวิจัยพบว่ามารดาที่มีแหล่งสนับสนุนทาง

อารมณ์และสังคมจำกัดมีผลให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรเป็นไปในทางลบ และทำให้มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่มีประสิทธิภาพซึ่งเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการมีความเครียดในการให้การเลี้ยงดูบุตร และย่อมมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดผลเสียอย่างมากต่อทั้งบิดามารดาและบุตรเพิ่มขึ้น

Moes และคณะ (Moes et al.,1992) ศึกษาความเครียดของมารดาและบิดาที่มีบุตรเป็นออทิสติก กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดา 18 คนและบิดา 12 คน คอบแบบวัด 3 แบบ ได้แก่ แบบสอบถามแหล่งความเครียด (Questionnaire on Resource and Stress-Revised) แบบวัดการเผชิญปัญหาด้านสุขภาพ (Coping Health Inventory) และแบบวัดภาวะซึมเศร้า (Beck Depression Inventory) ผลการวิจัยพบว่ามารดาที่มีความเครียดมากกว่าบิดาอย่างมีนัยสำคัญ ในทั้ง 3 แบบวัด และความเครียดที่เกิดขึ้นอาจสัมพันธ์กับหน้าที่ความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูบุตรที่แตกต่างกัน

Soukup (1990) ได้ศึกษาสุขภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา จำนวน 253 คน ที่มาจากครอบครัวที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ สุขภาวะทางอารมณ์หมายถึงระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับการควบคุมตนเอง สุขภาวะทางพฤติกรรม หมายถึง ความสามารถในการเผชิญปัญหาโดยการจัดการตนเองและโดยการจัดการสิ่งแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบวัดการปรับตัวในครอบครัว และแบบวัดการควบคุมตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีประสิทธิภาพและบิดามารดาไม่คิดสุรา และที่มาจากครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ ที่บิดามารดาทำหน้าที่อย่างไม่บกพร่อง รายงานถึงประสบการณ์ทางครอบครัวที่มีความเครียดน้อยมาก ในขณะที่นิสิตนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ไม่มีประสิทธิภาพและบิดามารดาคิดสุรา และที่มาจากครอบครัวไม่มีประสิทธิภาพและบิดามารดาทำหน้าที่บกพร่องรายงานถึงประสบการณ์ทางครอบครัวที่เป็นปัญหาอย่างมาก ระดับของประสิทธิภาพของครอบครัวและระดับของการบกพร่องหรือไม่บกพร่องในหน้าที่ของบิดามารดา สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำของบุตร นิสิตนักศึกษาที่มีบิดามารดาคิดสุรา หรือไม่คิดสุรา มีสุขภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Shek (1997) ได้ศึกษาสิ่งแวดล้อมในครอบครัว สุขภาวะทางจิต การปรับตัวในโรงเรียน และปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นชาวจีน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 365 คน สิ่งแวดล้อมในครอบครัว หมายถึง การรับรู้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดและมารดา การปรับตัวในครอบครัว และความขัดแย้งกับบิดาและมารดา สุขภาวะทางจิตหมายถึง ความผิดปกติทางจิตโดยทั่วไป ความพึงพอใจในชีวิต จุดมุ่งหมายในชีวิต ความสิ้นหวังและการเห็นคุณค่าในชีวิต การปรับตัว

ด้านการเรียน หมายถึง การรับรู้ความสามารถทางการเรียน และความประพฤตินิโรงเรียน และปัญหาพฤติกรรมหมายถึง การสูญบุหรืและการคิดหาเสพหัดคิด ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวด้านครอบครัวและความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่น สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสุขภาพทางจิต การปรับตัวทางด้านการเรียน และปัญหาพฤติกรรม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทางครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวของบุคคลในด้านอารมณ์และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสุขภาพจิตของบุคคล

Chen, Dong & Zhou (1997) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative) และแบบควบคุม (authoritarian) กับการปรับตัวด้านสังคมและการปรับตัวด้านการเรียนของเด็กชาวจีน ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อายุ 8 ปี จำนวน 304 คน ตอบแบบวัดการประเมินพฤติกรรมทางสังคมจากเพื่อนและแบบวัดสังคมมิติ ประเมินความสามารถทางสังคม และปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของเด็กแต่ละคนโดยสอบถามครู ข้อมูลความสามารถด้านการเรียนและความสามารถทางสังคมได้จากกระเบียนของโรงเรียน ข้อมูลรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ได้จากการสอบถามบิดามารดา ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าว และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการได้รับการยอมรับจากเพื่อน ความสามารถทางสังคม การเป็นนักเรียนที่ดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านสังคมและด้านการเรียน และมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการปรับตัว

Quintana & Lapsley (1990) ศึกษาการแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นของวัยรุ่นตอนปลาย โดยกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาจำนวน 101 คน ตอบแบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (parenting style) การแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น (individuation) และเอกลักษณ์แห่งตน (ego identity) ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจควบคุมของบิดามารดาจำกัดความสามารถแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นของวัยรุ่น และการสามารถแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นเป็นตัวกำหนดความก้าวหน้าในการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน

Hetherington & Clingempeel (1992) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและการปรับตัวของวัยรุ่นใน 202 ครอบครัวที่อยู่ในระหว่างการหย่าร้างและการแต่งงานใหม่ แบ่งเป็นสามกลุ่ม คือ ครอบครัวที่มารดาอยู่ในช่วงแต่งงานใหม่ใน 1 เดือนแรก ครอบครัวที่มารดาหย่าร้างและไม่ได้แต่งงาน

ใหม่ และครอบครัวที่ไม่ได้หย่าร้าง โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว 3 ครั้ง ในช่วง 26 เดือน ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่การปรับตัวของวัยรุ่น สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตร และสัมพันธภาพระหว่างพี่น้อง ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางบวกของกลุ่มตัวอย่างในครอบครัวทั้ง 3 กลุ่ม วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่หย่าร้างมีความสามารถมากกว่าและมีปัญหาการปรับตัวน้อยกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่หย่าร้าง หรือแต่งงานใหม่

Buehler และคณะ (Buehler et al., 1994) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างบิดามารดากับการปรับตัวที่เป็นปัญหาของเยาวชน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผลของความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างบิดามารดาที่มีต่อปัญหาการปรับตัวของเยาวชนนั้นเป็นผลทางอ้อมมากกว่าจะเป็นผลโดยตรง และตัวแปรที่น่าจะส่งผลกระทบต่อปรับตัวของเยาวชนได้แก่ พฤติกรรมของบิดามารดา ภาวะซึมเศร้าของบิดามารดาและการรับรู้และการประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาของเยาวชน

2.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมนานับประการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มของการถูกทำลายเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากการพัฒนาประเทศจากสังคมนเกษตรสู่สังคมอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน, 2533) ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยเป็นอย่างยิ่ง วิธีการแก้ปัญหาสีงแวดล้อมที่ตรงจุดคือ การแก้ที่พฤติกรรมของคนอันเป็นสาเหตุของปัญหา ซึ่งน่าจะ ได้ผลดีกว่าการใช้เทคโนโลยีตามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังเกิดขึ้นอย่างไม่สิ้นสุด

การพัฒนาประเทศนอกจากจะสร้างปัญหาในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสังคมไทย เนื่องจากคนไทยมีการตื่นตัวและรับเอา กระแสวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามา มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต จนกระทั่งวัฒนธรรมประเพณี ที่แสดงออกถึงความเป็นไทยถูกละเลย วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตและสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกัน สามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529) อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมอาจเสื่อมสลายไปจากสังคมได้ หากไม่มีการอนุรักษ์และสืบทอดอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2523)

การศึกษาพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมนี้มุ่งเน้นศึกษาในขอบข่ายของพฤติกรรมการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน โดยวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมพื้นฐานที่สำคัญของคนไทยและเป็นแนวทางในการให้การศึกษาและปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ตลอดจนประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อันจะนำมาซึ่งการทำนุบำรุงรักษาและอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดแก่นุชนรุ่นหลังต่อไป

งานวิจัยที่ได้ศึกษา ขณะผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมกับอาชีพของบิดามารดา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของครอบครัวและพฤติกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนไทย พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เน้นถึงการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม มากกว่าการศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมโดยตรง

2.5.4.1.1 พฤติกรรมที่แสดงถึงความรัก/ความหวงแหนธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ

มีงานวิจัยที่ได้ศึกษาและรายงานถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของคนไทย ดังนี้

ชัยพร วิชชาวุธ ธีระพร อุวรรณโณ และพรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2531) ได้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยตามแนวทางจิตวิทยาสังคม โดยส่วนหนึ่งของงานวิจัยได้ศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครู และผู้ปกครอง จำนวนทั้งสิ้น 8,558 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่ผู้ตอบตัดสินใจว่าเป็นการทำดี ได้แก่ การสะสมสิ่งมีค่า การสะสมวัตถุ การปฏิบัติต่อสัตว์อย่างดี และการควบคุมพืช ส่วนพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่ผู้ตอบตัดสินใจว่าเป็นการทำชั่ว ได้แก่ การทำลายพันธุ์สัตว์ การสร้างมลภาวะ การทำลายพันธุ์พืช การนำสัตว์มาต่อสู้กัน และการใช้พลังงานอย่างเต็มที่ พฤติกรรมเหล่านี้สัมพันธ์กับผลกรรมด้านมั่งมีทรัพย์สิน

เงินทองในระดับปานกลาง ส่วนในผลกระทบด้านอื่น ๆ นั้น ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านจิตใจ ด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน และด้านเป็นผลดีต่อสังคม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำสุด ผู้วิจัยได้สรุปว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง การทำดีหรือทำชั่วต่อสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อผู้กระทำและสังคมในระดับต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมประเภทอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบยังมองไม่เห็นภัยร้ายแรงทั้งต่อตนเองและต่อสังคมที่เกิดจากการทำชั่วต่อสิ่งแวดล้อม และในขณะที่เดียวกันก็ยังไม่เห็นผลดีเลิศของการทำดีต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งที่ได้ศึกษาและรายงานถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของวัยรุ่นไทย ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

เพศ

ถึงแม้จะมีงานวิจัยหลายเรื่องได้ทำการศึกษาถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย แต่จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่าเพศใดมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีกว่ากัน เนื่องจากมีงานวิจัยที่รายงานผลการวิจัยในทิศทางที่แตกต่างกัน เช่น รายงานการวิจัยโครงการสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ศึกษากรณีการจัดทำทางข้ามถนน” รายงานว่าผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน (15-24) ที่เป็นเพศชาย มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมดีกว่า ทั้งยังมีความสนใจ และยินดีเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง

ในทางตรงกันข้าม งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้รายงานว่ามีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่าเพศชาย เช่น งานวิจัยของ รัตนา ตั้งอมร (2529) เรื่อง การอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น งานวิจัยของพรณภัทร พานิชเจริญ (2534) เรื่องพฤติกรรมเกี่ยวกับภาวะมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 งานวิจัยของ สุธีรา เลิศวิสุทธิไพบูลย์ (2537) เรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และงานวิจัยของ สิริลักษณ์ สุรการ (2538) เรื่อง พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งได้รายงานผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า นักเรียนหญิงมีระดับพฤติกรรมในด้านนี้สูงกว่านักเรียนชาย

ระดับการศึกษา

งานวิจัยในประเทศไทย ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับระดับการศึกษา รายงานว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ เช่น งานวิจัยของ สิริลักษณ์ สุรการ (2538) เรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และงานวิจัยของกนกวรรณ มณฑิราช (2539) ที่ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี

อาชีพของบิดามารดา

งานวิจัยในประเทศไทย ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับอาชีพบิดามารดา ได้รายงานผลทั้ง 2 รูปแบบคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน และตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน เช่น งานวิจัยของวิชาญ มณีโชติ (2523) รายงานว่านักเรียนที่มีบิดา มารดา ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างกัน และงานวิจัยของธวิษ อินทรพันธ์ (2527) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม และพบว่า อาชีพหลักของครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ในขณะที่สิริลักษณ์ สุรการ (2538) ได้ทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และรายงานว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนกับอาชีพบิดามารดาแต่อย่างใด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้รายงานถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่น งานวิจัยของ ปัทมาวดี วงษ์ศิลป์ (2533) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมดีกว่า ซึ่งส่งผลให้มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งผลที่ได้นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ มณีโชติ (2533) และสิริลักษณ์ สุรการ (2538) ที่ได้ทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.5.4.1.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย

รายละเอียดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชม ศิลปวัฒนธรรมไทย จะกล่าวรวมกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทยในข้อถัดไป

2.5.4.1.3 พฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็น

ไทย

การวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย ส่วนใหญ่แล้ว เป็นงานวิจัยในเรื่องบทบาทของครูหรือผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทย เช่น งานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย (กมล รอดคล้าย, 2525) การส่งเสริมวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง (พิมพ์พรหม ถัดสุวรรณ, 2533) การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (ทองเอื้อน อภิณหสมิต, 2535) เป็นต้น มากกว่าจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเด็กไทย หรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้าง เอกลักษณ์ความเป็นไทย และเท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในด้านนี้ ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาถึงเรื่องของพฤติกรรมดังกล่าว

2.5.5. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเด็กไทย พบว่า มีงานวิจัยในด้านนี้ค่อนข้างน้อย ก็สามารถสรุปได้เป็นงานวิจัยพฤติกรรมทางเศรษฐกิจใน 3 ด้าน คือ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงิน พฤติกรรมการรับข่าวสารทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการหารายได้

2.5.5.1. พฤติกรรมการหารายได้ ในสังคมไทย บิดามารดาส่วนใหญ่ ในระดับสังคมเศรษฐกิจปานกลางขึ้นไป ไม่ได้สนับสนุนที่จะให้ลูกหารายได้เหมือนพ่อแม่ที่อยู่ในระดับเศรษฐกิจต่ำการศึกษาในด้านนี้จึงมีน้อย

พรรณิกา สุขเกษม (2536) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูและนักเรียนจากโรงเรียน

มัธยมศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนให้ดำเนินโครงการจำนวน 13 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 77 คน ผลการศึกษาพบว่า มีนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 39 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 21 คน นักเรียนส่วนใหญ่ (74%) มีอายุ 12-15 ปี และศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โครงการอาชีพที่เลือกดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายงานฝีมือและงานศิลปะ รองลงมาคือ การจำหน่ายขนมและอาหารต่าง ๆ การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ การปลูกและจำหน่ายพืชผักผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ การผลิตและจำหน่ายวัสดุในการปลูกต้นไม้ บริการตัดผม และบริการแสดง สำหรับเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการของนักเรียนเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย มีดังนี้คือ นักเรียนมีความสนใจและมีความสามารถในงานที่เลือก สิ่งที่ดำเนินการไม่มีจำหน่ายที่โรงเรียน นักเรียนต้องหารายได้ด้วยตนเอง และเป็นอาชีพที่ทางบ้านทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการสามารถขอขืมเงินในกองทุนจากโรงเรียนอัตรา 500 บาท ต่อคน ตามเกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนด แต่นักเรียนประมาณ 60% จะใช้เงินส่วนตัวในการลงทุน เพราะนักเรียนกลัวการเป็นหนี้ และผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ขืมเงินโรงเรียน โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พบว่า 90% มีผลกำไร

สำหรับปัญหาในการดำเนินงานคือ ครูผู้ร่วมโครงการไม่มีเวลาเพียงพอไม่มีความรู้เชิงธุรกิจและไม่เข้าใจวิธีดำเนินงานอย่างถูกต้อง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ ไม่มีเวลาในการผลิตจำหน่ายและบริการ อีกทั้งยังมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ และโรงเรียนยังขาดการวางแผนในการประเมินผลการดำเนินงาน ฉะนั้นเด็กไทยส่วนใหญ่ที่จะหารายได้มักจะเป็นการทำงานให้กับครอบครัวของตนเอง หรือทำงานหารายได้ที่เชื่อมโยงกับอาชีพของครอบครัว แต่ในความเป็นจริงเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่ยากจนเป็นจำนวนไม่น้อยต้องช่วยครอบครัวหารายได้แต่ไม่มีการทำวิจัยด้านนี้เพียงพอ

2.5.5.2. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

การใช้จ่ายของวัยรุ่นไทยมีข้อจำกัดอยู่ที่จำนวนเงินที่ผู้ปกครองสามารถให้ค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กวัยรุ่น จากการศึกษาของขวัญชัย กิจก้องขจรชัย (2532) พบว่า เงินเดือนเฉลี่ยของวัยรุ่นตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครจะเท่ากับ 2,457.67 บาท ซึ่งในส่วนนี้แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายเรื่องเสื้อผ้าเฉลี่ยเป็นจำนวน 616.65 บาท ซึ่งเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 ของเงินเดือนที่ได้ ดังนั้น ด้วยจำนวนเงินที่จำกัดนี้ทำให้วัยรุ่นสามารถซื้อเสื้อผ้าได้ในราคาที่ไม่สูงมากนัก บุญนาค ภัทรพงศ์มณี (2537) ได้ศึกษาเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยปิดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ราคาเสื้อที่วัยรุ่นพอใจคือ คือ 100 – 200 บาท และราคากระโปรงที่วัยรุ่นพอใจจะอยู่ในช่วง 201 –

300 บาท ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาก็คือ เสื้อที่ซื้อมาจะเสียทรงหลังซักและถ้าสมัยเร็ว ซึ่งที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากวัยรุ่นยังมีลักษณะของการเลือกซื้อของตามแฟชั่น ซึ่งเสื้อผ้าที่เป็นสินค้าแฟชั่นจะเปลี่ยนกระแสไปอย่างรวดเร็ว และตัดเย็บด้วยผ้าราคาถูก จึงทำให้วัยรุ่นสามารถหาซื้อได้ง่าย จากการศึกษาของ กอบกุล กงสุขไทย (2829:79) พบว่า เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของวัยรุ่นมากที่สุด ดังนั้น จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นมักจะชวนเพื่อนไป เลือกซื้อ หรือขอคำแนะนำจากเพื่อนในการเลือกซื้อเสื้อผ้า โดยเฉพาะในเพศหญิง บุญถาด (2537) ยังพบว่าเพศหญิงและเพศชายมีการเลือกซื้อเสื้อผ้าที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะได้รับอิทธิพลของนิตยสารและสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสถานที่โชว์สินค้าในการเลือกซื้อ และมักจะเลือกซื้อโดยการชวนเพื่อน พ่อแม่ ญาติพี่น้องไปช่วยเลือก ส่วนเพศชาย จะไปเลือกซื้อ เสื้อผ้าคนเดียวไม่ปรึกษาใคร และเสื้อผ้าที่ซื้อจะเป็นพวกเสื้อยืด กางเกงยีนส์มากที่สุด โดยซื้อปีละ 6 – 10 ครั้ง ครั้งละ 1 – 2 ตัว

แต่ในการศึกษาพฤติกรรมบริโภคของวัยรุ่นตอนปลายในจุดเงินบาทลอยตัวกับนักเรียนนักศึกษา ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นได้พบข้อมูลที่น่าสนใจและแตกต่างไปจากในช่วง 10 ปีก่อนหน้านี้ คือการศึกษาของ นกมล วรรณิกา (2540) ได้ทำการสำรวจวิจัยถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยของเยาวชนในยุคเงินบาทลอยตัว โดยศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียน-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล วัตถุประสงค์ในการศึกษาคั้งนี้ คือเพื่อสำรวจถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยสินค้าของนักเรียน-นักศึกษา และศึกษาถึงความสนใจต่อการหันมาซื้อสินค้าของไทย ผลิตภัณฑ์ในไทย ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ ชอบซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ ชอบทานอาหารตามสวนอาหารหรู ๆ โดยเฉพาะชอบอาหารและเครื่องดื่มที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งชอบเที่ยวแหล่งบันเทิงยามค่ำช่วงสุดสัปดาห์ ซึ่งมักชำระด้วยเงินสดเมื่อพิจารณาถึงวินัยในการออมทรัพย์ พบว่า เยาวชนกว่า 1 ใน 3 ไม่มีการเก็บออมเลย และการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องการใช้จ่ายเงินจากครอบครัวยังมีน้อยมาก

2.5.5.3. พฤติกรรมการรับข่าวสารทางเศรษฐกิจของวัยรุ่น

อำนาจ แดงรอด (2540) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องการประหยัดในภาวะที่ประเทศชาติมีวิกฤตทางเศรษฐกิจ ของวัยรุ่นชายอายุ 15-21 ปี จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชนคือจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือวิทยุ และหนังสือพิมพ์ และวารสาร/นิตยสาร ตามลำดับ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังรับข่าวสารเรื่องการประหยัดจากสื่อบุคคลคือ บิดามารดา หรือผู้ปกครองมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มเพื่อน อาจารย์ คนรู้จัก และญาติ

พี่น้องตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างรับรู้ข่าวสารเรื่องการประหยัดมีประโยชน์ต่อประเทศชาติและต่อครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเอง และยังทำให้ผู้รับข่าวสารลดการใช้สินค้าที่หือต่างประเทศลง เมื่อถามถึงพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่หือต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างภายหลังได้รับข่าวสารเรื่องการประหยัด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่หือต่างประเทศในระดับน้อย โดยที่สินค้าที่หือต่างประเทศที่นิยมซื้อมากที่สุดคือ เสื้อผ้า รองลงมาคือกระเป๋า รองเท้า เครื่องสำอาง แวนดา นาฬิกา และปากกาตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 75 ใช้จ่ายเงินในการซื้อสินค้าที่หือต่างประเทศต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี และกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 80 แสดงแนวโน้มว่าจะลดการใช้จ่ายในด้านนี้ลง หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัด โดยหันมาใช้สินค้าไทยมากที่สุด รองลงมาคือใช้สินค้าเลียนแบบที่ทำในประเทศ ยืมสินค้าต่างประเทศของผู้อื่นมาใช้และเช่าสินค้าต่างประเทศมาใช้ ตามลำดับ

จากการค้นคว้าวิจัยงานเกี่ยวกับพฤติกรรมเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูนี้ ผู้วิจัยพบว่าไม่มีการทำวิจัยในด้านนี้ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

งานวิจัยทางเศรษฐกิจที่พบ แต่เป็นการศึกษาพฤติกรรมเศรษฐกิจในแง่มุมมองของพฤติกรรมจริยธรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมจริยธรรมทั้งหมด

ชัยพร วิชาวุธ ธีระพร อุวรรณโณ และพรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2531) ได้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยตามแนวทางจิตวิทยาสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครู และผู้ปกครอง จำนวนทั้งสิ้น 8,558 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่ผู้ตอบคัดสรรว่าเป็นการทำดี ได้แก่ การบริจาคทรัพย์ การประกอบอาชีพอิสระและการเสียสละเพื่อสาธารณประโยชน์ ส่วนพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่ผู้ตอบคัดสรรว่าเป็นการทำชั่ว ได้แก่ การประกอบกิจการที่ผิดกฎหมาย การละเลยที่จะรักษาสาธารณสมบัติและการฉวยโอกาสทุจริต แต่การกระทำเหล่านี้สัมพันธ์กับผลกระทบด้านความมั่งมีทรัพย์สินเงินทองน้อยมาก และสัมพันธ์กับผลกระทบด้านความมั่นคงปลอดภัย และความสำเร็จในชีวิตการงานในระดับค่อนข้างน้อย แต่สัมพันธ์กับผลกระทบด้านจิตใจ และด้านเป็นผลดีต่อสังคมในระดับสูงมาก ผู้วิจัยได้สรุปว่าในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง การทำดีทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความสุขสบายใจ เป็นที่รักใคร่ชื่นชมของคนอื่น และเกิดผลดีต่อสังคม นอกจากนี้ พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ชัยพร วิชาวุธ และธีระพร อุวรรณโณ (2527) ทำวิจัยเรื่อง จริยธรรมชาวกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันพบว่า อาชีพหลักของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชน โดยกลุ่มที่ครอบครัว

เป็นข้าราชการมีค่าศักยภาพพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มอื่น แต่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่ครอบครัวประกอบอาชีพธุรกิจ ค่าศักยภาพพฤติกรรมที่มีค่าสูงสุดของครอบครัวที่เป็นข้าราชการ คือ พฤติกรรมความเมตตากรุณาทางเศรษฐกิจ และจากการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า ครอบครัวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของเยาวชนน่าจะเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเห็นได้จากการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน (2544)

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการสังคมประภคิของครอบครัว ที่มีอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันในภูมิภาคต่าง ๆ

3.2 เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสังคมประภคิของครอบครัวกับพฤติกรรมคนไทยในบริบทต่างๆ ได้แก่ พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมทางการเมือง และพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

3.3 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบของกระบวนการสังคมประภคิของครอบครัวและนำเสนอรูปแบบกระบวนการสังคมประภคิที่นำมาสู่การพัฒนาประเทศ

4. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนี้

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Parenting Style) 4 รูปแบบคือ

4.1.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative)

4.1.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian)

4.1.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive)

4.1.1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved)

4.1.2 เพศ

4.1.3 ภูมิภาค

4.1.4 ประเภทของครอบครัว

4.1.5 ประเภทลำดับการเกิด

4.1.6 อาชีพหลักของครอบครัว

4.1.7 ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ

4.1.8 ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่

4.1.9 แด้มเฉลี่ยสะสม (GPA)

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนพฤติกรรม 5 ด้าน ได้แก่

4.2.1 พฤติกรรมทางสังคม

4.2.2 พฤติกรรมทางการเมือง

4.2.3 พฤติกรรมส่วนบุคคล

4.3.4 พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

4.3.5 พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 การศึกษารูปแบบกระบวนการสังคมประกิดในการวิจัยนี้คือศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแบบสำรวจที่พัฒนาขึ้น โดยคณะวิจัยตามแนวการคิดและงานวิจัยของ Diana Baumrind ที่ออกแบบสำรวจจากรับรู้โดยกลุ่มตัวอย่าง

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสหศึกษาในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคต่าง ๆ ที่จำแนกเข้ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind ได้จำนวน 1,316 คน

6. กำจำกัดความ

6.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู หมายถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรับรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ตามแบบสำรวจที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวทางวิจัยของ Diana Baumrind คือ

6.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative Parenting style)

6.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian Parenting style)

6.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting style)

6.1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved Parenting Style)

6.2 พฤติกรรมของคนไทย ได้แก่ พฤติกรรม 5 ด้านคือพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมทางการเมือง และพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมที่พัฒนาโดยคณะวิจัย

6.3 ประเภทของครอบครัวได้แก่ อยู่กับพ่อแม่ และครอบครัวประเภทอื่น

6.4 ประเภทลำดับการเกิด ได้แก่ ลูกคนเดียว ลูกคนโต ลูกคนกลาง (ซึ่งมิใช่ลูกคนโตหรือคนเล็ก) ลูกคนสุดท้อง

6.5 อาชีพหลักของครอบครัวหรืออาชีพของหัวหน้าครอบครัว ซึ่งอาจเป็นพ่อหรือแม่ หรือบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ด้วย แบ่งเป็น รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย เกษตรกร ลูกจ้าง รับจ้างทั่วไป

6.6 แด้มเฉลี่ยสะสม (GPA) เป็นแดั้มเฉลี่ยสะสมภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนเก็บข้อมูล ได้แก่ เด็กมัธยมปีที่ 1 เป็นแดั้มเฉลี่ยสะสม ชั้น ป. 6 เด็กมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแดั้มเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่ม 1.01 – 2 กลุ่ม 2.01 – 3 และกลุ่ม 3.01 - 4

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงรูปแบบ การอบรมเลี้ยงดูที่เยาวชนไทยได้รับอยู่ในปัจจุบันในภูมิภาคต่าง ๆ

7.2 ได้ทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัวไทยในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเยาวชน

7.3 ได้ทราบถึงผลการกล่อมเกลாதงสังคม หรือกระบวนการสังคมประกิดที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมด้านต่างๆ ของคนไทย ที่จะใช้เป็นพื้นฐานของการส่งเสริม ปรับปรุงพฤติกรรมของเยาวชนที่เหมาะสมกับภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยเพื่อบ่มไปสู่การพัฒนาประเทศ

7.4 ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้คือ เพศ ภูมิภาค ประเภทของครอบครัว ประเภทของลำดับการเกิด อาชีพหลักของครอบครัว การศึกษาระดับสูงของพ่อ การศึกษาระดับสูงของแม่ แดั้มเฉลี่ยสะสม (GPA)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทย กับกระบวนการสังคมประกิด ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย ในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

1. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบสุ่มหลายขั้นตอน (Multi Stages Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งพื้นที่

ผู้วิจัยแบ่งพื้นที่ประเทศไทยเป็น 5 ส่วนใหญ่ คือ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ขั้นที่ 2 การเลือกพื้นที่และโรงเรียน

1. กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครแบ่งสำนักงานเขตปกครองเป็น 50 เขต ในการวิจัยครั้งนี้เลือกเขต 1 ใน 10 ของเขตทั้งหมด 5 เขตคือ เลือกเขตใจกลางเมือง 3 เขต ได้แก่ เขตปทุมวัน : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) เขตพญาไท : โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และเขตจตุจักร : โรงเรียนหอวัง เขตชานเมือง 2 เขต ได้แก่ เขตพระโขนง : โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และเขตบางเขน : โรงเรียน ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

2. ส่วนภูมิภาค อันได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ผู้วิจัยแบ่งจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ ตามเกณฑ์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และแต่ละภูมิภาค เลือก 2 จังหวัด โดยวิธีเฉพาะเจาะจงคือ เลือกจังหวัดใหญ่ 1 จังหวัด และจังหวัดเล็ก 1 จังหวัด ทั้งหมดรวมเป็น 8 จังหวัด และในแต่ละจังหวัดแบ่งเป็นอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก รวมเป็น 16 อำเภอ และเลือกโรงเรียนสหศึกษาขนาดใหญ่ของอำเภอ ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ภาคเหนือ เลือกได้ดังนี้

2.1.1 จังหวัดเชียงใหม่ : โรงเรียนยุพราชวิทยาลัยและ
โรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาคม

2.1.2 จังหวัดลำปาง : โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาและ
โรงเรียนแม่เมาะวิทยา

2.2 ภาคกลาง เลือกได้ดังนี้

2.2.1 จังหวัดเพชรบุรี : โรงเรียนพรหมานุสรณ์ และ
โรงเรียนบ้านลาดวิทยา

2.2.2 จังหวัดนครปฐม : โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และ
โรงเรียนวัดไร่จิง (ฝ่ายมัธยม)

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เลือกได้ดังนี้

2.3.1 จังหวัดอุบลราชธานี : โรงเรียนเบญจมมหาราชและ
โรงเรียนวิจิตรภาพิตยา

2.3.2 จังหวัดยโสธร : โรงเรียนยโสธรพิทยาคมและ
โรงเรียนค้อวังพิทยาคม

2.4 ภาคใต้ เลือกได้ดังนี้

2.4.1 จังหวัดสงขลา: โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ
และโรงเรียนขรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์

2.4.2 จังหวัดตรัง: โรงเรียนวิเชียรมาตุและ
โรงเรียนห้วยยอด

ขั้นที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1 คณะผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดย
เลือกกระดบชั้นละ ไม่น้อยกว่า 50 คน ในแต่ละ โรงเรียน ดังตารางข้างล่างนี้
ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บทั้งหมด

ภูมิภาค	เขตในเมือง		เขตนอกเมือง		รวม
	ม. 1	ม. 6	ม. 1	ม. 6	
กรุงเทพมหานคร	149	171	100	148	568
เหนือ	101	103	111	108	423
กลาง	110	127	103	100	440
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99	114	104	125	442
ใต้	132	162	181	187	662
รวม	591	677	599	668	2,535

ในการเก็บข้อมูลจริง นักเรียนบางห้องจะมีมากกว่า 50 คน และบางห้องมีเพียง 30-35 คน ขณะที่ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องใช้ 2 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นที่ทำแบบสอบถาม จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 2,535 คน เป็นชาย 1,114 คน และหญิง 1,421 คน มาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน 1,936 คน มาจากครอบครัวแบบอื่น 599 คน เป็นลูกคนโต 970 คน คนกลาง 432 คน คนเล็ก 806 คน และลูกคนเดียว 304 คน ไม่ระบุตำแหน่งการเกิด 23 คน (รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดูภาคผนวก ข.)

3.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบสำรวจทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง 2,535 คน มาวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่างและจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบไป

คำนวณเป็นคะแนนมาตรฐาน (Z-score)

3.2.2 คะแนนแต่ละรูปแบบมาลบด้วยคะแนนรูปแบบอื่น ๆ

3.2.3 นักเรียนมีคะแนนรูปแบบใดจะต้องมีคะแนนรูปแบบนั้นสูง

กว่าอีก 3 รูปแบบอย่างน้อยครั้งหนึ่งของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการคำนวณที่กล่าวมาเบื้องต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถจำแนกเป็นการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบทั้ง 4 ของ Diana Baumrind ได้ 1,316 คน ส่วนที่เหลือ 1,219 คน ไม่สามารถแยกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้

ฉะนั้น ตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด จึงมีทั้งสิ้น 1,316 คน แบ่งเป็นชาย 528 คน หญิง 788 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 662 คน มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 654 คน และแบ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	รวม	%	กทม.		เหนือ		กลาง		ใต้		ตะวันออกเหนือ	
			จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1.แบบเอาใจใส่	649	49.4	126	42	94	44.3	122	52.4	173	53.9	134	53.6
2.แบบควบคุม	211	16	57	19	45	21.2	29	12.4	40	12.5	40	16
3.แบบตามใจ	261	19.9	68	22.7	45	21.2	53	22.8	61	19	34	13.6
4.แบบทอดทิ้ง	195	14.8	49	16.3	28	13.3	59	12.4	47	14.6	42	16.8
รวม	1,316	100	300	100	212	100	233	100	321	100	250	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สร้างและพัฒนา โดยคณะผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา เชื้อชาติ สถานภาพของครอบครัว ผู้ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่ อาชีพหลักของครอบครัว ผลการเรียน (GPA) ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยเลือกเฉพาะที่มีทฤษฎีและงานวิจัยสนับสนุน ได้แก่ เพศ สภาพของครอบครัว (ประเภทของครอบครัว) ระดับการศึกษาของพ่อแม่ อาชีพหลักของครอบครัว GPA และจำนวนพี่น้อง (ลำดับการเกิด)

2.2 ตอนที่ 2 แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู สร้างและพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย ตามแนวคิดและงานวิจัยของ Diana Baumrind (1966, 1967, 1968, 1970, 1971, 1972, 1978, 1980, 1989, 1991)

การสร้างและพัฒนามาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูเป็นมาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น โดยคณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาข้อกระทงตามแนวคิดและงานวิจัยของ Diana Baumrind โดยใช้รูปแบบการรายงานตนเอง โดยแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 รูปแบบ คือ

- 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative Parenting Style)
- 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian Parenting Style)
- 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting Style)
- 4) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolvement Parenting Style)

2.2.1 ลักษณะแบบสำรวจ

แบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้แบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีข้อเลือก 5 ระดับ คือ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน ตรง และตรงมาก ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 99 ข้อ โดยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบ จะประกอบด้วยลักษณะคำสำคัญ (Key Word) 8 ประการ โดยคณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัย และการศึกษาค้นคว้าตามทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind ซึ่งการวัดข้อกระทงในแต่ละลักษณะ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาข้อกระทง ในแต่ละลักษณะคำสำคัญ (Key Word) ไม่น้อยกว่า 2 ข้อ คำสำคัญ 8 ประการมี ดังต่อไปนี้ (รายละเอียดดูในภาคผนวก ก.)

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) จำนวน 25 ข้อ
  - 1.1 เรียกร้อง (Demands)
  - 1.2 กำหนด กฎ ระเบียบ และวินัย (Rules, Regulations, Discipline)
  - 1.3 กระตุ้นให้ปฏิบัติตามกฎ (Rule enforcement)
  - 1.4 อบอุ่น รักสนับสนุน (Warmth, affection, support)
  - 1.5 มีการสื่อสารสองทางที่ชัดเจน (Bi-directional and clear communication)

- 1.6 ส่งเสริมให้เป็นตัวของตัวเองและพึ่งตนเอง (Encouraging independence & individuality)
- 1.7 เคารพในสิทธิทั้งของพ่อแม่และเด็ก (Right of both parent and child)
- 1.8 ให้รางวัลมากกว่าลงโทษ (Reward > punishment)
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) จำนวน 26 ข้อ
  - 2.1 เรียกร้องมาก (Strong demand)
  - 2.2 ตั้งมาตรฐานชัดเจน (Absolute sets of standards)
  - 2.3 ให้ความสำคัญการเชื่อฟัง (Value of obedience)
  - 2.4 ให้ความอบอุ่นน้อย (Less nurturant)
  - 2.5 ไม่สนับสนุนการสื่อสารสองทาง (Discouraging bi-directional)
  - 2.6 จำกัดอิสระและความเป็นตนเองของเด็ก (Suppressing child independence and individuality)
  - 2.7 ออกติตามความต้องการของพ่อแม่ (Biased in favor of parental needs)
  - 2.8 ข่มขู่และลงโทษ (Threat and punishment)
3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) จำนวน 23 ข้อ
  - 3.1 หลีกเลี่ยงการเรียกร้อง (Avoid making demands)
  - 3.2 มีข้อจำกัดและกฎเกณฑ์น้อย (Few rules, limits)
  - 3.3 อดทนและยอมรับพฤติกรรมไม่เป็นไปตามวัย ไม่ขัดใจ (Tolerate and accepting immature behavior without parental restraint)
  - 3.4 ให้ความอบอุ่นและเกี่ยวข้องกับน้อย (Moderate nurturant, less involved)
  - 3.5 เด็กมีบทบาทในการสื่อสารมากกว่าพ่อแม่ (Child dominated communication)
  - 3.6 ยอมรับการตัดสินใจที่ปราศจากความรับผิดชอบและไม่มีวุฒิภาวะของเด็ก (Allow immature and irresponsible decision making)
  - 3.7 ลำเอียงเข้าข้างเด็ก (Biased in favor of child needs)
  - 3.8 ลงโทษน้อย (Little punishment)
4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved) จำนวน 25 ข้อ
  - 4.1 ไม่เรียกร้อง (Undermanding)
  - 4.2 ไม่มีกฎเกณฑ์, ไม่ใส่ใจ (No rules, ignoring)
  - 4.3 ทอดทิ้ง, ปฏิบัติไม่ดี (Neglect, maltreatment)
  - 4.4 ห่างเหินทางอารมณ์ (Emotionally detached)
  - 4.5 มีการสื่อสารน้อย (Infrequent communication)

- 4.6 ให้เด็กมีอิสระ โดยไม่มีการสนับสนุนจากพ่อแม่ (Allow child independence without parental support)
- 4.7 ความต้องการของพ่อแม่เป็นใหญ่ (Biased in favor of parental needs)
- 4.8 ทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ (Physical and/or psychological abuse)

2.2.2 วิธีตอบแบบสอบถาม

ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำหรือทำที่ของพ่อแม่หรือของผู้ตอบเพียงไร แล้วขีดเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม

- หากตรงมากสำหรับผู้ตอบ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 5
- หากตรงสำหรับผู้ตอบ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 4
- หากตรงและไม่ตรงพอ ๆ กันสำหรับผู้ตอบ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 3
- หากไม่ค่อยตรงสำหรับผู้ตอบ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 2
- หากไม่ตรงเลยสำหรับผู้ตอบ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 1

2.2.3 เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบในข้อกระทงของมาตรวัดชุดนี้คือ 1 ถึง 5 ดังนี้

การกระทำหรือทำที่	ตรงมาก	ตรง	ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน	ไม่ค่อยตรง	ไม่ตรงเลย
	5	4	3	2	1
1 พ่อแม่คาดหวังให้ฉันทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้	5	✓	3	2	1

จากตัวอย่างข้างบน หมายความว่านักเรียนเห็นข้อความทางด้านซ้ายมือ “ตรง” กับการกระทำของพ่อแม่ของนักเรียน จะได้ 4 คะแนน

ตารางเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า

คำตอบ	คะแนน (ข้อกระทงเป็นบวก)	คะแนน (ข้อกระทงเป็นลบ)
ตรงมาก	5	1
ตรง	4	2
ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยตรง	2	4
ไม่ตรงเลย	1	5

2.2.4 วิธีการกำหนดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีคะแนนสูงกว่ารูปแบบอื่นมากกว่าครึ่ง SD โดยใช้วิธีการคำนวณตามที่อธิบายไว้ในหน้า 72

2.2.5 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.2.5.1. ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity)

1) คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารข้อมูลของ Diana Baumrind รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษา ซึ่งได้มีการสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยทั้ง 6 คน เพื่อสร้างและพัฒนาข้อกระทงของมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดู เป็นจำนวน 5 ครั้ง ด้วยกัน

2) คณะผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อกระทงเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ ตามแนวทฤษฎีของ Baumrind และปรับให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย ซึ่งศึกษาจากงานวิจัยในประเทศที่ทำการระหว่างปี 2528 - 2542

3) ต่อมาคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาอีก 6 ท่าน (ภาคผนวก ก.) ได้สัมมนาร่วมกันเพื่อพิจารณาข้อกระทงในแต่ละด้านของมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดู และทำการสรุปข้อกระทงเป็นด้านละ 16 ถึง 32 ข้อ รวมเป็นข้อกระทงทั้งสิ้น จำนวน 104 ข้อ

4) ต่อจากนั้น จึงได้วิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) หาความตรงของมาตรวัด กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ของโรงเรียนสหศึกษานานาชาติ 2 โรงเรียน ๆ ละ 300 คน รวม 600 คน ได้แก่ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (Corrected Item-total Correlation หรือ CITC) และตัดข้อที่ไม่มีค่านัยสำคัญ และคณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่าควรตัดออก ฉะนั้นจึงพิจารณาคัดข้อกระทงทิ้งไป จำนวน 5 ข้อ จากเดิม 104 ข้อกระทง จึงเหลือข้อกระทงจำนวน 99 ข้อกระทง (ค่า Corrected item-total correlation หรือ CITC เสนอในภาคผนวก ก.)

2.2.5.2 ค่าความเที่ยง (Reliability)

1) คณะผู้วิจัยได้นำข้อกระทงไปหาค่าความเที่ยงกับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสหศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม จำนวนระดับชั้นละ 150 คน โรงเรียนละ 300 คน รวมเป็นนักเรียน จำนวน 600 คน

คณะผู้วิจัยหาความเที่ยงโดยนำข้อมูลจากมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตามสูตรของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าการอบรมเลี้ยงดูจากคำสำคัญ 36 ประการดังที่เสนอในตารางที่ 2.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละหัวข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด ทำ 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อพัฒนาเครื่องมือ (n =600) และครั้งที่สองเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริง (n = 2,535)

ตารางที่ 2.3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา และค่า CITC ของลักษณะคำสำคัญ (Key Word) (8 ประการ) จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ลักษณะคำสำคัญ 8 ประการ	CITC	
		ครั้งที่ 1 (n=600)	ครั้งที่ 2 (n=2535)
1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative)	1.1 เรียกร้อง (Demands)	.27	.40
	1.2 กำหนด กฎ ระเบียบ และวินัย (Rules, Regulations, Discipline)	.58	.66
	1.3 กระตุ้นให้ปฏิบัติตามกฎ (Rule enforcement)	.52	.51
	1.4 อบอุ่น รักสนับสนุน (Warmth, affection, support)	.71	.78
	1.5 มีการสื่อสารสองทางที่ชัดเจน (Bi-directional and clear communication)	.68	.65
	1.6 ส่งเสริมให้เป็นตัวของตัวเองและพึ่งตนเอง (Encouraging independence & individuality)	.47	.50
	1.7 เคารพในสิทธิทั้งของพ่อแม่และเด็ก (Right of both parent and child)	.49	.40
	1.8 ให้รางวัลและลงโทษ (Reward > punishment)	.59	.58
ค่า alpha .86			

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ลักษณะคำสำคัญ 8 ประการ	CITC	
		ครั้งที่ 1 (n=600)	ครั้งที่ 2 (n=2535)
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian)	2.1 เรียกร้องมาก (Strong demand)	.50	.59
	2.2 ตั้งมาตรฐานชัดเจน (Absolute sets of standards)	.69	.72
	2.3 ให้ความสำคัญในการเชื่อฟัง (Value of obedience)	.69	.68
	2.4 ให้ความอบอุ่นน้อย (Less nurturant)	.64	.68
	2.5 ไม่สนับสนุนการสื่อสารสองทาง (Discouraging bi-directional)	.67	.72
	2.6 จำกัดความเป็นอิสระและความเป็นตนเองของเด็ก (Suppressing child independence and individuality)	.41	.43
	2.7 อคติตามความต้องการของพ่อแม่ (Biased in favor of parental needs)	.59	.61
	2.8 ข่มขู่และลงโทษ (Threat and punishment)	.59	.58
	ค่า alpha	.91	
3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive)	3.1 หลีกเลี่ยงการเรียกร้อง (Avoid making demands)	.55	.59
	3.2 มีข้อจำกัดและกฎเกณฑ์น้อย (Few rules, limits)	.27	.41
	3.3 อดทนและยอมรับพฤติกรรมไม่เป็นไปตามวัย ไม่ขัดใจ (Tolerate and accepting immature behavior without parental restraint)	.54	.63
	3.4 ให้ความอบอุ่นและเกี่ยวข้องน้อย (Moderate nurturant, less involved)	.35	.36
	3.5 เด็กมีบทบาทในการสื่อสารมากกว่าพ่อแม่ (Child dominated communication)	.48	.58
	3.6 ยอมรับการตัดสินใจที่ปราศจากความรับผิดชอบและไม่มีวุฒิภาวะ (Allow immature and responsible decision making)	.49	.48
	3.7 ตามใจเด็ก (Biased in favor of child needs)	.31	.43
	3.8 ลงโทษน้อย (Little punishment)	.45	.43
	ค่า alpha	.81	

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ลักษณะคำสำคัญ 8 ประการ	CICT	
		ครั้งที่ 1 (n=600)	ครั้งที่ 2 (n=2,535)
4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved)	4.1 มีการสื่อสารน้อย (Infrequent communication)	.32	.38
	4.2 ให้เด็กมีอิสระโดยไม่มีการสนับสนุนจากพ่อแม่ (Allow child independence without parental support)	.48	.58
	4.3 ความต้องการของพ่อแม่เป็นใหญ่ (Biased in favor of parental need)	.63	.63
	4.4 ทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ (Physical and/or psychological abuse)	.63	.64
	4.5 มีการสื่อสารน้อย (Infrequent communication)		
	4.6 ให้เด็กมีอิสระโดยไม่มีการสนับสนุนจากพ่อแม่ (Allow child independence without parental support)	.54	.58
	4.7 ความต้องการของพ่อแม่เป็นใหญ่ (Biased in favor of parental need)	.51	.50
	4.8 ทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ (Physical and/or psychological abuse)	.62	.66
		.60	.62
		ค่า alpha .89	

P < .05

ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .05

2.3 ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมสร้างและพัฒนาโดยคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ พฤติกรรมของคนไทย แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ พฤติกรรมในการแสดงออกต่อผู้อื่น โดยส่วนรวม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางบวกและพฤติกรรมสังคมทางลบ
2. พฤติกรรมทางการเมือง ได้แก่ พฤติกรรมประชาธิปไตย และพฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมืองพฤติกรรมที่ส่งผลต่อระบบการปกครองและการเมืองของประเทศทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
3. พฤติกรรมส่วนบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางจิต ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเครียดลดทอนทางอารมณ์และการเผชิญปัญหา ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 รูปแบบคือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

- 4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักและหวงแหนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและความเป็นไทย
- 5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พฤติกรรมทำมาหาเลี้ยงชีพ การประหยัดและรู้จักคุณค่าของสิ่งของ เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อสังคมโดยรวม

2.3.1 แบบวัดพฤติกรรมทางสังคม มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

3.1.1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัย 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้พัฒนามาตรวัด ประกอบด้วยข้อกระทง 52 ข้อ เพื่อวัดพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้าน คือ ความเป็นผู้นำ การคล้อยตาม การขัดแย้งกับผู้อื่น การเป็นนักเรียนที่ดี การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ความก้าวร้าว การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการช่วยเหลือแต่ละด้านประกอบด้วยข้อกระทง 4 ข้อ เมื่อจัดกลุ่มพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้านแล้ว ผู้วิจัยแบ่งเป็นพฤติกรรมทางบวก และพฤติกรรมทางลบ โดยแบ่งข้อกระทงแต่ละด้านดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ	6 ข้อ
2. การคล้อยตาม	6 ข้อ
3. การขัดแย้งกับผู้อื่น	6 ข้อ
4. การเป็นนักเรียนที่ดี	7 ข้อ
5. การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม	6 ข้อ
6. ความก้าวร้าว	7 ข้อ
7. การทำงานร่วมกับผู้อื่น	7 ข้อ
8. การช่วยเหลือ	7 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อกระทงจำนวน 52 ข้อ ร่วมประชุมถกแถลงร่วมกับผู้วิจัยทั้งหมด และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 6 คน โดยถกแถลงถึงความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อ และนำข้อกระทงปรับปรุงและคละกันเพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อกระทงทั้งสิ้น 52 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งและปีที่หกของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับชั้นละประมาณ 50 คน โรงเรียนละประมาณ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อกระทงและความเที่ยง จากนั้นคัดเลือกข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงที่เหลือไม่ต่ำกว่า .12 (df 200, r = .12) ประกอบกับพิจารณาคัดข้อกระทงที่มีเนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนและครอบคลุมเพียงพอที่จะวัดพฤติกรรมแต่ละด้านได้

ผลการคัดข้อกระทงทำให้ได้ข้อกระทงที่จะวัดพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้านๆ ละ 4 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในด้วยวิธีการของ Cronbach เท่ากับ.85 สำหรับพฤติกรรมทางบวก และ .72 พฤติกรรมทางลบ ดังแสดงตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด(CITC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของมาตรวัดพฤติกรรมทางสังคม

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
1.การเป็นผู้นำ	17	ฉันเป็นต้นคิดในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่นงานแข่งกีฬา	.44
	25	ฉันเป็นคนชวนเพื่อนทำกิจกรรมนอกโรงเรียน	.50
	33	ในการทำงานเป็นกลุ่มฉันเป็นผู้นำกลุ่ม	.47
	41	ฉันอาสาครูในการนำเพื่อนทำสิ่งต่างๆ	.55
	ค่าAlpha .69		
2.การคล้อยตาม	2	ฉันไปเที่ยวกับเพื่อนตามที่เพื่อนชวน แม้ไม่ยอมไป	.42
	10	ฉันเล่นกับเพื่อนตามที่เพื่อนชวน	.51
	34	ฉันกินอาหารตามที่เพื่อนชวน แม้จะไม่ชอบ	.39
	42	ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฉันมักทำตามความคิดของเพื่อนแม้ไม่เห็นด้วย	.28
	ค่าAlpha .62		
3.การขัดแย้งกับ ผู้อื่น	3	ฉันทะเลาะกับเพื่อน	.29
	19	ฉันโต้แย้งกับพ่อแม่ในเรื่องต่างๆ	.47
	27	ฉันทะเลาะกับพี่น้อง	.39
	35	ฉันโต้เถียงกับญาติผู้ใหญ่	.44
ค่าAlpha .61			
4.การเป็น นักเรียนที่ดี	12	ฉันหนีโรงเรียน	.44
	20	ฉันหนีการทำเวรของห้อง	.46
	28	ฉันแต่งกายดูกระเบียดของโรงเรียน	.46
	49	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งของครู	.47
ค่าAlpha .66			
5.การบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ สังคม	5	ฉันเก็บขยะในที่สาธารณะและนำไปทิ้งในที่ที่เหมาะสม	.40
	21	ฉันกวาดถนนหน้าบ้านของฉัน	.38
	37	เมื่อมีโอกาสฉันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น กวาดถนน ทำความสะอาด	.46
	45	เมื่อฉันใช้สมบัติของส่วนรวมฉันจะใช้อย่างระมัดระวัง เช่น โทรศัพท์สาธารณะ	.49
ค่าAlpha .57			
6.ความก้าวร้าว	6	เมื่อฉันรู้สึกหงุดหงิด ฉันอยากทำลายข้าวของ	.34
	22	เมื่อมีคนทำให้โกรธ ฉันจะตอบโต้ด้วยการใช้คำพูดรุนแรงหรือลงไม้ลงมือ	.53
	38	หากใครมาทำร้ายฉัน ฉันจะทำร้ายกลับให้รุนแรงกว่า	.47
	46	ฉันข่มขู่เพื่อนเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ	.36
ค่าAlpha .64			
7.การทำงานร่วม กัน	7	ในการทำงานร่วมกัน ฉันช่วยแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อน	.46
	23	ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน	.45
	31	ฉันทำงานกับเพื่อนตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ	.45
	39	เมื่อต้องการทำงานร่วมกัน ฉันจะซักถามเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เพื่อนพูดหรือทำ	.53
ค่าAlpha .69			

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
8.การช่วยเหลือผู้อื่น	24	เมื่อเห็นคนมีความทุกข์ฉันจะต้องช่วยเหลือ	.47
	40	ฉันมักช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ	.54
	48	ฉันช่วยงานครูทุกครั้งที่มีโอกาส	.41
	52	เมื่อพี่น้องต้องการความช่วยเหลือ ฉันมักให้ความช่วยเหลือเสมอ	.39
ค่าAlpha .67			

$P < .01$ ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .01

2.3.1.2 วิธีการตอบแบบวัด

ให้ผู้ตอบแบบวัดพฤติกรรมพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม ดังนี้

ทำบ่อยมาก	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 5
ทำค่อนข้างบ่อย	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 4
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 3
ไม่ค่อยได้ทำ	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 2
ไม่ทำเลย	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 1

2.3.1.3 เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนมาตรวัด แบ่งเป็นข้อกระทงพฤติกรรมสังคมทางบวกและพฤติกรรมสังคมทางลบ และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงบวก	ข้อกระทงลบ
ทำบ่อยมาก	5	1
ทำค่อนข้างบ่อย	4	2
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยได้ทำ	2	4
ไม่ทำเลย	1	5

2.3.1.4 คุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1.4.1 ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาเป็นขั้นตอนดังนี้

2.3.1.4.1.1 ผู้วิจัย 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมและกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมทางสังคมร่วมกัน

2.3.1.4.1.2 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาและความหมายข้อกระทงแต่ละข้อปรับเปลี่ยนภาษาและเนื้อหาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน

2.3.1.4.2 การวิเคราะห์ข้อกระทง (Item analysis)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบวัดทั้ง 52 ข้อ ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected item-total correlation) โดยทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ระดับชั้นปีละ 100 คน จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เมื่อได้ค่าสถิติแล้ว คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาได้ร่วมกันคัดเลือกข้อกระทงประกอบละ 4 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ ตามตารางที่ 2.4

2.3.1.4.3 ความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมทางสังคมจำนวน 32 ข้อ ทดสอบหาค่าความเที่ยงกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มเดิม และหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในด้วยวิธี cronbach's coefficient of internal consistency ตามที่แสดงในตารางที่ 2.4

2.3.2 แบบวัดพฤติกรรมทางการเมือง มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

2.3.2.1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ แบบวัดพฤติกรรมทางการเมืองมีขั้นตอนพัฒนาดังนี้

ขั้นตอน 1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและประชุมระดมสมองร่วมกัน เพื่อกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมทางการเมืองเป็น 2 ส่วน 48 ข้อ

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมประชาธิปไตยซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมือง

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมืองโดยตรง และในแต่ละส่วนได้แบ่งองค์ประกอบไว้ดังนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมประชาธิปไตย (28 ข้อ) แบ่งเป็น

1. การรู้จักบทบาทความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน	4 ข้อ
2. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	6 ข้อ
3. การมีวินัยในตนเอง	6 ข้อ
4. การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	6 ข้อ
5. การใช้ปัญญา คุณธรรมและเหตุผลในการตัดสินใจ	6 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมือง (20 ข้อ) แบ่งเป็น

1. พฤติกรรมการเลือกตั้ง	5 ข้อ
2. พฤติกรรมการประชุม	5 ข้อ
3. พฤติกรรมความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมือง	5 ข้อ
4. พฤติกรรมการใช้อำนาจทางการเมือง	5 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 คณะผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกันถกแถลงความหมายของข้อกระทงและภาษาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้อ ได้ข้อกระทงจากการถกแถลง 48 ข้อเท่าเดิม และนำข้อกระทงในองค์ประกอบแต่ละด้านมาละกัน เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 คณะผู้วิจัยได้นำข้อกระทงที่ปรับแก้ไขแล้ว 48 ข้อไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมปีที่หนึ่งและมัธยมปีที่หกของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความตรงและความเที่ยง คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาร่วมกันคัดเลือกข้อกระทง จำนวนองค์ประกอบละ 4 ข้อ ในแต่ละส่วนรวมเป็นข้อกระทงทั้งสิ้น 36 ข้อ ที่แสดงในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมดและ

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (alpha) ของมาตรวัดพฤติกรรมทางการเมือง:พฤติกรรมประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
1. การรู้จักบทบาทความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน	37	ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างดีที่สุด	.43
	42	ฉันปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามกำหนดเวลา	.43
	45(R)	ฉันเบื่อง่ายที่ต้องปฏิบัติตามแผน	.32
	52(R)	ฉันทอดทิ้งงานที่รับผิดชอบ	.37
	ค่า alpha.60		
2. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	38	ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนถึงแม้จะแตกต่างจากความคิดเห็นของฉัน	.45
	46	ฉันให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล	.50
	53	ฉันยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น	.43
	54	ฉันยอมรับว่าทุกคนสามารถคิดแตกต่างกันได้	.51
ค่า alpha.69			
3. การมีวินัยในตนเอง	39	ฉันมีความอดทน อดกลั้น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	.37
	43	ฉันปฏิบัติตามกติกาของส่วนรวม	.45
	49	ฉันต้องทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จก่อนทำอย่างอื่น เช่น ดูทีวี ฯลฯ	.35
	56	ฉันทำตามกฎที่ฉันได้ตั้งไว้	.37
ค่า alpha.60			
4. การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	40	ฉันเต็มใจช่วยงานของหมู่คณะ	.37
	48	ฉันรักษามลประโยชน์ของคนมากกว่าผลประโยชน์ของตัวเอง	.25
	51(R)	ฉันละเลยและเพิกเฉยต่อการรักษาสาธารณสมบัติ	.29
	55	ฉันเกลาแสดงพฤติกรรมเพื่อรักษาความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของส่วนรวม	.25
ค่า alpha.49			

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
5. การใช้ปัญญา คุณธรรม และเหตุผลในการตัดสินใจ	41	ฉันคิด และตัดสินใจด้วยสติปัญญาเสมอ	.40
	44	ฉันแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง	.34
	47	ฉันยกย่องผู้กระทำความดี	.37
	50	ฉันเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	.45
		ค่า alpha.60	
		ค่า alpha ทั้งฉบับ.85	

ตารางที่ 2.6 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆทั้งหมด (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของมาตรวัดพฤติกรรมทางการเมือง (พฤติกรรมทางการเมือง)

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
1. พฤติกรรมการเลือกตั้ง	57	ในการเลือกตั้ง ฉันสนับสนุนให้เลือกคนดีมากกว่าที่จะเลือกเพื่อตอบแทนบุญคุณ	.26
	63	ฉันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้ที่พูดหาเสียงในเรื่องที่สามารถปฏิบัติได้จริง	.13
	45(R)	ฉันช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ฉันสนับสนุน โจมตีคู่แข่ง	.19
	69(R)	ฉันสนับสนุนผู้ที่รับสมัครเลือกตั้งที่ให้ผลประโยชน์ต่อฉัน	.10
			ค่า alpha.31
2. พฤติกรรมการประชุม	58	ในการประชุมฉันแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม	.07
	62(R)	ฉันนำเรื่องส่วนตัวมาเปิดเผยในที่ประชุม	.14
	66	ฉันยอมรับและปฏิบัติตามมติของที่ประชุม แม้ว่าฉันจะไม่เห็นด้วย	.14
	67(R)	ฉันแสดงกิริยาไม่พอใจ เมื่อไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุม	.13
		ค่า alpha.23	
3. พฤติกรรมความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมือง	59	ไม่ว่าฉันจะเป็นผู้นำหรือผู้ตามฉันจะปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	.34
	61	ฉันติดตามการทำงานตามนโยบายของกรรมการสภานักเรียนที่เคหะพัลวโรในช่วงหาเสียง	.32
	68	ฉันต่อต้านกฎเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้อง	.22
	70	ฉันเสียสละความพอใจส่วนตัวเพื่อเห็นแก่ส่วนรวม	.39
			ค่า alpha.52
4. พฤติกรรมการใช้อำนาจทางการเมือง	60	ฉันปกป้องคนที่ทำดีเพื่อส่วนรวม เมื่อเขาถูกรังแก	.45
	64	ฉันสนับสนุนผู้แทนนักเรียนที่ช่วยเหลือคนที่เดือนร้อน	.39
	71	ฉันใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อรักษาความถูกต้องในสังคม	.42
	72	ฉันปฏิบัติต่อบุคคลที่รักใคร่ชอบพอกันเท่าเทียมกับคนทั่วไป	.31
			ค่า alpha .61
		ค่า alpha ทั้งฉบับ.74	

2.3.2.2 วิธีการตอบแบบวัด

ให้ผู้ตอบแบบวัดพฤติกรรมพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม ดังนี้

ทำบ่อยมาก	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 5
ทำค่อนข้างบ่อย	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 4
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 3
ไม่ค่อยได้ทำ	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 2
ไม่ทำเลย	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 1

2.3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนมาตรวัด แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวกและลบ ดังนี้

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงบวก	ข้อกระทงลบ
ทำบ่อยมาก	5	1
ทำค่อนข้างบ่อย	4	2
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยได้ทำ	2	4
ไม่ทำเลย	1	5

2.3.2.4 คุณภาพของเครื่องมือ

2.3.4.4.1 ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาเป็นขั้นตอนดังนี้

2.3.4.4.1.1 ผู้วิจัย 3 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองและกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมทางการเมืองร่วมกัน

2.3.4.4.1.2 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ร่วมกันพัฒนาข้อกระทงที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน โดยได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 48 ข้อ

2.3.4.4.1.3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อและปรับเปลี่ยนภาษาและเนื้อหาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน

2.3.4.4.2 การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) คณะผู้วิจัยและได้นำแบบวัดทั้ง 48 ข้อ ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected item-total Correlation) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยม

ศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน ได้ข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงตามลำดับ องค์ประกอบทั้ง 2 ตอน 9 ด้าน จำนวน 36 ข้อ ตามตารางที่ 2.5 และ 2.6

2.3.2.4.3 ค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒินำแบบวัดพฤติกรรมทางการเมือง จำนวน 36 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมปีที่หนึ่งและมัธยมปีที่หก ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน จาก โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Coefficient alpha) โดยมีค่าความสอดคล้องภายในระหว่าง .30 ถึง .65 และเมื่อนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .23 ถึง .69 รายละเอียดตามตารางที่ 2.5 และ 2.6

2.3.3 แบบวัดพฤติกรรมส่วนบุคคล

เครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมส่วนบุคคลด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ความเครียดเวลาทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหา

2.3.3.1 แบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว (Family Functioning Scale)

แบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัวในการวิจัยนี้ พัฒนาตามกรอบแนวคิดในการวัดการปรับตัวด้านครอบครัวของ Offer (Offer et al., 1992) ซึ่งวัดอึดมโนทัศน์ของบุคคลในด้านครอบครัว

2.3.3.1.1 ลักษณะของแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว

แบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบ Likert scale 5 ระดับ ตั้งแต่ตรงกับตัวท่านมาก (5) ไปจนถึง ไม่ตรงเลย (1) วัดอึดมโนทัศน์ของบุคคลในด้านครอบครัว ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 10 ข้อ (ดูภาคผนวก ก.) วัดการประเมินตนเองของบุคคลในด้านความรู้สึกและด้านคุณค่าที่บุคคลให้ต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างคนและบิดามารดา และบรรยากาศในครอบครัวประกอบด้วยข้อความที่แสดงความภูมิใจในบิดามารดา ความเชื่อมั่นและไว้วางใจในบิดามารดา การยอมรับและให้คุณค่าหรือการไม่ยอมรับและไม่ให้คุณค่ากับครอบครัวทัศนคติที่บิดามารดามีต่อคน สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดา สัมพันธ์ภาพระหว่างคนกับบิดามารดา

2.3.3.1.2 วิธีตอบแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

ให้ผู้ตอบแบบวัดพิจารณาข้อความแต่ละข้อในแบบวัด ว่าตรงกับตนมากน้อยเพียงใด แล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม ดังนี้

ตรงมาก	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 5
ตรง	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 4
ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 3
ไม่ค่อยตรง	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 2
ไม่ตรงเลย	ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 1

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน (ข้อกระทงด้านบวก)	คะแนน (ข้อกระทงด้านลบ)
ตรงมาก	5	1
ตรง	4	2
ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยตรง	2	4
ไม่ตรงเลย	1	5

รวมคะแนนจากข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ เป็นคะแนนการปรับตัวด้านครอบครัว มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 50 คะแนน คะแนนที่สูงกว่า หมายถึง มีแนวโน้มในการปรับตัวด้านครอบครัว ได้ดีกว่า

2.3.3.1.3 การสร้างพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

การพัฒนาแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านครอบครัว บรรยากาศในครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว และกำหนดกรอบแนวคิดในการวัดการปรับตัวด้านครอบครัว พัฒนาข้อกระทงตามกรอบแนวคิดในการวัดอ้อมโนทัศน์ด้านครอบครัวของ Offer (Offer, et al., 1992) ได้ข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อ ทั้ง 20 ข้อ ปรับเปลี่ยนถ้อยคำให้สื่อความหมายชัดเจน จนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน ได้ข้อกระทงทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ (ภาคผนวก ก.) เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 คณะผู้วิจัยนำแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว จำนวน 20 ข้อ ดังกล่าวไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อกระทงและความเที่ยง จากนั้นคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (CITC) ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีค่าไม่ต่ำกว่า .44 และให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าในระดับสูง รวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาการปรับตัวด้านครอบครัว ได้ข้อกระทงที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 10 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆทั้งหมด (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว

ข้อ	ลำดับข้อในแบบวัด	ข้อกระทง	ค่าสหสัมพันธ์
1	41	ฉันภูมิใจในตัวพ่อแม่ของฉัน	.46
2	42 (R)	ฉันไม่ค่อยเข้าใจพ่อแม่ของฉัน	.54
3	43	ฉันเชื่อมั่นและวางใจในพ่อแม่ของฉัน	.44
4	44	พ่อแม่ของฉันเข้ากันได้ดี	.50
5	45	หากฉันจะแต่งงาน ครอบครัวของฉันจะต้องมีอะไรบางอย่างเหมือนกับครอบครัวปัจจุบันของฉัน	.49
6	46 (R)	พ่อแม่ไม่เคยเข้าใจใครเลย	.58
7	47 (R)	พ่อแม่รู้สึกอับอายในตัวฉัน	.51
8	48 (R)	ฉันไม่อยากอยู่บ้าน	.50
9	49	ฉันภูมิใจในตัวแม่ของฉัน	.48
10	50 (R)	พ่อแม่ของฉันมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน	.52
ค่า Alpha ทั้งหมด .84			

P < .01 , R = Reverse Items

ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .01

2.3.3.1.4 คุณภาพของเครื่องมือ

1.ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านครอบครัว กำหนดเนื้อหาข้อกระทงของการปรับตัวด้านครอบครัวตามกรอบแนวคิดของ Offer (Offer et al, 1992)
- 1.2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันพัฒนาข้อกระทงตามเนื้อหาภายในกรอบแนวคิดของการปรับตัวด้านครอบครัวของ Offer ได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ
- 1.3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อและปรับเปลี่ยนภาษาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน ได้ข้อกระทงทั้งหมด 20 ข้อ

2.การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) คณะผู้วิจัยนำแบบวัดทั้ง 20 ข้อ ไปหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (CITC) โดยทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คนจากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย คัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีค่าสหสัมพันธ์ไม่ต่ำกว่า .44 เป็นข้อกระทงที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 10 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2.7

3.ค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัวจำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบหาความเที่ยงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน

จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และหาค่าความสอดคล้องภายใน (Coefficient alpha) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .85 และเมื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง (n =2,500) พบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .84 ดังแสดงในตารางที่ 2.7

2.3.3.2 แบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)

แบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบวัดที่สร้างตามแนวคิดโครงสร้างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของ Mayer & Salovey (1990) และจากแบบวัดของ Schute และคณะ (Schute et al.,1998) ซึ่งได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดดังกล่าวและมีผู้นำไปใช้อย่างกว้างขวาง

2.3.3.2.1 ลักษณะของแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

แบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report) เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบ Likert scale 5 ระดับ ตั้งแต่ตรงกับตัวท่านมาก (5) ไปจนถึงไม่ตรงเลย (1) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 20 ข้อ (ดูภาคผนวก ก) วัดองค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ 3 ด้าน ดังนี้

1.การประเมินและการแสดงออกทางอารมณ์ (appraisal and expression of emotions) กำหนดให้ผู้ตอบประเมินอารมณ์และการแสดงออกของตนเอง และของบุคคลอื่น ประกอบด้วยข้อกระทง 6 ข้อ

2.การจัดระบบควบคุมอารมณ์ (regulation of emotion) เป็นการจัดการเพื่อควบคุมอารมณ์ทั้งของตนเองและของบุคคลอื่น ประกอบด้วยข้อกระทง จำนวน 6 ข้อ

3.การใช้ประโยชน์ของอารมณ์ (utilization of emotion) ประกอบด้วยการวางแผนที่มีความยืดหยุ่น การคิดสร้างสรรค์ ความเอาใจใส่ และการจูงใจ มีข้อกระทงจำนวน 8 ข้อ

2.3.3.2.2 วิธีการตอบแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

ให้ผู้ตอบแบบวัดพิจารณาข้อความแต่ละข้อของแบบวัดตรงกับคนมากน้อยเพียงใด แล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสมดังนี้

ตรงมาก	ให้ผู้ตอบขีด(✓) ทับเลข 5
ตรง	ให้ผู้ตอบขีด(✓) ทับเลข 4
ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน	ให้ผู้ตอบขีด(✓) ทับเลข 3
ไม่ค่อยตรง	ให้ผู้ตอบขีด(✓) ทับเลข 2
ไม่ตรงเลย	ให้ผู้ตอบขีด(✓) ทับเลข 1

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	คะแนน (ข้อกระทงด้านบวก)	คะแนน(ข้อกระทงทางด้านลบ)
ตรงมาก	5	1
ตรง	4	2
ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	3	3
ไม่ค่อยตรง	2	4
ไม่ตรงเลย	1	5

รวมคะแนนจากข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ เป็นคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20 ถึง 100 คะแนน

2.3.3.2.3 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

การพัฒนาแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาข้อกระทงตามแนวของแบบวัดของ Schute และคณะ (Schute et al.,1998) ซึ่งมีข้อกระทง 33 ข้อ นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมบางส่วนให้เหมาะสมกับเด็กไทย ได้ข้อกระทงจำนวน 42 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อทั้ง 42 ข้อ ปรับเปลี่ยนถ้อยคำให้สื่อความหมายชัดเจนจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน ได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 42 ข้อ (ภาคผนวก ก.) เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จำนวน 42 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คนรวมเป็นนักเรียนทั้งหมดจำนวน 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อกระทงและความเที่ยง คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (CITC) ที่มีค่าสูงตามลำดับ และให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าในระดับสูงได้ข้อกระทง 6 หรือ 8 ข้อในแต่ละด้าน รวมเป็นข้อกระทงของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2.8

2.3.3.2.4 คุณภาพเครื่องมือ

1.ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และกำหนดองค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ร่วมกัน

- 1.2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันพัฒนาข้อกระทงที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้านตามแนวของ Schute และคณะ (Schute, et al, 1998) ได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 42 ข้อ
- 1.3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อและปรับเปลี่ยนภาษาและเนื้อหาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน โดยได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 42 ข้อ

2.การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 42 ข้อ ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนแต่ละด้าน (Corrected item-total correlation) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ได้ข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงตามลำดับ ด้านละ 6 ถึง 8 ข้อ ใน 3 ด้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆทั้งหมด (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (alpha) ของแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
1.การประเมินและการแสดงออกทางอารมณ์	54	ฉันรู้ทำหน้าสภาวะอารมณ์ของคน	.38
	57	ฉันรู้ตัวเสมอเมื่อฉันสื่อสารด้วยภาษาท่าทางให้คนอื่นรู้	.37
	63	ฉันเข้าใจภาษาท่าทางของคนอื่น	.45
	64	เมื่อฟังใครเล่าเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวเขาฉันเข้าใจความรู้สึกเขาดี	.30
	65	เพียงแค่อุสสีหน้า ฉันก็รู้ว่าคนนั้นรู้สึกอย่างไร	.50
	68	เพียงแค่อุสสีหน้าเสียง ฉันก็เข้าใจความรู้สึกของคนพูด	.50
	ค่า alpha .68		
2.การจัดระบบควบคุมอารมณ์	55	ฉันสามารถจัดการให้คนสนุกสนานได้	.47
	56	ฉันสรรหากิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุข	.44
	61	ฉันควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	.48
	66	เมื่อคนรู้สึกหกลุ่ศรั้าหมอง ฉันสามารถทำให้เขารู้สึกดีขึ้นได้	.47
	69	ฉันควบคุมตนเองได้ดี ไม่แสดงความโกรธต่อหน้าคนอื่น	.48
	70	แม้ฉันจะไม่พอใจ ฉันก็ไม่แสดงออกมา	.45
	ค่า alpha .75		

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
3.การใช้ประโยชน์ของ อารมณ์	51	เมื่อฉันเจอปัญหาใด ฉันจะหวนนึกถึงตอนที่ฉันเจอปัญหา คล้ายกัน และแก้ปัญหาที่นั้นได้	.56
	52	เมื่อฉันลงมือทำอะไร ฉันก็หวังไว้ว่าฉันจะทำได้เกือบ ทั้งหมด	.39
	53	เหตุการณ์สำคัญบางอย่างในชีวิตฉัน ทำให้ฉันต้องถูกคิดว่า อะไรบางอย่างที่สำคัญและไม่สำคัญ	.43
	58	ฉันทำให้ตนเองดูดีในสายตาของผู้อื่น	.39
	59	เมื่อฉันอารมณ์ดี การแก้ปัญหาที่เป็นเรื่องง่าย	.46
	60	เมื่อฉันอารมณ์ดี ฉันจะเกิดความคิดใหม่ๆ	.53
	62	ฉันให้กำลังใจตนเอง โดยคิดว่างานที่กำลังทำอยู่ผลจะออก มาดี	.49
67	ฉันทำให้ใจสู้เสีย เมื่อเผชิญกับอุปสรรค เพื่อช่วยให้ตนเองมี พลังสู้ต่อไป	.54	
ค่า alpha .80			

ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .01

3. ค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 42 ข้อ ไปทดสอบ
กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน จากโรง
เรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย พบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบวัดความเฉลียว
ฉลาดทางอารมณ์อยู่ระหว่าง .61 ถึง .80 ดังแสดงในตารางที่ 2.8 และเมื่อนำแบบวัดจำนวน 20 ข้อที่คัด
เลือกไว้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง (n=2,500) พบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบวัดความเฉลียวฉลาดทาง
อารมณ์ 3 ด้าน อยู่ระหว่าง .66 ถึง .77 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ .87 ดัง
รายละเอียดในภาคผนวก

2.3.3.3 แบบวัดการเผชิญปัญหา (Coping Scale)

แบบวัดการเผชิญปัญหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีพื้นฐานทางทฤษฎีตามแนวทฤษฎี
ความเครียดและการเผชิญความเครียดของ Lazarus (1966; Lazarus and Folkman, 1984; Folkman and
Lazarus, 1988) และใช้กรอบอ้างอิงในการพัฒนากลวิธีการเผชิญปัญหาจากการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือ
ของ Carver, Scheier & Weintraub (1989) และ Frydenberg & Lewis (1993; Frydenberg, 1997) และการ
วิเคราะห์โครงสร้างทางจิตมิติของแบบวัดการเผชิญปัญหา โดย Cook & Heppner (1997)

2.3.3.3.1 ลักษณะของแบบวัดการเผชิญปัญหา

แบบวัดการเผชิญปัญหาเป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report)
ถึงกลวิธีโดยทั่วไปที่ใช้เมื่อประสบปัญหาหรือมีความเครียด มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบ Likert
scale 5 ระดับ ตั้งแต่ทำบ่อยมาก (5) ไปจนถึงไม่ทำเลย (1) ประกอบด้วยกระทง จำนวน 40 ข้อ (ดูภาค

ผนวก ก.) วัตถุประสงค์การเผชิญปัญหา (Coping styles) 3 แบบประกอบด้วยมาตราย่อย (Subscales) วัดกลวิธีการเผชิญปัญหา (Coping strategies) 18 ด้าน ดังนี้

1.การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem Focused Coping) เป็นองค์ประกอบในการเผชิญปัญหาในด้านที่แสดงถึงความพยายามในการจัดการกับปัญหาโดยตรง ประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ในการเผชิญปัญหา 9 ด้าน รวมจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1.การลงมือดำเนินการแก้ปัญหา (Active Coping) ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงการลงมือแก้ปัญหาเพื่อขจัดสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รวมถึงการลงมือแก้ปัญหาโดยตรง การใช้ความพยายามมากขึ้นในการแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหาคตามขั้นตอน มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 2 และ 6

2.การวางแผน (Planning) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการคิดหาวิธีการในการเผชิญกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด คิดหากลวิธีที่จะนำมาใช้ รวมทั้งขั้นตอนในการดำเนินการวางแผนสู่การปฏิบัติ มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 และ 15

3.การทำงานหนักและความสำเร็จในงาน (Work Hard and Achieve) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการกระทำที่แสดงความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ความขยันหมั่นเพียร การทำงานหนักและทำให้สำเร็จ มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 22 และ 28

4.การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (Suppression of Competing Activities) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการระงับสิ่งที่จะเข้ามารบกวนความใส่ใจอย่างเต็มที่ในการเผชิญปัญหามีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 และ 27

5.การชะลอการเผชิญปัญหา (Restraint Coping) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการรอโอกาสที่เหมาะสมจึงจะลงมือทำ ต้องทำให้แน่ใจว่าจะไม่ทำให้เหตุการณ์เลวร้ายยิ่งขึ้น ถ้าด่วนลงมือทำเสียก่อน มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17, 19 และ 33

6.การตีความหมายใหม่ในทางบวก (Positive Reinterpretation) ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงการจัดการกับความกดดันทางอารมณ์ มากกว่าการปรับเปลี่ยนที่สถานการณ์ โดยมองสถานการณ์นั้นในแง่มุมมองใหม่ในทางบวก มองหาส่วนดีของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับนั้น มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 12 และ 35

7.การยอมรับ (Acceptance) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการยอมรับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการมองโลกในแง่บวก มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 13 และ 38

8.การหาทางผ่อนคลาย (Relaxation) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการทำกิจกรรมที่ชอบ ทำงานอดิเรก การดูแลสุขภาพร่างกาย หากความเพลิดเพลินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 24 และ 26

9.การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Seek to Belong) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการปฏิบัติคนที่แสดงความใส่ใจ และเห็นความสำคัญในการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 23, 25 และ 29

2.การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Seek Social Support) เป็นองค์ประกอบในการเผชิญปัญหาในด้านที่แสดงถึงความพยายามในการจัดการแก้ปัญหา โดยอาศัยแหล่งทรัพยากรต่างๆ ประกอบด้วยวิธีการในการเผชิญปัญหา 2 ด้าน รวมจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1.การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา (Seeking Instrumental Social Support) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความพยายามในการเผชิญปัญหาโดยการขอคำปรึกษา ขอข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์เพิ่มเติม ขอทราบแนวทางการเผชิญปัญหาจากผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์เช่นเดียวกัน หรือการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 18 และ 20

2.การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ (Seeking Emotional Social Support) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความพยายามผ่อนคลายความเครียด โดยการพูดระบายความทุกข์เพื่อขอความเห็นใจ คาบลอบ โยน รวมทั้งการหาที่พึ่งทางใจจากแหล่งต่างๆ มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 4 และ 30

3.การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) เป็นองค์ประกอบในการเผชิญปัญหาในด้านที่แสดงถึงการไม่สามารถเผชิญกับปัญหาได้ เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหา ประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ในการหลีกเลี่ยงปัญหา 7 ด้าน รวมจำนวน 16 ข้อ ดังนี้

1.การปฏิเสธ (Denial) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้น และไม่สนใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 และ 31

2.การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม (Behavioral Disengagement) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการลดความพยายามในการแก้ปัญหา เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการช่วยตนเองไม่ได้ มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5,11 และ 39

3.การไม่เกี่ยวข้องกับความคิด (Mental Disengagement) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการลดความกดดันทางอารมณ์ โดยการไม่คิดถึงปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และหันไปทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องที่ไม่นำสู่การแก้ปัญหา หรือคิดว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายได้เอง มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 และ 36

4.การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว (Keep to Self) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการไม่เปิดเผยความคิด ความรู้สึกต่างๆ ของคนให้ผู้อื่นรู้ รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการพบปะผู้อื่น มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 14 และ 32

5.การตำหนิตนเอง (Self Blame) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความคิดที่เป็นการโทษตนเอง ตำหนิตนเอง มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 และ 34

6.การเป็นกังวล (Worry) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความกังวลในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ กังวลถึงอนาคต มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,9 และ 40

7.การมุ่งใส่ใจในอารมณ์ที่เกิดขึ้น (Focus on Emotions) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการใส่ใจต่ออารมณ์ความรู้สึกที่มีและระบายความรู้สึกนั้นต่อสิ่งต่างๆ อาจทำให้หมกมุ่นกับอารมณ์นั้น

มากขึ้น หรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ และอาจก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหามากขึ้น มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8 และ 37

2.3.3.3.2 วิธีการตอบแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

ให้ผู้ตอบแบบวัดพิจารณาว่าเมื่อคนพบเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาหรือเมื่อรู้สึกเครียด โดยทั่วไปจะใช้วิธีการใดบ้างในการได้คำตอบความเครียด และข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ตรงกับการกระทำของคุณต่อปัญหาและความเครียดนั้นๆ มากน้อยเพียงใด ให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่ตรงกับตัวเลือกตามลำดับความมากน้อยที่ตรงกับการกระทำของคุณมากที่สุด ในแต่ละข้อ มีตัวเลือกให้เลือก ดังนี้

1 = ไม่ทำเลย	หมายถึง โดยทั่วไปจะไม่ทำเช่นนั้นเลย
2 = ไม่ค่อยได้ทำ	หมายถึง โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย
3 = ทำและไม่ทำพอๆ กัน	หมายถึง โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นในปริมาณปานกลาง
4 = ทำค่อนข้างบ่อย	หมายถึง โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นเป็นส่วนมาก
5 = ทำบ่อยมาก	หมายถึง โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นประจำ

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	ความหมาย	คะแนน
ทำบ่อยมาก	ทำเช่นนั้นเป็นประจำ	5
ทำค่อนข้างบ่อย	ทำเช่นนั้นเป็นส่วนมาก	4
ทำและไม่ทำพอๆ กัน	ทำเช่นนั้นในปริมาณปานกลาง	3
ไม่ค่อยได้ทำ	ทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย	2
ไม่ทำเลย	ไม่ทำเช่นนั้น	1

รวมคะแนน รูปแบบการเผชิญปัญหา (Coping style) 3 แบบ ได้แก่

1. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20 ถึง 100
2. การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 4 ถึง 20
3. การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 16 ถึง 80 คะแนนที่สูงกว่า หมายถึง มีการใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นมากกว่า

2.3.3.3.3 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

การพัฒนาแบบวัดการเผชิญปัญหา ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน กำหนดโครงสร้างและพัฒนาข้อกระทงของแบบวัด

โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีความเครียดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นพื้นฐานในการปรับปรุง

แบบวัดการเผชิญปัญหา (ฉบับสั้น) ของสุภาพรณ โศทรจรัส (2539) ที่มีจำนวน 30 ข้อ วัดกลวิธีการเผชิญปัญหา 15 ด้าน โดยคงวิธีการเผชิญปัญหาที่มีอยู่เดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ ปรับสำนวนภาษาให้สื่อความชัดเจนกับวัยรุ่น เพิ่มเติมลักษณะการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น โดยมีข้อกระทงที่ครอบคลุมวิธีการที่ใช้กระบวนการทางปัญญาและพฤติกรรมในการจัดการกับปัญหาและจัดการกับอารมณ์ วัดองค์ประกอบของการเผชิญปัญหา 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วยกลวิธีการเผชิญปัญหา 18 ด้าน มีข้อกระทงด้านละ 5 ข้อ รวมข้อกระทงทั้งหมด 90 ข้อ มีโครงสร้างของแบบวัดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหา (45 ข้อ) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยของกลวิธีการเผชิญปัญหา 9 ด้าน ได้แก่ การลงมือดำเนินการแก้ปัญหา การวางแผนการทำงานและความสำเร็จในงาน การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การชะลอการเผชิญปัญหา การตีความหมายใหม่ในทางบวก การยอมรับ การหาทางผ่อนคลาย และการแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 2 การเผชิญปัญหาโดยการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (10 ข้อ) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยของกลวิธีการเผชิญปัญหา 2 ด้าน ได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา และการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 3 การเผชิญปัญหาโดยการหลีกเลี่ยง (35 ข้อ) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยของกลวิธีการเผชิญปัญหา 7 ด้าน ได้แก่ การปฏิเสธ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว การดำเนินตัวเอง การเป็นกังวล และการมุ่งใส่ใจในอารมณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 2

คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน นำข้อกระทงที่สร้างขึ้นตามโครงสร้างดังกล่าว มาประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาข้อกระทงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดในแต่ละด้าน ปรับปรุงข้อกระทงโดยยุบรวมและผสมผสานเนื้อหาบางข้อเข้าด้วยกัน และปรับสำนวนภาษาได้ข้อกระทงในแบบวัด จำนวน 54 ข้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดการเผชิญปัญหาที่ปรับแก้ไขแล้ว 54 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมดจำนวน 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อกระทงและความเที่ยง คัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (CITC) ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสูงในแต่ละด้านตามลำดับ ได้ข้อกระทง 2 ถึง 3 ข้อในแต่ละด้าน รวมเป็นข้อกระทงของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 40 ข้อ ได้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละด้านกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแต่ละด้าน (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) ดังแสดงในตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแต่ละด้าน (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบวัดการเผชิญปัญหา

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
I การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	2	ฉันทลงมือแก้ไขที่สาเหตุของปัญหา	.48
	6	ฉันทลงมือแก้ปัญหากจนสุดความสามารถ	.50
ค่า alpha.62			
2.การวางแผน	10	ฉันทหาทางที่จะจัดการกับปัญหาอย่างดีที่สุด	.38
	15	ฉันทพิจารณาว่าฉันทกำลังทำอะไรและทำไมจึงทำ	.35
ค่า alpha.56			
3.การทำงานและความสำเร็จในงาน	22	ฉันทพยายามทำงานให้เสร็จอย่างติดตามกำหนด	.32
	28	ฉันททำการบ้านและดูหนังสือแทนที่จะออกไปเที่ยวเล่น	.28
ค่า alpha.44			
4.การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง	21	ฉันทเลิกทำอย่างอื่นเพื่อให้ใส่ใจ	.35
	28	ฉันทใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียน	.38
ค่า alpha.52			
5.การชะลอการเผชิญปัญหา	17	ฉันทพยายามไม่ทำอะไรรวดเร็วเกินไป รอให้ได้โอกาสเหมาะจึงจะลงมือทำ	.32
	19	ฉันททำบางสิ่งเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ด่วนทำอะไรที่เลวร้าย	.33
	33	ฉันทพยายามควบคุมตนเองไม่ให้ทำอะไรเร็วเกินไป	.32
ค่า alpha.51			
6.การตีความหมายใหม่ทางบวก	12	ฉันทใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียน	.22
	35	ฉันทค้นหาสิ่งที่ดีจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	.36
ค่า alpha.41			
7.การยอมรับ	13	ฉันทยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและพยายามมองชีวิตให้สดใสเบิกบาน	.21
	38	ฉันทยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นและยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้	.18
ค่า alpha.32			
8.การหาทางผ่อนคลาย	24	ฉันทหาเวลาทำกิจกรรมที่ชอบ เช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เล่นดนตรี ทำสมาธิ หรือทำงานอดิเรก	.30
	26	ฉันทดูแลตนเองให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย รับประทานอาหารคาวหลักโภชนาการ	.21
ค่า alpha.39			
9.การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม	23	ฉันทหันไปผูกมิตรกับผู้อื่น	.45
	25	ฉันทพบปะสังสรรค์กับเพื่อน	.39
	29	ฉันทพยายามทำตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ	.39
ค่า alpha.60			
II การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม			
	10.การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา	18	ฉันทถามวิธีแก้ปัญหาจากผู้ที่เคยมีปัญหาแบบเดียวกันมาก่อน
	20	ฉันทปรึกษากับผู้มีความรู้ หรือผู้ที่สามารถจะจัดการกับปัญหานั้นๆ ได้	.53
ค่า alpha.63			

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
11.การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อ กำลังใจ	4	ฉันแสวงหากำลังใจจากเพื่อนๆ และบุคคลรอบข้าง	.33
	30	ฉันเล่าปัญหาหรือระบายความในใจกับใครบางคน	.29
ค่า alpha.46			
III การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง 12.การปฏิเสธ	7	ฉันคิดปัญหาออกไปจากใจฉันและไม่รับรู้ว่ามันอะไรเกิดขึ้น	.20
	31	ฉันวางเลขต่อปัญหาเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น	.23
ค่า alpha.32			
13.การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม	5	ฉันเลิกพยายามที่จะแก้ปัญหา	.34
	11	ฉันไม่ทำอะไรเลยเพราะคิดหาวิธีแก้ปัญหาไม่ได้	.37
	39	ฉันหมดความพยายามที่จะทำอะไรต่อไป	.29
ค่า alpha.59			
14.การ ไม่เกี่ยวข้องทางความคิด	1	ฉันหางานหรือกิจกรรมอื่นทำเพื่อที่จะได้ไม่กังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้น	.20
	36	ฉันทำกิจกรรมอื่นเพื่อที่จะได้ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	.30
ค่า alpha.47			
15.การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว	14	ฉันเก็บความรู้สึกต่างๆ ไว้คนเดียว	.52
	32	ฉันปิดบังความรู้สึกของฉันไม่ให้ใครรู้	.51
ค่า alpha.69			
16.การตำหนิตนเอง	16	ฉันคิดว่าฉันเป็นต้นเหตุของความเดือดร้อนให้ตนเอง	.57
	34	ฉันบอกตัวเองว่าฉันเป็นคนผิด	.64
ค่า alpha.73			
17.การเป็นกังวล	3	ฉันกังวลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในอนาคต	.45
	9	ฉันกังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้น	.47
	40	ฉันกังวลว่าตนเองจะไม่มีความสุข	.47
ค่า alpha.65			
18.การมุ่งใส่ใจในอารมณ์ที่เกิดขึ้น	8	ฉันหงุดหงิดและจะระบายออกมา	.29
	37	ฉันกินและนอนต่างไปจากเดิม เช่นกินมากขึ้น นอนน้อยลง	.27
ค่า alpha.42			

ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .01

2.3.3.3.4 คุณภาพเครื่องมือ

1.ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและการเผชิญปัญหา และกำหนดองค์ประกอบของการเผชิญปัญหาร่วมกัน
- 1.2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันพัฒนาข้อกระทงที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน ได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 90 ข้อ

- 1.3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ค.) ได้ร่วมกันพิจารณา เนื้อหาและความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อและปรับเปลี่ยนภาษาและ เนื้อหาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน โดยได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 54 ข้อ

2. การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดการเผชิญปัญหาทั้ง 54 ข้อ ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแต่ละด้าน (CITC) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและ โรงเรียนพระ ปฐมวิทยาลัย ได้ข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีค่าสหสัมพันธ์ใน ระดับสูงตามลำดับ ด้านละ 2-3 ข้อ ในทั้ง 18 ด้าน ซึ่งจัดอยู่ใน 3 องค์ประกอบ มีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ดัง แสดงในตารางที่ 2.9

3. ค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดการเผชิญปัญหาจำนวน 54 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน รวม 200 คน จากโรงเรียนสันติราษฎร์ วิทยาลัยและ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย พบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) มีค่าความสอดคล้อง ภายในของกลวิธีการเผชิญปัญหา 18 ด้าน ระหว่าง .32 ถึง .74 ดังแสดงในตารางที่ 2.9 และเมื่อนำแบบวัด ที่คัดเลือกข้อกระทงไว้จำนวน 40 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจริง($n=2,500$) พบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของรูปแบบ การเผชิญปัญหา 3 แบบ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเท่ากับ .85 การเผชิญปัญหาแบบ แสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ .63 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงเท่ากับ .73

ตามหลักฐานอ้างอิงที่กล่าวแล้วข้างต้นนี้ จึงอาจสรุปได้ว่า แบบวัดพฤติกรรมส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย แบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว แบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และแบบ วัดการเผชิญปัญหาที่ใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลพฤติกรรมส่วนบุคคล เป็นแบบวัดที่มีคุณภาพดี เหมาะสม กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2.3.4 แบบวัดพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

2.3.4.1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบวัดพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมมีขั้นตอนพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ค.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ประชุมระดมสมองเพื่อกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม 3 องค์ประกอบ 38 ข้อ ได้แก่

1. พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักความหวงแหนธรรมชาติและทรัพยากร ธรรมชาติ 18 ข้อ
2. พฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย 11 ข้อ
3. พฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย 9 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ประชุมร่วมกัน ถกแถลงความหมายของข้อกระทงและภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อกระทง ได้ข้อกระทงทั้งหมดจากการถกแถลงร่วมกัน 38 ข้อ และนำมาจัดเรียงลำดับคะแนนข้อใหม่เพื่อนำไปทดสอบค่าตามความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 คณะผู้วิจัยได้นำข้อกระทงที่ปรับแก้ไขแล้ว 38 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมปีที่หนึ่งและมัธยมปีที่หกของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความตรงและความเที่ยง และคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงตามลำดับ รวม 20 ข้อ ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.10 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (item-total Correlation) และค่าความเที่ยงของมาตรวัดพฤติกรรม

ต่อสภาพแวดล้อม

องค์ประกอบ	ข้อ	ลำดับ ข้อใน แบบวัด	ข้อกระทง	CITC
1. พฤติกรรมที่แสดงถึงความรัก/ความห่วงใย ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ	1	8	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ/ ทรัพยากรธรรมชาติ	.16
	2	9	ฉันแนะนำเพื่อน ๆ และคนรู้จักให้ช่วยกัน รักษาธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ	.40
	3	15	ฉันทิ้งขยะในถังขยะเท่านั้น	.27
	4(R)	2	ฉันเขียนชื่อตัวเองไว้ตามสถานที่ที่ฉันไป เที่ยวเพื่อเป็นที่ระลึก	.32
	5(R)	4	ฉันเดินลดสนามแม้จะมีป้ายห้ามไว้ก็ตาม	.21
	6(R)	11	ฉันเปิดวิทยุตั้ง ๆ เพื่อความสนใจ	.23
ค่า alpha .51				
2. การอนุรักษ์และ ชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย	1	19	ฉันเล่นการละเล่นของไทย เช่น มอญซ่อนคำ วีรีข้าวสาร งูกินหาง หมากจุก หมากเก็บ ตะกร้อ กระบี่ กระบอง มวยไทย ฯลฯ	.48
	2	21	ฉันอ่าน/ฟัง/ดูละคร ดึก ที่เกี่ยวกับนิทาน พื้นบ้านของไทย	.51
	3	25	ฉันชอบได้ทันทีหากมีผู้ดูแลคู่มือ ศิลปวัฒนธรรมไทย	.29
	4	26	ฉันสอนเด็กรุ่นน้องให้อุรักษ์และห่วงใย ศิลปวัฒนธรรมไทย	.25
	5	27	ฉันช่วยเหลือแพร่วัฒนธรรมในที่อื่น	.60
	6	28	ฉันเล่น/ฟังดนตรีไทย	.62
	7(R)	23	ฉันหลีกเลี่ยงการฟังดนตรีไทย	.55
	ค่า alpha.75			

2.3.4.3 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดแบ่งเป็นข้อกระทงด้านบวกและลบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงบวก	ข้อกระทงลบ
ทำบ่อยมาก	5	1
ทำค่อนข้างบ่อย	4	2
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยได้ทำ	2	4
ไม่ทำเลย	1	5

2.3.4.4 คุณภาพของเครื่องมือ

2.3.4.4.1 ความตรงในเนื้อหา (Content Validity)

ความตรงในเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ได้มาจากการพัฒนาเนื้อหาของข้อกระทงแบบเป็นขั้นตอน (Multi-step process) มีดังนี้

ขั้นแรก ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม และกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันคิดข้อกระทงที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันพิจารณาข้อกระทงแต่ละข้อ และมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาจนได้รับความเห็นพ้องจากผู้วิจัยทั้งหมด

2.3.4.4.2 ค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม จำนวน 20 ข้อ จากการพัฒนาเครื่องมือในระยะที่ 3 (รายละเอียดในตารางที่ 2.10) ไปวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (coefficient alpha) ของแต่ละองค์ประกอบในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ($n = 200$)

- พฤติกรรมที่แสดงถึงความรัก/ความหวงแหนธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 6 ข้อ ค่า coefficient alpha = .51

2. พฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย

จำนวน 7 ข้อ ค่า coefficient alpha = .75

3. พฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็น

ไทยจำนวน 7 ข้อ ค่า coefficient alpha = .55

2.3.4.4.3 การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis)

คณะผู้วิจัยได้นำข้อกระทงไปวิเคราะห์พฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ได้มาจากการนำแบบวัดจำนวน 20 ข้อ จากการพัฒนาเครื่องมือในระยะที่ 3 ไปวิเคราะห์ค่า corrected item-total correlation (CITC) ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ (n = 200) ดังแสดงในตารางที่ 2.10

2.3.5 แบบวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

2.3.5.1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1

ผู้วิจัย 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ประชุมระดมสมองเพื่อกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ 5 องค์ประกอบ ได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 35 ข้อ แบ่งดังนี้

1. พฤติกรรมหารายได้	9 ข้อ
2. พฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงิน	13 ข้อ
3. พฤติกรรมการจัดสินใจใช้เงิน	5 ข้อ
4. พฤติกรรมการประหยัดและการออม	5 ข้อ
5. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจ	3 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2

คณะผู้วิจัยทั้ง 6 และผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา 6 คน ได้ประชุมร่วมกันถกแถลงความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อ ได้ข้อกระทงจากการถกแถลงร่วมกัน 37 ข้อ และได้นำข้อกระทงทั้ง 37 ข้อในองค์ประกอบ 5 ด้านนี้มาทดลองกันเพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าความตรงและความเที่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ 3

คณะผู้วิจัยได้นำข้อกระทงที่ปรับแก้แล้ว 37 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมปีที่หนึ่งและมัธยมปีที่หกของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับชั้นละ 50 คน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 200 คน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อกระทงและหาความเที่ยงและจากนั้นทำการคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงตามลำดับ จำนวนองค์ประกอบละ 4 ข้อในองค์ประกอบ 5 ด้าน รวมเป็นข้อกระทง 20 ข้อ ตามแสดงในตาราง ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2.11 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆทั้งหมด (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของมาตรวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC
1. พฤติกรรมหารายได้	39	ค้นหาเงินค่าเล่าเรียนด้วยตนเอง	.47
	41	ค้นช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อหารายได้ให้ครอบครัว	.47
	42	ค้นรับจ้างทำงานนอกเวลาเรียนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว	.47
	44	ค้นรับจ้างทำงานนอกเวลาเรียนเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว	.48
	ค่า alpha .59		
2. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน	49	ค้นใช้จ่ายอย่างประหยัดซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น	.49
	50	ค้นไปเดินตามห้างสรรพสินค้าและซื้อของโดยไม่จำเป็น	.48
	53	ค้นเก็บเงินซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียน	.39
	55	ค้นรับประทานอาหารตามร้านแพง ๆ	.50
	ค่า alpha .70		
3. พฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงิน	63	ค้นซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่มีราคาถูกรวม	.39
	65	เมื่อเห็นโฆษณาสินค้าใหม่ ค้นจะซื้อทันที	.31
	66	ค้นเลือกสินค้าที่มีชื่อเสียง และราคาแพง	.31
	68	ค้นซื้อของ โดยดูจากคุณภาพ มากกว่าเชื่อตามโฆษณา	.20
	ค่า alpha .46		
4. พฤติกรรมการประหยัดและการออม	72	ค้นแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้ใช้ในเวลาดังต้องการ	.65
	70	ค้นใช้เงินตามแผนที่วางไว้	.61
	71	ค้นใช้จ่ายอย่างประหยัดเพราะรู้ว่าเงินทองเป็นของหายาก	.66
	73	ค้นใช้เงินที่ได้มาทั้งหมดโดยไม่เหลือเก็บ	.46
	ค่า alpha .80		
5. พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจ	61	ค้นอุทธรณ์สินค้าไทยเพื่อช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติ	.20
	64	ค้นประหยัดมากขึ้นเมื่อรู้ว่าประเทศชาติมีปัญหาเศรษฐกิจ	.46
	67	ค้นหลีกเลี่ยงการอ่าน/ฟังข่าวทางเศรษฐกิจ	.34
	74	ค้นอ่านหนังสือพิมพ์หรือฟังข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ	.35
	ค่า alpha .55		

ค่า P ทุกตัวน้อยกว่า .01

2.3.5.2 วิธีการตอบแบบวัด

ให้ผู้ตอบแบบวัดพฤติกรรมพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม ดังนี้

ทำบ่อยมาก ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 5

ทำค่อนข้างบ่อย ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 4

ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 3
 ไม่ค่อยได้ทำ ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 2
 ไม่ทำเลย ให้ผู้ตอบขีด (✓) ทับเลข 1

2.3.5.3 เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนมาตรวัด แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวกและลบ ดังนี้

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อกระทงบวก	ข้อกระทงลบ
ทำบ่อยมาก	5	1
ทำค่อนข้างบ่อย	4	2
ทำและไม่ทำพอ ๆ กัน	3	3
ไม่ค่อยได้ทำ	2	4
ไม่ทำเลย	1	5

2.3.5.4 คุณภาพของเครื่องมือ

2.3.5.4.1 ค่าความตรงในเนื้อหา (Content validity) ได้มีการพัฒนาเป็นขั้นตอน

ดังนี้

2.3.5.4.1.1 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมทางการเศรษฐกิจร่วมกัน

2.3.5.4.1.2 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันพัฒนาข้อกระทงที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน โดยได้ข้อกระทงทั้งสิ้น 37 ข้อ

2.3.5.4.1.3 ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งสิ้น 12 คน (ภาคผนวก ก.) ได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาและความหมายของข้อกระทง แต่ละข้อและปรับเปลี่ยนภาษาและเนื้อหาจนได้รับความเห็นชอบร่วมกัน

2.3.5.4.2 การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) คณะผู้วิจัยและได้นำแบบวัดทั้ง 37 ข้อ ไปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected item-total Correlation) โดยทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 100 คน จากโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และเมื่อได้ค่าสถิติแล้วคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาร่วมกันคัดเลือกข้อกระทงองค์ประกอบละ 4 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อดังตารางที่ 2.11

2.3.5.4.3 ค่าความเที่ยง (Reliability) คณะผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งและมัธยมศึกษาปีที่หก ระดับชั้นละ 100 คน จาก โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ภายใน (Coefficient alpha) โดยมีค่าความสอดคล้องภายในแต่ละองค์ประกอบ พฤติกรรมในระหว่าง .46 ถึง .80 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.11

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การเตรียมก่อนเก็บข้อมูล

3.1.1 ติดต่อขอความร่วมมือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหนังสือขอความร่วมมือและทีมงานวิจัยติดต่อประสานงานกับ โรงเรียนต่าง ๆ ที่จะออกเก็บข้อมูล

3.1.2 คณะวิจัยศึกษาบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรม เลี้ยงดูและพฤติกรรมคนไทย ก่อนสัมมนาร่วมกันเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือทั้ง 2 ชุด 5 ครั้ง

3.2 ขั้นตอนการใช้เครื่องมือและหาคุณภาพเครื่อง โดยหาค่าความตรงตามเนื้อหา (content validity) การวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) และความเที่ยงของแบบสำรวจและแบบวัดพฤติกรรม โดยทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครปฐม

3.3 จัดพิมพ์แบบสำรวจและแบบวัดพฤติกรรมหลังจากพัฒนาจนได้ค่าสหสัมพันธ์ CITC และความเที่ยงของแบบสอบแล้ว 2 ชุด โดยชุดที่ 1 ประกอบด้วย แบบสำรวจข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มแบบวัดพฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางการเมืองและพฤติกรรมส่วนบุคคล ชุดที่ 2 ประกอบด้วยแบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู แบบวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

3.4 ดำเนินการเก็บข้อมูล

3.4.1 คณะผู้วิจัยประสานงานเบื้องต้นกับ โรงเรียน เรื่องจัดหานักเรียนให้เพียงพอสำหรับเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

3.4.2 คณะผู้วิจัยแบ่งทีมงาน 5 ทีมงานเพื่อเก็บข้อมูลในแต่ละภูมิภาค โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

3.4.2.1 ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยแนะนำตัวเองพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ การวิจัยและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างให้ตอบข้อมูลให้ครบถ้วน ในการทดสอบแต่ละครั้งใช้เวลา 2 คาบเรียน ทุกกลุ่มจะทำการเก็บข้อมูลตามแบบขั้นตอนการทดสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีการเก็บข้อมูลในมาตรฐานเดียวกัน (ภาคผนวก ก)

3.4.2.2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจและแบบวัดแล้วผู้วิจัยตรวจความเรียบร้อยก่อนให้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจออกจากห้องเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อมูลทั้งรหัสเดียว เช่น เพศ และรหัสสัมพันธ์ เช่นจำนวนพี่น้องและประเภทลำดับการเกิด และแก้ไขให้ถูกต้อง

4.2 กรณีมีข้อมูลที่ขาดหาย(Missing Values) มีเงื่อนไขว่าสำหรับตัวแปรตามแต่ละด้านย่อย จะมีข้อมูลขาดหายไปได้ไม่เกิน 1 ตัวแปร แต่ตัวแปรที่เหลือนั้นด้านย่อยนั้นจะต้องมีไม่น้อยกว่า 2 ตัวแปร ดังนั้นตัวแปรที่จะมีข้อมูลที่นำไปวิเคราะห์ได้ (valid data) จะต้องมีข้อมูลอย่างน้อย 2 ตัวแปร เช่นสำหรับ พฤติกรรมทางสังคมที่มี 8 ด้านย่อย แต่ละด้านย่อยจะต้องมีข้อมูลที่นำไปวิเคราะห์ได้อย่างน้อย 2 ตัวแปร และมีข้อมูลขาดหายได้ไม่เกิน 1 ตัวแปร เมื่อเข้าเงื่อนไขข้างต้นแล้วก็นำตัวแปรของแต่ละด้านย่อยมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และนำค่ามัชฌิมเลขคณิตของแต่ละด้านย่อยไปหาค่ามัชฌิมเลขคณิตของด้านใหญ่อีกครั้ง เพื่อให้ค่าของตัวแปรแต่ละด้านใหญ่อยู่ในพิสัยที่เท่ากัน คือระหว่าง 1 ถึง 5 เช่นพฤติกรรมทางสังคมที่มี 8 ด้านย่อย เมื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิตของด้านใหญ่ ก็จะได้ค่ามัชฌิมเลขคณิตของพฤติกรรมทางสังคมทางบวก และพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

4.3 กำหนดหาจำนวนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบ รวม 4 รูปแบบตามรายละเอียดที่รายงานในตารางที่ 2.2

4.4 กำหนดค่าเปอร์เซ็นต์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบที่พบในแต่ละภูมิภาค และทั้งประเทศไทย

4.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางโดยใช้ตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด่นชัด 4 รูปแบบเป็นตัวแปรอิสระตัวแรกและใช้ตัวแปรอิสระอื่น 8 ตัวแปรเป็นตัวแปรอิสระตัวที่สอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเพศ 2 ระดับ ตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด 4 ระดับตัวแปรประเภทครอบครัว 2 ระดับ ตัวแปรภูมิภาค 5 ระดับ ตัวแปรผลการเรียน 3 ระดับ ตัวแปรอาชีพหลักของครอบครัว 5 ระดับ และตัวแปรระดับการศึกษาของพ่อแม่อย่างละ 4 ระดับ ส่วนตัวแปรตามประกอบด้วยตัวแปรหลัก 5 ด้าน คือ พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกกับพฤติกรรมทางสังคมทางลบ พฤติกรรมทางการเมืองมี 2 องค์ประกอบคือ พฤติกรรมประชาธิปไตยกับพฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคลซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และการเผชิญปัญหา ซึ่งประกอบด้วย การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง พฤติกรรมคือสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

4.6 กรณีที่ผลหลัก (Main effect) ของตัวแปรใดมีนัยสำคัญ จะมีการนำผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffec ที่ค่าอัลฟา (Alpha) .05 มารายงานด้วย

4.7 วิเคราะห์คำสหสัมพันธ์ของคำสำคัญ (Key words) ของตัวแปรแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

บทที่ 3 ผลการวิจัย

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ จำนวนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบ ที่มีอยู่ในประเทศไทยและจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ทั้งนี้มีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

<i>n</i>	หมายถึง จำนวนตัวอย่างในกลุ่มย่อย
<i>N</i>	หมายถึง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้
<i>M</i>	หมายถึง มัชฌิมเลขคณิต
<i>SD</i>	หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
<i>F</i>	หมายถึง ค่าสถิติเอฟ
<i>p</i>	หมายถึง ระดับความมีนัยสำคัญ
ns	หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญ (nonsignificant)
PARSTYLE	หมายถึง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
SEX	หมายถึง ตัวแปรเพศ
CHILDPOS	หมายถึง ตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด
FAMTYPE	หมายถึง ตัวแปรประเภทของครอบครัว
REGION	หมายถึง ตัวแปรภูมิภาค
GPAGROUP	หมายถึง ตัวแปรกลุ่มผลการเรียน
OCCFAM	หมายถึง ตัวแปรอาชีพหลักของครอบครัว
EDUCFATH	หมายถึง ตัวแปรระดับการศึกษาของพ่อ
EDUCMOTH	หมายถึง ตัวแปรระดับการศึกษาของแม่

การวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการวิจัยนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ และ SPSS for Windows ตามความเหมาะสมของแต่ละกรณี ในการทดสอบความแปรปรวนสองทางหากพบว่าผลหลัก (Main Effect) มีนัยสำคัญก็ใช้การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ที่ค่าอัลฟา (Alpha) .05

3.1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบไปคำนวณเป็นคะแนนมาตรฐาน (z-score) ตามบทที่ 2 จากนั้นก็นำคะแนนแต่ละรูปแบบมาลบด้วยคะแนนรูปแบบอื่น ๆ นักเรียนคนใดจะถูกจัดว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดรูปแบบใดจะต้องมีคะแนนรูปแบบนั้น

สูงกว่าอีก 3 รูปแบบอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยส่วนนี้ปรากฏในตารางที่ 3.1 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด คือ 649 คน หรือร้อยละ 25.6 รองลงมาได้แก่การ อบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ จำนวน 261 คน หรือร้อยละ 10.3 ส่วนอันดับ 3 และ 4 มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ อันดับ 3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จำนวน 211 คน หรือร้อยละ 8.3 และอันดับ 4 รูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จำนวน 195 คน หรือร้อยละ 7.7 ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าด้วยเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบข้างต้นที่ค่อนข้างเข้มงวด ทำให้มีจำนวนนักเรียนที่จำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้เพียง 1,316 คน หรือร้อยละ 51.9 และจำแนกไม่ได้ถึง 1,219 คน หรือร้อยละ 48.1 ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูง การเสนอผลการวิจัยในคอนต่อ ๆ ไปที่ใช้จำนวน นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบ ขอให้ผู้อ่านพึงตระหนักด้วยว่ามีการใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนกับการคัดเลือกนักเรียนเหล่านี้ออกมาตามตารางที่ 3.0 และ 3.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.0 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยรูปแบบที่ชัดเจนแต่ละรูปแบบ และที่ไม่สามารถจำแนกได้ในแต่ละภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบ		เอาใจใส่		ควบคุม		ตามใจ		ทอดทิ้ง		รวม 4 แบบ		แบบอื่น		รวม 100
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n		
กทม.	126	22.2	57	10.0	68	12.0	49	8.6	300	52.8	268	47.2	568		
กลาง	122	27.7	29	6.6	53	12.1	29	6.6	233	53.0	206	47.0	440		
เหนือ	94	22.2	45	10.5	45	10.5	28	8.1	212	50.1	211	49.9	423		
ใต้	173	26.6	40	6.1	61	9.2	47	7.1	320	40.3	342	51.7	662		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	134	30.3	40	9.1	34	7.7	42	9.5	250	56.6	192	43.4	442		
รวม	649	25.6	211	8.3	261	10.3	195	7.7	1316	51.9	1219	48.1	2535		

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่จำแนกรูปแบบที่เด่นชัดแต่ละรูปแบบจำแนกตามภูมิภาคที่นำมาหาค่าความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ

ภูมิภาค	รูปแบบ		เอาใจใส่		ควบคุม		ตามใจ		ทอดทิ้ง		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
กทม.	126	42	57	19	68	22.7	49	16.3	300	100		
กลาง	122	52.5	29	12.4	53	22.7	29	12.4	233	100		
เหนือ	94	44.4	45	21.2	45	21.2	28	13.2	212	100		
ใต้	173	54.1	40	12.5	61	19.1	47	14.7	320	100		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	134	53.6	40	16.0	34	13.6	42	16.8	250	100		
รวม	649	49.3	261	16.0	261	19.8	195	14.9	1316	100		

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

การวิเคราะห์นี้ใช้ตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด่นชัด 4 รูปแบบเป็นตัวแปรอิสระตัวแรกและใช้ตัวแปรอิสระอื่น 8 ตัวแปรเป็นตัวแปรอิสระตัวที่สอง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเพศ 2 ระดับ ตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด 4 ระดับ ตัวแปรประเภทของครอบครัว 2 ระดับ ตัวแปรภูมิภาค 5 ระดับ ตัวแปรกลุ่มผลการเรียน 3 ระดับ ตัวแปรอาชีพหลักของครอบครัว 5 ระดับ และตัวแปรระดับการศึกษาของพ่อและแม่อย่างละ 4 ระดับ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางโดยให้ตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหลักแล้วมีการนำตัวแปรอื่นมาเป็นตัวแปรอิสระตัวที่สองครั้งละหนึ่งตัวแปรรวม 8 ตัวแปร ผลหลักของตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกิดจากการวิเคราะห์เช่นนี้ทั้ง 8 ครั้งสำหรับตัวแปรตามแต่ละตัวจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่คณะผู้วิจัยทำเช่นนี้ก็เพื่อจะรู้ว่าตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวแปรใดหรือไม่ ส่วนตัวแปรตามประกอบด้วยตัวแปรหลักคือ พฤติกรรมทางสังคมซึ่งแบ่งเป็นทางบวกและทางลบ พฤติกรรมทางการเมืองซึ่งแบ่งเป็น พฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 อย่างคือ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ขอเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมต่างๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.2 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.3 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลัก (Main Effect) ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 68.40, p < .001$) และเพศมีนัยสำคัญ ($F = 24.29, p < .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.49, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยวิธีของ Scheffe ผลปรากฏในตารางที่ 3.4 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมี พฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง สำหรับตัวแปรเพศเมื่อคู่ค่ามัชฌิมเลขคณิตใน ตารางที่ 3.2 พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.66$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.51$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุด (Plot) ได้ผลดังภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.2 มีขมิ้นเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

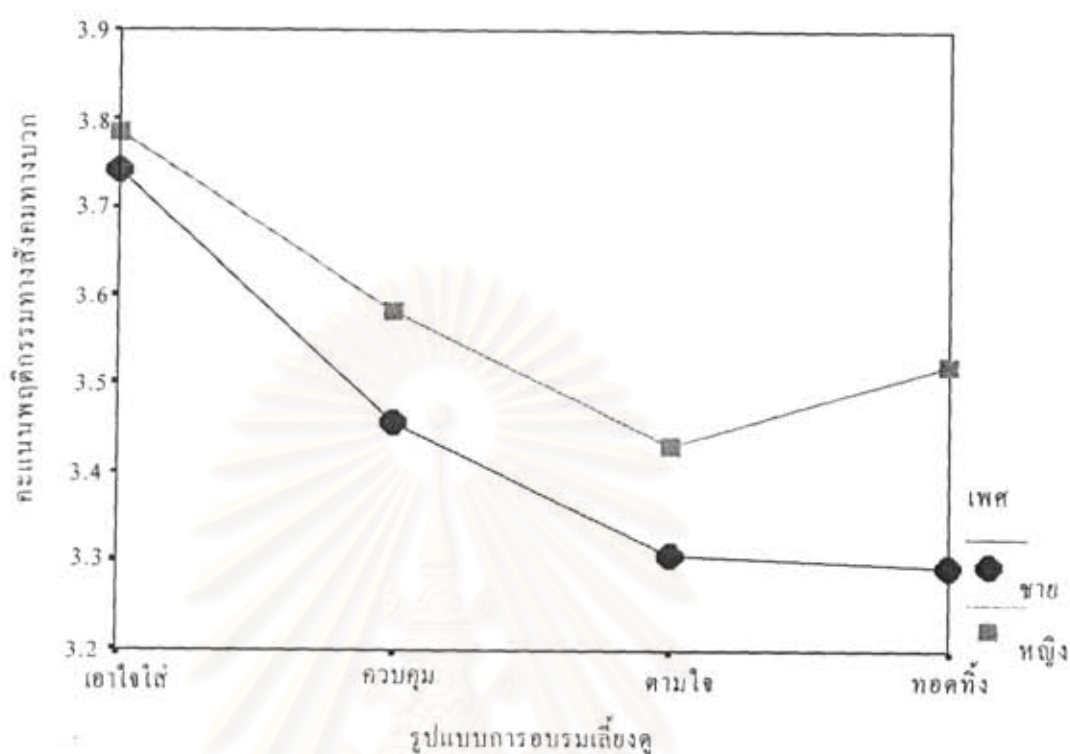
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	3.74	0.45	95	3.46	0.42	113	3.31	0.37	103	3.30	0.56	528	3.51	0.50
หญิง	432	3.78	0.40	115	3.59	0.43	148	3.43	0.41	92	3.52	0.42	787	3.66	0.43
รวม	649	3.77	0.42	210	3.53	0.43	261	3.38	0.40	195	3.40	0.51	1,315	3.60	0.46

ตารางที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	37.23	3	12.41	68.40	.000
SEX	4.41	1	4.41	24.29	.000
PARSTYLE * SEX	1.36	3	0.45	2.49	.059
Error	237.13	1,307	0.18		
Total	17,307.59	1,315			

ตารางที่ 3.4 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.38				
2. ทอดทิ้ง	195	3.40	~			
3. ควบคุม	210	3.53	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	649	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.1 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.5 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.6 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 69.13, p < .001$) ส่วนผลหลักของเพศ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.37, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.7 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.2

ตารางที่ 3.5 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

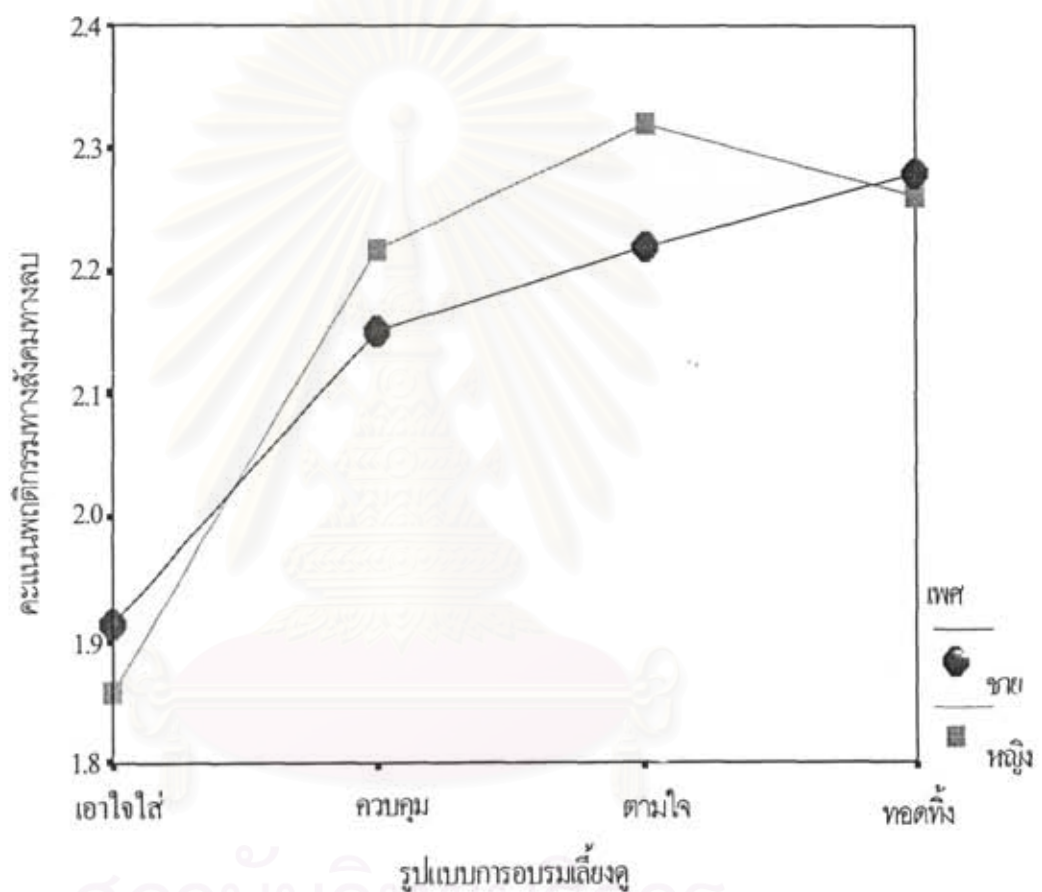
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	1.91	0.40	95	2.15	0.45	113	2.22	0.42	103	2.28	0.49	528	2.09	0.46
หญิง	432	1.86	0.38	115	2.22	0.57	148	2.32	0.45	92	2.26	0.53	787	2.04	0.49
รวม	649	1.88	0.39	210	2.19	0.52	261	2.28	0.44	195	2.27	0.51	1,315	2.06	0.48

ตารางที่ 3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	40.26	3	13.42	69.13	.000
SEX	0.14	1	0.14	0.70	.404
PARSTYLE * SEX	1.38	3	0.46	2.37	.069
Error	253.93	1,308	0.19		
Total	5,906.85	1,316			

ตารางที่ 3.7 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>N</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	649	1.88				
2. ควบคุม	211	2.19	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	195	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	261	2.28	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.2 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตย จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.8 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.9 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 102.75, p < .001$) และเพศมีนัยสำคัญ ($F = 34.03, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองก็มีนัยสำคัญ ($F = 2.76, p < .05$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.10 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย

($M = 4.24$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.90$) และแบบตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.75$) สำหรับตัวแปรเพศเมื่อค่ามัชฌิมเลขคณิตในตารางที่ 3.8 พบว่าเพศหญิงมี พฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.11$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.93$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดดั่งภาพที่ 3.3

ตารางที่ 3.8 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	4.20	0.41	95	3.82	0.43	113	3.80	0.38	103	3.62	0.49	528	3.93	0.48
หญิง	432	4.27	0.36	116	3.96	0.47	148	3.91	0.37	92	3.89	0.43	788	4.11	0.43
รวม	649	4.24	0.38	211	3.90	0.46	261	3.86	0.38	195	3.75	0.48	1,316	4.04	0.46

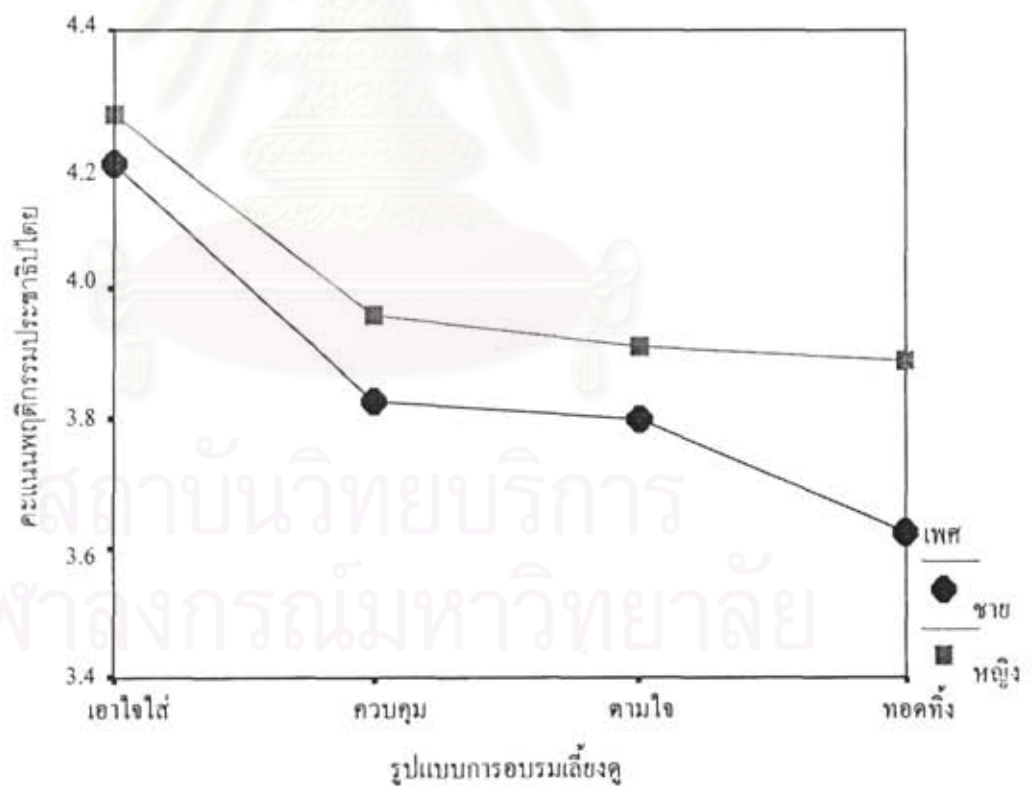
ตารางที่ 3.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	50.16	3	16.72	102.75	.000
SEX	5.54	1	5.54	34.03	.000
PARSTYLE * SEX	1.35	3	0.50	2.76	.041
Error	212.83	1,308	0.16		
Total	21,750.91	1,316			

ตารางที่ 3.10 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.75				
2. ตามใจ	261	3.86	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.24	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.3 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มีขมิมนเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.11 ส่วนผลการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.12 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 58.87, p < .001$) และเพศมีนัยสำคัญ ($F = 5.35, p < .05$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองก็มีนัยสำคัญ ($F = 2.66, p < .05$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.13 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง สำหรับตัวแปรเพศเมื่อดูค่ามัชฌิมเลขคณิตในตารางที่ 3.11 พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.87$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.78$) เมื่อนำข้อมูล เหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.4

ตารางที่ 3.11 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

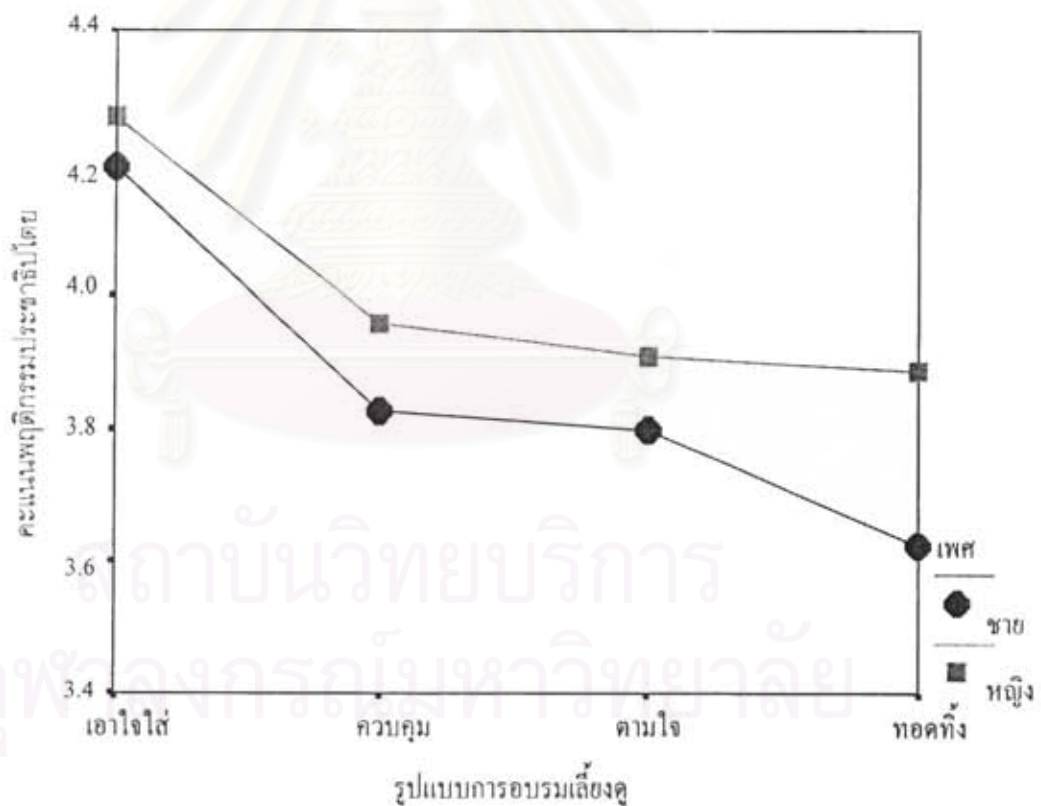
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	4.00	0.44	95	3.74	0.54	113	3.62	0.39	103	3.53	0.48	528	3.78	0.50
หญิง	432	3.99	0.39	116	3.75	0.50	148	3.69	0.42	92	3.72	0.42	788	3.87	0.44
รวม	649	4.00	0.41	211	3.75	0.51	261	3.66	0.41	195	3.62	0.46	1,316	3.83	0.46

ตารางที่ 3.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	33.29	3	11.10	58.87	.000
SEX	1.01	1	1.01	5.35	.021
PARSTYLE * SEX	1.50	3	0.50	2.66	.047
Error	246.56	1,308	0.19		
Total	19,622.39	1,316			

ตารางที่ 3.13 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.62				
2. ตามใจ	261	3.66	~			
3. ควบคุม	211	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.4 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งจะอภิปรายตามลำดับได้ ดังนี้

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้าน

ครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.13 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.14 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 206.17, p < .001$) ส่วนตัวแปรเพศ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.15 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 4.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 4.12$) มีการปรับตัวด้านครอบครัว มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.5

ตารางที่ 3.13 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

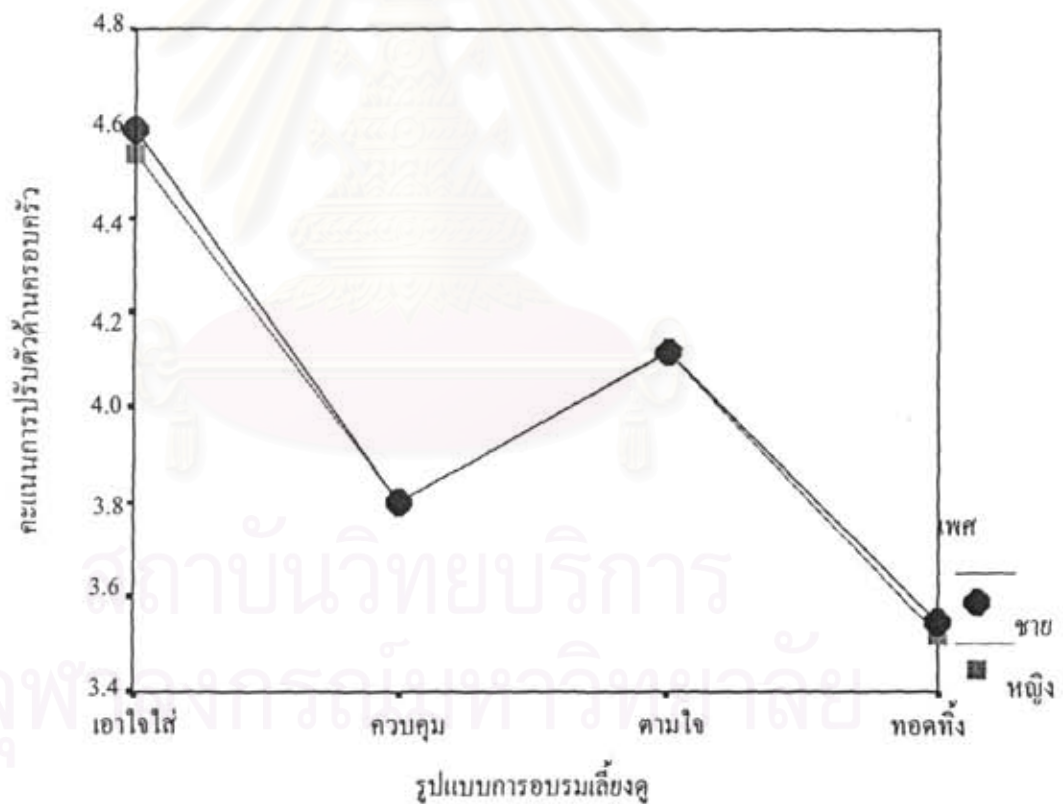
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	4.59	0.45	95	3.80	0.69	112	4.12	0.50	102	3.55	0.74	526	4.14	0.71
หญิง	429	4.54	0.48	116	3.80	0.65	148	4.11	0.55	92	3.52	0.72	785	4.23	0.67
รวม	646	4.55	0.47	211	3.80	0.67	260	4.12	0.53	194	3.54	0.73	1,311	4.20	0.69

ตารางที่ 3.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	195.98	3	65.33	206.17	.000
SEX	1.00	1	1.00	0.31	.580
PARSTYLE * SEX	0.17	3	0.06	0.18	.912
Error	412.87	1,303	0.32		
Total	23,680.60	1,311			

ตารางที่ 3.15 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	194	3.54				
2. ควบคุม	211	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	260	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	646	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.5 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.16 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.17 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของ

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 19.07, p < .001$) ส่วนตัวแปรเพศ ($F = 1.46, ns$) และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.02, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.18 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.62$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.71$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.6

ตารางที่ 3.16 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	3.88	0.50	95	3.66	0.61	113	3.72	0.46	103	3.55	0.51	528	3.74	0.53
หญิง	431	3.78	0.46	116	3.58	0.57	148	3.71	0.43	92	3.58	0.51	787	3.72	0.49
รวม	648	3.82	0.48	211	3.61	0.59	261	3.71	0.44	195	3.56	0.51	1,315	3.73	0.50

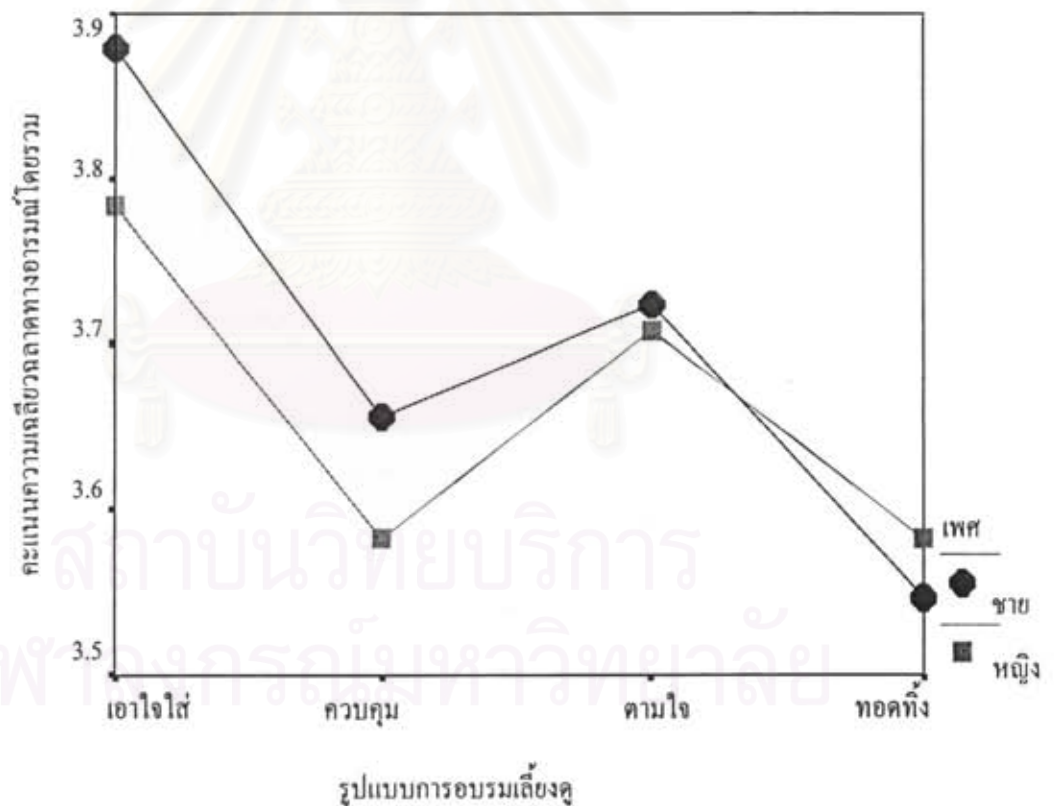
ตารางที่ 3.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	13.90	3	4.63	19.07	.000
SEX	0.35	1	0.35	1.46	.227
PARSTYLE * SEX	0.75	3	0.25	1.02	.382
Error	317.53	1,307	0.24		
Total	18,586.14	1,315			

ตารางที่ 3.18 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความถี่ของเวลาทางอารมณ์
โดยรวม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอคทั้ง	195	3.56				
2. ควบคุม	211	3.62	~			
3. ตามใจ	261	3.71	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.6 คะแนนความถี่ของเวลาทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
และเพศ

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.19 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.20 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 41.62, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญ ($F = 3.11, p < .05$) ส่วนตัวแปรเพศไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.21 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.74$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.7

ตารางที่ 3.19 มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

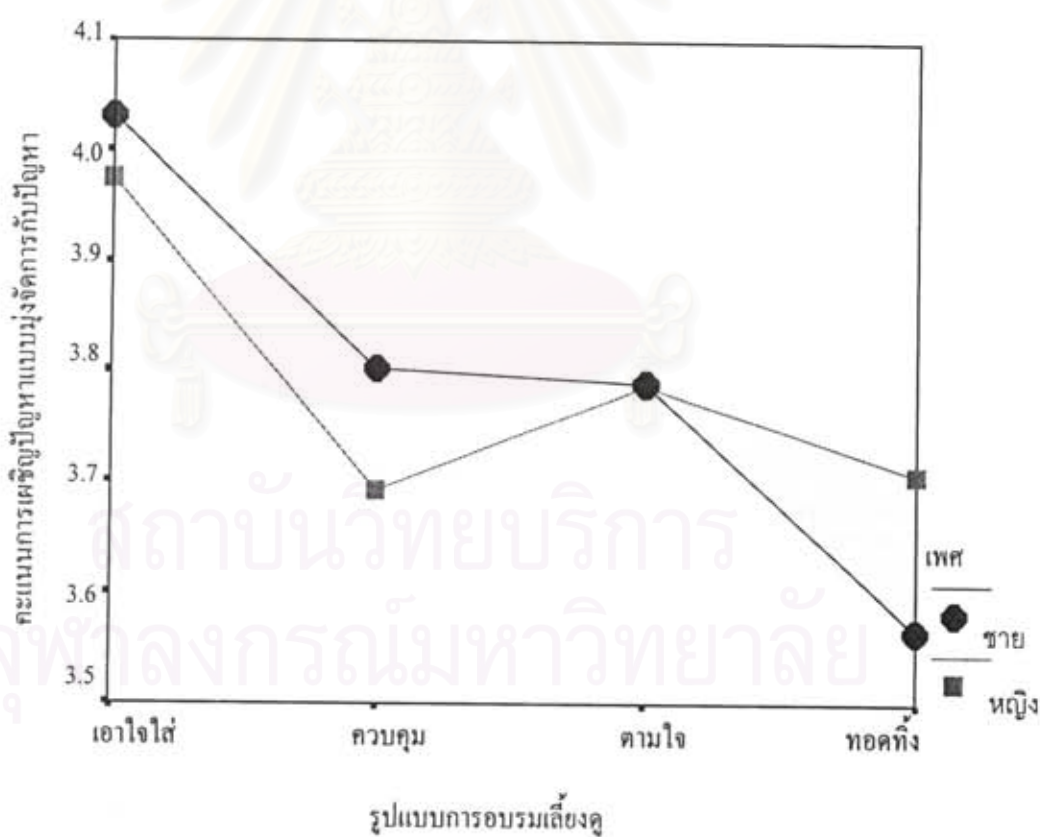
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	215	4.03	0.42	95	3.80	0.48	113	3.78	0.40	102	3.56	0.57	525	3.85	0.49
หญิง	427	3.98	0.41	115	3.69	0.58	146	3.79	0.41	91	3.71	0.46	779	3.87	0.46
รวม	642	3.99	0.41	210	3.74	0.54	259	3.79	0.40	193	3.63	0.52	1,304	3.86	0.47

ตารางที่ 3.20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	25.28	3	8.43	41.62	.000
SEX	0.01	1	0.01	0.05	.821
PARSTYLE * SEX	1.89	3	0.63	3.11	.026
Error	262.43	1,296	0.20		
Total	19,706.81	1,304			

ตารางที่ 3.21 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับ
ปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอคทั้ง	193	3.63				
2. ควบคุม	210	3.74	~			
3. ตามใจ	259	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.7 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
และเพศ

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.22 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.23 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 8.79, p < .001$) และตัวแปรเพศ ($F = 8.54, p < .01$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.24 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.66$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.55$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับตัวแปรเพศเมื่อดูค่ามัธยเลขคณิตในตารางที่ 3.22 พบว่าเพศหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.62$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.47$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.8

ตารางที่ 3.22 มัธยเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	217	3.63	0.75	94	3.31	0.83	113	3.37	0.81	102	3.37	0.80	526	3.47	0.80
หญิง	430	3.68	0.76	116	3.45	0.92	148	3.68	0.78	92	3.44	0.87	786	3.62	0.81
รวม	647	3.66	0.76	210	3.39	0.88	261	3.55	0.81	194	3.40	0.83	1,312	3.56	0.81

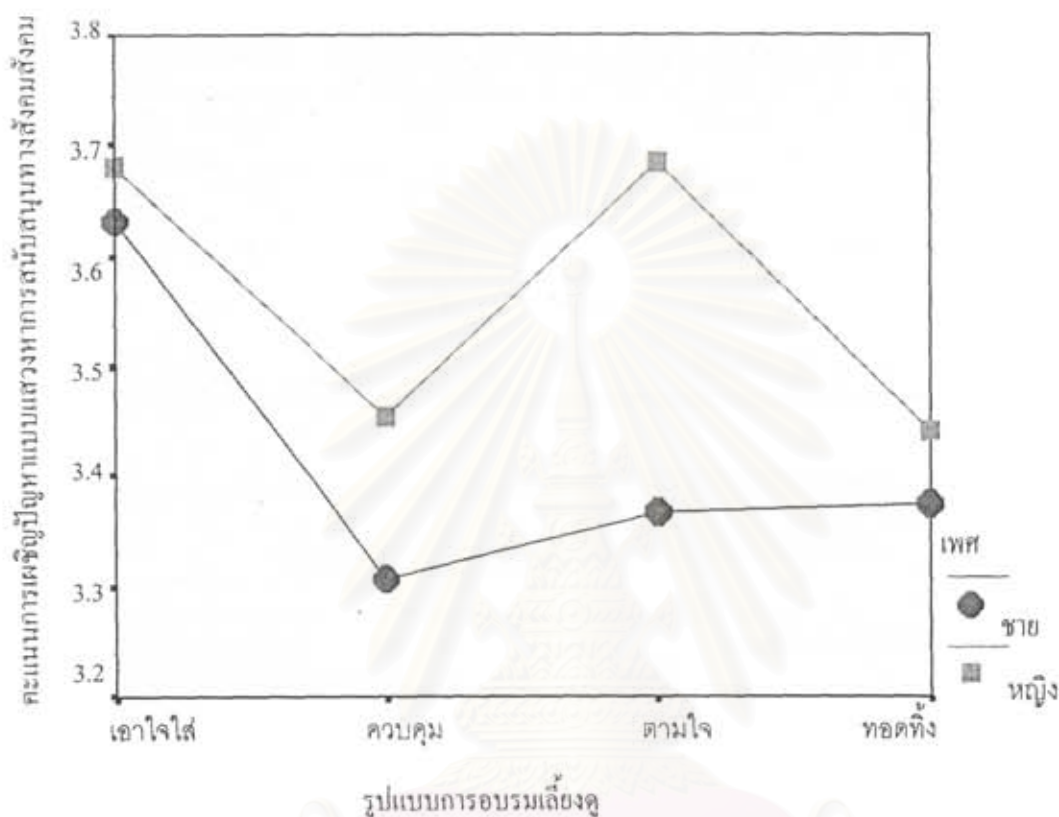
ตารางที่ 3.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อการเผชิญ ปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	16.72	3	5.57	8.79	.000
SEX	5.42	1	5.42	8.54	.004
PARSTYLE * SEX	3.45	3	1.15	1.81	.143
Error	826.96	1,304	0.63		
Total	17,463.44	1,312			

ตารางที่ 3.24 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	210	3.39				
2. ทอดทิ้ง	194	3.40	~			
3. ตามใจ	261	3.55	~	~		
4. เอาใจใส่	647	3.66	4 > 1	4 > 2	~	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.8 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.25 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.26 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 50.14, p < .001$) ส่วนตัวแปรเพศ ($F = 1.34, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.27 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.9

ตารางที่ 3.25 มีขัณมเลขคณตของตัวแปรการเสชญปัญหาแบบหลกหนตจําแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลียงคุดและเพศ

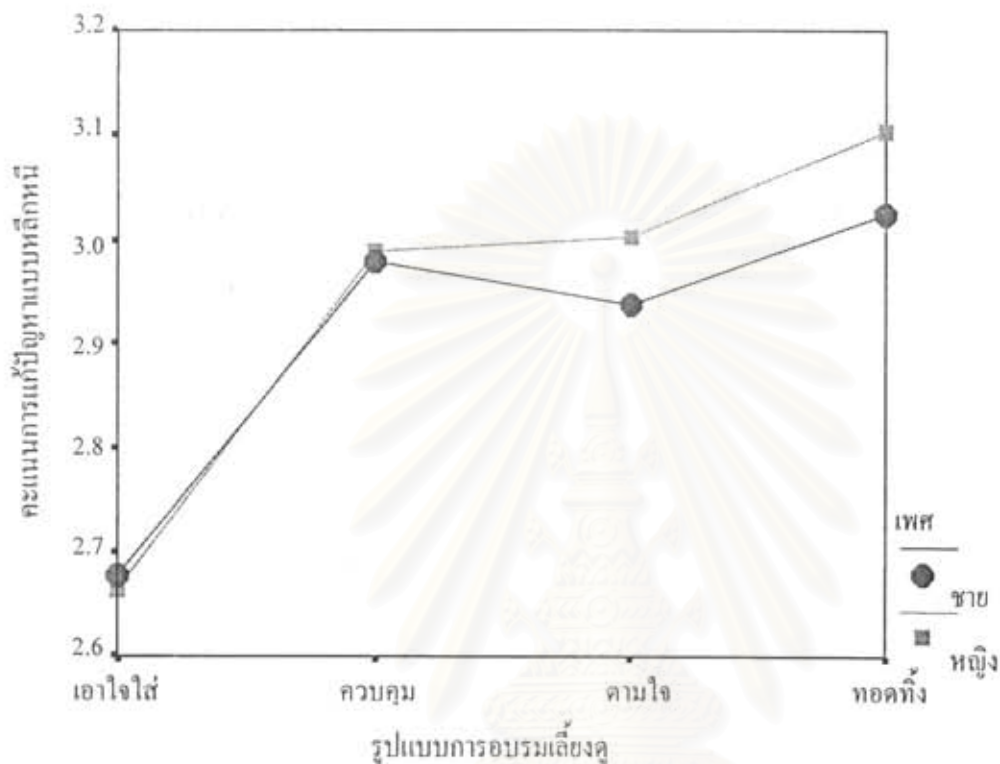
เพศ	รูปแบบการอบรมเลียงคุด														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	213	2.68	0.44	94	2.98	0.51	112	2.94	0.38	102	3.02	0.49	521	2.86	0.48
หญง	429	2.66	0.48	115	2.99	0.57	145	3.00	0.44	90	3.10	0.54	779	2.83	0.53
รวม	642	2.67	0.47	209	2.98	0.54	257	2.97	0.42	192	3.06	0.52	1,300	2.84	0.51

ตารางที่ 3.26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลียงคุดและเพศต่อ
การเสชญ ปัญหาแบบหลกหนต

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	34.45	3	11.49	50.14	.000
SEX	0.31	1	0.31	1.34	.248
PARSTYLE * SEX	0.46	3	0.15	0.66	.575
Error	295.95	1,292	0.23		
Total	10,801.46	1,300			

ตารางที่ 3.27 การเปรียบเทียบรายคุดโดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเสชญปัญหาแบบหลกหนต
จําแนกตามรูปแบบการอบรมเลียงคุด

รูปแบบการอบรมเลียงคุด	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลียงคุด			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	642	2.67				
2. ตามใจ	257	2.97	1 < 2			
3. ควบคุม	209	2.98	1 < 3	~		
4. ทอดทิ้ง	192	3.06	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.9 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี่จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม มีดัชนีสหสัมพันธ์ของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยเน้นการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ ปรากฏในตารางที่ 3.28 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.29 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 115.21, p < .001$) และตัวแปรเพศ ($F = 6.71, p = .01$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.12, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.30 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

ทอดทิ้ง สำหรับตัวแปรเพศเมื่อคู่ค่ามัชฌิมเลขคณิตในตารางที่ 3.28 พบว่าเพศหญิงมีคะแนน ($M = 3.64$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.53$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.10

ตารางที่ 3.28 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ชาย	216	3.82	0.46	95	3.49	0.47	113	3.29	0.42	103	3.24	0.43	527	3.53	0.51
หญิง	431	3.81	0.42	116	3.61	0.44	148	3.33	0.43	92	3.37	0.40	787	3.64	0.47
รวม	647	3.81	0.44	211	3.55	0.45	261	3.31	0.42	195	3.30	0.42	1,314	3.60	0.49

ตารางที่ 3.29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

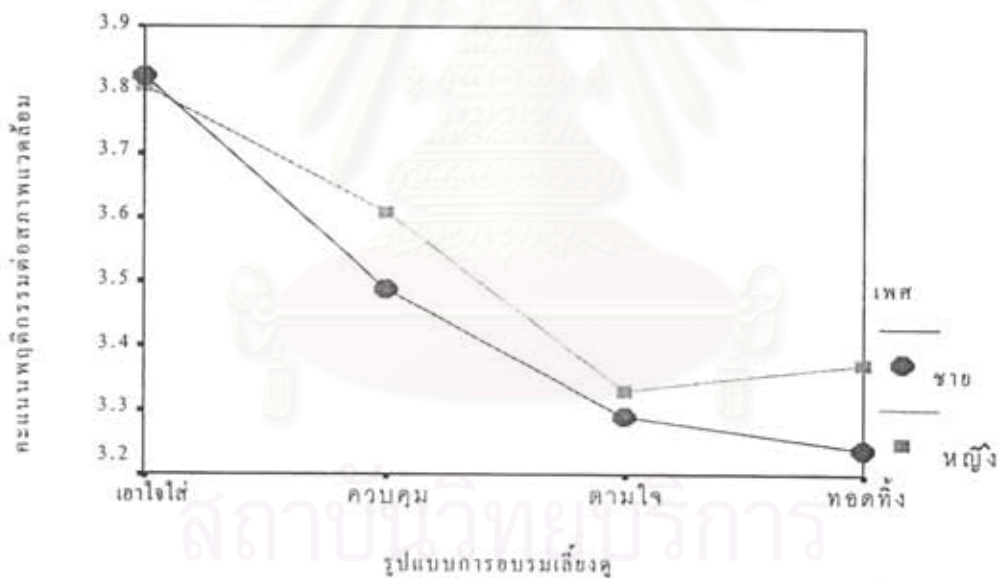
Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	65.07	3	21.70	115.21	.000
SEX	1.26	1	1.26	6.71	.010
PARSTYLE * SEX	1.20	3	0.40	2.12	.096
Error	245.86	1,306	0.19		
Total	17,297.83	1,314			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.30 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.30				
2. ตามใจ	261	3.31	~			
3. ควบคุม	211	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	647	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.10 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มีดัชนีความสำคัญของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศปรากฏในตารางที่ 3.31 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.32 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 58.79, p < .001$) และ ตัวแปรเพศ ($F = 4.18, p < .05$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.52, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.33 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทาง เศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.42$) สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.21$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ ตามใจ สำหรับตัวแปรเพศเมื่อค่ามัชฌิมเลขคณิตในตารางที่ 3.31 พบว่าเพศหญิงมีคะแนน ($M = 3.50$) มากกว่าเพศชาย ($M = 3.42$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.11

ตารางที่ 3.31 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูและเพศ

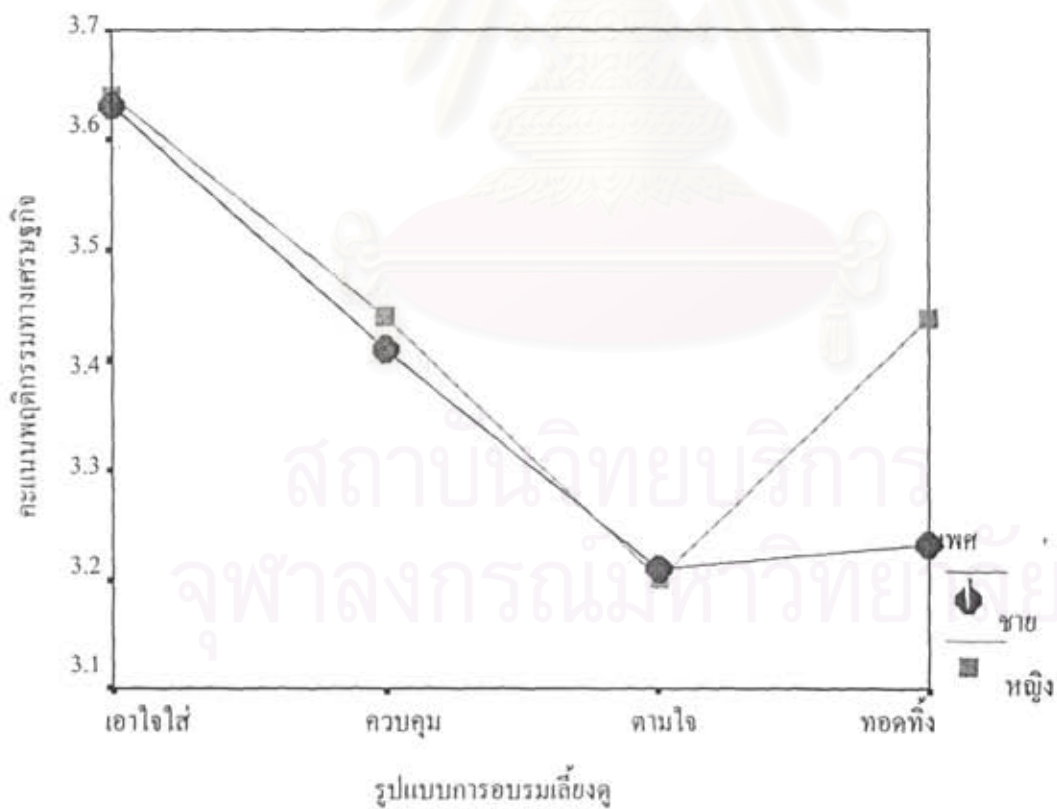
เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD
ชาย	216	3.63	0.43	95	3.41	0.48	113	3.21	0.44	103	3.23	0.46	527	3.42	0.48
หญิง	432	3.64	0.45	116	3.44	0.50	148	3.20	0.53	92	3.44	0.45	788	3.50	0.50
รวม	648	3.64	0.44	211	3.42	0.49	261	3.21	0.49	195	3.33	0.46	1,315	3.47	0.50

ตารางที่ 3.32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อ พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	37.79	3	12.60	58.79	.000
SEX	0.90	1	0.90	4.18	.041
PARSTYLE * SEX	1.62	3	0.54	2.52	.057
Error	280.01	1,307	0.21		
Total	16,174.62	1,315			

ตารางที่ 3.33 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.21				
2. ทอดทิ้ง	195	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.42	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.11 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศ

3.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.34 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.35 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 55.83, p < .001$) ส่วนประเภทของลำดับการเกิด ($F = 1.11, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.10, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.36 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.39$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.12

ตารางที่ 3.34 มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ถูกคนเดียว	81	3.72	0.42	31	3.58	0.54	36	3.33	0.40	15	3.37	0.67	163	3.58	0.49
ถูกคนโต	276	3.77	0.42	76	3.53	0.37	89	3.44	0.39	65	3.45	0.44	506	3.63	0.44
ถูกคนกลาง	88	3.77	0.45	42	3.48	0.42	44	3.42	0.42	35	3.47	0.53	209	3.59	0.48
ถูกคนสุดท้อง	198	3.80	0.38	60	3.53	0.45	92	3.32	0.38	77	3.32	0.50	427	3.57	0.47
รวม	643	3.77	0.41	209	3.53	0.43	261	3.38	0.40	192	3.39	0.50	1,305	3.60	0.46

ตารางที่ 3.35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	30.61	3	10.21	55.83	.000
CHILDPOS	0.61	3	0.20	1.11	.343
PARSTYLE * CHILDPOS	1.82	9	0.20	1.10	.357
Error	235.58	1,289	0.18		
Total	17,174.64	1,305			

ตารางที่ 3.36 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	N	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.38				
2. ทอดทิ้ง	192	3.39	~			
3. ควบคุม	209	3.53	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	643	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.37 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

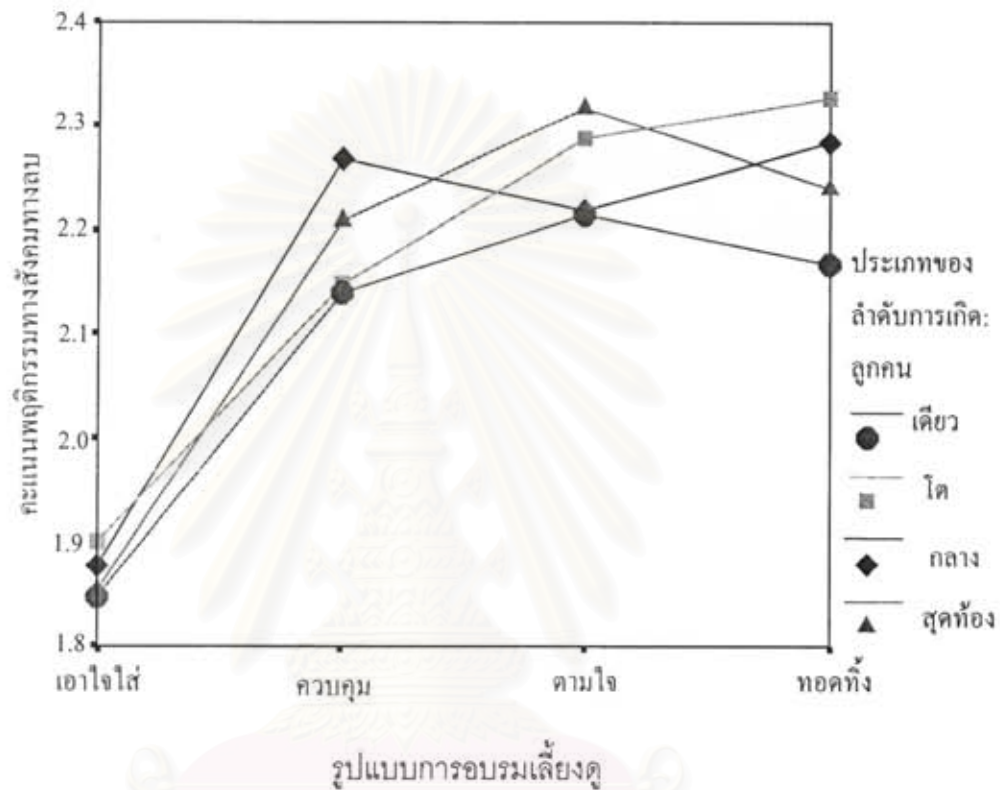
ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	81	1.85	0.35	31	2.14	0.50	36	2.22	0.52	15	2.17	0.61	163	2.20	0.47
ลูกคนโต	276	1.90	0.41	76	2.15	0.49	89	2.29	0.42	65	2.33	0.50	506	2.06	0.47
ลูกคนกลาง	88	1.88	0.38	42	2.26	0.54	44	2.22	0.43	35	2.28	0.47	209	2.10	0.48
ลูกคนสุดท้อง	198	1.85	0.37	61	2.21	0.55	92	2.32	0.44	77	2.24	0.52	428	2.07	0.49
รวม	643	1.88	0.39	210	2.19	0.52	261	2.28	0.44	192	2.27	0.51	1,306	2.06	0.48

ตารางที่ 3.38 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	34.80	3	11.60	59.31	.000
CHILDPOS	0.51	3	0.17	0.86	.461
PARSTYLE * CHILDPOS	1.21	9	0.14	0.69	.720
Error	252.28	1,290	0.20		
Total	5,866.56	1,306			

ตารางที่ 3.39 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	643	1.88				
2. ควบคุม	210	2.19	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	192	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	261	2.28	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.13 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มีซนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.40 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.41 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 89.68, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิดไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองก็ไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.17, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.42 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.25$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบควบคุม

($M = 3.90$) และรูปแบบตามใจ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาติป้โดยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่ม ข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.74$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.14

ตารางที่ 3.40 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาติป้โดยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	81	4.27	0.40	31	3.84	0.56	36	3.85	0.41	15	3.70	0.54	163	4.04	0.50
ลูกคนโต	276	4.22	0.37	76	3.89	0.43	89	3.92	0.35	65	3.76	0.42	506	4.06	0.42
ลูกคนกลาง	88	4.25	0.43	42	3.87	0.48	44	3.88	0.37	35	3.83	0.54	209	4.02	0.48
ลูกคนสุดท้อง	198	4.27	0.36	61	3.96	0.43	92	3.80	0.40	77	3.70	0.47	428	4.02	0.47
รวม	643	4.25	0.38	210	3.90	0.46	261	3.86	0.38	192	3.74	0.47	1,306	4.04	0.46

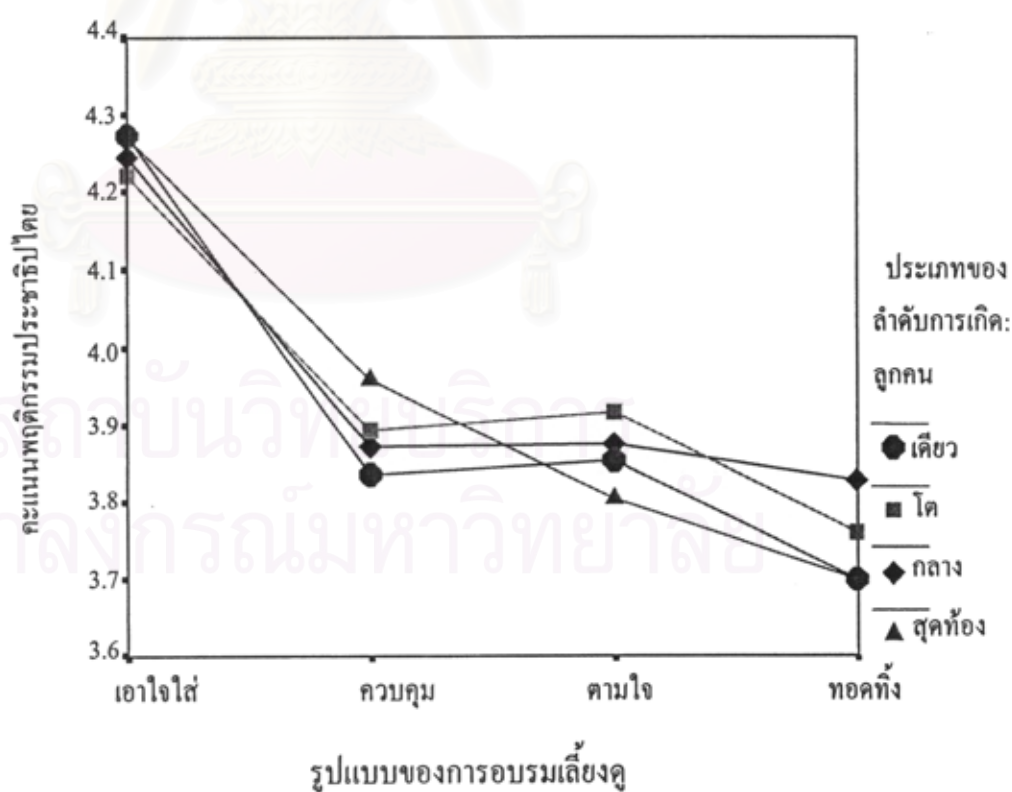
ตารางที่ 3.41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมประชาติป้โดย

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	44.72	3	14.91	89.68	.000
CHILDPOS	0.16	3	0.05	0.31	.818
PARSTYLE * CHILDPOS	1.74	9	0.19	1.17	.313
Error	214.45	1,290	0.17		
Total	21,584.44	1,306			

ตารางที่ 3.42 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจําแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.74				
2. ตามใจ	261	3.86	2 > 1			
3. ควบคุม	210	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	643	4.25	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.14 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจําแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมือง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.43 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.44 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 48.83, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนผลหลักของประเภทของลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.45 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.15

ตารางที่ 3.43 มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

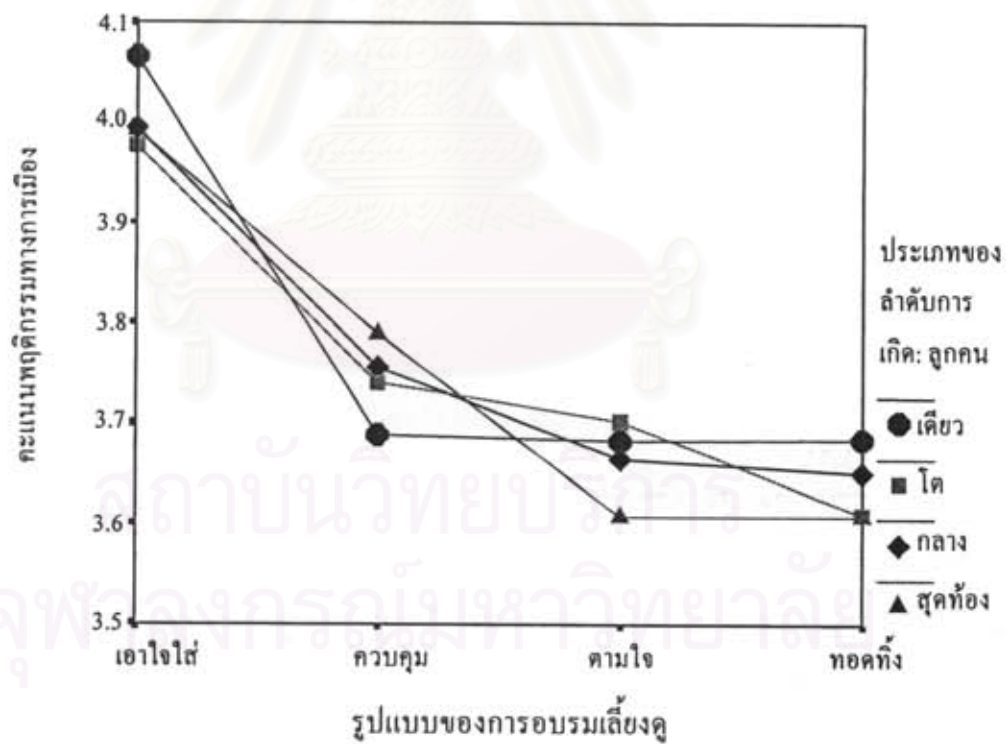
ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	81	4.07	0.42	31	3.69	0.52	36	3.68	0.43	15	3.68	0.50	163	3.87	0.48
ลูกคนโต	276	3.98	0.41	76	3.74	0.54	89	3.70	0.39	65	3.61	0.38	506	3.85	0.45
ลูกคนกลาง	88	3.99	0.43	42	3.75	0.50	44	3.66	0.36	35	3.65	0.48	209	3.82	0.46
ลูกคนสุดท้อง	198	3.99	0.39	61	3.79	0.50	92	3.61	0.44	77	3.61	0.51	428	3.81	0.48
รวม	643	4.00	0.41	210	3.75	0.51	261	3.66	0.41	192	3.62	0.46	1,306	3.83	0.46

ตารางที่ 3.44 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	27.82	3	9.27	48.83	.000
CHILDPOS	0.09	3	0.03	0.17	.920
PARSTYLE * CHILDPOS	1.01	9	0.11	0.59	.806
Error	245.01	1,290	0.19		
Total	19,478.39	1,306			

ตารางที่ 3.45 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.62				
2. ตามใจ	261	3.66	~			
3. ควบคุม	210	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	643	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.15 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้านคือ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้าน

ครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.46 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.47 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 165.55, p < .001$) และประเภทของลำดับการเกิด ($F = 5.29, p = .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.48 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 4.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 4.12$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ประเภทของลำดับการเกิด โดยวิธีของ Scheffe ผลปรากฏในตารางที่ 3.48.1 ซึ่งพบว่าลูกคนโตและลูกคนสุดท้องมีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่าลูกคนเดียว แต่ไม่แตกต่างจากลูกคนกลาง และลูกคนกลางไม่แตกต่างจากลูกคนเดียว เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.16

ตารางที่ 3.46 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	81	4.40	0.61	31	3.63	0.72	36	3.98	0.65	15	3.23	0.72	163	4.05	0.76
ลูกคนโต	274	4.57	0.46	76	3.88	0.57	89	4.15	0.48	64	3.50	0.76	503	4.25	0.66
ลูกคนกลาง	87	4.57	0.41	42	3.68	0.81	44	4.13	0.54	35	3.60	0.84	208	4.14	0.74
ลูกคนสุดท้อง	198	4.58	0.45	61	3.87	0.63	91	4.13	0.51	77	3.60	0.65	427	4.21	0.65
รวม	640	4.55	0.48	210	3.80	0.67	260	4.12	0.53	191	3.54	0.73	1,301	4.19	0.69

ตารางที่ 3.47 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

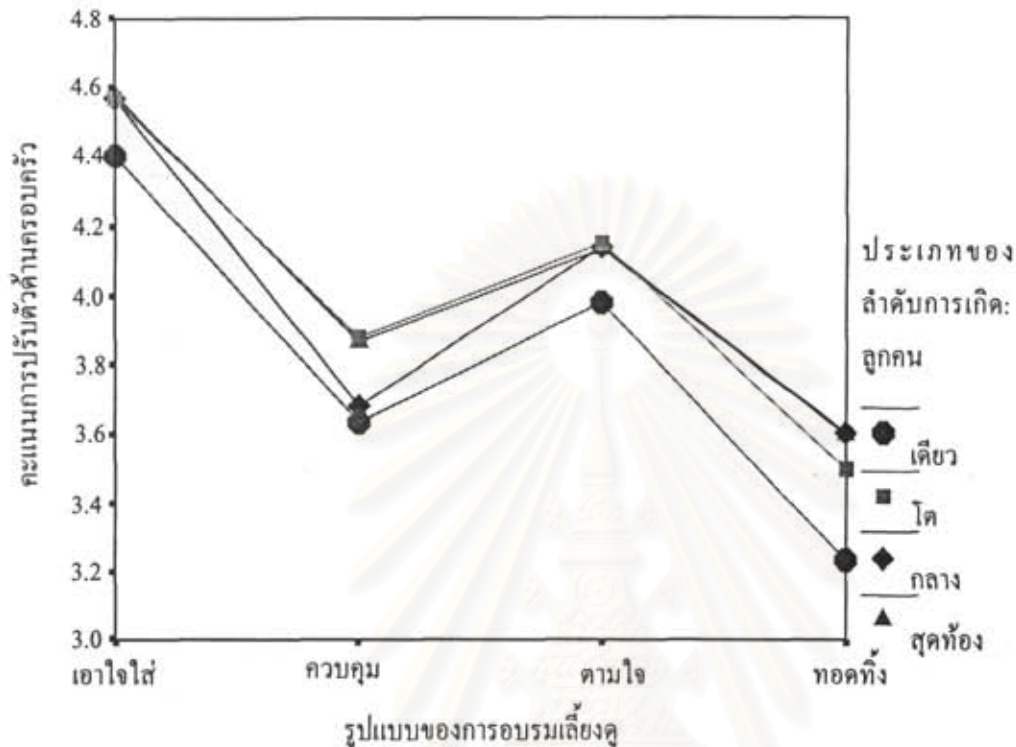
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	156.57	3	52.19	165.55	.000
CHILDPOS	5.01	3	1.67	5.29	.001
PARSTYLE * CHILDPOS	1.78	9	0.20	0.63	.774
Error	405.09	1,285	0.32		
Total	23,491.63	1,301			

ตารางที่ 3.48 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	191	3.54				
2. ควบคุม	210	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	260	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	640	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.48.1 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	n	M	ประเภทของลำดับการเกิด			
			1	2	3	4
1. ลูกคนเดียว	163	4.05				
2. ลูกคนกลาง	202	4.14	~			
3. ลูกคนสุดท้อง	427	4.21	3 > 1	~		
4. ลูกคนโต	503	4.25	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.16 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขั้วมิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.49 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.50 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 12.46, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.61, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.51 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.62$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.71$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.17

ตารางที่ 3.49 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความถี่ยวลาตทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

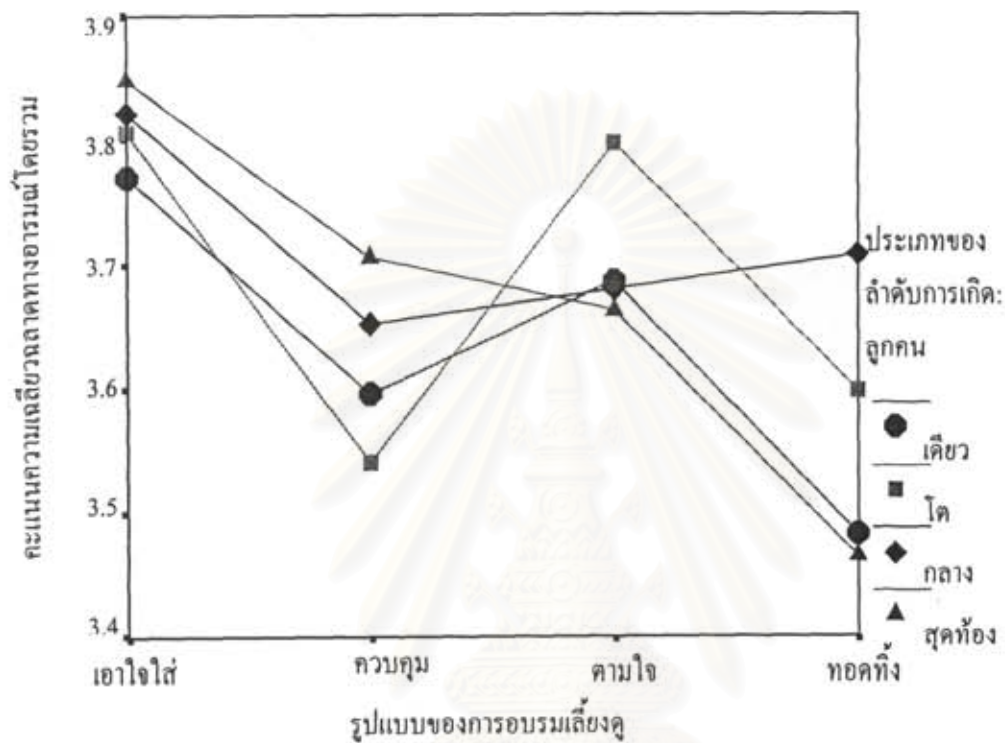
ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	81	3.77	0.49	31	3.60	0.70	36	3.69	0.51	15	3.48	0.49	163	3.69	0.54
ลูกคนโต	275	3.81	0.47	76	3.54	0.54	89	3.80	0.45	65	3.60	0.42	505	3.74	0.48
ลูกคนกลาง	88	3.82	0.45	42	3.65	0.58	44	3.68	0.33	35	3.71	0.59	209	3.74	0.49
ลูกคนสุดท้อง	198	3.85	0.50	61	3.71	0.58	92	3.66	0.44	77	3.46	0.52	428	3.72	0.52
รวม	642	3.82	0.48	210	3.62	0.59	261	3.71	0.44	192	3.56	0.51	1,305	3.73	0.50

ตารางที่ 3.50 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อความถี่ยวลาตทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	9.05	3	3.02	12.46	.000
CHILDPOS	0.52	3	0.17	0.71	.545
PARSTYLE * CHILDPOS	3.50	9	0.39	1.61	.108
Error	311.94	1,289	0.24		
Total	18,443.80	1,305			

ตารางที่ 3.51 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความถี่ยวลาตทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.56				
2. ควบคุม	210	3.62	~			
3. ตามใจ	261	3.71	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.17 คะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีขั้วมีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.52 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.53 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 6.91, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.75, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.54 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.74$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.7

ตารางที่ 3.52 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ลูกคนเดียว	80	4.01	0.40	31	3.73	0.62	36	3.82	0.39	15	3.62	0.57	162	3.88	0.48
ลูกคนโต	273	3.96	0.42	76	3.71	0.54	88	3.89	0.37	65	3.66	0.50	502	3.87	0.46
ลูกคนกลาง	86	4.02	0.41	41	3.70	0.59	44	3.68	0.41	35	3.67	0.56	206	3.82	0.50
ลูกคนสุดท้อง	197	4.02	0.40	61	3.81	0.46	91	3.73	0.41	75	3.57	0.51	424	3.85	0.47
รวม	636	3.99	0.41	209	3.74	0.54	259	3.79	0.40	190	3.62	0.52	1,294	3.86	0.47

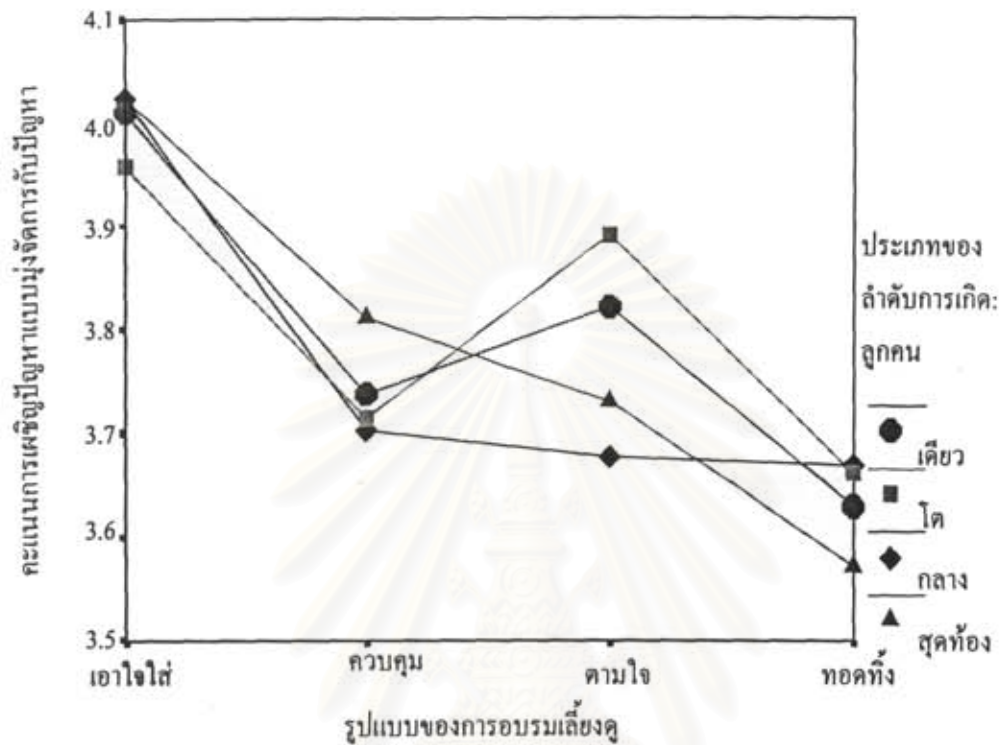
ตารางที่ 3.53 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	20.73	3	6.91	34.27	.000
CHILDPOS	0.20	3	0.06	0.34	.799
PARSTYLE * CHILDPOS	3.18	9	0.35	1.75	.073
Error	257.66	1,278	0.20		
Total	19,543.07	1,294			

ตารางที่ 3.54 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	190	3.63				
2. ควบคุม	209	3.74	~			
3. ตามใจ	259	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.18 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และประเภทของลำดับการเกิด

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีซิมิลิซิตีของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.55 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.56 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 6.06, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.57 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.66$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.39$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.55$) สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุมไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.19

ตารางที่ 3.55 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

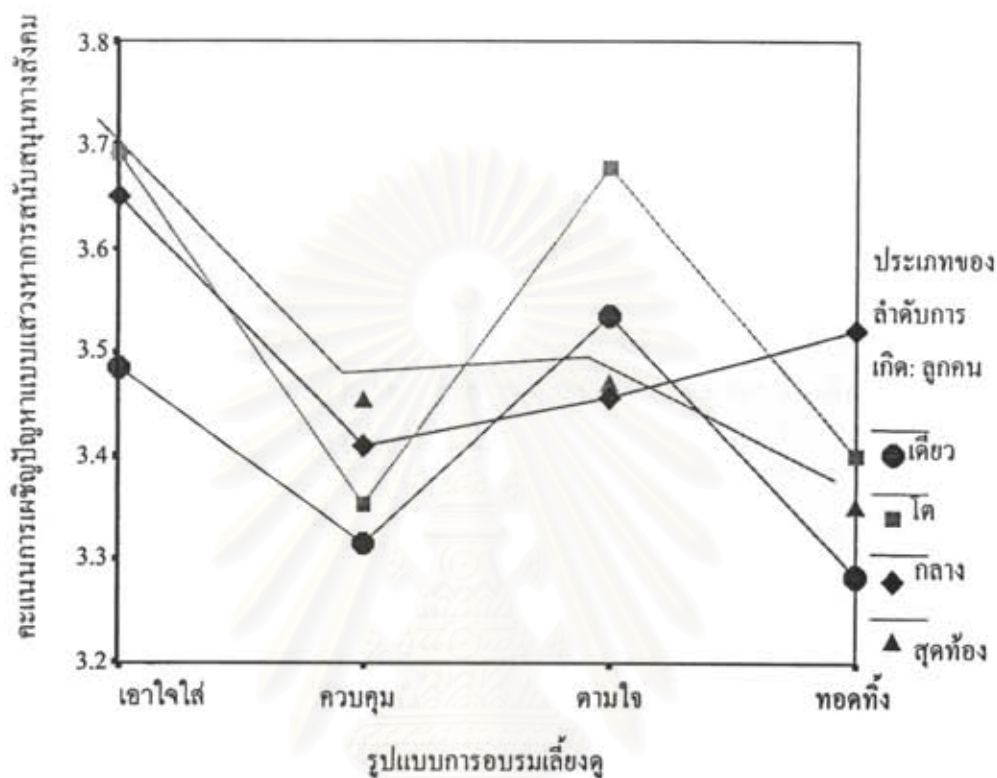
ประเภทของ ลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ถูกคนเดียว	81	3.48	0.76	31	3.31	1.02	36	3.53	0.82	15	3.28	0.99	163	3.44	0.85
ถูกคนโต	276	3.69	0.78	76	3.35	0.94	89	3.68	0.69	65	3.40	0.83	506	3.60	0.81
ถูกคนกลาง	87	3.65	0.83	42	3.41	0.85	44	3.45	0.91	35	3.52	0.90	208	3.54	0.87
ถูกคนสุดท้าย	197	3.70	0.69	61	3.45	0.75	92	3.47	0.85	76	3.35	0.76	426	3.55	0.76
รวม	641	3.66	0.76	210	3.39	0.88	261	3.55	0.81	191	3.39	0.83	1,303	3.55	0.81

ตารางที่ 3.56 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภท
ของลำดับการเกิดต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	11.60	3	3.87	6.06	.000
CHILDPOS	1.43	3	0.48	0.75	.525
PARSTYLE * CHILDPOS	4.17	9	0.46	0.73	.686
Error	822.03	1,287	0.64		
Total	17,307.94	1,303			

ตารางที่ 3.57 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหา
การสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	210	3.39				
2. ทอดทิ้ง	191	3.39	~			
3. ตามใจ	261	3.55	~	~		
4. เอาใจใส่	641	3.66	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.19 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.58 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.59 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 42.41, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.60 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.20

ตารางที่ 3.58 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

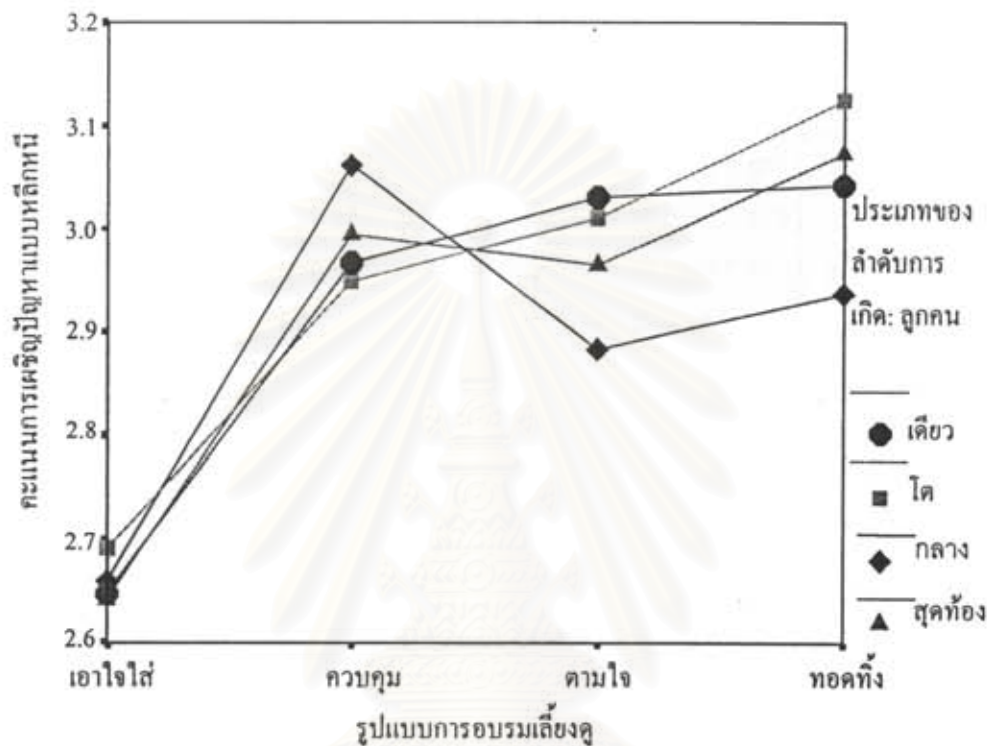
ประเภทของ ลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD
ถูกคนเดียว	80	2.65	0.44	30	2.97	0.66	35	3.03	0.47	15	3.04	0.34	160	2.83	0.52
ถูกคนโต	274	2.69	0.50	76	2.95	0.54	88	3.01	0.45	65	3.13	0.56	503	2.84	0.53
ถูกคนกลาง	85	2.66	0.42	42	3.06	0.52	44	2.88	0.40	35	2.94	0.53	206	2.84	0.48
ถูกคนสุดท้อง	197	2.64	0.45	60	2.99	0.49	90	2.96	0.37	74	3.07	0.51	421	2.84	0.49
รวม	636	2.67	0.47	208	2.98	0.54	257	2.97	0.42	189	3.06	0.52	1,290	2.84	0.51

ตารางที่ 3.59 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภท
ของลำดับการเกิดต่อการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	29.10	3	9.70	42.41	.000
CHILDPOS	0.44	3	0.15	0.64	.590
PARSTYLE * CHILDPOS	1.64	9	0.18	0.80	.619
Error	291.37	1,274	0.23		
Total	10,719.60	1,290			

ตารางที่ 3.60 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	636	2.67				
2. ตามใจ	257	2.97	1 < 2			
3. ควบคุม	208	2.99	1 < 3	~		
4. ทอดทิ้ง	189	3.06	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.20 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี่จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม พฤติกรรมนี้ผู้วิจัยเน้นศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.61 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.62 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 83.06, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรลำดับการเกิด ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.40, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.63 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.21

ตารางที่ 3.61 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

ประเภทของลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ถูกคนเดียว	81	3.83	0.42	30	3.60	0.40	36	3.37	0.44	15	3.41	0.48	163	3.65	0.47
ถูกคนโต	275	3.81	0.42	76	3.54	0.45	89	3.36	0.43	65	3.28	0.42	505	3.62	0.48
ถูกคนกลาง	87	3.76	0.49	42	3.47	0.50	44	3.36	0.37	35	3.39	0.41	208	3.55	0.49
ถูกคนสุดท้อง	198	3.84	0.45	61	3.61	0.45	92	3.22	0.43	77	3.26	0.42	428	3.57	0.52
รวม	641	3.81	0.44	210	3.55	0.46	261	3.31	0.42	192	3.30	0.43	1,304	3.61	0.49

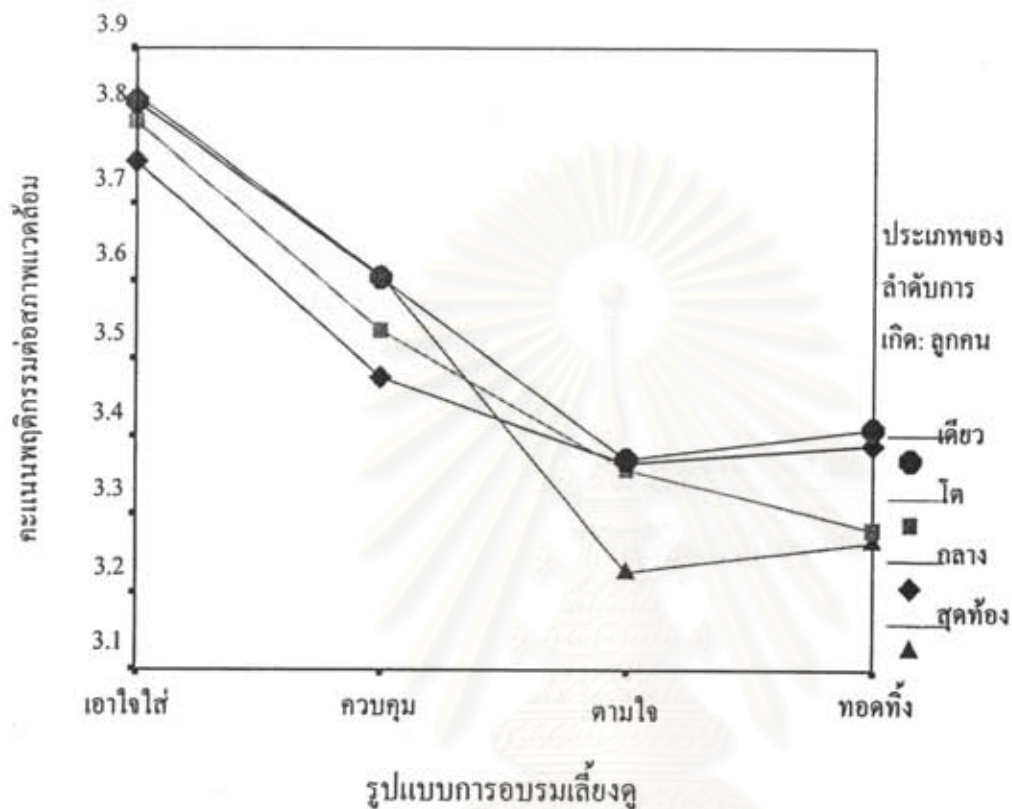
ตารางที่ 3.62 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	47.10	3	15.70	83.06	.000
CHILDPOS	0.43	3	0.14	0.76	.515
PARSTYLE * CHILDPOS	2.38	9	0.26	1.40	.183
Error	243.45	1,288	0.19		
Total	17,174.40	1,304			

ตารางที่ 3.63 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.30				
2. ตามใจ	261	3.31	~			
3. ควบคุม	210	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	641	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.21 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและลำดับการเกิดปรากฏในตารางที่ 3.64 ส่วนผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.65 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 49.67, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของลำดับการเกิด ($F = 1.30, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.66 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ เอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.43$) มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.21$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไม่

แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.22

ตารางที่ 3.64 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

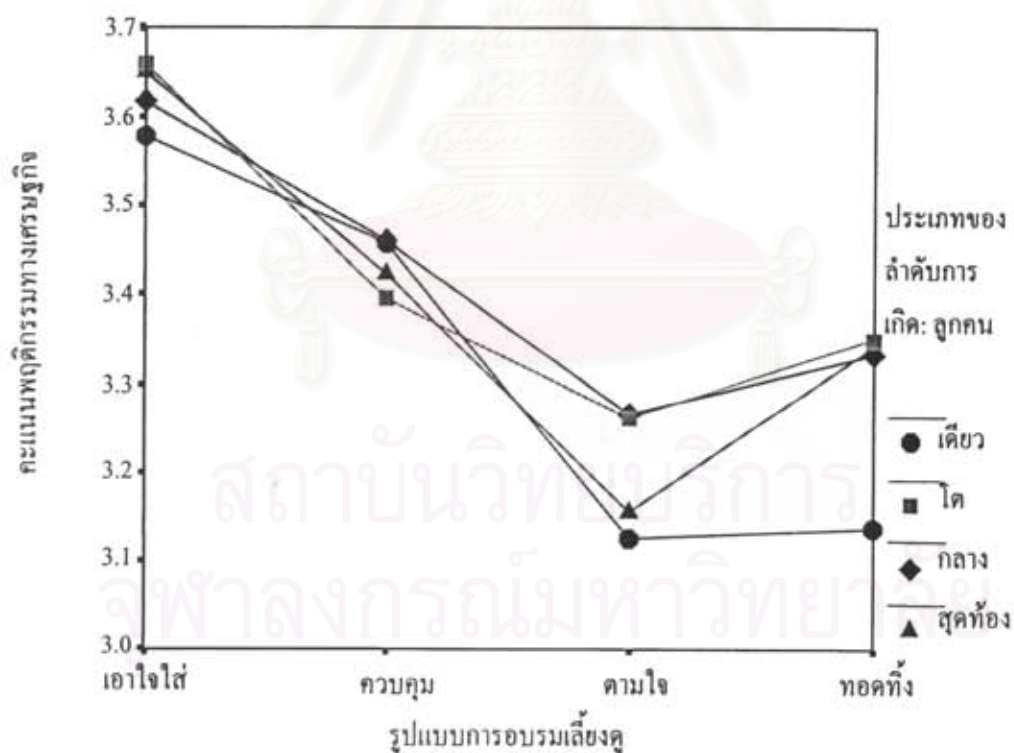
ประเภทของ ลำดับการเกิด	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ถูกคนเดียว	81	3.58	0.41	31	3.46	0.50	36	3.12	0.49	15	3.14	0.51	163	3.41	0.50
ถูกคนโต	275	3.66	0.43	76	3.39	0.51	89	3.26	0.52	65	3.35	0.45	505	3.51	0.49
ถูกคนกลาง	88	3.62	0.48	42	3.46	0.48	44	3.26	0.37	35	3.33	0.43	209	3.46	0.47
ถูกคนสุดท้อง	198	3.65	0.45	61	3.42	0.48	92	3.16	0.51	77	3.34	0.48	428	3.46	0.51
รวม	642	3.64	0.44	210	3.43	0.49	261	3.21	0.49	192	3.33	0.47	1,305	3.47	0.50

ตารางที่ 3.65 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิดต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	32.20	3	10.73	49.67	.000
CHILDPOS	0.84	3	0.28	1.30	.273
PARSTYLE * CHILDPOS	1.34	9	0.15	0.69	.721
Error	278.50	1,289	0.22		
Total	160,58.60	1,305			

ตารางที่ 3.66 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.21				
2. ทอดทิ้ง	192	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	210	3.43	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.22 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของลำดับการเกิด

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.67 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.68 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 55.25, p < .001$) ส่วนประเภทของครอบครัว ($F < 1, ns$) และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.69 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.23

ตารางที่ 3.67 มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

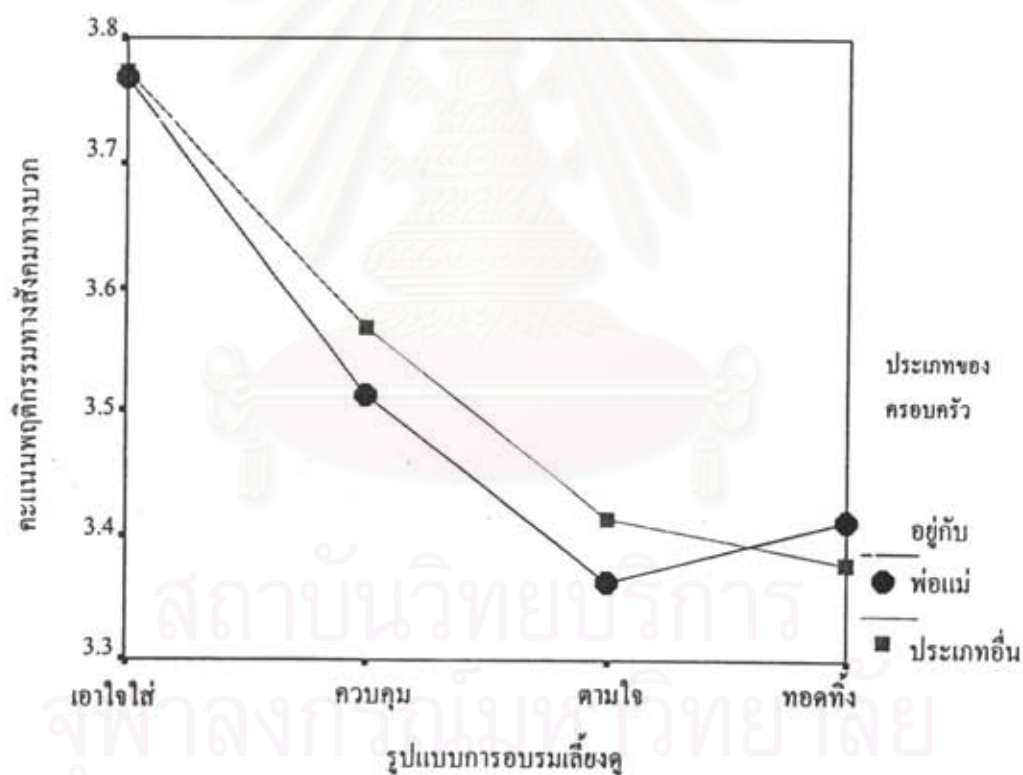
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	498	3.77	0.41	159	3.51	0.41	187	3.36	0.40	134	3.41	0.49	978	3.60	0.45
ประเภทอื่น	151	3.77	0.44	51	3.57	0.48	74	3.41	0.40	61	3.38	0.56	337	3.59	0.49
รวม	649	3.77	0.42	210	3.53	0.43	261	3.38	0.40	195	3.40	0.51	1,315	3.60	0.46

ตารางที่ 3.68 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	30.62	3	10.21	55.25	.000
FAMTYPE	0.08	1	0.08	0.42	.518
PARSTYLE * FAMTYPE	0.25	3	0.08	0.45	.717
Error	241.48	1,307	0.19		
Total	17,307.59	1,315			

ตารางที่ 3.69 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.38				
2. ทอดทิ้ง	195	3.40	~			
3. ควบคุม	210	3.53	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	649	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.23 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.70 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.71 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของ

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 60.50, p < .001$) ส่วนผลหลักของประเภทของครอบครัว ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบ รายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.72 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.24

ตารางที่ 3.70 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	498	1.88	0.39	160	2.19	0.51	187	2.30	0.45	134	2.27	0.50	979	2.06	0.48
ประเภทอื่น	151	1.85	0.38	51	2.17	0.55	74	2.23	0.42	61	2.28	0.53	337	2.06	0.48
รวม	649	1.88	0.39	211	2.19	0.52	261	2.28	0.44	195	2.27	0.51	1,316	2.06	0.48

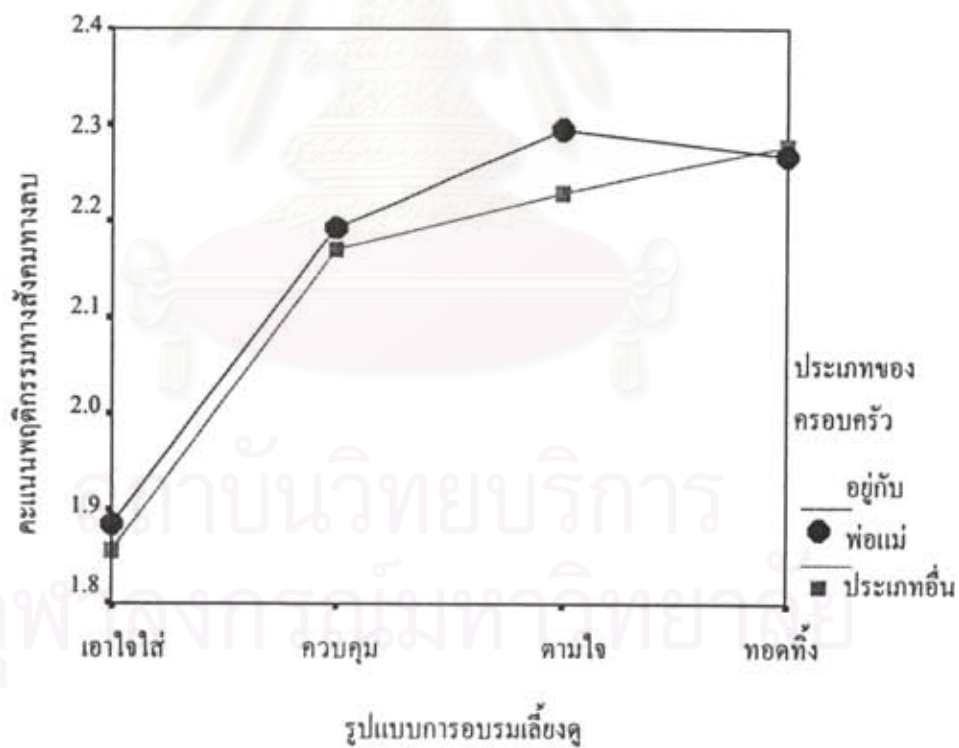
ตารางที่ 3.71 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	35.38	3	11.79	60.50	.000
FAMTYPE	0.15	1	0.15	0.77	.381
PARSTYLE * FAMTYPE	0.14	3	0.05	0.24	.866
Error	254.96	1,308	0.20		
Total	5,906.85	1,316			

ตารางที่ 3.72 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	649	1.88				
2. ควบคุม	211	2.19	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	195	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	261	2.28	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.24 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.73 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.74 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 84.39, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัวไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองก็ไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.75 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.24$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.90$) และแบบตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.75$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.25

ตารางที่ 3.73 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

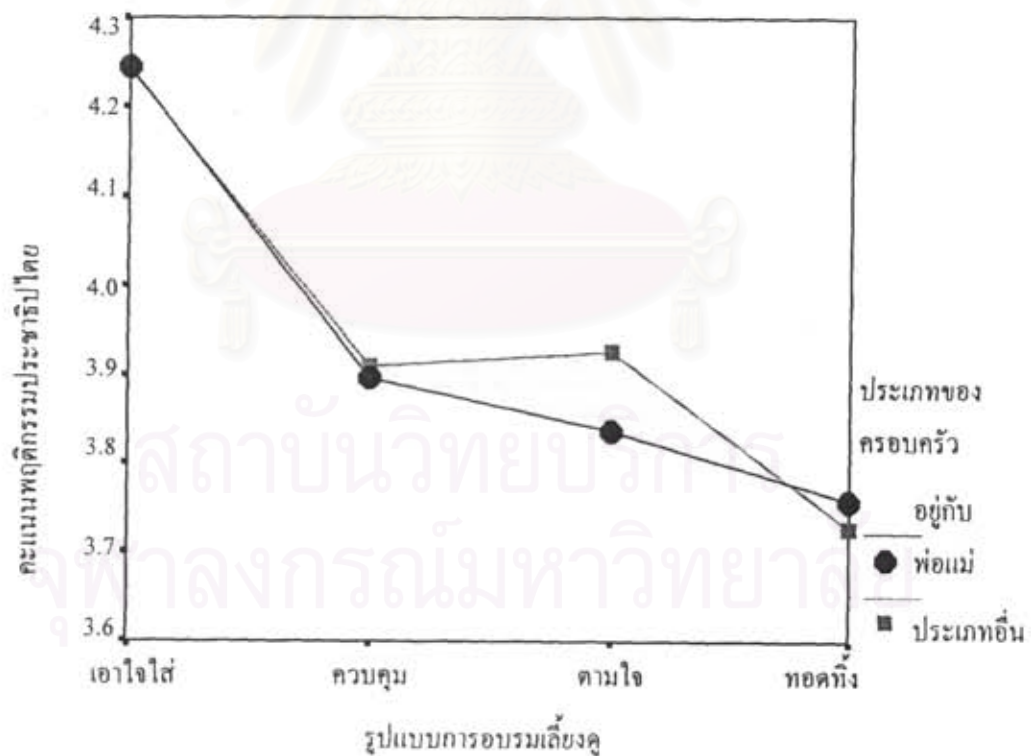
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	498	1.88	0.39	160	2.19	0.51	187	2.30	0.45	134	2.27	0.50	979	2.06	0.48
ประเภทอื่น	151	1.85	0.38	51	2.17	0.55	74	2.23	0.42	61	2.28	0.53	337	2.06	0.48
รวม	649	1.88	0.39	211	2.19	0.52	261	2.28	0.44	195	2.27	0.51	1,316	2.06	0.48

ตารางที่ 3.74 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	42.26	3	14.09	84.39	.000
FAMTYPE	0.06	1	0.06	0.39	.534
PARSTYLE * FAMTYPE	0.42	3	0.14	0.83	.477
Error	218.33	1,308	0.17		
Total	21,750.91	1,316			

ตารางที่ 3.75 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจําแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.75				
2. ตามใจ	261	3.86	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.24	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.25 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจําแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มีขั้วนิยมเลขคี่ของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจําแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.76 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.77 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบ

การอบรมเลี้ยงดู ($F = 50.45, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนผลหลักของประเภทของครอบครัว ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.78 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.26

ตารางที่ 3.76 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

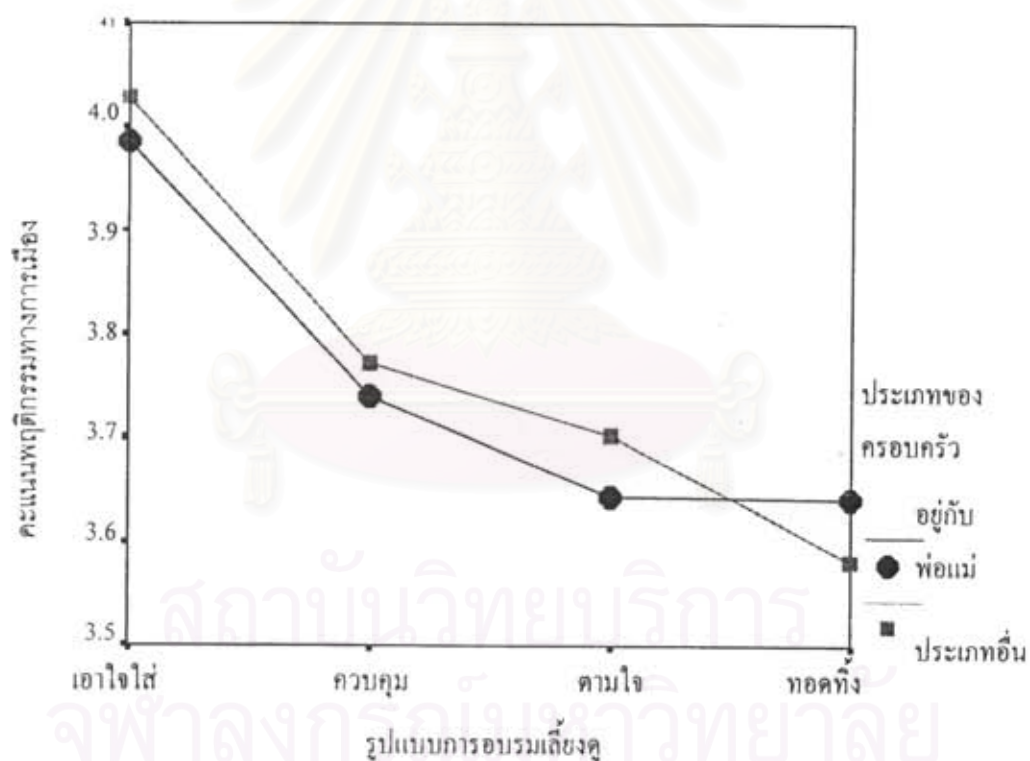
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	498	3.98	0.40	160	3.74	0.49	187	3.64	0.42	134	3.64	0.46	979	3.83	0.46
ประเภทอื่น	151	4.03	0.44	51	3.77	0.58	74	3.70	0.37	61	3.58	0.48	337	3.84	0.49
รวม	649	4.00	0.41	211	3.75	0.51	261	3.66	0.41	195	3.62	0.46	1,316	3.83	0.46

ตารางที่ 3.77 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	28.69	3	9.57	50.45	.000
FAMTYPE	0.07	1	0.07	0.39	.532
PARSTYLE * FAMTYPE	0.39	3	0.13	0.69	.561
Error	247.97	1,308	0.19		
Total	19,622.39	1,316			

ตารางที่ 3.78 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.62				
2. ตามใจ	261	3.66	~			
3. ควบคุม	211	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.26 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.79 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.80 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 166.14, p < .001$) และประเภทของครอบครัว ($F = 33.09, p = .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.81 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 4.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 4.12$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) ส่วนผลหลักของประเภทของครอบครัวเมื่อคุมมัชฌิมเลขคณิตในตารางที่ 3.79 พบว่านักเรียนที่อยู่พร้อมกับพ่อแม่มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวประเภทอื่น เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.27

ตารางที่ 3.79 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	495	4.61	0.41	160	3.86	0.65	187	4.16	0.49	133	3.62	0.73	975	4.26	0.65
ประเภทอื่น	151	4.37	0.59	51	3.62	0.69	73	4.00	0.61	61	3.36	0.70	333	3.99	0.74
รวม	646	4.53	0.47	211	3.80	0.67	260	4.12	0.53	194	3.54	0.73	1,311	4.19	0.69

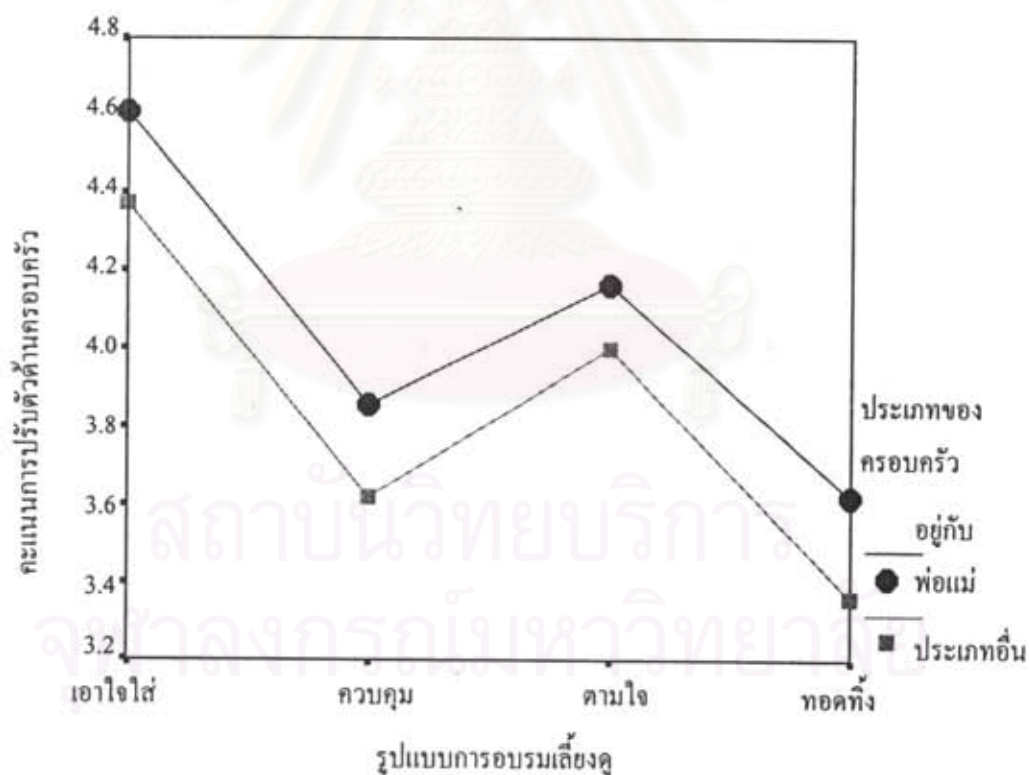
ตารางที่ 3.80 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	153.24	3	51.08	166.14	.000
FAMTYPE	10.17	1	10.17	33.09	.000
PARSTYLE * FAMTYPE	0.28	3	0.09	0.30	.825
Error	400.61	1,303	0.31		
Total	23,680.60	1,311			

ตารางที่ 3.81 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	194	3.54				
2. ควบคุม	211	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	260	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	646	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.27 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขั้วมีเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว ปรากฏในตารางที่ 3.82 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.83 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 14.12, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัว ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.61, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.84 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.62$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.71$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.28

ตารางที่ 3.82 มีขั้วมีเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

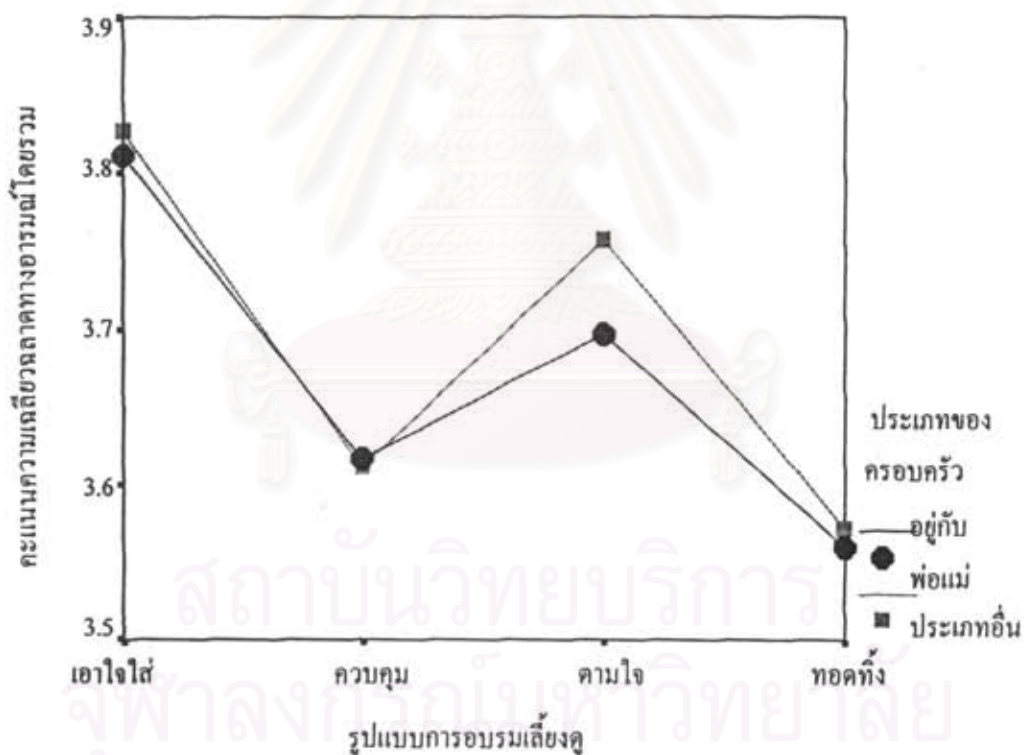
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	497	3.81	0.47	160	3.61	0.58	187	3.70	0.44	134	3.56	0.48	978	3.72	0.49
ประเภทอื่น	151	3.83	0.49	51	3.61	0.63	74	3.76	0.44	61	3.57	0.56	337	3.73	0.53
รวม	648	3.82	0.48	211	3.62	0.59	261	3.71	0.44	195	3.56	0.51	1,315	3.73	0.50

ตารางที่ 3.83 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	10.34	3	3.45	14.12	.000
FAMTYPE	0.09	1	0.09	0.37	.546
PARSTYLE * FAMTYPE	0.12	3	0.04	0.17	.919
Error	318.95	1,307	0.25		
Total	1,8586.14	1,315			

ตารางที่ 3.84 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์
โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.56				
2. กวบคุม	211	3.62	~			
3. ตามใจ	261	3.71	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.28 คะแนนความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.85 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.86 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 36.16, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัว ($F = 2.52, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

($F < 1$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.87 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.74$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.29

ตารางที่ 3.85 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

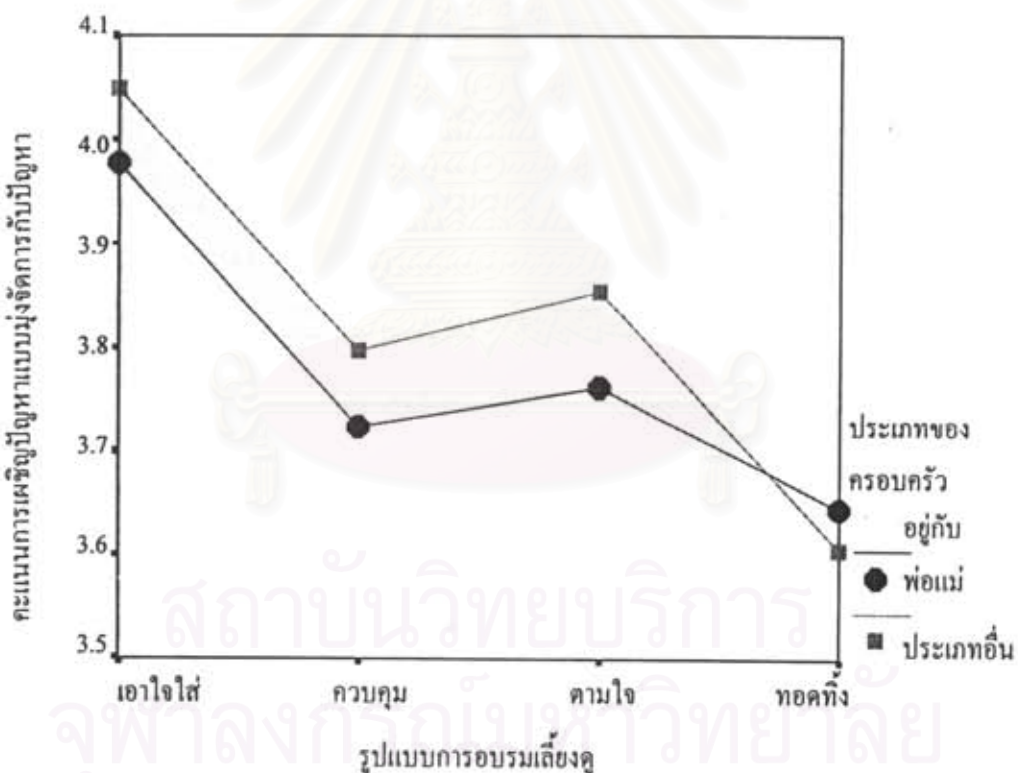
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	493	3.98	0.41	159	3.72	0.54	185	3.76	0.43	132	3.64	0.50	969	3.85	0.47
ประเภทอื่น	149	4.05	0.42	51	3.80	0.54	74	3.85	0.33	61	3.61	0.58	335	3.89	0.48
รวม	642	3.99	0.41	210	3.75	0.54	259	3.79	0.40	193	3.63	0.52	1,304	3.86	0.47

ตารางที่ 3.86 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	22.03	3	7.34	36.16	.000
FAMTYPE	0.51	1	0.51	2.52	.113
PARSTYLE * FAMTYPE	0.48	3	0.16	0.79	.498
Error	263.16	1,296	0.20		
Total	19,706.81	1,304			

ตารางที่ 3.87 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับ
ปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	193	3.63				
2. ควบคุม	210	3.74	~			
3. ตามใจ	259	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.29 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
และประเภทของครอบครัว

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.88 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.89 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 6.74$,

$p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัว ($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.15$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.90 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.66$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.55$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.30

ตารางที่ 3.88 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	497	3.66	0.74	159	3.36	0.86	187	3.59	0.81	133	3.39	0.81	976	3.56	0.79
ประเภทอื่น	150	3.69	0.80	51	3.48	0.93	74	3.43	0.80	61	3.44	0.89	336	3.55	0.85
รวม	647	3.66	0.76	210	3.39	0.88	261	3.55	0.81	194	3.40	0.83	1,312	3.56	0.84

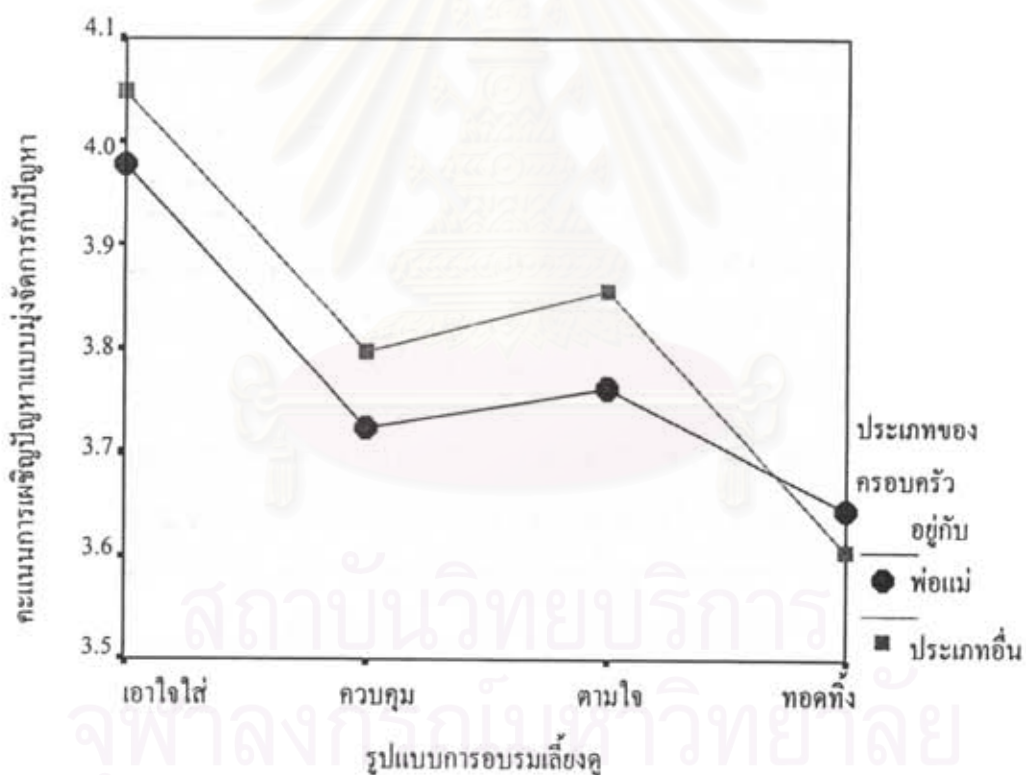
ตารางที่ 3.89 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	12.91	3	4.30	6.74	.000
FAMTYPE	0.02	1	0.02	0.04	.842
PARSTYLE * FAMTYPE	2.21	3	0.74	1.15	.326
Error	832.93	1,304	0.64		
Total	17,463.44	1,312			

ตารางที่ 3.90 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	210	3.39				
2. ทอดทิ้ง	194	3.40	~			
3. ตามใจ	261	3.55	~	~		
4. เอาใจใส่	647	3.66	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.30 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.91 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.92 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 39.76, p < .001$) ส่วนตัวแปรประเภทของ

ครอบครัว ($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.23$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.93 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.31

ตารางที่ 3.91 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

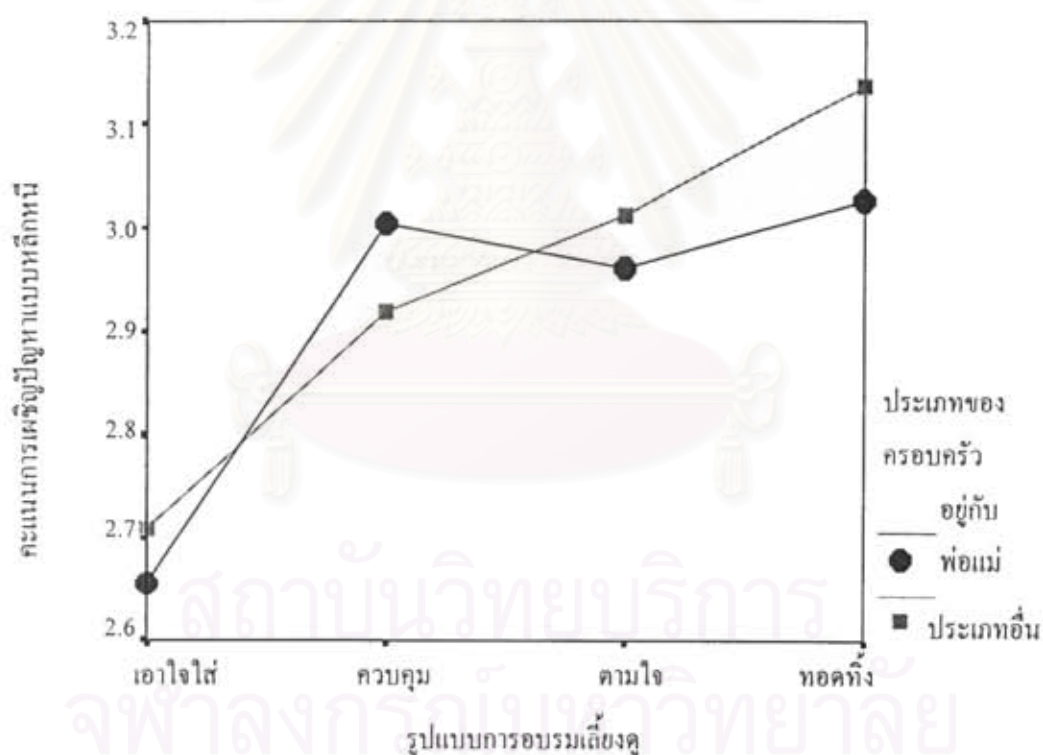
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	495	2.66	0.46	160	3.00	0.51	184	2.96	0.41	131	3.03	0.49	970	2.82	0.49
ประเภทอื่น	147	2.71	0.49	49	2.92	0.63	73	3.01	0.43	61	3.14	0.56	330	2.89	0.54
รวม	642	2.67	0.47	209	2.98	0.54	257	2.97	0.42	192	3.06	0.52	1,300	2.84	0.51

ตารางที่ 3.92 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	27.26	3	9.09	39.76	.000
FAMTYPE	0.22	1	0.22	0.97	.326
PARSTYLE * FAMTYPE	0.84	3	0.28	1.23	.298
Error	295.27	1,292	0.23		
Total	10,801.46	1,300			

ตารางที่ 3.93 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	642	2.67				
2. ตามใจ	257	2.97	1 < 2			
3. ควบคุม	209	2.98	1 < 3	~		
4. ทอดทิ้ง	192	3.06	1 < 4	~	~	

ภาพที่ 3.31 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในการวิจัยนี้เน้นการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.94 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.95 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดู ($F = 87.99, p < .001$)

และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญ ($F = 13.16, p < .05$) ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัวไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.42, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.96 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผล ดังภาพที่ 3.32

ตารางที่ 3.94 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

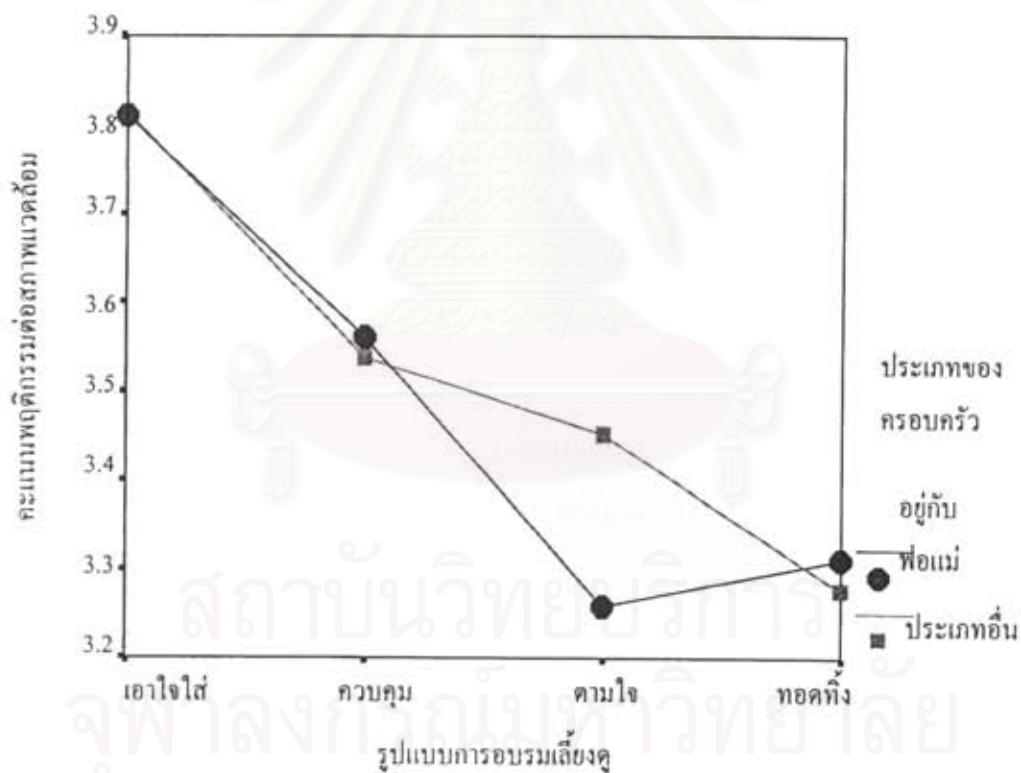
ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	496	3.81	0.43	160	3.56	0.45	187	3.26	0.41	134	3.31	0.40	977	3.59	0.49
ประเภทอื่น	151	3.82	0.44	51	3.54	0.47	74	3.45	0.42	61	3.28	0.48	337	3.60	0.50
รวม	647	3.81	0.44	211	3.55	0.45	261	3.31	0.42	195	3.30	0.42	1,314	3.60	0.49

ตารางที่ 3.95 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	49.63	3	16.54	87.99	.000
FAMTYPE	0.27	1	0.27	1.42	.233
PARSTYLE * FAMTYPE	1.78	3	0.60	3.16	.024
Error	245.54	1,306	0.19		
Total	7,297.83	1,314			

ตารางที่ 3.96 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.30				
2. ตามใจ	261	3.31	~			
3. ควบคุม	211	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	647	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.32 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

11) ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มีขั้วมิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.97 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.98 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 47.92, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรประเภทของครอบครัว

($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.95$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏในตารางที่ 3.99 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.42$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.21$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.33

ตารางที่ 3.97 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
อยู่กับพ่อแม่	497	3.64	0.44	160	3.39	0.48	187	3.19	0.47	134	3.36	0.42	978	3.47	0.49
ประเภทอื่น	151	3.64	0.44	51	3.54	0.51	74	3.24	0.53	61	3.27	0.55	337	3.47	0.52
รวม	648	3.64	0.44	211	3.42	0.49	261	3.21	0.49	195	3.33	0.46	1,315	3.47	0.50

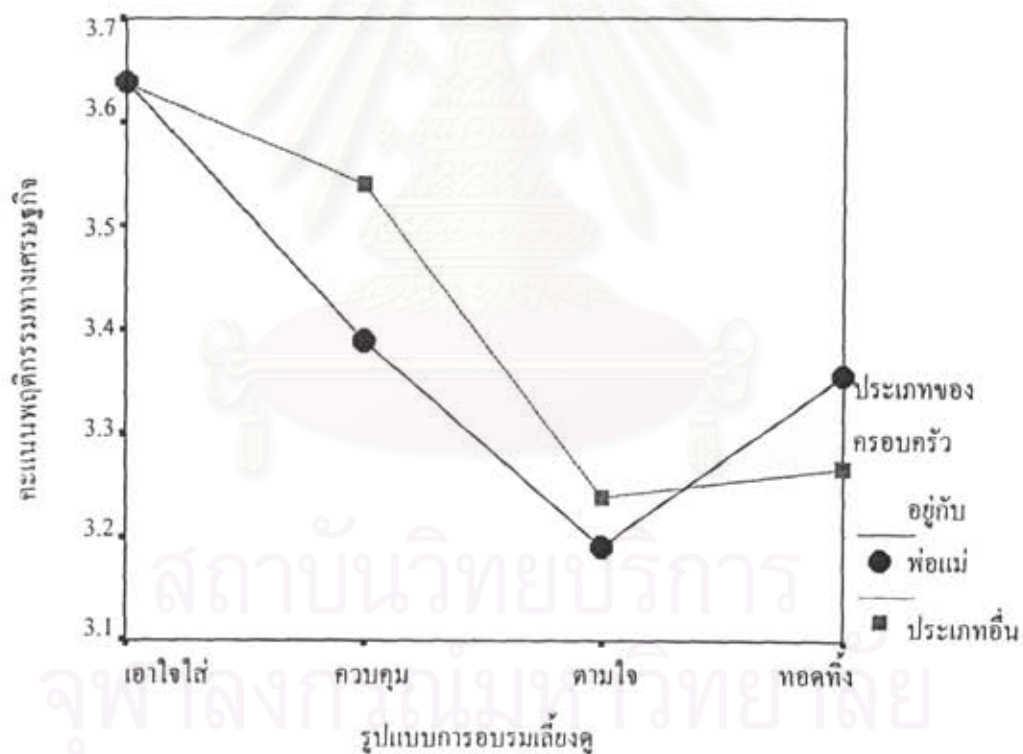
ตารางที่ 3.98 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	30.89	3	10.30	47.92	.000
FAMTYPE	0.14	1	0.14	0.67	.414
PARSTYLE * FAMTYPE	1.26	3	0.42	1.95	.120
Error	280.80	1,307	0.22		
Total	16,174.62	1,315			

ตารางที่ 3.99 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.21				
2. ทอดทิ้ง	195	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.43	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.33 คะแนนตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

3.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรภูมิภาคต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

- 1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.100 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.101 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลทั้ง 3 ด้านมีนัยสำคัญคือ ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 66.85, p < .001$) ภูมิภาค ($F = 13.39, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ($F = 1.94, p < .05$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.102 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ตัวแปรภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.103 ซึ่งพบว่านักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 3.70$) และภาคใต้ ($M = 3.69$) มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนจากภาคกลาง ($M = 3.57$) และกรุงเทพฯ ๑ ($M = 3.43$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคเหนือ ($M = 3.62$) ขณะที่นักเรียนจากภาคเหนือมีคะแนนสูงกว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ ๑ แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคกลาง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.34

ตารางที่ 3.100 มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	3.82	0.40	45	3.54	0.52	45	3.36	0.40	28	3.49	0.59	212	3.62	0.49
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	3.80	0.44	40	3.59	0.43	34	3.55	0.43	42	3.62	0.51	250	3.70	0.46
ภาคกลาง	122	3.72	0.43	29	3.61	0.30	53	3.35	0.35	29	3.27	0.39	233	3.57	0.43
ภาคใต้	173	3.88	0.38	39	3.50	0.40	61	3.42	0.40	47	3.50	0.43	320	3.69	0.44
กรุงเทพฯ ๑	126	3.60	0.38	57	3.45	0.43	68	3.29	0.39	49	3.15	0.50	300	3.43	0.45
รวม	649	3.77	0.42	210	3.53	0.43	261	3.38	0.40	195	3.40	0.51	1,315	3.60	0.46

ตารางที่ 3.101 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	35.14	3	11.71	66.85	.000
REGION	9.39	4	2.35	13.39	.000
PARSTYLE * REGION	4.07	12	0.34	1.94	.027
Error	226.91	1,295	0.18		
Total	17,307.59	1,315			

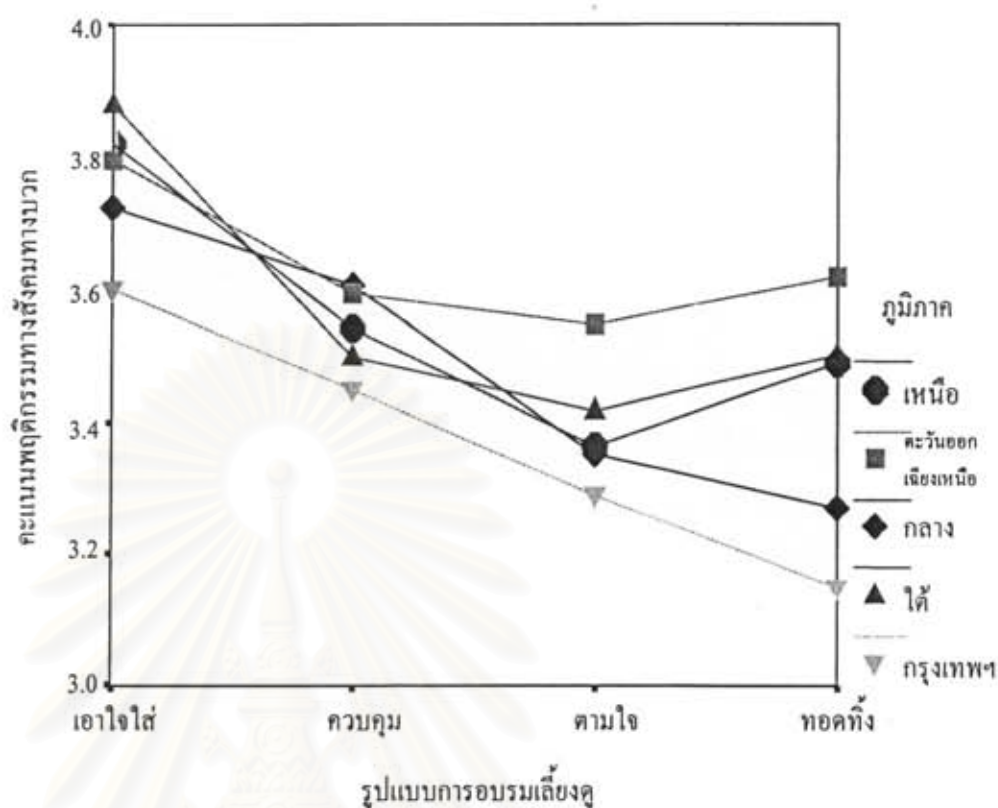
ตารางที่ 3.102 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.38				
2. ทอดทิ้ง	195	3.40	~			
3. ควบคุม	210	3.53	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	649	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.103 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	300	3.43					
2. ภาคกลาง	233	3.57	2 > 1				
3. ภาคเหนือ	212	3.62	3 > 1	~			
4. ภาคใต้	320	3.69	4 > 1	4 > 2	~		
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	3.70	5 > 1	5 > 2	~	~	

ภาพที่ 3.34 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีขั้วมีเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.104 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.105 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 74.86, p < .001$) และภูมิภาคมีนัยสำคัญ ($F = 4.88, p = .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.13, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.106 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ภูมิภาคผลปรากฏในตารางที่ 3.107 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 2.19$) มากกว่านักเรียนจากภาคกลาง ($M = 2.00$) นักเรียนจากภาคใต้ ($M = 2.01$) และนักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 2.02$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคเหนือ ($M = 2.09$) ขณะที่นักเรียนจากภาคเหนือไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคกลาง นักเรียนจากภาคใต้และนักเรียนจากภาคอีสาน ทั้งนี้ นักเรียนสามกลุ่มหลังนี้ไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.35

ตารางที่ 3.104 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	1.81	0.36	45	2.32	0.57	45	2.29	0.41	28	2.30	0.49	212	2.09	0.50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	1.86	0.40	40	2.17	0.51	34	2.26	0.50	42	2.19	0.61	250	2.02	0.50
ภาคกลาง	122	1.85	0.41	29	2.01	0.34	53	2.17	0.37	29	2.30	0.47	233	2.00	0.43
ภาคใต้	173	1.85	0.37	40	2.13	0.58	61	2.25	0.46	47	2.22	0.49	321	2.01	0.47
กรุงเทพฯ	126	2.01	0.38	57	2.23	0.49	68	2.38	0.45	49	2.35	0.46	300	2.19	0.46
รวม	649	1.88	0.39	211	2.19	0.52	261	2.28	0.44	195	2.27	0.51	1,316	2.06	0.48

ตารางที่ 3.105 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	43.02	3	14.34	74.86	.000
REGION	3.74	4	0.93	4.88	.001
PARSTYLE * REGION	2.60	12	0.22	1.13	.331
Error	248.28	1,296	0.19		
Total	5906.85	1,316			

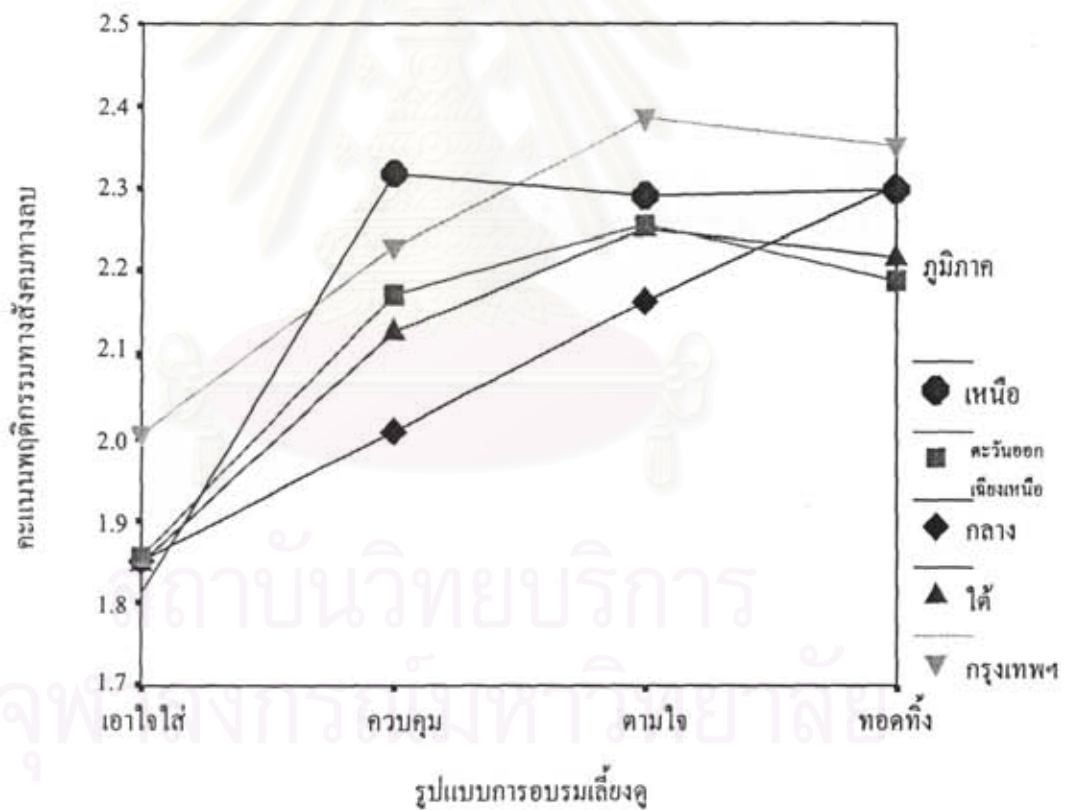
ตารางที่ 3.106 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	649	1.88				
2. ควบคุม	211	2.19	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	195	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	261	2.28	1 < 4	~		

ตารางที่ 3.107 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ
จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	N	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. ภาคกลาง	233	2.00					
2. ภาคใต้	321	2.01	~				
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	2.02	~	~			
4. ภาคเหนือ	212	2.09	~	~	~		
5. กรุงเทพฯ	300	2.19	1 < 5	2 < 5	3 < 5	~	

ภาพที่ 3.35 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.108 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.109 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบ

การอบรมเลี้ยงดู ($F = 100.76, p < .001$) และภูมิภาค ($F = 9.11, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.29, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.110 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.24$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.90$) และแบบตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.75$) ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ภูมิภาคผลปรากฏในตารางที่ 3.111 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 3.89$) น้อยกว่านักเรียนจากภาคเหนือ ($M = 4.01$) นักเรียนจากภาคกลาง ($M = 4.07$) นักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 4.11$) และนักเรียนจากภาคใต้ ($M = 4.13$) ขณะที่นักเรียนจากภาคเหนือมีคะแนนน้อยกว่านักเรียนจากภาคใต้ แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคกลางและนักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ นักเรียนสามกลุ่มหลังนี้ไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.36

ตารางที่ 3.108 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	4.20	0.37	45	3.93	0.50	45	3.85	0.37	28	3.75	0.45	212	4.01	0.45
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	4.27	0.38	40	3.89	0.49	34	4.00	0.46	42	3.90	0.60	250	4.11	0.49
ภาคกลาง	122	4.24	0.41	29	4.00	0.43	53	3.87	0.31	29	3.75	0.31	233	4.06	0.42
ภาคใต้	173	4.36	0.33	40	3.89	0.47	61	3.90	0.39	47	3.82	0.38	321	4.13	0.44
กรุงเทพฯ ฯ	126	4.11	0.37	57	3.85	0.41	68	3.75	0.36	49	3.55	0.48	300	3.89	0.45
รวม	649	4.24	0.38	211	3.90	0.46	261	3.86	0.38	195	3.75	0.48	1,316	4.04	0.46

ตารางที่ 3.109 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค
ต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

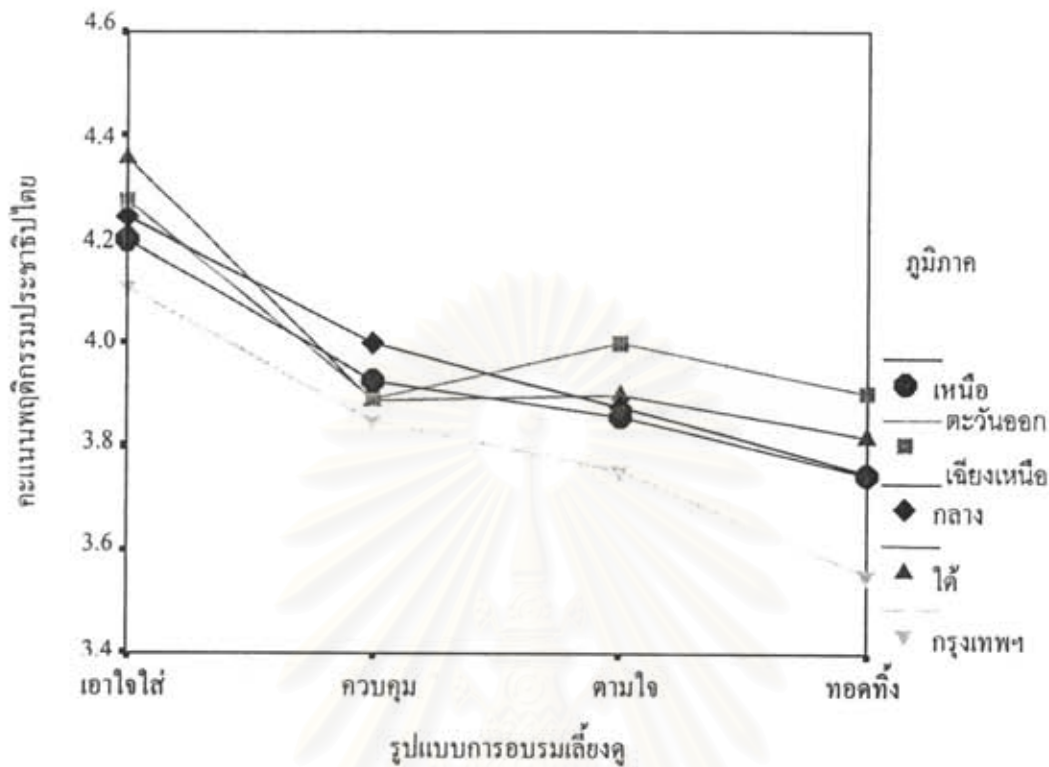
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	48.71	3	16.24	100.76	.000
REGION	5.87	4	1.47	9.11	.000
PARSTYLE * REGION	2.49	12	0.21	1.29	.218
Error	208.83	1,296	0.16		
Total	21,750.91	1,316			

ตารางที่ 3.110 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.75				
2. ตามใจ	261	3.86	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.24	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.111 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	300	3.89					
2. ภาคเหนือ	212	4.01	2 > 1				
3. ภาคกลาง	233	4.06	3 > 1	~			
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	4.11	4 > 1	~	~		
5. ภาคใต้	321	4.13	5 > 1	5 > 2	~	~	

ภาพที่ 3.36 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มีขั้วมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมือง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.112 ส่วนผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.113 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 54.25, p < .001$) และภูมิภาค ($F = 6.80, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.114 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ภูมิภาคผลปรากฏในตารางที่ 3.115 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.69$) น้อยกว่านักเรียนจากภาคกลาง ($M = 3.83$) นักเรียนจากภาคเหนือ ($M = 3.84$) นักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 3.91$) และนักเรียนจากภาคใต้ ($M = 3.91$) ขณะที่นักเรียนจากสี่ภูมิภาคหลังไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.37

ตารางที่ 3.112 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรม
เลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง					
	รวม														
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	4.00	0.43	45	3.79	0.51	45	3.72	0.38	28	3.61	0.42	212	3.84	0.46
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	4.05	0.43	40	3.71	0.52	34	3.79	0.42	42	3.71	0.57	250	3.91	0.49
ภาคกลาง	122	3.95	0.43	29	3.87	0.53	53	3.62	0.39	29	3.64	0.32	233	3.83	0.45
ภาคใต้	173	4.08	0.37	40	3.77	0.49	61	3.67	0.46	47	3.71	0.42	321	3.91	0.45
กรุงเทพฯ	126	3.85	0.36	57	3.66	0.53	68	3.58	0.37	49	3.46	0.46	300	3.69	0.44
รวม	649	4.00	0.41	211	3.75	0.51	261	3.66	0.41	195	3.62	0.46	1,316	3.83	0.46

ตารางที่ 3.113 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อ
พฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	30.09	3	10.03	54.25	.000
REGION	5.03	4	1.26	6.80	.000
PARSTYLE * REGION	2.18	12	0.18	0.98	.465
Error	239.61	1,296	0.19		
Total	19,622.39	1,316			

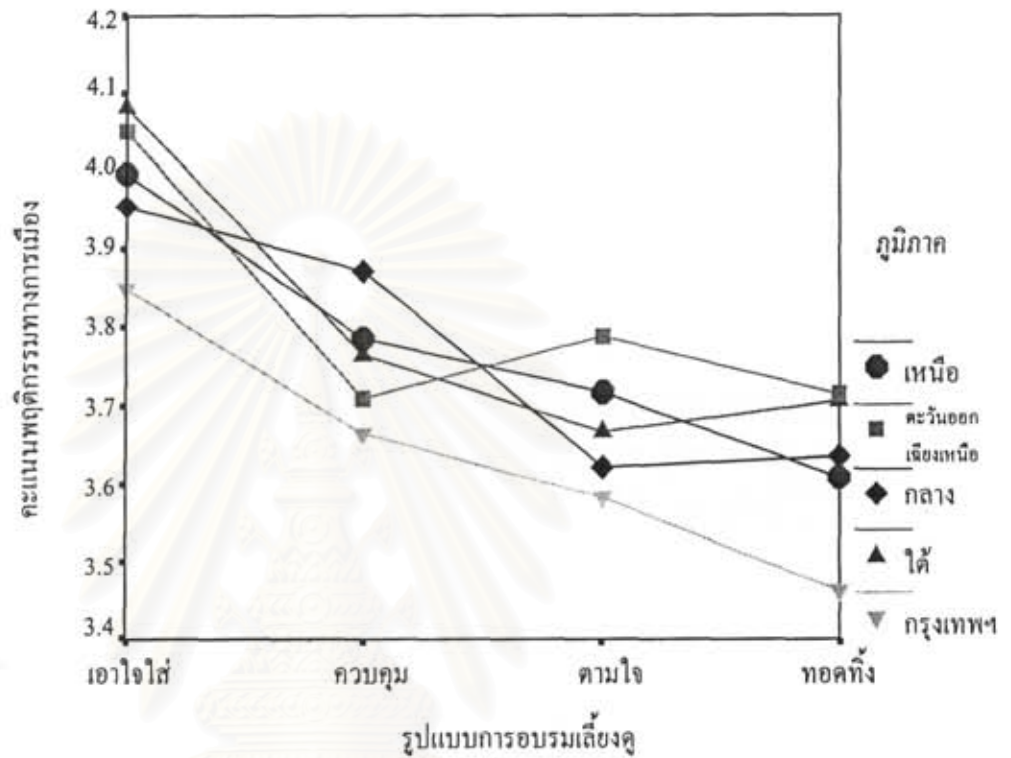
ตารางที่ 3.114 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.62				
2. ตามใจ	261	3.66	~			
3. ควบคุม	211	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	649	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.115 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	300	3.69					
2. ภาคกลาง	233	3.83	2 > 1				
3. ภาคเหนือ	212	3.84	3 > 1	~			
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	3.91	4 > 1	~	~		
5. ภาคใต้	321	3.91	5 > 1	~	~	~	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.37 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเจตียวดลาดทางอารมณ์โดยรวม และการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มีซนิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.116 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.117 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 203.66, p < .001$) ส่วนภูมิภาค ($F = 1.53, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.30, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.118 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัว ($M = 4.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 4.12$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.80$) มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.54$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.38

ตารางที่ 3.116 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านกรอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

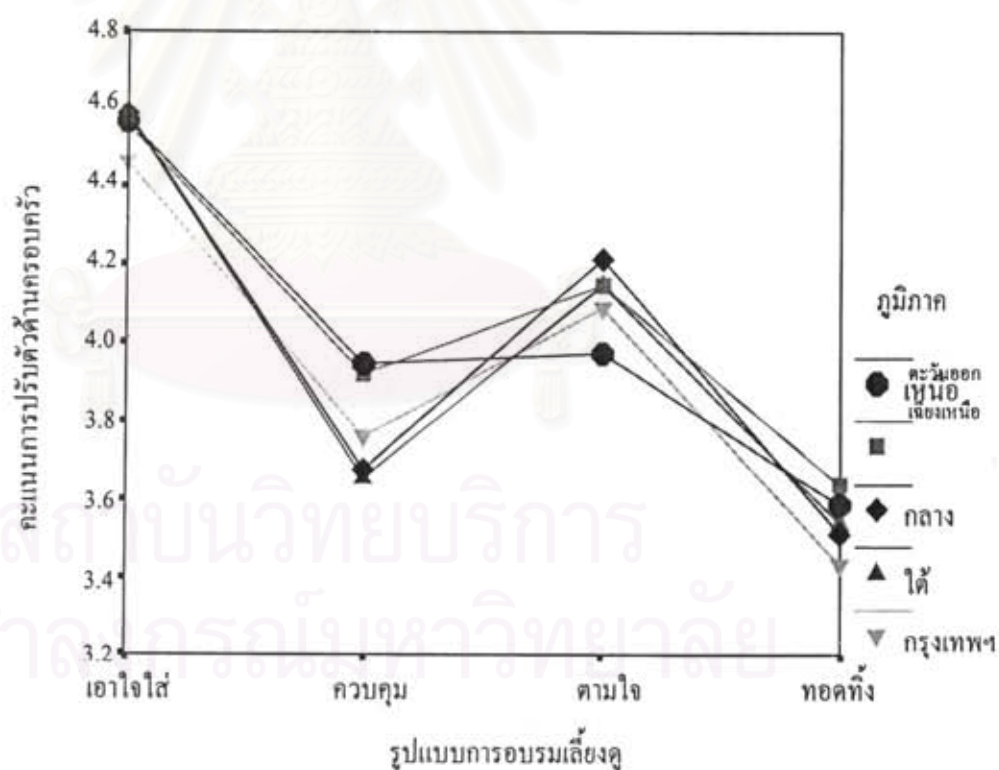
ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	4.57	0.40	45	3.95	0.56	45	3.97	0.40	28	3.59	0.66	212	4.18	0.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	4.56	0.49	40	3.92	0.66	34	4.15	0.56	42	3.64	0.77	250	4.24	0.68
ภาคกลาง	122	4.59	0.50	29	3.68	0.83	53	4.22	0.55	29	3.51	0.71	233	4.26	0.72
ภาคใต้	170	4.59	0.46	40	3.65	0.66	60	4.15	0.55	46	3.54	0.70	316	4.23	0.69
กรุงเทพฯ	126	4.46	0.50	57	3.76	0.63	68	4.09	0.54	49	3.43	0.78	300	4.08	0.71
รวม	646	4.55	0.47	211	3.80	0.67	260	4.12	0.53	194	3.54	0.73	1,311	4.19	0.69

ตารางที่ 3.117 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อการปรับตัวด้านกรอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	192.33	3	64.11	203.66	.000
REGION	1.93	4	0.48	1.53	.191
PARSTYLE * REGION	4.89	12	0.41	1.30	.215
Error	406.39	1,291	0.32		
Total	23,680.60	1,311			

ตารางที่ 3.118 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	194	3.54				
2. ควบคุม	211	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	260	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	646	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.38 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3.2) ความเฉลี่ยวัดลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลี่ยวัดลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.119 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.120 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 16.36, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง

($F = 2.53, p < .01$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรภูมิภาคไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) ผลเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูปรากฏในตารางที่ 3.121 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.62$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.71$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.39

ตารางที่ 3.119 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	3.77	0.48	45	3.70	0.55	45	3.75	0.49	28	3.53	0.40	212	3.72	0.49
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	3.83	0.53	40	3.51	0.68	34	3.77	0.47	42	3.75	0.62	250	3.76	0.57
ภาคกลาง	122	3.75	0.47	29	3.70	0.49	53	3.71	0.42	29	3.43	0.40	233	3.70	0.46
ภาคใต้	172	3.93	0.43	40	3.47	0.61	61	3.67	0.43	47	3.60	0.43	320	3.78	0.49
กรุงเทพฯ ฯ	126	3.73	0.45	57	3.68	0.57	68	3.71	0.41	49	3.46	0.56	300	3.67	0.49
รวม	648	3.82	0.48	211	3.62	0.59	261	3.71	0.44	195	3.56	0.51	1,315	3.73	0.50

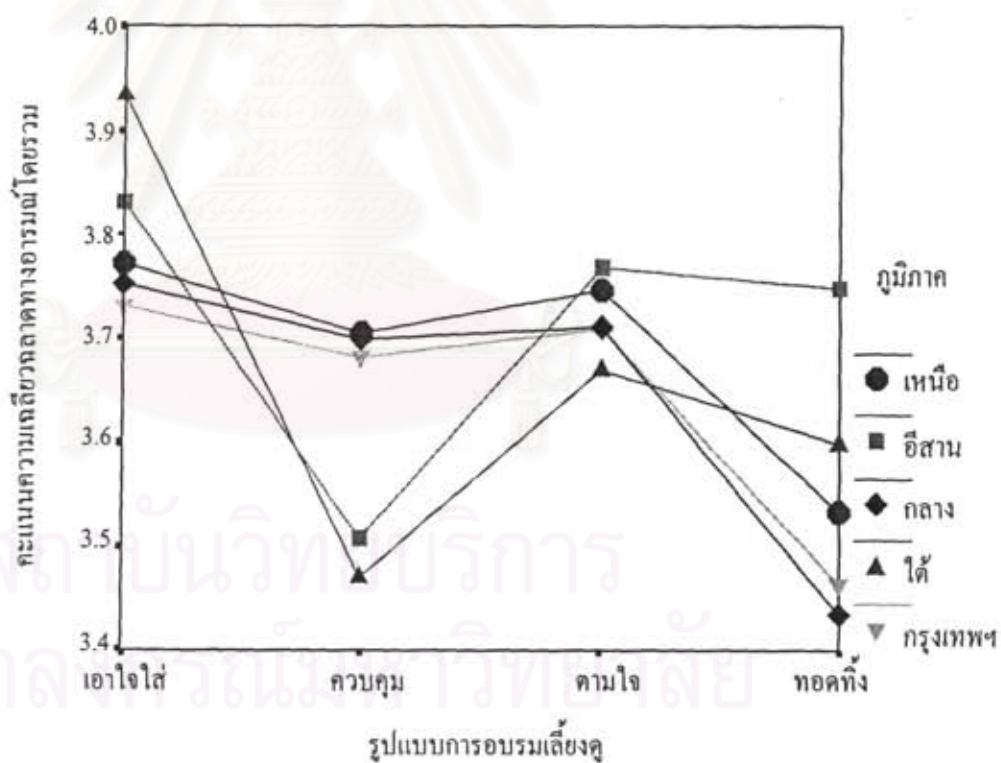
ตารางที่ 3.120 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	11.76	3	3.92	16.36	.000
REGION	0.64	4	0.16	0.67	.613
PARSTYLE * REGION	7.28	12	0.61	2.53	.003
Error	310.27	1,295	0.24		
Total	18,586.14	1,315			

ตารางที่ 3.121 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.56				
2. ควบคุม	211	3.62	~			
3. ตามใจ	261	3.71	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.39 คะแนนความเฉลี่ยผลลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.122 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.123 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 38.16, p < .001$) และภูมิภาค ($F = 3.61, p < .01$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.60, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.124 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.74$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนผลการเปรียบเทียบรายคู่ตัวแปรภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.125 ซึ่งพบว่านักเรียนจากภาคใต้ ($M = 3.93$) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 3.93$) มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ ($M = 3.76$) ขณะที่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากภาคกลาง ($M = 3.85$) และจากภาคเหนือ ($M = 3.82$) ส่วนนักเรียนจากภาคกลาง จากภาคเหนือและกรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.40

ตารางที่ 3.122 มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD
ภาคเหนือ	94	3.94	0.41	45	3.75	0.56	45	3.80	0.39	28	3.55	0.45	212	3.82	0.46
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	133	4.04	0.46	40	3.69	0.63	34	3.95	0.41	42	3.78	0.65	249	3.93	0.54
ภาคกลาง	122	3.94	0.42	29	3.84	0.51	53	3.78	0.34	28	3.56	0.40	232	3.85	0.43
ภาคใต้	167	4.11	0.35	39	3.70	0.50	60	3.77	0.43	46	3.72	0.45	312	3.93	0.44
กรุงเทพฯ	126	3.88	0.40	57	3.74	0.50	67	3.73	0.42	49	3.51	0.54	299	3.76	0.47
รวม	642	3.99	0.41	210	3.74	0.54	259	3.79	0.40	193	3.63	0.52	1,304	3.86	0.47

ตารางที่ 3.123 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	22.84	3	7.61	38.16	.000
REGION	2.88	4	0.72	3.61	.006
PARSTYLE * REGION	3.83	12	0.32	1.60	.085
Error	256.13	1,284	0.20		
Total	19,706.81	1,304			

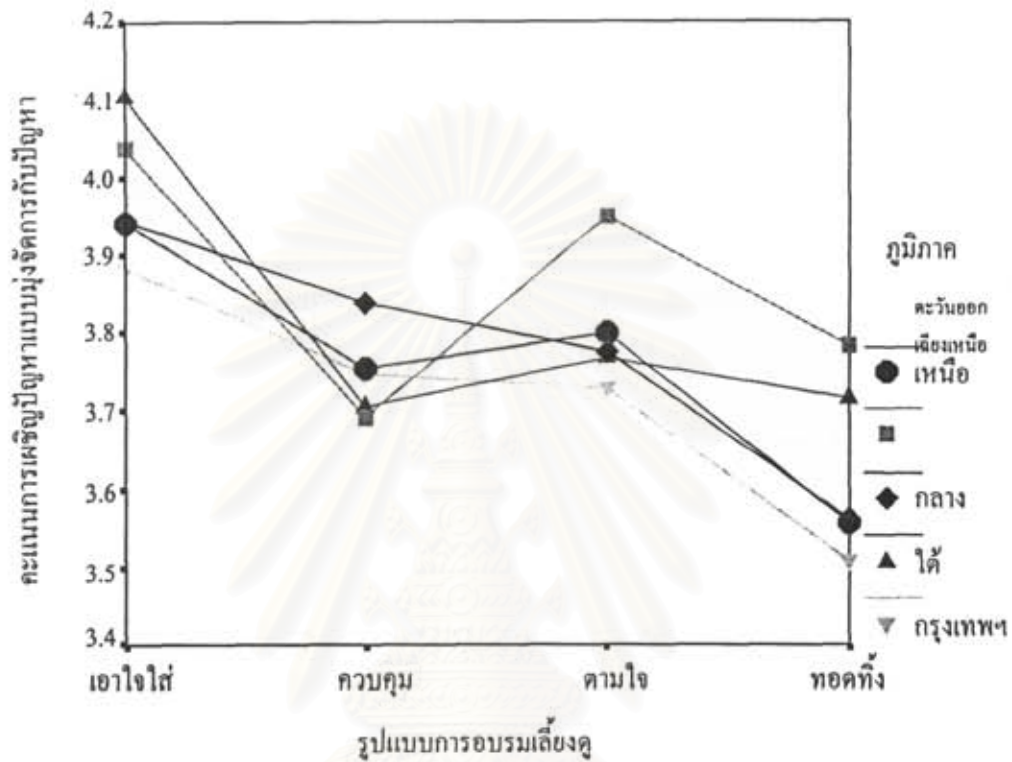
ตารางที่ 3.124 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	193	3.63				
2. ควบคุม	210	3.74	2 > 1			
3. ตามใจ	259	3.78	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.125 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	299	3.76					
2. ภาคเหนือ	212	3.82	~				
3. ภาคกลาง	232	3.85	~	~			
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	249	3.93	4 > 1	~	~		
5. ภาคใต้	312	3.93	5 > 1	~	~	~	

ภาพที่ 3.40 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.126 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.127 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 9.72, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรภูมิภาค ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.128 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.66$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.55$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่

แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.41

ตารางที่ 3.126 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

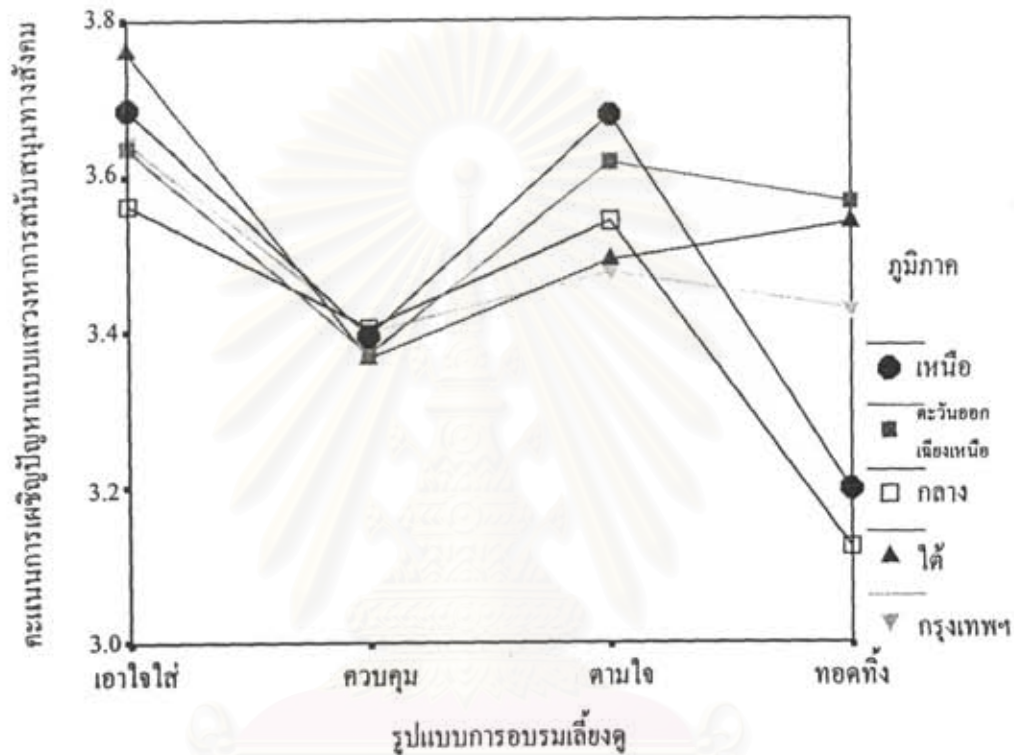
ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	3.69	0.62	45	3.39	0.89	45	3.68	0.68	28	3.20	0.83	212	3.56	0.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	3.64	0.79	40	3.37	0.96	34	3.62	0.76	42	3.57	0.91	250	3.58	0.84
ภาคกลาง	121	3.56	0.81	29	3.41	0.86	53	3.54	0.79	29	3.12	0.66	232	3.48	0.80
ภาคใต้	172	3.76	0.71	39	3.37	0.75	61	3.49	0.92	46	3.54	0.84	318	3.63	0.79
กรุงเทพฯ	126	3.64	0.82	57	3.40	0.93	68	3.47	0.82	49	3.43	0.82	300	3.52	0.84
รวม	647	3.66	0.76	210	3.39	0.88	261	3.55	0.81	194	3.40	0.83	1,312	3.56	0.81

ตารางที่ 3.127 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	18.61	3	6.20	9.72	.000
REGION	2.25	4	0.56	0.88	.475
PARSTYLE * REGION	7.02	12	0.59	0.92	.530
Error	825.04	1,292	0.64		
Total	17,463.44	1,312			

ตารางที่ 3.128 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	210	3.39	~			
2. ทอดทิ้ง	194	3.40	~			
3. ตามใจ	261	3.55	~	~		
4. เอาใจใส่	647	3.66	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.41 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.129 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.130 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 50.75, p < .001$) และภูมิภาคมีนัยสำคัญ ($F = 2.71, p < .05$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.131 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนผลการเปรียบเทียบรายคู่ตัวแปรภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.132 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ ($M = 2.77$) มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้มากกว่านักเรียนจากภาคใต้ ($M = 2.77$) นักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($M = 2.80$) และนักเรียนจากภาคกลาง ($M = 2.81$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจาก

ภาคเหนือ ($M = 2.86$) ขณะที่นักเรียนจากภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคกลางและภาคเหนือไม่แตกต่างกัน
เอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลคังภาพที่ 3.42

ตารางที่ 3.129 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงหนีจำแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	2.63	0.49	45	3.03	0.50	45	3.03	0.42	28	3.08	0.50	212	2.86	0.52
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	2.64	0.48	40	2.90	0.64	34	2.97	0.42	41	3.05	0.64	249	2.80	0.55
ภาคกลาง	122	2.69	0.47	29	3.04	0.54	52	2.89	0.40	29	2.99	0.48	232	2.81	0.48
ภาคใต้	166	2.60	0.44	39	2.90	0.41	58	2.98	0.43	45	3.00	0.45	308	2.77	0.47
กรุงเทพฯ	126	2.80	0.44	56	3.04	0.58	68	3.00	0.42	49	3.16	0.49	299	2.95	0.49
รวม	642	2.67	0.47	209	2.98	0.54	257	2.97	0.42	192	3.06	0.52	1,300	2.84	0.51

ตารางที่ 3.130 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อ
การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงหนี

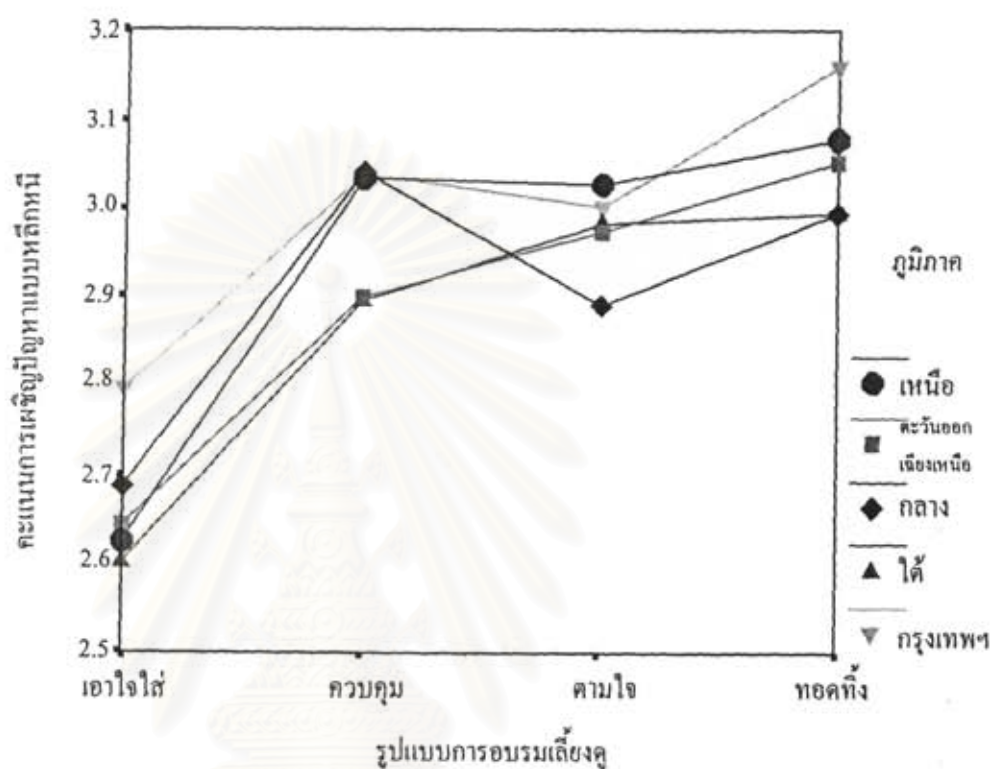
Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	34.63	3	11.54	50.75	.000
REGION	2.47	4	0.62	2.71	.029
PARSTYLE * REGION	1.98	12	0.17	0.73	.728
Error	291.14	1,280	0.23		
Total	10,801.46	1,300			

ตารางที่ 3.131 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	642	2.67				
2. ตามใจ	257	2.97	2 > 1			
3. ควบคุม	209	2.98	3 > 1	~		
4. ทอดทิ้ง	192	3.06	4 > 1	~	~	

ตารางที่ 3.132 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี
จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. ภาคใต้	308	2.77					
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	249	2.80	~				
3. ภาคกลาง	232	2.81	~	~			
4. ภาคเหนือ	212	2.86	~	~	~		
5. กรุงเทพฯ	299	2.95	5 > 1	5 > 2	5 > 3	~	

ภาพที่ 3.42 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลักหนีจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม การวิจัยนี้เน้นศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.133 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.134 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 116.08, p < .001$) และภูมิภาคมีนัยสำคัญ ($F = 5.62, p < .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.37, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.135 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.136 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

($M = 3.46$) น้อยกว่านักเรียนจากอีก 4 ภูมิภาค ขณะที่นักเรียนจากอีก 4 ภูมิภาคไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.43

ตารางที่ 3.133 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	3.93	0.48	45	3.56	0.41	45	3.32	0.41	28	3.25	0.48	212	3.63	0.53
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	3.83	0.42	40	3.60	0.46	34	3.39	0.50	42	3.43	0.37	250	3.67	0.47
ภาคกลาง	122	3.73	0.43	29	3.72	0.40	53	3.31	0.39	29	3.25	0.35	233	3.58	0.46
ภาคใต้	171	3.88	0.41	40	3.54	0.43	61	3.38	0.41	47	3.34	0.45	319	3.66	0.48
กรุงเทพฯ	126	3.68	0.43	57	3.45	0.51	68	3.21	0.42	49	3.22	0.43	300	3.46	0.49
รวม	647	3.81	0.44	211	3.55	0.45	261	3.31	0.42	195	3.30	0.42	1,314	3.60	0.49

ตารางที่ 3.134 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	64.24	3	21.41	116.08	.000
REGION	4.15	4	1.04	5.62	.000
PARSTYLE * REGION	3.03	12	0.25	1.37	.174
Error	238.71	1,294	0.18		
Total	17,297.83	1,314			

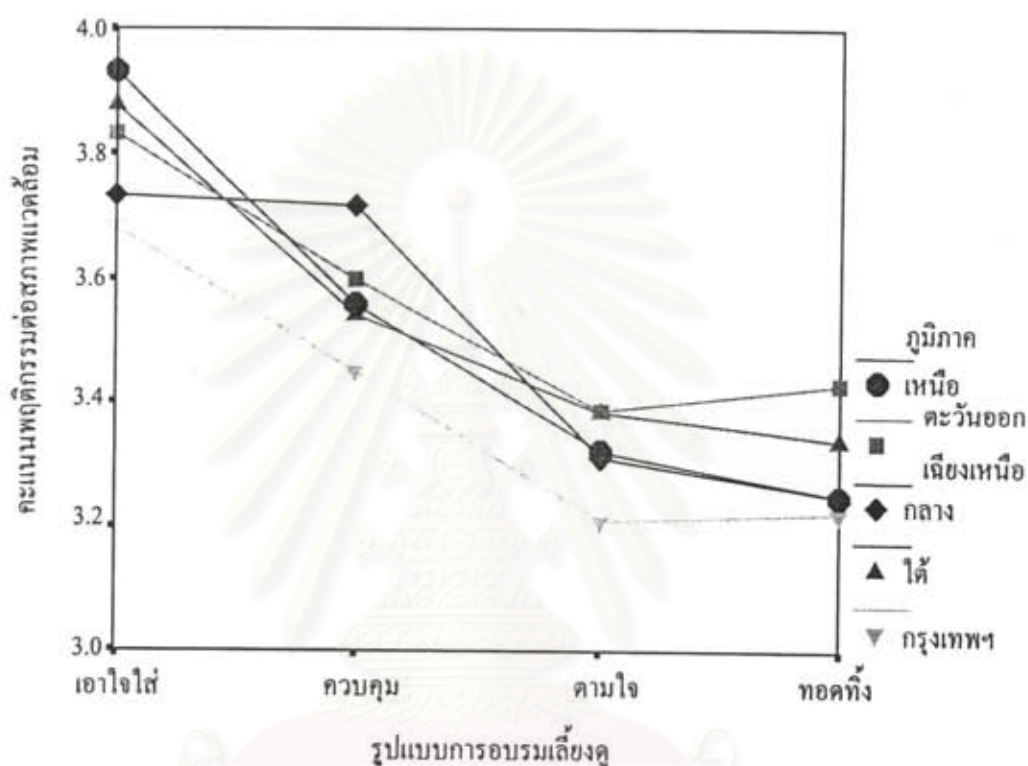
ตารางที่ 3.135 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	195	3.06				
2. ตามใจ	261	3.31	~			
3. ควบคุม	211	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	647	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.136 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	300	3.46					
2. ภาคกลาง	233	3.58	2 > 1				
3. ภาคเหนือ	212	3.63	3 > 1	~			
4. ภาคใต้	319	3.66	4 > 1	~	~		
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	3.67	5 > 1	~	~	~	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.43 คะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.137 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.138 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลทั้ง 3 อย่างมีนัยสำคัญ คือผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 59.59, p < .001$) ภูมิภาค ($F = 6.61, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ($F = 2.17, p < .05$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.139 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.42$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.21$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ภูมิภาคปรากฏในตารางที่ 3.140 ซึ่งพบว่านักเรียนจากกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.31$) น้อยกว่านักเรียนจากอีก 4 ภูมิภาค

ขณะที่นักเรียนจากอีก 4 ภูมิภาคไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.44

ตารางที่ 3.137 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

ภูมิภาค	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
ภาคเหนือ	94	3.69	0.52	45	3.42	0.52	45	3.08	0.47	28	3.41	0.50	212	3.47	0.55
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	134	3.67	0.41	40	3.54	0.39	34	3.19	0.51	42	3.46	0.47	250	3.55	0.46
ภาคกลาง	122	3.62	0.44	29	3.51	0.50	53	3.33	0.47	29	3.40	0.42	233	3.51	0.47
ภาคใต้	172	3.75	0.40	40	3.35	0.47	61	3.27	0.51	47	3.28	0.44	320	3.54	0.49
กรุงเทพฯ ฯ	126	3.44	0.41	57	3.35	0.54	68	3.14	0.48	49	3.17	0.46	300	3.31	0.48
รวม	648	3.64	0.44	211	3.42	0.49	261	3.21	0.49	195	3.33	0.46	1,315	3.47	0.50

ตารางที่ 3.138 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	37.11	3	12.37	59.59	.000
REGION	5.48	4	1.37	6.61	.000
PARSTYLE * REGION	5.40	12	0.45	2.17	.011
Error	268.83	1,295	0.21		
Total	16,174.62	1,315			

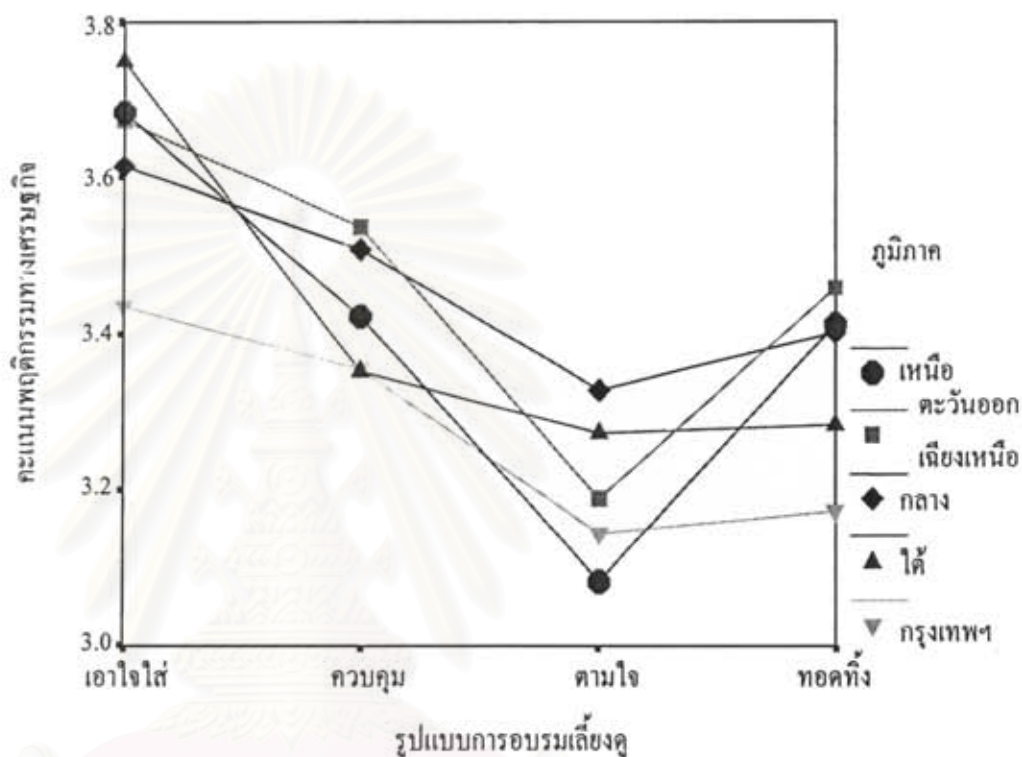
ตารางที่ 3.139 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนก
ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	261	3.21				
2. ทอดทิ้ง	195	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.42	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	648	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.140 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนก
ตามภูมิภาค

ภูมิภาค	n	M	ภูมิภาค				
			1	2	3	4	5
1. กรุงเทพฯ	300	3.31					
2. ภาคเหนือ	212	3.47	2 > 1				
3. ภาคกลาง	233	3.51	3 > 1	~			
4. ภาคใต้	320	3.54	4 > 1	~	~		
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	3.55	5 > 1	~	~	~	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.44 คะแนนพฤติกรรมทางเสริมชุกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาค

3.2.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรผลการเรียนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.141 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.142 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 45.75, p < .001$) และผลการเรียน ($F = 8.01, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.08, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.143 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$)

และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายกลุ่มผลการเรียนผลปรากฏในตารางที่ 3.144 ซึ่งพบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่มผลการเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อยดังนี้ นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01 ถึง 4.00 ($M = 3.67$) มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01 ถึง 3.00 ($M = 3.57$) และนักเรียนที่มีผลการเรียน 1.01 ถึง 2.00 ($M = 3.42$) เมื่อนำ ข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.45

ตารางที่ 3.141 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	3.67	0.45	34	3.50	0.59	53	3.29	0.40	45	3.22	0.50	185	3.42	0.51
2.01 - 3.00	220	3.75	0.39	75	3.48	0.38	105	3.40	0.41	94	3.43	0.54	494	3.57	0.46
3.01 - 4.00	370	3.80	0.42	101	3.57	0.40	99	3.39	0.36	53	3.52	0.44	623	3.67	0.44
รวม	643	3.77	0.41	210	3.53	0.43	257	3.38	0.39	192	3.40	0.51	1,302	3.60	0.46

ตารางที่ 3.142 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	24.99	3	8.33	45.76	.000
GPAGROUP	2.92	2	1.46	8.01	.000
PARSTYLE * GPAGROUP	1.18	6	0.20	1.08	.371
Error	234.82	1,290	0.18		
Total	17,145.01	1,302			

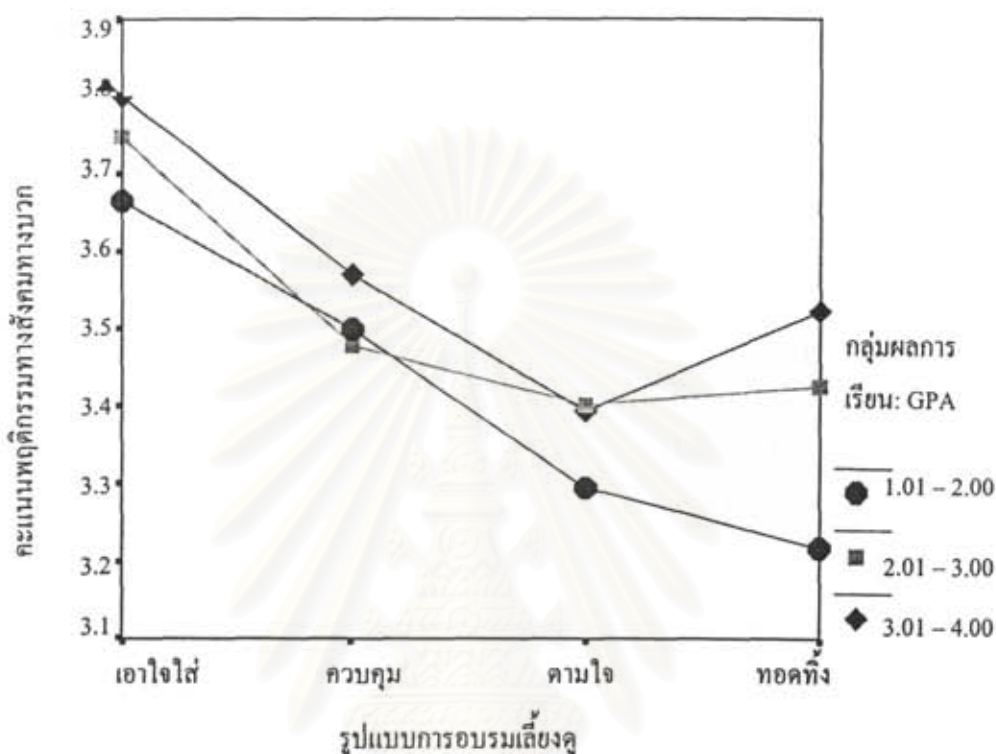
ตารางที่ 3.143 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	257	3.38				
2. ทอดทิ้ง	192	3.40	~			
3. ควบคุม	210	3.53	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	643	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.144 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามกลุ่มการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 1.01 – 2.00	185	3.42			
2. 2.01 – 3.00	494	3.57	2 > 1		
3. 3.01 – 4.00	623	3.67	3 > 1	3 > 2	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.45 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.145 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.146 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลทั้ง 3 ด้าน มีนัยสำคัญคือ ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 52.77, p < .001$) ผลการเรียน ($F = 22.22, p = .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ($F = 4.17, p < .001$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.147 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ผลการเรียนผลปรากฏในตารางที่ 3.148 ซึ่งพบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่มผลการเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมทางลบแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มจากน้อยไปหามากดังนี้ นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01 ถึง 4.00 ($M = 1.97$) น้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01 ถึง 3.00 ($M = 2.08$) และน้อยกว่า

น้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 1.01 ถึง 2.00 ($M = 1.97$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.46

ตารางที่ 3.145 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน:	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
GPA	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	1.99	0.41	35	2.63	0.57	53	2.32	0.47	45	2.44	0.52	186	2.31	0.54
2.01 - 3.00	220	1.92	0.38	75	2.13	0.50	105	2.26	0.45	94	2.23	0.43	494	2.08	0.45
3.01 - 4.00	370	1.84	0.39	101	2.08	0.43	99	2.27	0.42	53	2.19	0.56	623	1.97	0.45
รวม	643	1.88	0.39	211	2.19	0.52	257	2.28	0.44	192	2.27	0.50	1,303	2.06	0.48

ตารางที่ 3.146 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

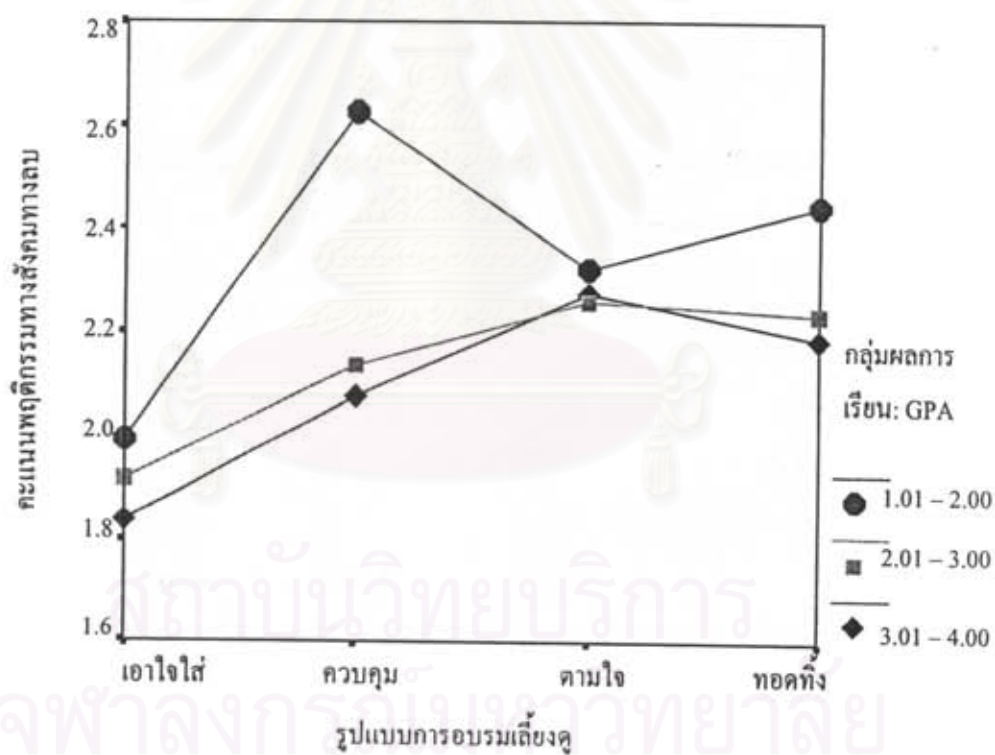
Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	29.25	3	9.75	52.77	.000
GPAGROUP	8.21	2	4.11	22.22	.000
PARSTYLE * GPAGROUP	4.62	6	0.77	4.17	.000
Error	238.57	1,291	0.19		
Total	5,848.60	1,303			

ตารางที่ 3.147 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	643	1.88				
2. ควบคุม	211	2.19	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	192	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	257	2.28	1 < 4	~	~	

ตารางที่ 3.148 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 3.01 – 4.00	623	1.97			
2. 2.01 – 3.00	494	2.08	2 > 1		
3. 1.01 – 2.00	186	2.31	3 > 1	3 > 2	

ภาพที่ 3.46 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มีขมิ้มเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.149 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.150 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 68.62, p < .001$) และผลการเรียน ($F = 6.93, p = .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.92, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.151 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.25$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.90$) และแบบตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.75$) ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ผลการเรียนผลปรากฏในตารางที่ 3.152 ซึ่งพบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่มผลการเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มจากน้อยไปหามากดังนี้ นักเรียนที่มีนักเรียนที่มีผลการเรียน 1.01 ถึง 2.00 ($M = 3.86$) น้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01 ถึง 3.00 ($M = 4.01$) และน้อยกว่าน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01 ถึง 4.00 ($M = 4.12$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.47

ตารางที่ 3.149 มีขมิ้มเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน:	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
GPA	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD
1.01 - 2.00	53	4.12	0.37	35	3.80	0.51	53	3.78	0.41	45	3.69	0.47	186	3.86	0.46
2.01 - 3.00	220	4.24	0.39	75	3.79	0.47	105	3.90	0.38	94	3.76	0.48	494	4.01	0.47
3.01 - 4.00	370	4.27	0.37	101	4.01	0.41	99	3.86	0.35	53	3.78	0.50	623	4.12	0.43
รวม	643	4.25	0.38	211	3.90	0.46	257	3.86	0.37	192	3.75	0.48	1,303	4.04	0.46

ตารางที่ 3.150 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผล
การเรียนรู้ต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

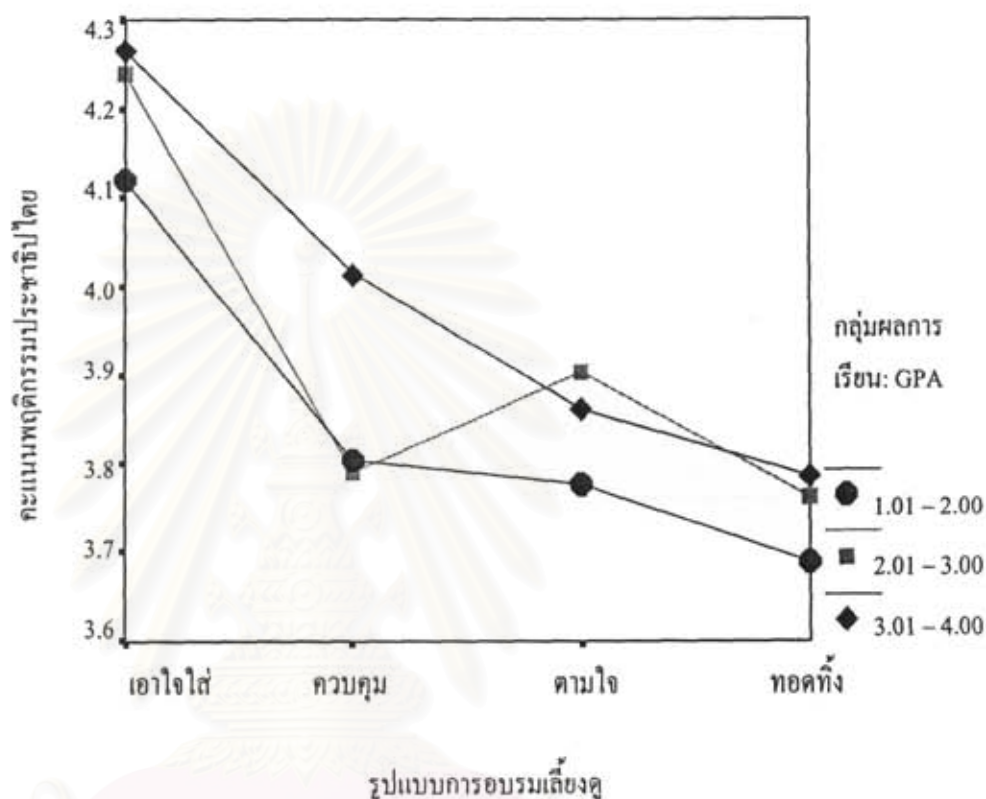
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	33.88	3	11.29	68.62	.000
GPAGROUP	2.28	2	1.14	6.93	.001
PARSTYLE * GPAGROUP	1.90	6	0.32	1.92	.074
Error	212.45	1,291	0.17		
Total	21,546.04	1,303			

ตารางที่ 3.151 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.75				
2. ตามใจ	257	3.86	2 > 1~			
3. ควบคุม	211	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	643	4.25	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.152 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 1.01 – 2.00	186	3.86			
2. 2.01 – 3.00	494	4.01	2 > 1		
3. 3.01 – 4.00	623	4.12	3 > 1	3 > 2	

ภาพที่ 3.47 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.153 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.154 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 41.12, p < .001$) ส่วนผลหลักของกลุ่มผลการเรียน ($F = 1.13, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.18, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.155 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับ

การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลคังภาพที่ 3.48

ตารางที่ 3.153 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	4.00	0.36	35	3.72	0.56	53	3.64	0.43	45	3.66	0.49	186	3.76	0.47
2.01 - 3.00	220	3.96	0.41	75	3.66	0.52	105	3.69	0.40	94	3.61	0.46	494	3.79	0.46
3.01 - 4.00	370	4.02	0.41	101	3.82	0.49	99	3.63	0.40	53	3.64	0.44	623	3.89	0.46
รวม	643	4.00	0.41	211	3.75	0.51	257	3.66	0.41	192	3.63	0.46	1,303	3.83	0.46

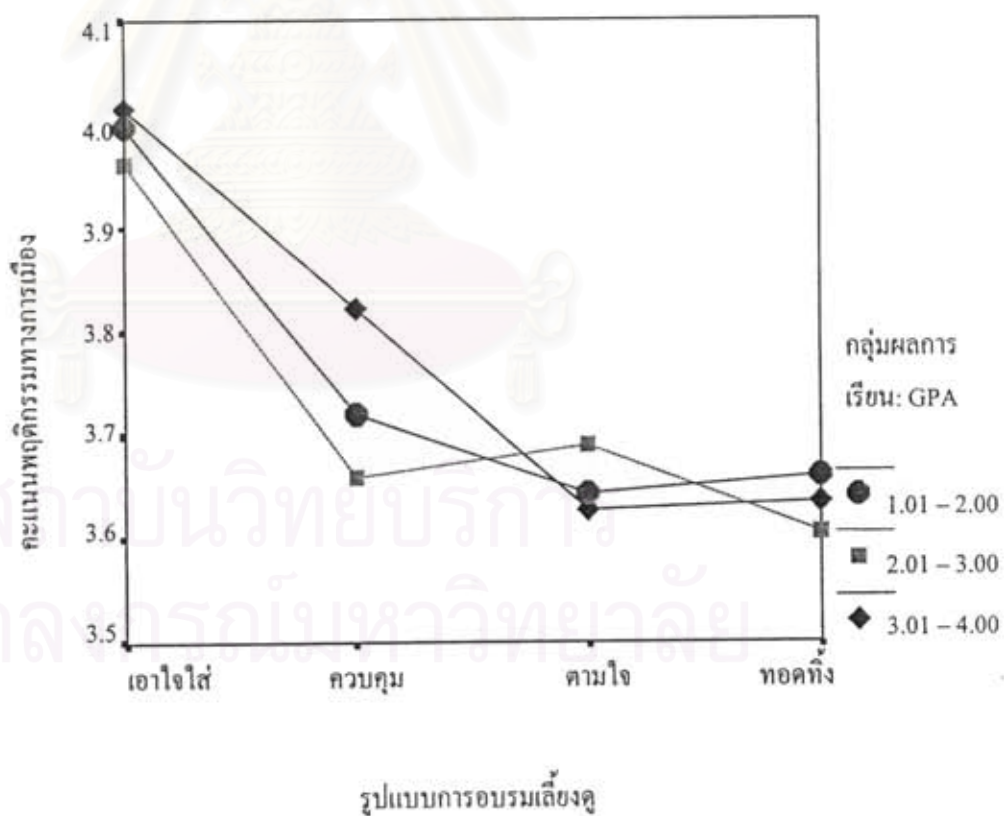
ตารางที่ 3.154 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียนต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	23.21	3	7.74	41.12	.000
GPAGROUP	0.43	2	0.21	1.13	.323
PARSTYLE * GPAGROUP	1.33	6	0.22	1.18	.314
Error	242.92	1,291	0.19		
Total	19,431.80	1,303			

ตารางที่ 3.155 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.62				
2. ตามใจ	257	3.66	~			
3. ควบคุม	211	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	643	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.48 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.156 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.157 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 145.87, p < .001$) และผลการเรียนมีนัยสำคัญ ($F = 6.02, p < .01$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.158 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบมีคะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวแตกต่างกันทั้ง 4 รูปแบบ จากมากไปหาน้อยดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M = 4.55$) แบบตามใจ ($M = 4.12$) แบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.55$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.49 ตารางที่ 3.156 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	52	4.51	0.43	35	3.59	0.73	53	4.06	0.60	45	3.46	0.76	185	3.95	0.75
2.01 - 3.00	219	4.50	0.55	75	3.85	0.75	104	4.07	0.51	94	3.53	0.71	492	4.12	0.72
3.01 - 4.00	369	4.59	0.43	101	3.84	0.56	99	4.20	0.49	52	3.66	0.73	621	4.33	0.60
รวม	640	4.55	0.47	211	3.80	0.67	256	4.12	0.53	191	3.55	0.73	1,298	4.20	0.68

ตารางที่ 3.157 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	137.21	3	45.74	145.87	.000
GPAGROUP	3.78	2	1.88	6.02	.002
PARSTYLE * GPAGROUP	1.51	6	0.25	0.80	.567
Error	403.22	1,286	0.31		
Total	23,474.18	1,297			

ตารางที่ 3.158 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัว
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

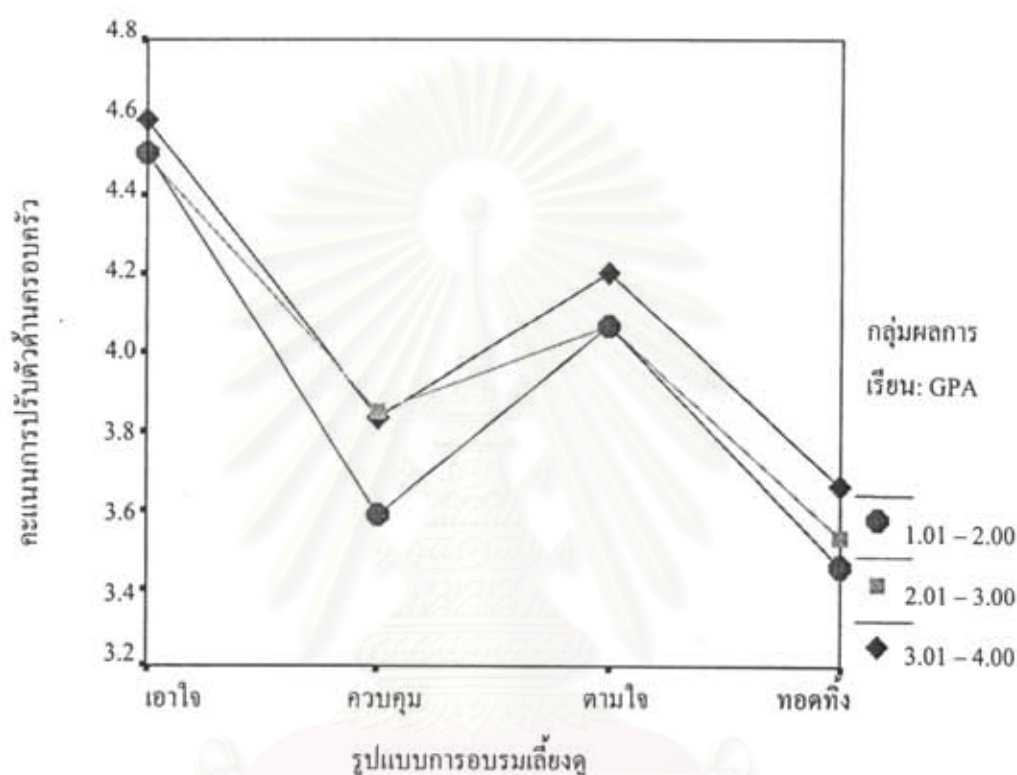
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอคทั้ง	191	3.55				
2. ควบคุม	211	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	256	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	640	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.159 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนก
ตามผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 1.01 – 2.00	185	3.95			
2. 2.01 – 3.00	492	4.120	2 > 1		
3. 3.01 – 4.00	621	4.33	3 > 1	3 > 2	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.49 คะแนนการปรับตัวด้านกรอบครวัจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.160 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.161 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 12.88, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ($F = 2.24, p < .05$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรผลการเรียนไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.38, ns$) ผลการเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูปรากฏในตารางที่ 3.162 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.62$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.72$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วน

นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.50

ตารางที่ 3.160 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

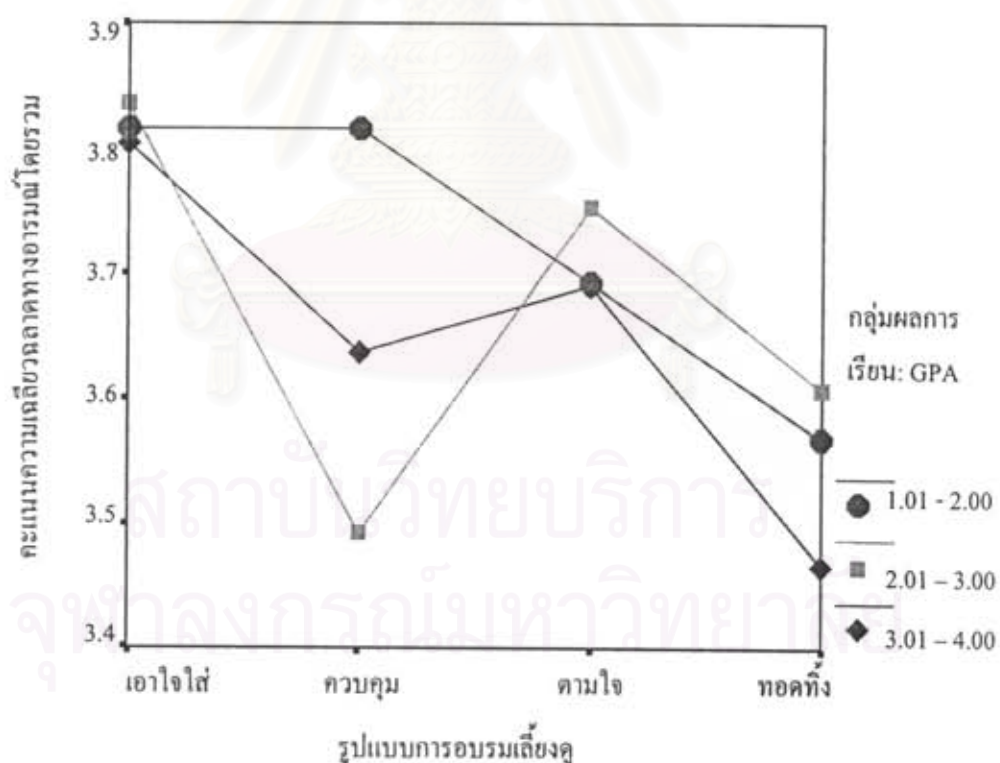
กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	3.82	0.43	35	3.82	0.64	53	3.69	0.47	45	3.57	0.58	186	3.72	0.53
2.01 - 3.00	219	3.84	0.45	75	3.49	0.60	105	3.75	0.43	94	3.61	0.49	493	3.72	0.50
3.01 - 4.00	370	3.80	0.49	101	3.64	0.54	99	3.69	0.43	53	3.47	0.47	623	3.73	0.50
รวม	642	3.82	0.47	211	3.62	0.59	257	3.72	0.44	192	3.56	0.51	1,302	3.73	0.50

ตารางที่ 3.161 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียนต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	9.33	3	3.11	12.88	.000
GPAGROUP	0.67	2	0.33	1.38	.252
PARSTYLE * GPAGROUP	3.24	6	0.54	2.24	.037
Error	311.57	1,290	0.24		
Total	18,405.09	1,302			

ตารางที่ 3.162 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความถี่ขบวนการทางอารมณ์ โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.56				
2. ควบคุม	211	3.62	~			
3. ตามใจ	257	3.72	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.50 คะแนนความถี่ขบวนการทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.163 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.164 ซึ่งจะเห็นได้

ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 31.89, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนผลการเรียน ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.20, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.165 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.74$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.51

ตารางที่ 3.163 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

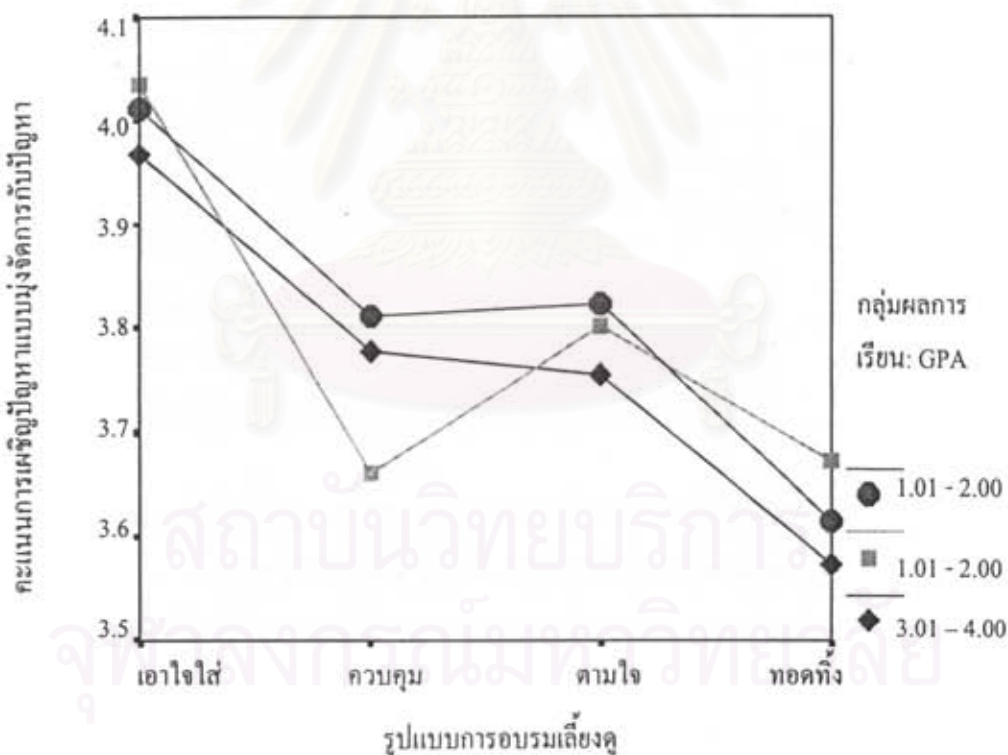
กลุ่มผลการเรียน:	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
GPA	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	52	4.01	0.34	35	3.81	0.54	52	3.82	0.45	45	3.62	0.53	184	3.82	0.48
2.01 - 3.00	219	4.04	0.41	74	3.66	0.53	104	3.80	0.41	94	3.67	0.54	491	3.86	0.48
3.01 - 4.00	365	3.97	0.43	101	3.78	0.55	99	3.76	0.37	52	3.57	0.49	617	3.87	0.46
รวม	636	4.00	0.41	210	3.74	0.54	255	3.79	0.40	191	3.63	0.52	1,292	3.86	0.47

ตารางที่ 3.164 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	19.44	3	6.48	31.89	.000
GPAGROUP	0.29	2	0.14	0.70	.496
PARSTYLE * GPAGROUP	1.46	6	0.24	1.20	.303
Error	260.09	1,280	0.20		
Total	19,531.35	1,292			

ตารางที่ 3.165 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับ
ปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	191	3.63				
2. ควบคุม	210	3.74	~			
3. ตามใจ	255	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.51 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และผลการเรียน

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีชนิดพิเศษของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.166 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏใน

ตารางที่ 3.167 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 7.95, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรผลการเรียน ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.74, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.168 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.67$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.54$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.52

ตารางที่ 3.166 มีขณิกเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน:	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
GPA	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 – 2.00	53	3.72	0.60	35	3.58	0.93	53	3.50	0.93	45	3.41	0.95	186	3.56	0.86
2.01 – 3.00	220	3.78	0.79	74	3.23	0.82	105	3.57	0.78	94	3.39	0.87	493	3.58	0.83
3.01 – 4.00	368	3.60	0.75	101	3.44	0.89	99	3.54	0.77	53	3.39	0.64	621	3.54	0.77
รวม	641	3.67	0.76	210	3.39	0.88	257	3.54	0.81	192	3.40	0.83	1,300	3.56	0.81

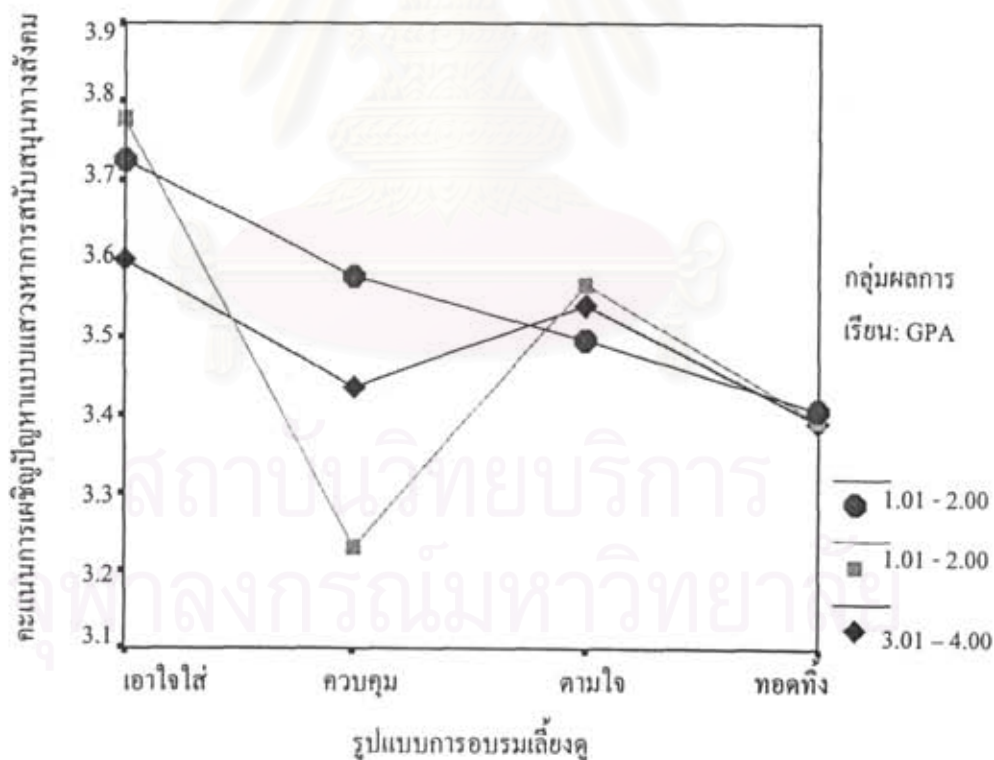
ตารางที่ 3.167 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	15.19	3	5.06	7.95	.000
GPAGROUP	0.52	2	0.26	0.41	.663
PARSTYLE * GPAGROUP	6.63	6	1.10	1.74	.109
Error	819.81	1,288	0.63		
Total	17,312.50	1,300			

ตารางที่ 3.168 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	210	3.39				
2. ทอคทั้ง	192	3.40	~			
3. ตามใจ	257	3.54	~	~		
4. เอาใจใส่	641	3.67	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.52 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.169 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.170 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบ

การอบรมเลี้ยงดู ($F = 39.00, p < .001$) และผลการเรียนมีนัยสำคัญ ($F = 5.54, p < .01$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.53, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.171 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนผลการเปรียบเทียบรายคู่ตัวแปรกลุ่มผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.172 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01 – 4.00 มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ($M = 2.76$) น้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01 – 3.00 ($M = 2.88$) และที่มีผลการเรียน 1.01 – 2.00 ($M = 2.96$) ทั้งนี้ นักเรียน 2 กลุ่มหลังไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำ ข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.53

ตารางที่ 3.169 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	51	2.62	0.45	35	3.15	0.54	50	3.02	0.45	45	3.13	0.41	181	2.96	0.51
2.01 - 3.00	218	2.71	0.46	73	3.00	0.56	105	2.97	0.41	94	3.09	0.51	490	2.88	0.50
3.01 - 4.00	367	2.65	0.47	101	2.92	0.52	98	2.95	0.40	51	2.90	0.53	617	2.76	0.49
รวม	636	2.67	0.47	209	2.98	0.54	253	2.97	0.42	190	3.05	0.50	1,288	2.83	0.50

ตารางที่ 3.170 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	26.19	3	8.73	39.00	.000
GPAGROUP	2.48	2	1.24	5.54	.004
PARSTYLE * GPAGROUP	2.05	6	0.34	1.53	.165
Error	285.62	1,276	0.22		
Total	10,676.46	1,287			

ตารางที่ 3.171 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้
 จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

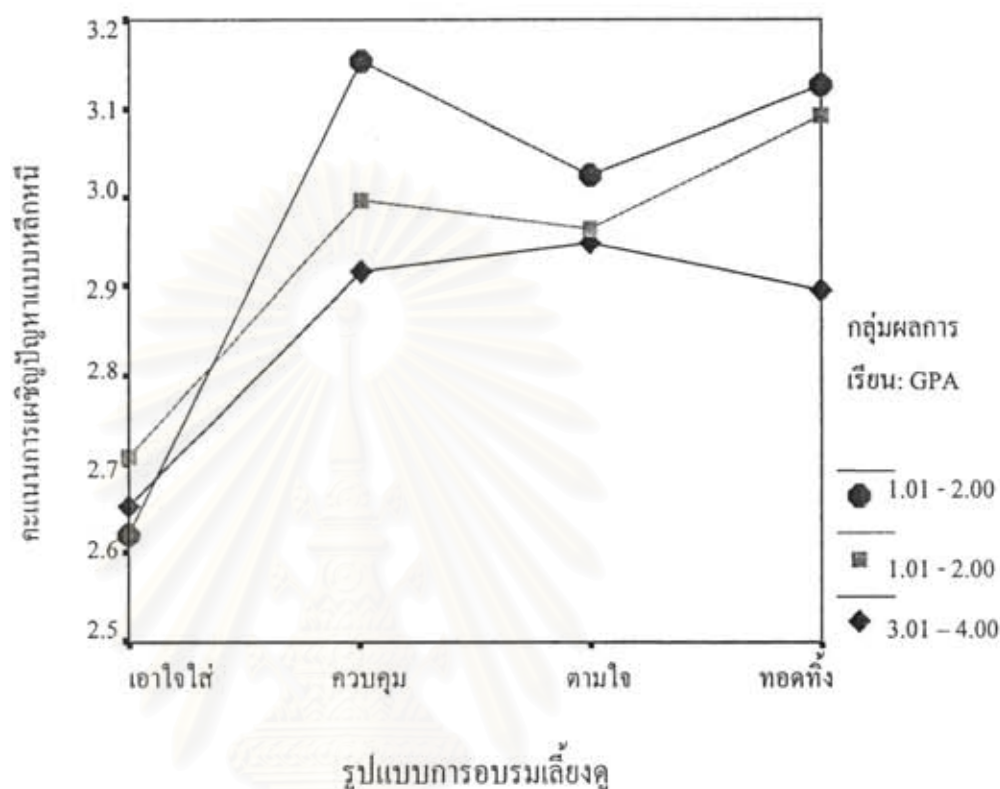
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	N	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	636	2.67				
2. ตามใจ	233	2.97	2 > 1			
3. ควบคุม	209	2.98	3 > 1	~		
4. ทอดทิ้ง	190	3.05	4 > 1	~	~	

ตารางที่ 3.172 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้
 จำแนกตามผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 3.01 – 4.00	617	2.76			
2. 2.01 – 3.00	490	2.88	2 > 1		
3. 1.01 – 2.00	181	2.96	3 > 1	~	

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.53 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในการวิจัยนี้เน้นศึกษาพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.173 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.174 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 72.22, p < .001$) และผลการเรียนมีนัยสำคัญ ($F = 6.76, p = .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.71, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.175 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.31$) ทั้งนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.176 ซึ่งพบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่มผลการเรียนมีพฤติกรรม

ต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกันตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ กลุ่มผลการเรียน 3.01 – 4.00 ($M = 3.69$) กลุ่มผลการเรียน 2.01 – 3.00 ($M = 3.55$) กลุ่มผลการเรียน 1.01 – 2.00 ($M = 3.40$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.54

ตารางที่ 3.173 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและกลุ่มผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	3.69	0.42	35	3.38	0.50	53	3.31	0.46	45	3.19	0.49	186	3.40	0.50
2.01 - 3.00	220	3.75	0.44	75	3.55	0.48	105	3.34	0.41	94	3.33	0.41	494	3.55	0.47
3.01 – 4.00	368	3.87	0.43	101	3.62	0.41	99	3.29	0.42	53	3.36	0.36	621	3.69	0.48
รวม	641	3.81	0.43	211	3.55	0.45	257	3.31	0.43	192	3.31	0.42	1,301	3.60	0.49

ตารางที่ 3.174 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	40.13	3	13.38	72.22	.000
GPAGROUP	2.50	2	1.25	6.76	.001
PARSTYLE * GPAGROUP	1.90	6	0.32	1.71	.116
Error	238.75	1,289	0.19		
Total	17,140.22	1,301			

ตารางที่ 3.175 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

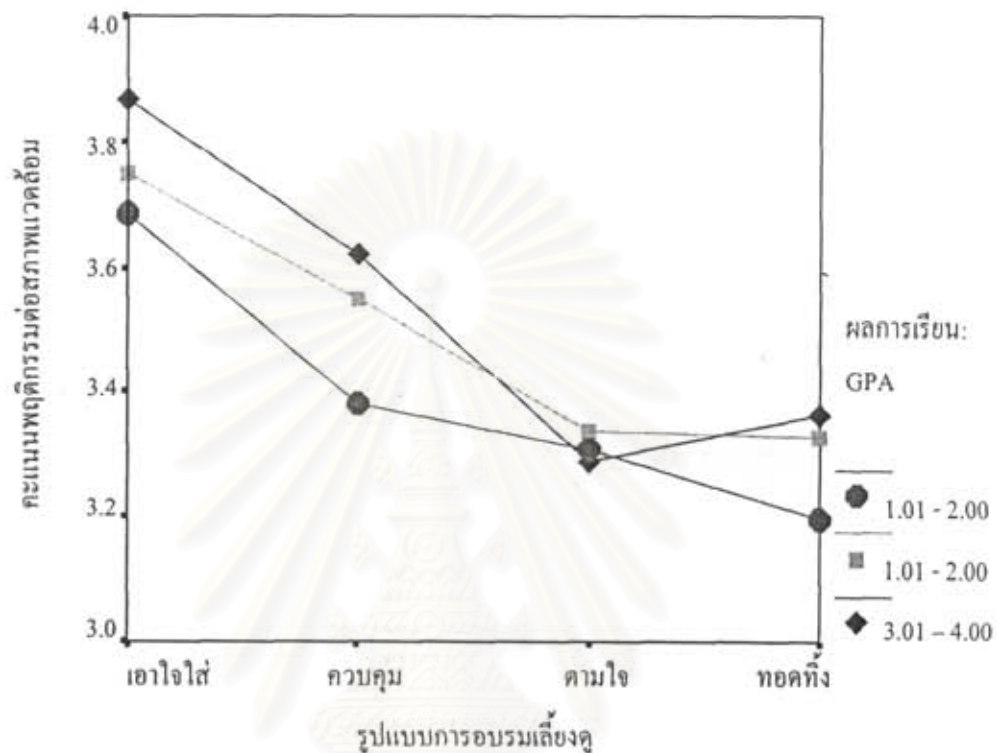
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	N	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	192	3.31				
2. ตามใจ	257	3.31	~			
3. ควบคุม	211	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	641	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.176 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามผลการเรียน

กลุ่มผลการเรียน: GPA	n	M	กลุ่มผลการเรียน		
			1	2	3
1. 1.01 – 2.00	186	3.40			
2. 2.01 – 3.00	494	3.55	2 > 1		
3. 3.01 – 4.00	621	3.69	3 > 1	3 > 2	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.54 คะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูและผลการเรียน

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนปรากฏในตารางที่ 3.177 ส่วนผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.178 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 49.01, p < .001$) ส่วนผลหลักของผลการเรียน ($F = 1.53, ns$) และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ($F < 1, ns$) ไม่มีนัยสำคัญ จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบ การอบรมเลี้ยงดูปรากฏในตารางที่ 3.179 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจ ใส่มิ่พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.42$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.21$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ ทอดทิ้ง ($M = 3.34$) นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีคะแนนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.44

ตารางที่ 3.177 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรม
เลี้ยงดูและผลการเรียน

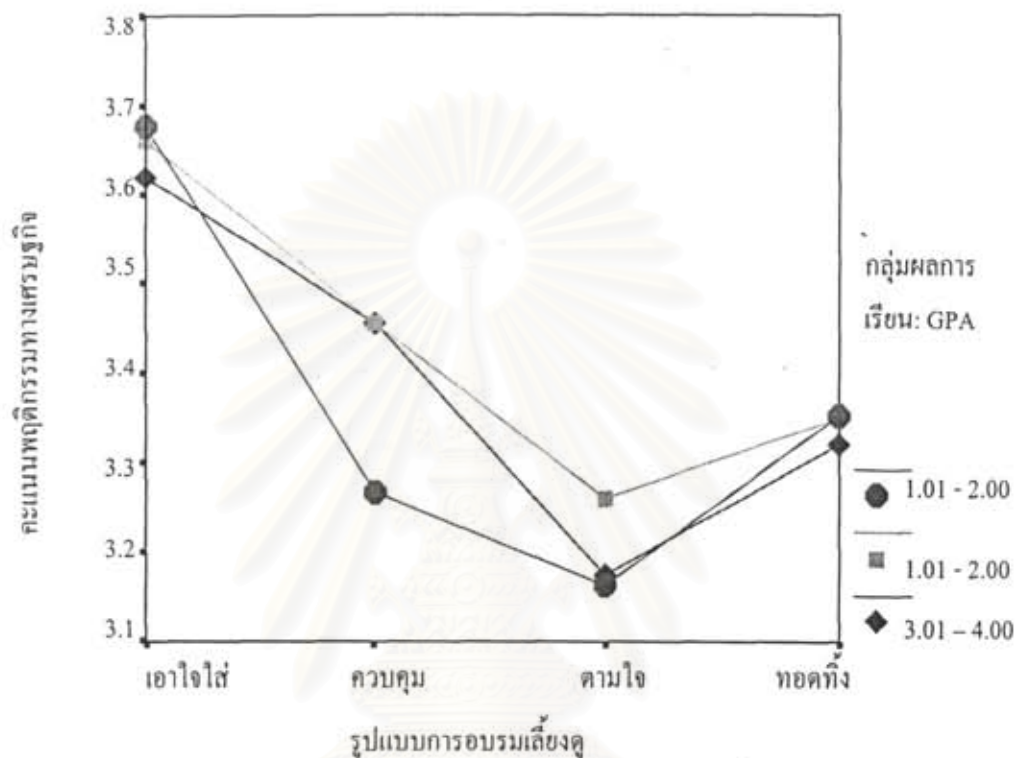
กลุ่มผลการเรียน: GPA	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.01 - 2.00	53	3.68	0.48	35	3.27	0.59	53	3.16	0.55	45	3.35	0.54	186	3.37	0.57
.01 - 3.00	2219	3.66	0.45	75	3.46	0.50	105	3.26	0.46	94	3.35	0.43	493	3.49	0.49
3.01 - 4.00	370	3.62	0.43	101	3.46	0.44	99	3.17	0.49	53	3.32	0.41	623	3.50	0.47
รวม	642	3.64	0.44	211	3.42	0.49	257	3.21	0.49	192	3.34	0.45	1,302	3.48	0.49

ตารางที่ 3.178 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผล
การเรียนต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	31.39	3	10.46	49.01	.000
GPAGROUP	0.65	2	0.33	1.53	.217
PARSTYLE * GPAGROUP	1.27	6	0.21	0.99	.429
Error	275.42	1,290	0.21		
Total	16,039.74	1,302			

ตารางที่ 3.179 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนก
ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	257	3.21				
2. ทอดทิ้ง	192	3.34	2 > 1			
3. ควบคุม	211	3.42	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	642	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.55 คะแนนพฤติกรรมทางเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูและ ผลการเรียน

3.2.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปร อาชีพหลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มีชัณฉิมเลขคณิศของตัวแปร พฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว ปรากฏใน ตารางที่ 3.180 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.181 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 46.67, p < .001$) และอาชีพหลักของ ครอบครัว ($F = 6.12, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.182 ซึ่ง พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.78$) มากกว่านักเรียน ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ ควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.53$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

ทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่อาชีพหลักของครอบครัวผลปรากฏในตารางที่ 3.183 ซึ่งพบว่านักเรียนจากครอบครัวเกษตรกรรมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.73$) มากกว่านักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ($M = 3.55$) นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย ($M = 3.50$) และนักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง ($M = 3.50$) แต่ไม่แตกต่างจาก นักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($M = 3.62$) ขณะที่นักเรียนจากครอบครัว 4 ประเภทไม่แตกต่างกันเองคือ นักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย นักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป และนักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.56

ตารางที่ 3.180 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	3.80	0.42	72	3.54	0.39	88	3.37	0.37	39	3.32	0.44	417	3.62	0.45
2. ค้าขาย	111	3.67	0.41	37	3.43	0.32	57	3.35	0.45	45	3.34	0.54	250	3.50	0.46
3. เกษตรกร	178	3.87	0.37	36	3.68	0.41	49	3.51	0.36	54	3.48	0.47	317	3.73	0.42
4. ลูกจ้าง	32	3.65	0.41	14	3.55	0.63	21	3.30	0.42	13	3.39	0.72	80	3.50	0.53
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.74	0.48	39	3.45	0.47	32	3.28	0.40	35	3.45	0.52	188	3.55	0.50
รวม	621	3.78	0.42	198	3.53	0.42	247	3.38	0.40	186	3.40	0.51	1,252	3.60	0.47

ตารางที่ 3.181 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพ
หลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

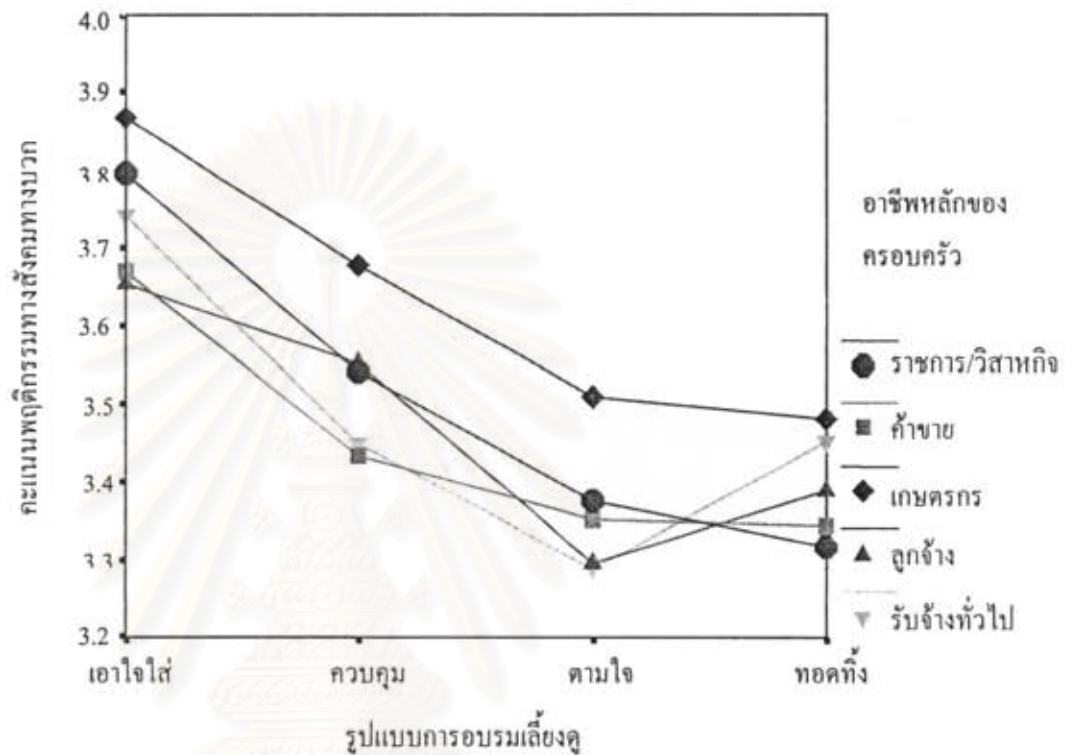
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	25.35	3	8.45	46.67	.000
OCCFAM	4.43	4	1.11	6.12	.000
PARSTYLE * OCCFAM	1.46	12	0.12	0.67	.778
Error	223.07	1,232	0.18		
Total	16,531.51	1,252			

ตารางที่ 3.182 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	247	3.38				
2. ทอดทิ้ง	186	3.40	~			
3. กวบกุม	198	3.53	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	621	3.78	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.183 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ลูกจ้าง	80	3.50				
2. ค้าขาย	250	3.50	~			
3. รับจ้างทั่วไป	188	3.55	~	~		
4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	3.62	~	~	~	
5. เกษตรกร	317	3.73	5 > 1	5 > 2	5 > 3	~

ภาพที่ 3.56 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีชดิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.184 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.185 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 57.24, p < .001$) และอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 2.92, p < .05$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.08, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.186 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.87$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่อาชีพหลักของครอบครัว ผลปรากฏในตารางที่ 3.187 ซึ่งพบว่านักเรียนจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.97$) น้อยกว่านักเรียนจากครอบครัวค้าขาย ($M = 2.12$) และนักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง ($M = 2.17$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ($M = 2.03$) และนักเรียนจากครอบครัว

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($M = 2.09$) ขณะที่นักเรียนจากครอบครัวเกษตรกรไม่แตกต่างจากนักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป และนักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และนักเรียนจาก ครอบครัว 4 ประเภทไม่แตกต่างกันเองคือ นักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง นักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย และนักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.57

ตารางที่ 3.184 มีขมิ้มเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	218	1.94	0.43	72	2.20	0.54	88	2.25	0.40	39	2.40	0.58	417	2.09	0.49
2. ค้าขาย	111	1.91	0.33	37	2.14	0.44	57	2.35	0.48	45	2.32	0.48	250	2.12	0.45
3. เกษตรกร	178	1.79	0.38	37	2.14	0.51	49	2.19	0.48	54	2.23	0.55	318	1.97	0.48
4. ลูกจ้าง	32	1.92	0.37	14	2.21	0.57	21	2.51	0.39	13	2.18	0.45	80	2.17	0.48
5. รับจ้างทั่วไป	82	1.80	0.37	39	2.21	0.57	32	2.23	0.44	35	2.18	0.44	188	2.03	0.48
รวม	621	1.87	0.39	199	2.18	0.52	247	2.28	0.44	186	2.27	0.52	1,253	2.06	0.48

ตารางที่ 3.185 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

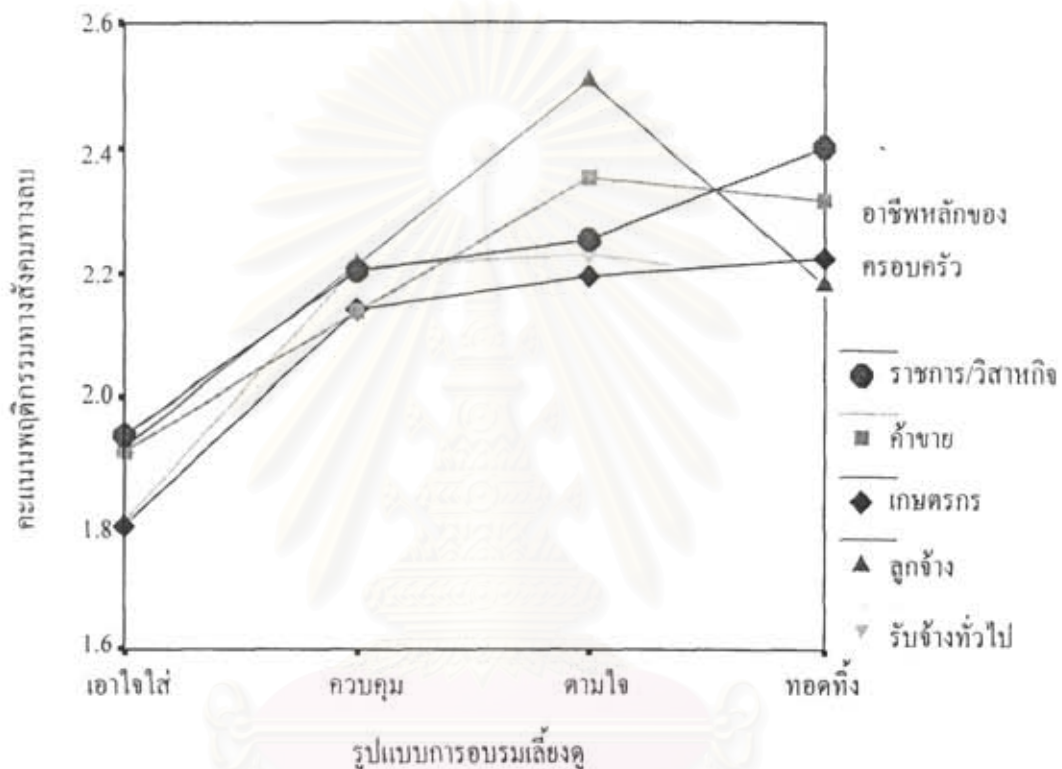
Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	33.43	3	11.14	57.24	.000
OCCFAM	2.28	4	0.57	2.92	.020
PARSTYLE * OCCFAM	2.51	12	0.21	1.08	.377
Error	240.02	1,233	0.20		
Total	5,620.90	1,253			

ตารางที่ 3.186 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ
จำแนกตามรูปแบบ การอบรมเลี้ยงดู

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	621	1.87				
2. ควบคุม	199	2.18	1 < 2			
3. ทอดทิ้ง	186	2.27	1 < 3	~		
4. ตามใจ	247	2.28	1 < 4	~	~	

ตารางที่ 3.187 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ
จำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว				
			1	2	3	4	5
1. เกษตรกร	318	1.97					
2. รับจ้างทั่วไป	188	2.03	~				
3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	2.09	~	~			
4. ค้าขาย	250	2.12	4 < 1	~	~		
5. ลูกจ้าง	80	2.17	5 > 1	~	~	~	

ภาพที่ 3.57 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.188 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.189 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 78.56, p < .001$) และอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 2.69, p < .05$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.55, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.190 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.25$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.90$) และแบบ

ตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.75$) ส่วนการเปรียบเทียบ รายชื่อบุคคลหลักของครอบครัวผลปรากฏในตารางที่ 3.191 ซึ่งพบว่านักเรียนจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.14$) มากกว่านักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง ($M = 3.91$) นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย ($M = 3.97$) และนักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ($M = 3.99$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($M = 4.06$) นักเรียนจากครอบครัว 3 ประเภทใน 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันเอง กลุ่มแรกคือ นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย นักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป และนักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ 2 คือ นักเรียนจากครอบครัวลูกจ้าง นักเรียนจากครอบครัวค้าขาย และนักเรียนจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.58

ตารางที่ 3.188 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	4.24	0.36	72	3.98	0.39	88	3.87	0.38	39	3.63	0.46	417	4.06	0.43
2. ค้าขาย	111	4.18	0.41	37	3.85	0.42	57	3.83	0.35	45	3.73	0.53	250	3.97	0.46
3. เกษตรกร	178	4.34	0.33	37	3.94	0.52	49	3.95	0.36	54	3.77	0.44	318	4.14	0.45
4. ลูกจ้าง	32	4.18	0.40	14	3.84	0.55	21	3.68	0.41	13	3.71	0.52	80	3.91	0.50
5. รับจ้างทั่วไป	82	4.20	0.43	39	3.78	0.48	32	3.81	0.37	35	3.89	0.46	188	3.99	0.47
รวม	621	4.25	0.38	199	3.90	0.45	247	3.85	0.38	186	3.75	0.48	1,253	4.04	0.46

ตารางที่ 3.189 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพ
หลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

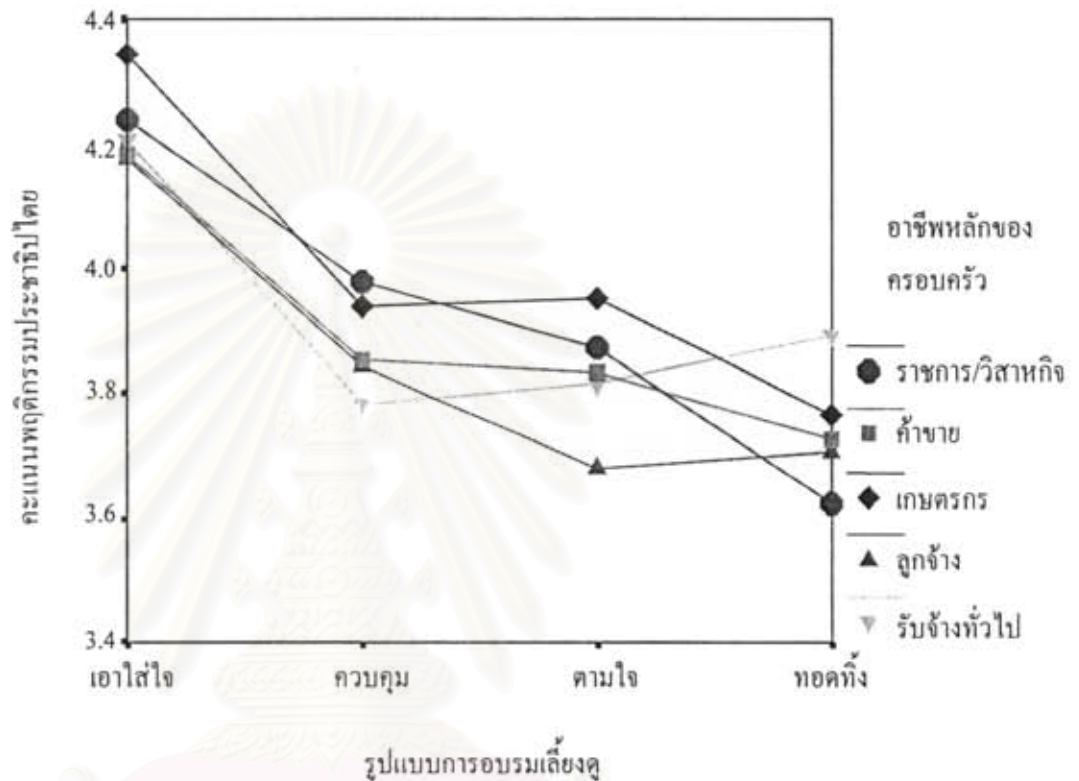
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	38.26	3	12.75	78.56	.000
OCCFAM	1.75	4	0.44	2.69	.030
PARSTYLE * OCCFAM	3.02	12	0.25	1.55	.101
Error	200.15	1,233	0.16		
Total	20,733.68	1,253			

ตารางที่ 3.190 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	186	3.75				
2. ตามใจ	247	3.85	2 > 1			
3. ควบคุม	199	3.90	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	621	4.25	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.191 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนก
ตามอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว				
			1	2	3	4	5
1. ลูกจ้าง	80	3.91					
2. ค้าขาย	250	3.97	~				
3. รับจ้างทั่วไป	188	3.99	~	~			
4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	4.06	4 < 1	~	~		
5. เกษตรกร	318	4.14	5 > 1	5 > 2	5 > 3	~	

ภาพที่ 3.58 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.192 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.193 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 43.30, p < .001$) ส่วนผลหลักของอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 1.76, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.75, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.194 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.75$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.62$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.65$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.59

ตารางที่ 3.192 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรม
เลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

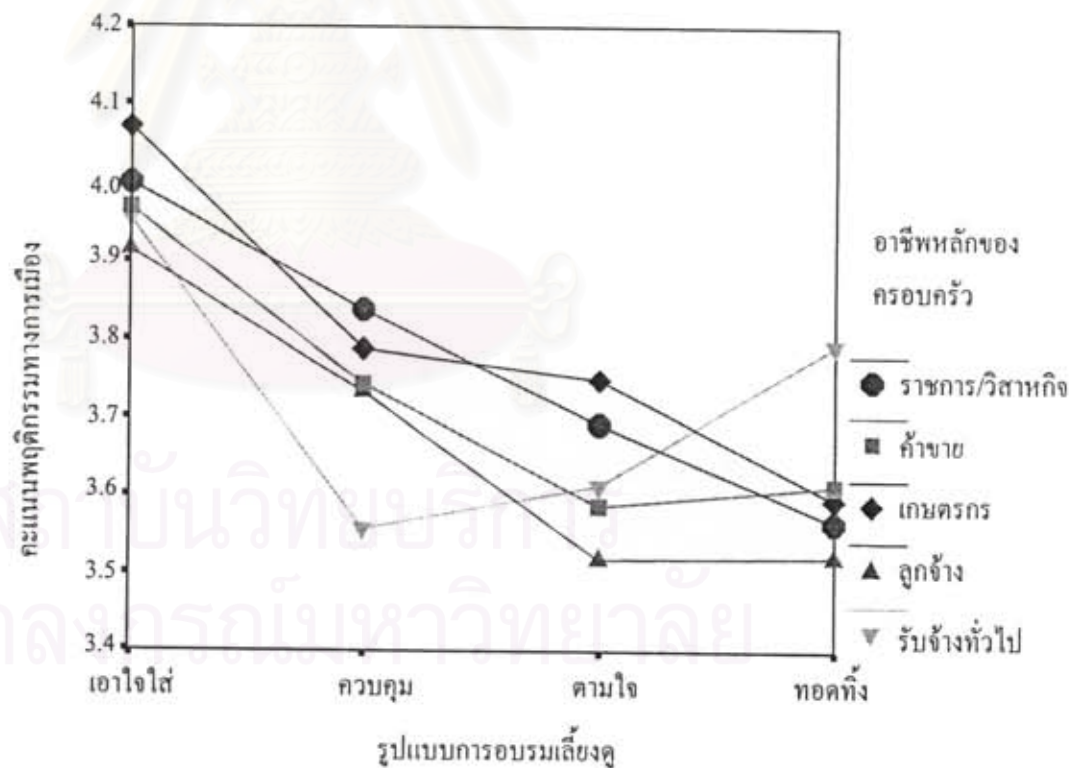
อาชีพหลักของ ครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	4.00	0.40	72	3.84	0.48	88	3.69	0.40	39	3.56	0.44	417	3.87	0.45
2. ค้าขาย	111	3.97	0.42	37	3.74	0.39	57	3.59	0.36	45	3.61	0.43	250	3.78	0.44
3. เกษตรกร	178	4.07	0.38	37	3.79	0.52	49	3.75	0.44	54	3.59	0.48	318	3.91	0.46
4. ลูกจ้าง	32	3.91	0.50	14	3.73	0.69	21	3.52	0.43	13	3.52	0.47	80	3.71	0.54
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.95	0.42	39	3.56	0.57	32	3.61	0.44	35	3.79	0.51	188	3.78	0.50
รวม	621	4.00	0.41	199	3.75	0.51	247	3.65	0.41	186	3.62	0.47	1,253	3.84	0.47

ตารางที่ 3.193 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพ
หลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	24.36	3	8.12	43.30	.000
OCCFAM	1.32	4	0.33	1.76	.134
PARSTYLE * OCCFAM	3.94	12	0.33	1.75	.051
Error	231.28	1,233	0.19		
Total	18,728.29	1,253			

ตารางที่ 3.194 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	186	3.62				
2. ตามใจ	247	3.65	~			
3. ควบคุม	199	3.75	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	621	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.59 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.195 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.196 ซึ่งจะเห็นว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 142.11, p < .001$) ส่วนอาชีพหลักของครอบครัว ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.197 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบมีคะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวแตกต่างกันทั้ง 4 รูปแบบ จากมากไปหาน้อยดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M = 4.55$) แบบตามใจ ($M = 4.12$) แบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.55$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.60

ตารางที่ 3.195 มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	4.59	0.46	72	3.75	0.74	88	4.14	0.51	39	3.51	0.71	417	4.25	0.68
2. ก้าขาย	111	4.52	0.53	37	3.80	0.59	56	4.07	0.54	45	3.62	0.81	249	4.15	0.70
3. เกษตรกร	177	4.57	0.46	37	3.88	0.62	49	4.09	0.61	54	3.58	0.72	317	4.24	0.68
4. ลูกจ้าง	32	4.59	0.32	14	3.87	0.63	21	4.10	0.53	13	3.39	0.58	80	4.14	0.65
5. รับจ้างทั่วไป	80	4.45	0.55	39	3.81	0.65	32	4.18	0.48	35	3.49	0.69	186	4.09	0.70
รวม	618	4.55	0.48	199	3.80	0.66	246	4.12	0.53	186	3.54	0.72	1,249	4.20	0.69

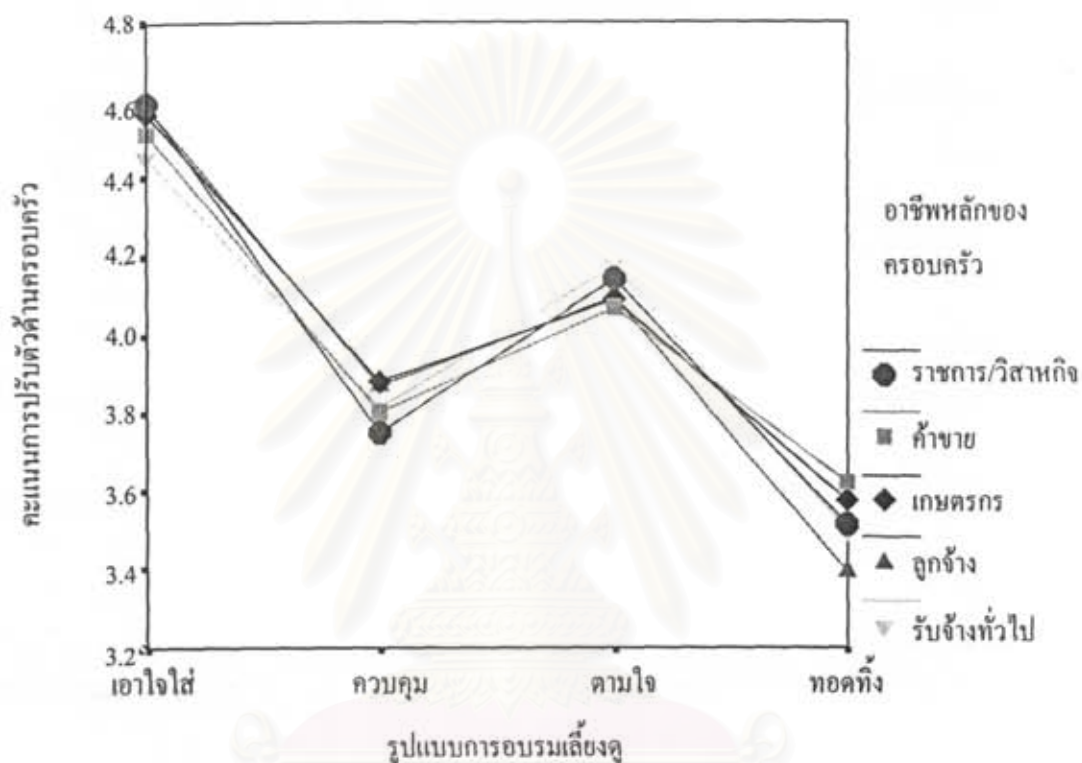
ตารางที่ 3.196 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	136.10	3	45.37	142.11	.000
OCCFAM	0.24	4	0.05	0.18	.947
PARSTYLE * OCCFAM	2.44	12	0.20	0.64	.813
Error	392.35	1,229	0.32		
Total	22,596.57	1,249			

ตารางที่ 3.197 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	186	3.54				
2. ควบคุม	199	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	246	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	618	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.60 คะแนนการปรับตัวด้านกิจกรรมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.198 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.199 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 10.82, p < .001$) ส่วนตัวแปรอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 1.78, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.06, ns$) ผลการเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูปรากฏในตารางที่ 3.200 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.60$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.71$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู

แบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.61

ตารางที่ 3.198 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	3.86	0.48	72	3.74	0.56	88	3.75	0.43	39	3.56	0.44	417	3.79	0.49
2. ค้าขาย	111	3.77	0.48	37	3.58	0.53	57	3.70	0.50	45	3.50	0.50	250	3.68	0.51
3. เกษตรกร	177	3.84	0.44	37	3.53	0.65	49	3.67	0.40	54	3.53	0.49	317	3.72	0.49
4. ลูกจ้าง	32	3.75	0.58	14	3.69	0.63	21	3.69	0.45	13	3.63	0.57	80	3.70	0.55
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.76	0.46	39	3.41	0.58	32	3.71	0.42	35	3.65	0.60	188	3.66	0.52
รวม	620	3.82	0.47	199	3.60	0.59	247	3.71	0.44	186	3.56	0.51	1,252	3.73	0.50

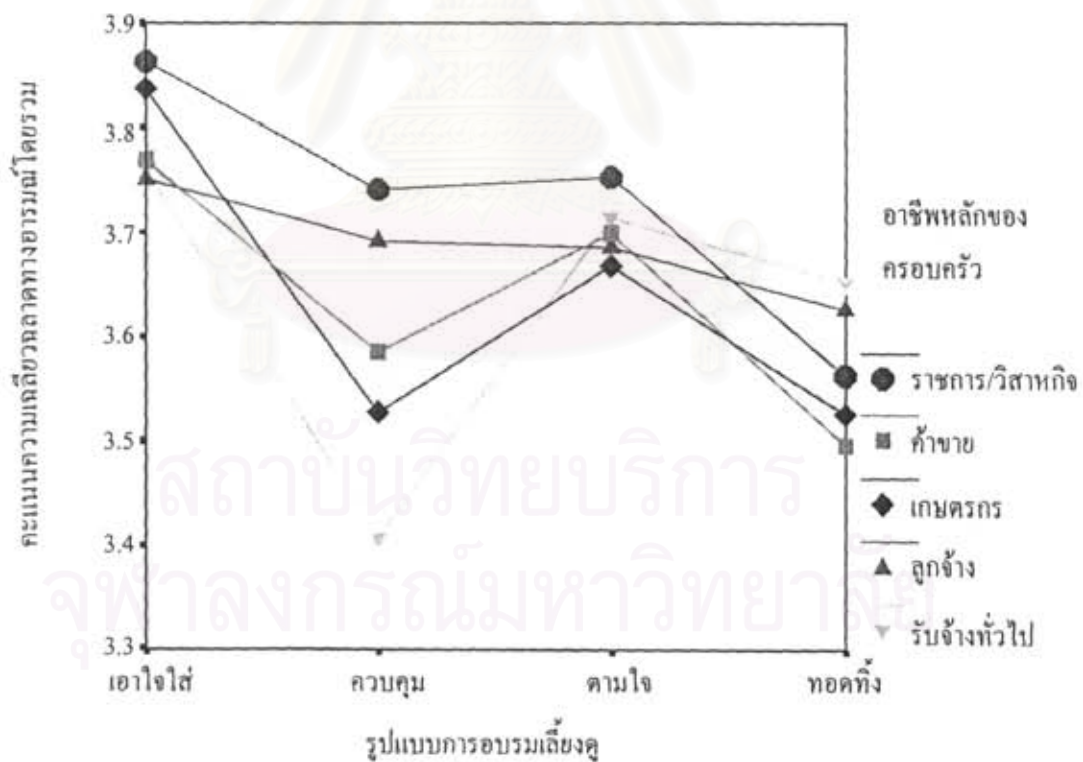
ตารางที่ 3.199 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	7.84	3	2.61	10.82	.000
OCCFAM	1.72	4	0.43	1.78	.130
PARSTYLE * OCCFAM	3.07	12	0.26	1.06	.391
Error	297.57	1,232	0.24		
Total	17,689.75	1,252			

ตารางที่ 3.200 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความถี่ของผลทางอารมณ์ โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	186	3.56				
2. ควบคุม	199	3.60	~			
3. ตามใจ	247	3.71	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	620	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.61 คะแนนความถี่ของผลทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปร การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของ ครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.201 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.202 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 27.89, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 1.01, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.98, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.203 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 4.00$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.75$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.62

ตารางที่ 3.201 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของ ครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	214	4.00	0.40	72	3.88	0.45	87	3.84	0.38	39	3.59	0.50	412	3.91	0.43
2. ค้าขาย	111	3.96	0.41	36	3.73	0.44	57	3.77	0.41	45	3.61	0.43	249	3.82	0.44
3. เกษตรกร	176	4.05	0.40	37	3.69	0.60	49	3.77	0.45	53	3.54	0.54	315	3.88	0.50
4. ลูกจ้าง	32	3.96	0.50	14	3.72	0.52	21	3.65	0.47	13	3.74	0.64	80	3.80	0.53
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.95	0.42	39	3.58	0.67	31	3.78	0.32	34	3.79	0.55	186	3.81	0.51
รวม	615	4.00	0.41	198	3.75	0.54	245	3.79	0.41	184	3.63	0.52	1,242	3.86	0.47

ตารางที่ 3.202 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพ
หลักของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

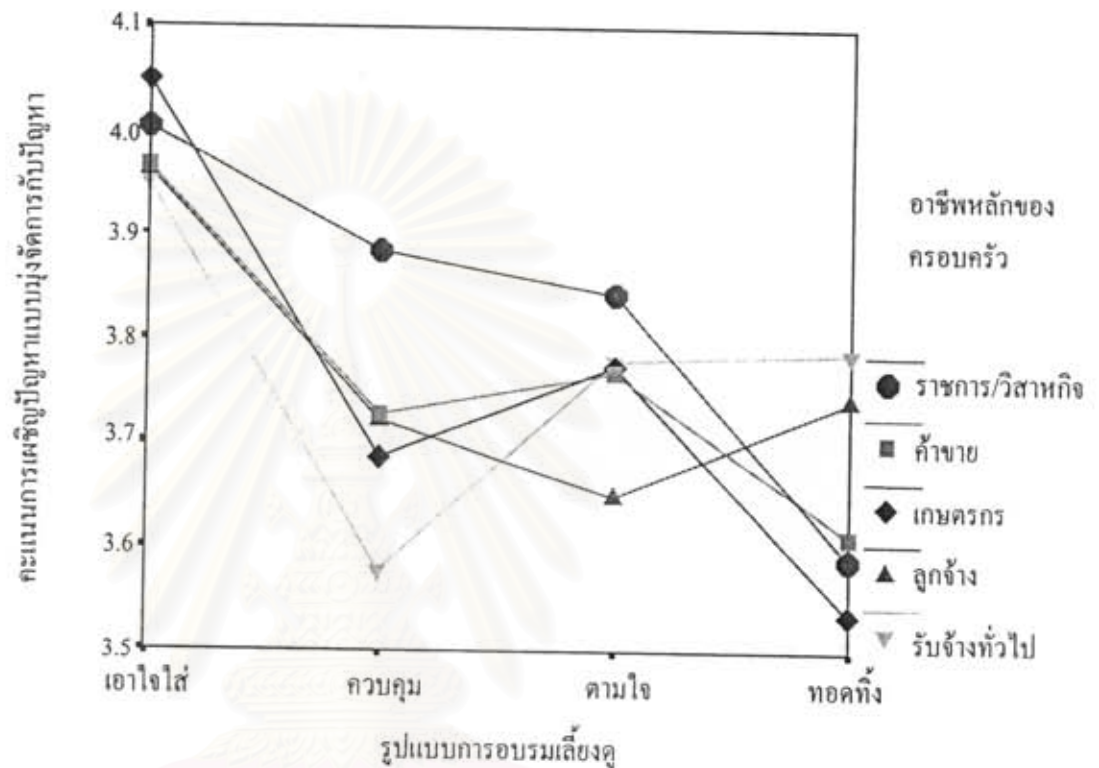
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	16.83	3	5.60	27.89	.000
OCCFAM	0.81	4	0.20	1.01	.402
PARSTYLE * OCCFAM	4.78	12	0.40	1.98	.023
Error	245.80	1,222	0.20		
Total	18,802.10	1,242			

ตารางที่ 3.203 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับ
ปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	184	3.63				
2. ควบคุม	198	3.75	2 > 1			
3. ตามใจ	245	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	615	4.00	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.62 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.204 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.205 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 7.15, p < .001$) และอาชีพหลักของครอบครัว ($F = 2.82, p < .05$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.206 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.67$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.39$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.57$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู

แบบทอดทิ้งและแบบควบคุม ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่อาชีพหลักของครอบครัวพบว่าไม่มีคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลนี้ปรากฏในตารางที่ 3.207 เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.63

ตารางที่ 3.204 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของ ครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	3.70	0.69	72	3.53	0.82	88	3.63	0.78	39	3.54	0.82	417	3.64	0.75
2. ค้าขาย	111	3.64	0.70	36	3.38	0.71	57	3.72	0.68	45	3.35	0.71	249	3.57	0.71
3. เกษตรกร	177	3.71	0.77	37	3.47	0.93	49	3.46	0.80	53	3.36	0.82	316	3.59	0.81
4. ลูกจ้าง	32	3.64	0.88	14	3.27	0.94	21	3.30	1.02	13	3.40	0.85	80	3.45	0.92
5. รับจ้างทั่วไป	81	3.56	0.86	39	3.12	0.97	32	3.46	0.87	35	3.29	1.00	187	3.40	0.92
รวม	619	3.67	0.75	198	3.39	0.87	247	3.57	0.80	185	3.39	0.83	1,249	3.56	0.80

ตารางที่ 3.205 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	13.43	3	4.48	7.15	.000
OCCFAM	7.06	4	1.77	2.82	.024
PARSTYLE * OCCFAM	5.22	12	0.44	0.69	.758
Error	769.43	1,229	0.63		
Total	16,672.75	1,249			

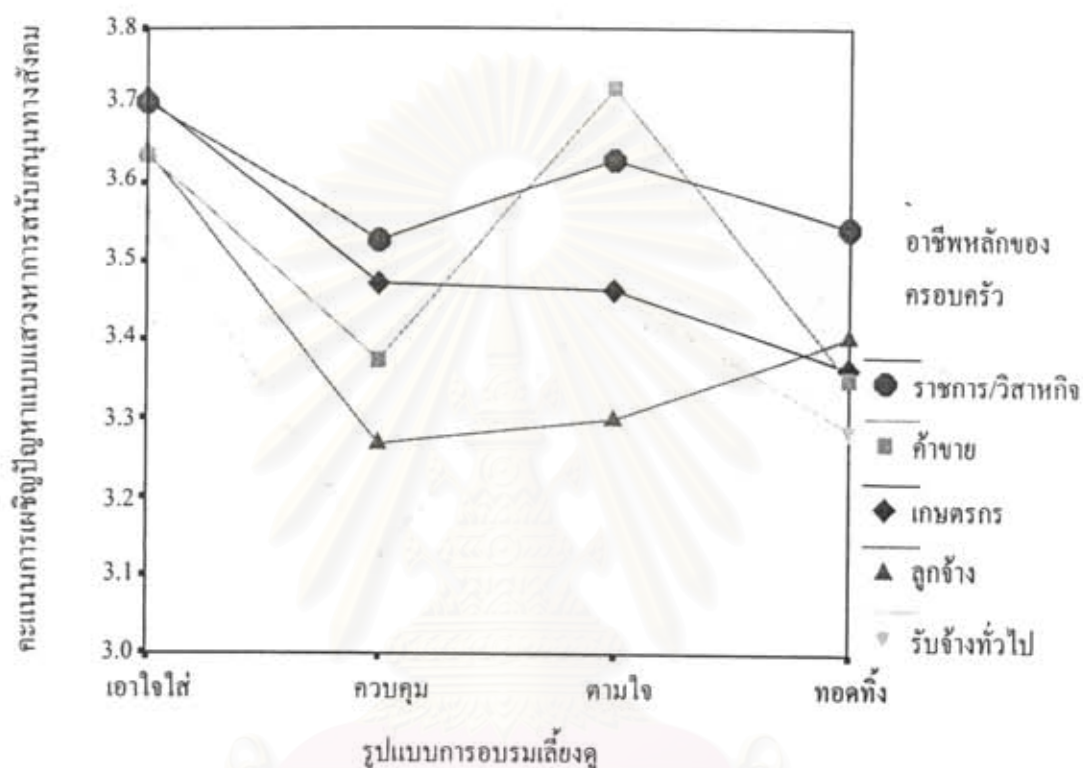
ตารางที่ 3.206 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	185	3.39				
2. ควบคุม	198	3.39	~			
3. ตามใจ	247	3.57	~	~		
4. เอาใจใส่	619	3.670	4 > 1	4 > 2	~	

ตารางที่ 3.207 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว				
			1	2	3	4	5
1. รับจ้างทั่วไป	187	3.40					
2. ลูกจ้าง	80	3.45	~				
3. ค้าขาย	249	3.57	~	~			
4. เกษตรกร	316	3.59	~	~	~		
5. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	3.64	~	~	~	~	

ภาพที่ 3.63 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.208 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.209 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 34.71, p < .001$) ส่วนอาชีพหลักของครอบครัว ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.210 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.64

ตารางที่ 3.208 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนีจำแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

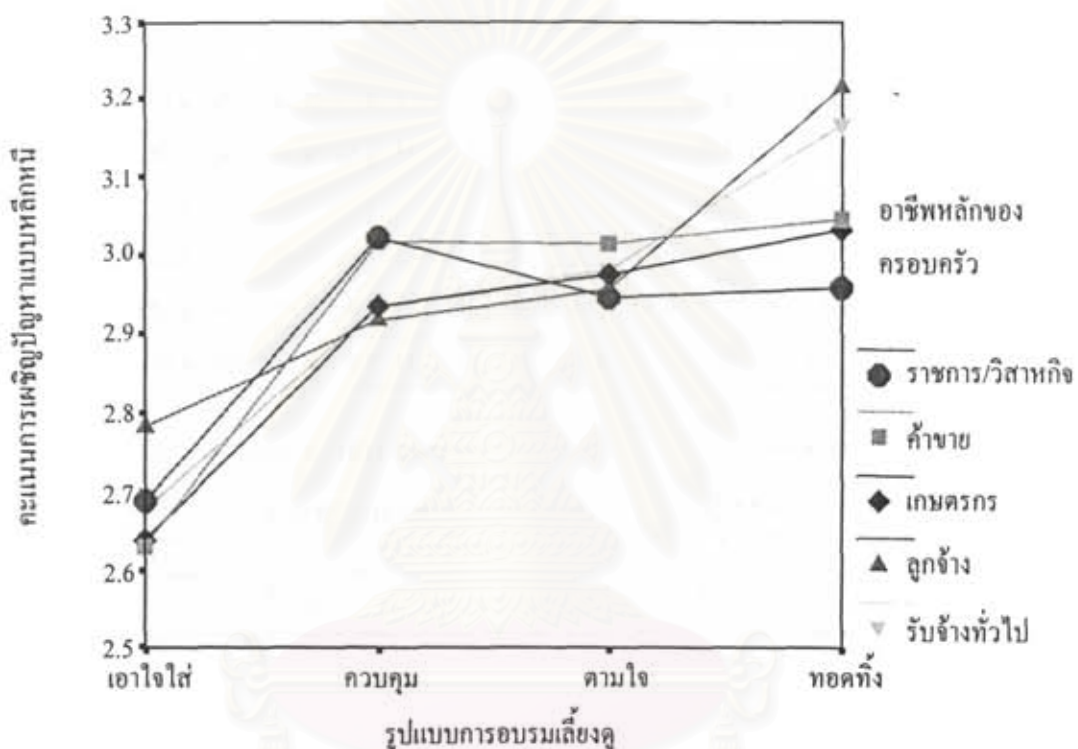
อาชีพหลักของ ครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	2.69	0.49	71	3.02	0.56	88	2.95	0.41	39	2.96	0.53	416	2.82	0.51
2. ค้าขาย	110	2.63	0.41	36	3.02	0.47	53	3.02	0.44	43	3.05	0.51	242	2.85	0.48
3. เกษตรกร	173	2.64	0.45	37	2.94	0.58	49	2.97	0.40	53	3.03	0.56	312	2.79	0.51
4. ลูกจ้าง	32	2.78	0.51	14	2.92	0.59	21	2.96	0.45	13	3.21	0.49	80	2.92	0.52
5. รับจ้างทั่วไป	82	2.68	0.52	39	2.94	0.55	32	2.98	0.40	35	3.17	0.41	188	2.87	0.52
รวม	615	2.67	0.47	197	2.98	0.54	243	2.97	0.41	183	3.06	0.51	1,238	2.83	0.51

ตารางที่ 3.209 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพ
หลักของครอบครัวต่อการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	24.02	3	8.01	34.71	.000
OCCFAM	0.45	4	0.11	0.49	.743
PARSTYLE * OCCFAM	2.05	12	0.17	0.74	.711
Error	280.96	1,218	0.23		
Total	10,265.30	1,238			

ตารางที่ 3.210 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	615	2.67				
2. ตามใจ	243	2.97	2 > 1			
3. ควบคุม	197	2.98	3 > 1	~		
4. ทอดทิ้ง	183	3.06	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.64 ค่าคะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลักหนึ่จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในการวิจัยนี้เน้นพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม มีขมิ้มเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมการอนุรักษ์จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.211 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.212 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 79.15, p < .001$) และอาชีพหลักของครอบครัวมีนัยสำคัญ ($F = 3.35, p = .01$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.213 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.54$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่อาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.214 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ ($M = 3.69$) มากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวลูกจ้าง ($M = 3.46$) และนักเรียนที่มาจากครอบครัวค้าขาย ($M = 3.51$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ($M = 3.59$) และนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($M = 3.60$) นักเรียนที่มาจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีพฤติกรรมการอนุรักษ์มากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวลูกจ้าง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวค้าขายและนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับจ้างทั่วไปไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวลูกจ้างและนักเรียนที่มาจากครอบครัวค้าขาย เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.65

ตารางที่ 3.211 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	217	3.81	0.43	72	3.54	0.42	88	3.33	0.44	39	3.23	0.42	416	3.60	0.49
2. ค้าขาย	111	3.74	0.44	37	3.48	0.41	57	3.28	0.45	45	3.23	0.42	250	3.51	0.49
3. เกษตรกร	177	3.90	0.40	37	3.66	0.46	49	3.37	0.35	54	3.31	0.45	317	3.69	0.48
4. ลูกจ้าง	32	3.73	0.56	14	3.40	0.52	21	3.19	0.45	13	3.29	0.31	80	3.46	0.54
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.78	0.45	39	3.56	0.43	32	3.33	0.46	35	3.44	0.42	188	3.59	0.47
รวม	619	3.81	0.44	199	3.54	0.44	247	3.31	0.43	186	3.30	0.42	1,251	3.60	0.49

ตารางที่ 3.212 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	44.41	3	14.80	79.15	.000
OCCFAM	2.51	4	0.63	3.35	.010
PARSTYLE * OCCFAM	1.39	12	0.12	0.62	.826
Error	230.23	1,231	0.19		
Total	16,475.18	1,251			

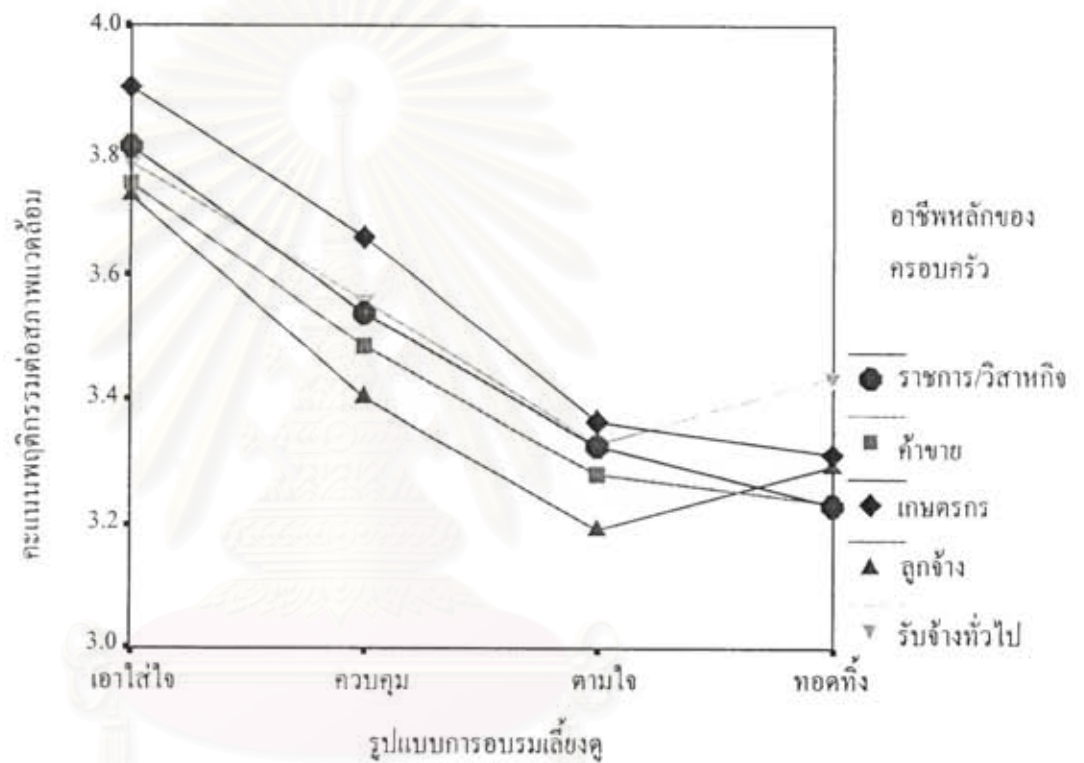
ตารางที่ 3.213 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	186	3.30				
2. ตามใจ	247	3.31	~			
3. ควบคุม	199	3.54	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	619	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.214 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว				
			1	2	3	4	5
1. ลูกจ้าง	80	3.46					
2. ค้าขาย	250	3.51	~				
3. รับจ้างทั่วไป	188	3.59	~	~			
4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	416	3.60	4 < 1	~	~		
5. เกษตรกร	317	3.69	5 < 1	5 < 2	~	~	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.65 คะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มีดัชนีเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.215 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.216 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 44.88, p < .001$) และอาชีพหลักของครอบครัวมีนัยสำคัญ ($F = 11.65, p < .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.40, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.217 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.44$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.20$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการ

อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้ก็นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่อาชีพหลักของครอบครัวปรากฏในตารางที่ 3.218 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวลูกจ้าง ($M = 3.32$) นักเรียนที่มาจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($M = 3.38$) และนักเรียนที่มาจากครอบครัวค้าขาย ($M = 3.41$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับจ้างทั่วไป ($M = 3.56$) และนักเรียนที่มาจากครอบครัวค้าขายไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวรับราชการ/รัฐวิสาหกิจและนักเรียนที่มาจากครอบครัวลูกจ้าง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.66

ตารางที่ 3.215 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	218	3.52	0.43	72	3.40	0.44	88	3.10	0.48	39	3.19	0.43	417	3.38	0.48
2. ค้าขาย	111	3.58	0.42	37	3.41	0.46	57	3.21	0.51	45	3.26	0.50	250	3.41	0.49
3. เกษตรกร	177	3.82	0.41	37	3.59	0.48	49	3.33	0.38	54	3.40	0.47	317	3.64	0.47
4. ลูกจ้าง	32	3.54	0.52	14	3.47	0.68	21	2.95	0.42	13	3.25	0.32	80	3.32	0.55
5. รับจ้างทั่วไป	82	3.73	0.42	39	3.38	0.48	32	3.45	0.60	35	3.48	0.48	188	3.56	0.50
รวม	620	3.64	0.45	199	3.44	0.48	247	3.20	0.50	186	3.33	0.47	1,252	3.48	0.50

ตารางที่ 3.216 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	27.60	3	9.20	44.88	.000
OCCFAM	9.56	4	2.39	11.65	.000
PARSTYLE * OCCFAM	3.45	12	0.29	1.40	.159
Error	252.60	1,232	0.21		
Total	15,450.22	1,252			

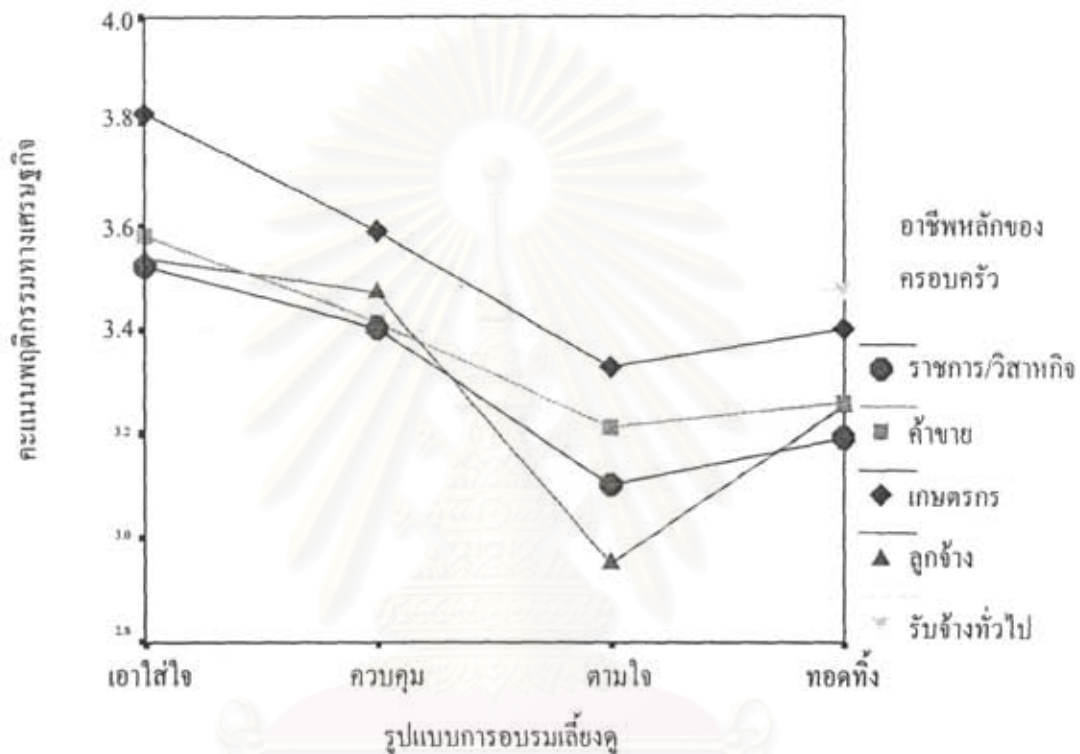
ตารางที่ 3.217 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	N	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	247	3.20				
2. ทอดทิ้ง	186	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	199	3.44	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	620	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.218 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว

อาชีพหลักของครอบครัว	n	M	อาชีพหลักของครอบครัว				
			1	2	3	4	5
1. ลูกจ้าง	80	3.32					
2. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	3.38	~				
3. ค้าขาย	250	3.41	~	~			
4. รับจ้างทั่วไป	188	3.56	4 < 1	4 < 2	4 < 3		
5. เกษตรกร	317	3.64	5 < 1	5 < 2	5 < 3	~	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.66 คะแนนพฤติกรรมทางเสริมชุกกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว

3.2.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.219 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.220 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 52.13, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อ ($F = .189, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.221 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรม

ทางสังคมทางบวก ($M = 3.52$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.67

ตารางที่ 3.219 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

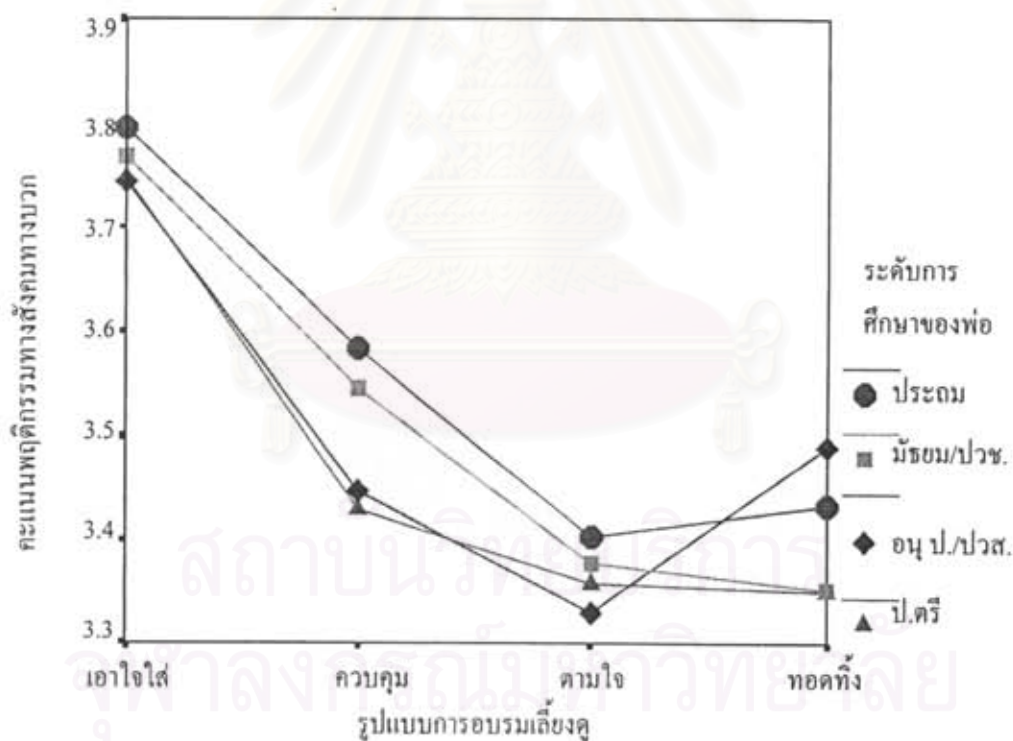
ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	242	3.80	0.42	77	3.58	0.41	100	3.40	0.42	90	3.43	0.51	509	3.62	0.47
2. มัธยมศึกษา	150	3.77	0.40	56	3.54	0.41	66	3.38	0.40	59	3.35	0.48	331	3.58	0.45
3. อนุปริญญา	56	3.74	0.48	14	3.45	0.40	24	3.33	0.37	13	3.49	0.61	107	3.58	0.49
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.75	0.41	58	3.43	0.45	67	3.36	0.38	26	3.49	0.56	340	3.59	0.46
รวม	637	3.77	0.42	205	3.52	0.42	257	3.38	0.40	188	3.40	0.51	1,287	3.60	0.46

ตารางที่ 3.220 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	28.85	3	9.62	52.13	.000
EDUCFATH	1.04	3	0.35	1.89	.130
PARSTYLE *EDUCFATH	0.69	9	0.08	0.42	.926
Error	234.46	1,271	0.18		
Total	16,933.30	1,287			

ตารางที่ 3.221 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	257	3.38				
2. ทอดทิ้ง	188	3.40	~			
3. ควบคุม	205	3.52	3 > 1	3 > 1		
4. เอาใจใส่	637	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.67 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.222 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.223 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 60.91, p < .001$) และระดับการศึกษาของพ่อ ($F = 4.01, ,$

$p < .01$) มีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.19$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.224 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง ส่วนการเปรียบเทียบรายกลุ่มผลปรากฏในตารางที่ 3.225 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่ามีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 2.15$) มากกว่านักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ($M = 2.03$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ($M = 2.09$) และนักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. ($M = 2.06$) ขณะที่นักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. และนักเรียนที่มีห้องจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.68

ตารางที่ 3.222 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	242	1.82	0.36	77	2.17	0.57	100	2.24	0.46	90	2.25	0.54	509	2.03	0.49
2. มัธยมศึกษาฯ	150	1.86	0.40	57	2.16	0.52	66	2.33	0.44	59	2.18	0.37	332	2.06	0.47
3. อนุปริญญาฯ	56	1.94	0.36	14	2.29	0.63	24	2.28	0.42	13	2.64	0.67	107	2.15	0.51
4. ≥ปริญญาตรี	189	1.94	0.42	58	2.21	0.44	67	2.30	0.43	26	2.33	0.53	340	2.09	0.46
รวม	637	1.88	0.39	206	2.19	0.52	257	2.28	0.44	188	2.27	0.51	1,288	2.06	0.48

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.223 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

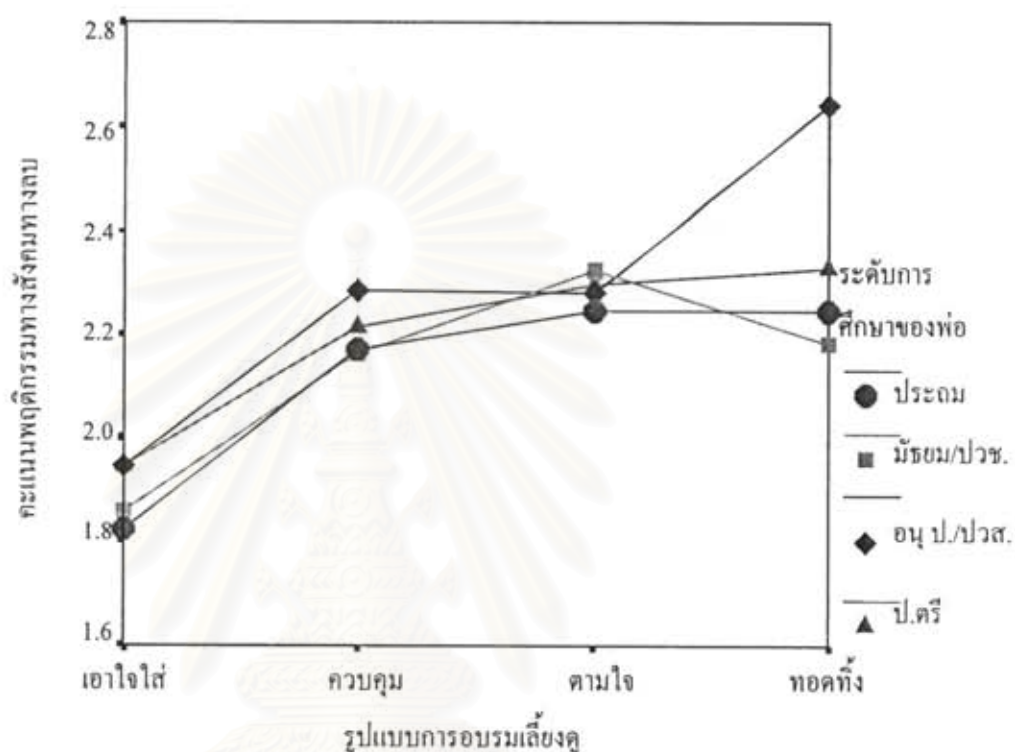
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	35.40	3	11.80	60.91	.000
EDUCFATH	2.33	3	0.78	4.01	.007
PARSTYLE *EDUCFATH	2.07	9	0.23	1.19	.301
Error	246.44	1,272	0.19		
Total	5,786.76	1,288			

ตารางที่ 3.224 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	637	1.88				
2. ควบคุม	206	2.19	2 > 1			
3. ทอดทิ้ง	188	2.27	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	257	2.28	4 > 1	~	~	

ตารางที่ 3.225 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษาของพ่อ	n	M	ระดับการศึกษาของพ่อ			
			1	2	3	4
1. ประถมศึกษา	509	1.88				
2. มัธยมศึกษา ๑	332	2.19	~			
3. ≥ปริญญาตรี	340	2.27	~	~		
4. อนุปริญญา ๑	107	2.28	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.68 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มีขมิ้มเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.226 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.227 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 75.67, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อ ($F = 1.22, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.228 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.25$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.89$) และแบบตามใจ ($M = 3.86$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มี

คะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.76$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.69

ตารางที่ 3.226 มีชนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	242	4.27	0.40	77	3.89	0.41	100	3.89	0.40	90	3.80	0.47	509	4.06	0.46
2. มัธยมศึกษา	150	4.26	0.37	57	3.93	0.48	66	3.84	0.32	59	3.74	0.48	332	4.03	0.46
3. อนุปริญญา	56	4.20	0.43	14	3.99	0.38	24	3.88	0.32	13	3.63	0.46	107	4.03	0.45
4. ≥ปริญญาตรี	189	4.21	0.36	58	3.83	0.48	67	3.84	0.43	26	3.71	0.55	340	4.04	0.46
รวม	637	4.25	0.38	206	3.89	0.45	257	3.86	0.38	188	3.76	0.48	1,288	4.04	0.46

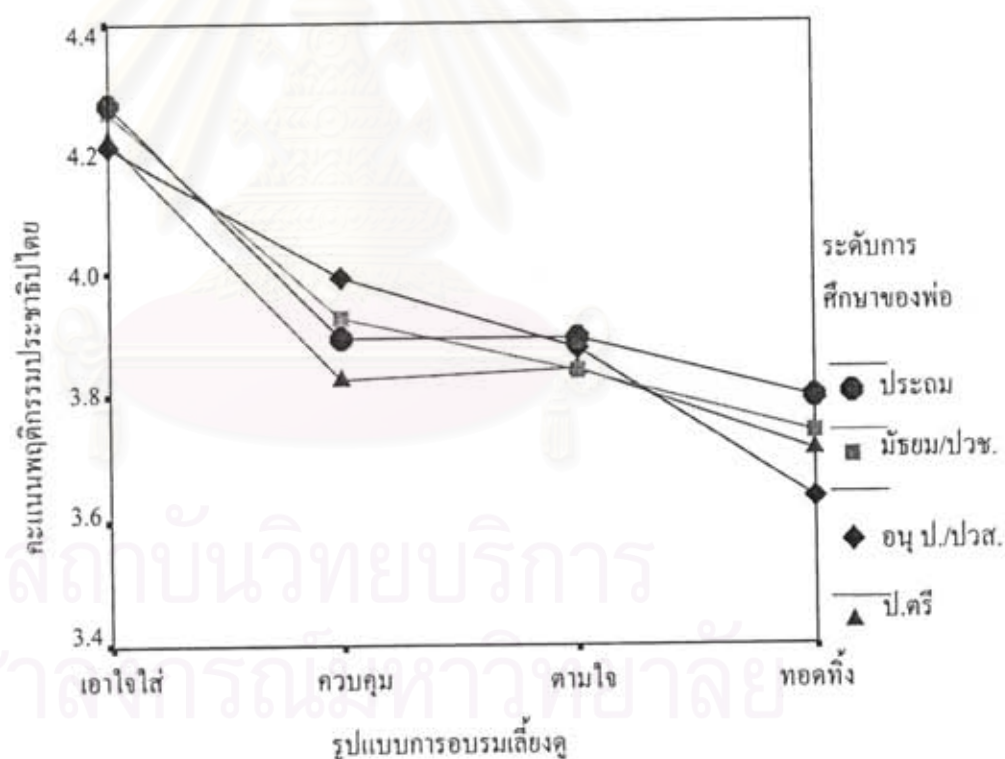
ตารางที่ 3.227 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	38.03	3	12.68	75.67	.000
EDUCFATH	0.61	3	0.20	1.22	.303
PARSTYLE *EDUCFATH	0.64	9	0.07	0.43	.922
Error	213.11	1,272	0.17		
Total	21,301.12	1,288			

ตารางที่ 3.228 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชากรปีโตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอคทั้ง	188	3.76				
2. ตามใจ	257	3.86	2 > 1			
3. ควบคุม	206	3.89	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	637	4.25	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.69 คะแนนพฤติกรรมประชากรปีโตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.229 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.230 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 39.19, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษา

ของพ่อ ($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่วิธีการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.231 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.74$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.63$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.66$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.70

ตารางที่ 3.229 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

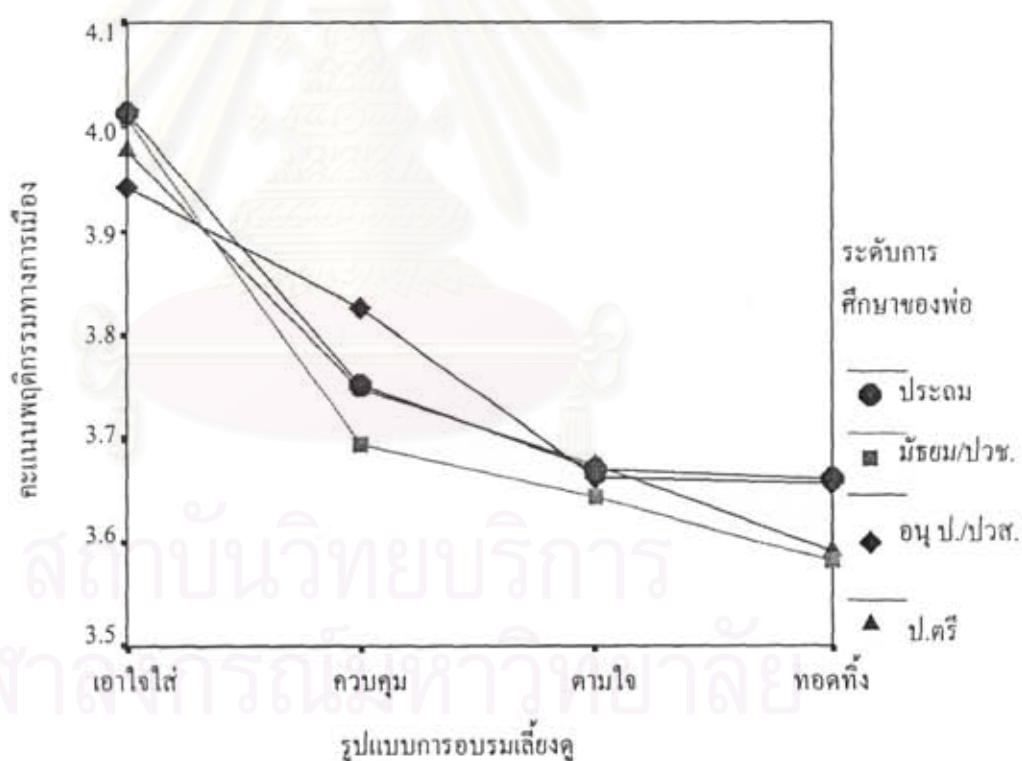
ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	242	4.01	0.42	77	3.75	0.48	100	3.67	0.44	90	3.66	0.47	509	3.84	0.47
2. มัธยมศึกษา ๑	150	4.01	0.42	57	3.69	0.48	66	3.64	0.38	59	3.58	0.43	332	3.81	0.47
3. อนุปริญญา ๑	56	3.94	0.45	14	3.83	0.39	24	3.66	0.40	13	3.66	0.47	107	3.83	0.45
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.98	0.38	58	3.75	0.56	67	3.68	0.39	26	3.59	0.57	340	3.85	0.46
รวม	637	3.99	0.41	206	3.74	0.50	257	3.66	0.41	188	3.63	0.47	1,288	3.83	0.46

ตารางที่ 3.230 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	22.30	3	7.43	39.19	.000
EDUCFATH	0.34	3	0.11	0.60	.615
PARSTYLE *EDUCFATH	0.60	9	0.07	0.35	.958
Error	241.28	1,272	0.19		
Total	191,207.48	1,288			

ตารางที่ 3.231 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	188	3.63				
2. ตามใจ	257	3.66	~			
3. ควบคุม	206	3.74	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	637	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.70 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้านได้แก่การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่

3.232 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.233 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 143.94, p < .001$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญ ($F = 2.54, p < .01$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.52, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.234 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบมีคะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวแตกต่างกันทั้ง 4 รูปแบบ จากมากไปหาน้อยดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M = 4.56$) แบบตามใจ ($M = 4.12$) แบบควบคุม ($M = 3.81$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.55$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.71

ตารางที่ 3.232 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

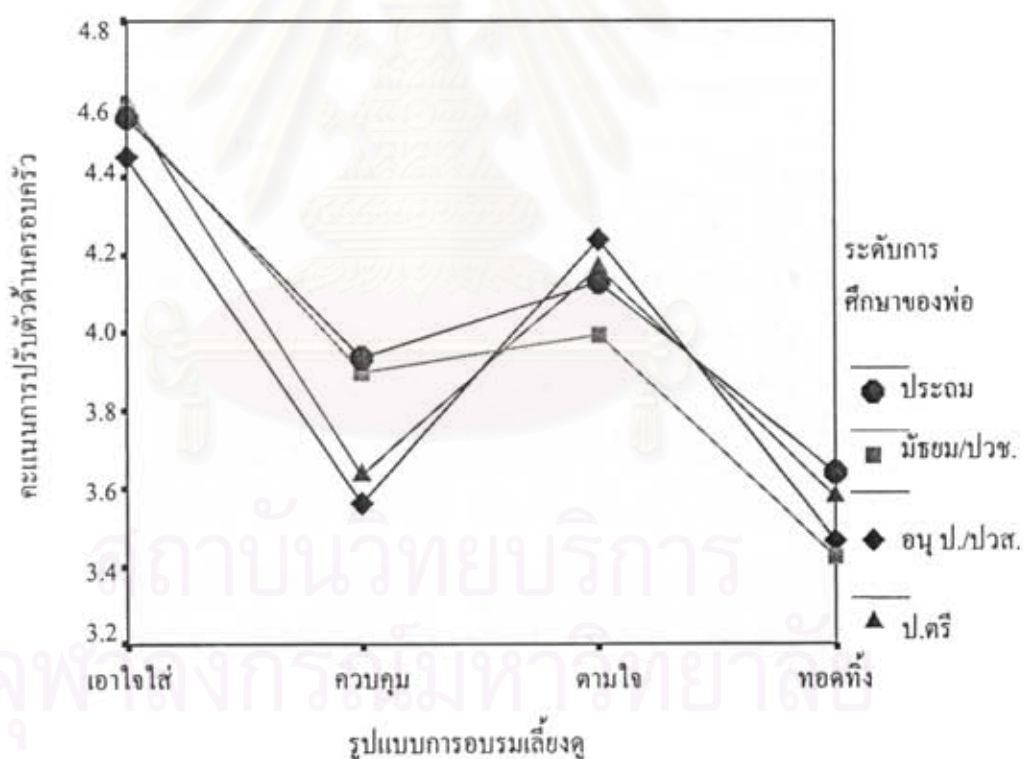
ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	240	4.55	0.48	77	3.93	0.55	99	4.13	0.51	89	3.64	0.69	505	4.22	0.64
2. มัธยมศึกษา ๑	149	4.57	0.47	57	3.89	0.62	66	3.99	0.53	59	3.42	0.76	331	4.13	0.71
3. อนุปริญญา ๑	56	4.45	0.53	14	3.56	0.63	24	4.24	0.44	13	3.46	0.83	107	4.17	0.68
4. ≥ปริญญาตรี	189	4.59	0.46	58	3.63	0.75	67	4.17	0.57	26	3.57	0.71	340	4.26	0.69
รวม	634	4.56	0.47	206	3.81	0.65	256	4.12	0.53	187	3.55	0.73	1,283	4.20	0.68

ตารางที่ 3.233 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	132.49	3	44.16	143.94	.000
EDUCFATH	2.32	3	0.77	2.52	.056
PARSTYLE *EDUCFATH	6.70	9	0.78	2.54	.007
Error	388.74	1,267	0.31		
Total	23,249.83	1,283			

ตารางที่ 3.234 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	N	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	187	3.55				
2. ควบคุม	206	3.81	2 > 1			
3. ตามใจ	256	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	634	4.56	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.71 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

3.2) ความเฉลี่ยฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มีขั้วมีเลขคณิตของตัวแปรความเฉลี่ยฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.235 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.236 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 9.93, p < .001$) ส่วนผลหลัก

ของระดับการศึกษาของพ่อ ($F = 1.67, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) ผลการเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูปรากฏในตารางที่ 3.237 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.61$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.56$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.72$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.72

ตารางที่ 3.235 มีขมิมนเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	242	3.80	0.48	77	3.52	0.53	100	3.70	0.45	90	3.56	0.49	509	3.70	0.50
2. มัธยมศึกษา ๑	149	3.76	0.50	57	3.63	0.54	66	3.73	0.45	59	3.52	0.52	331	3.69	0.51
3. อนุปริญญา ๑	56	3.83	0.44	14	3.70	0.69	24	3.68	0.44	13	3.65	0.52	107	3.76	0.49
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.88	0.45	58	3.68	0.64	67	3.76	0.40	26	3.60	0.56	340	3.80	0.50
รวม	636	3.82	0.48	206	3.61	0.58	257	3.72	0.43	188	3.56	0.51	1,287	3.73	0.50

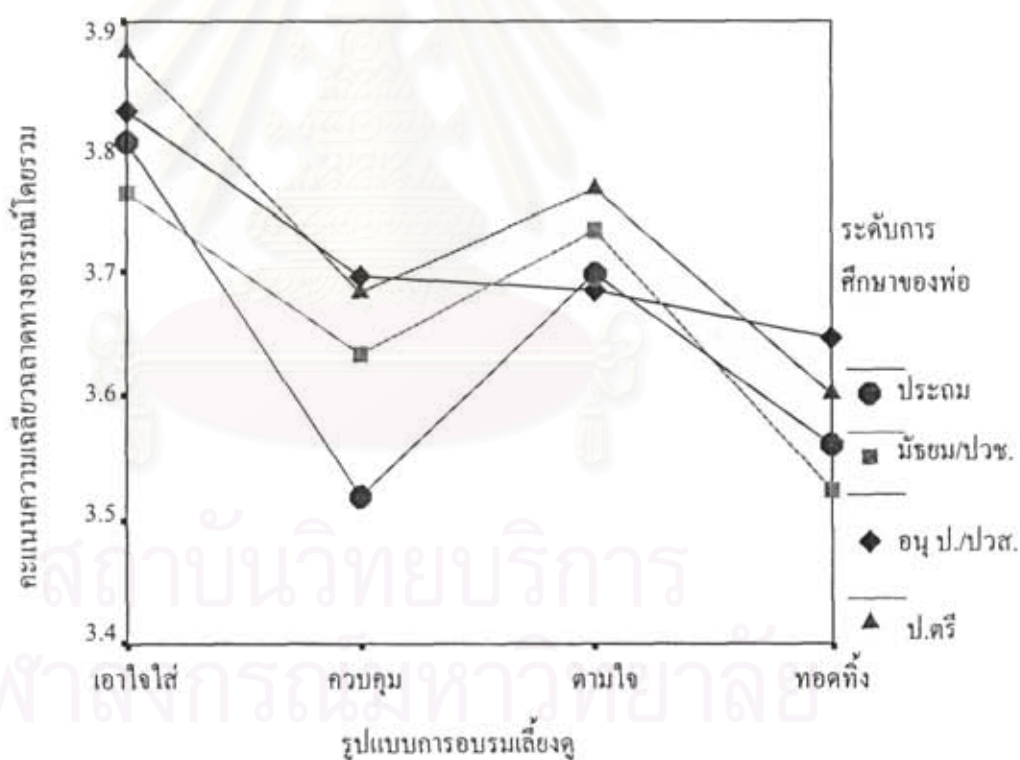
ตารางที่ 3.236 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	7.20	3	2.40	9.93	.000
EDUCFATH	1.21	3	0.40	1.67	.172
PARSTYLE *EDUCFATH	0.99	9	0.11	0.46	.903
Error	306.88	1,271	0.24		
Total	18,200.37	1,287			

ตารางที่ 3.237 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	188	3.56				
2. ควบคุม	206	3.61	~			
3. ตามใจ	257	3.72	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.72 คะแนนความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปร การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.238 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.239 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 24.82, p < .001$)

ส่วนระดับการศึกษาของพ่อ ($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.240 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.73$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.64$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.73

ตารางที่ 3.238 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

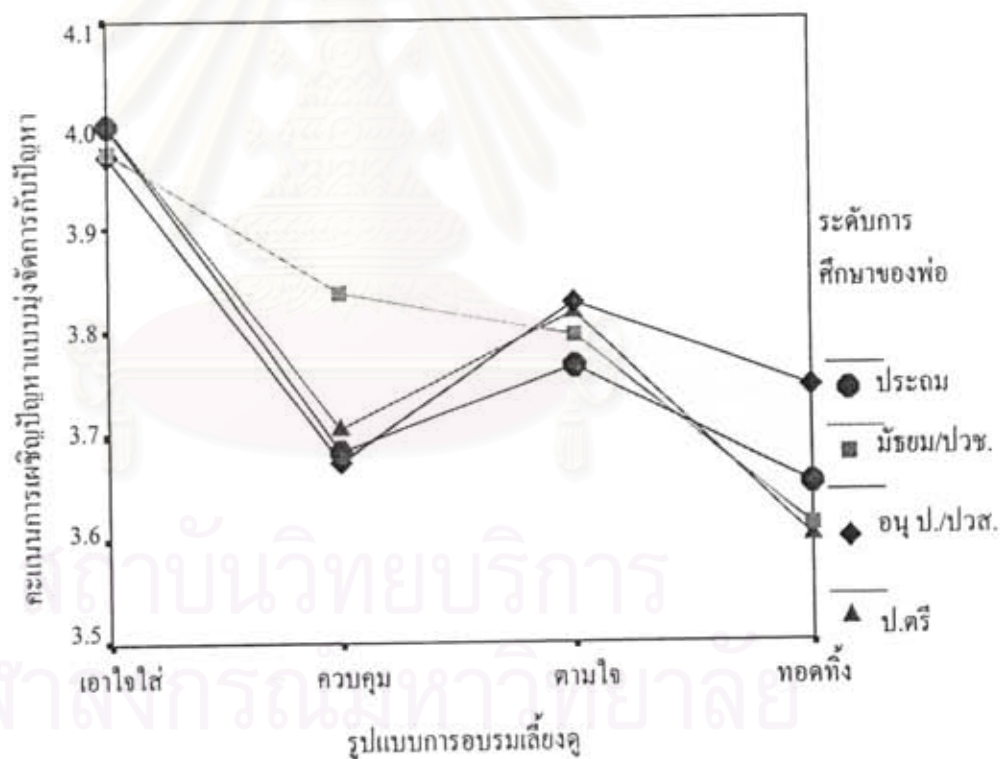
ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	240	4.00	0.43	76	3.68	0.55	99	3.76	0.44	89	3.65	0.52	504	3.84	0.49
2. มัธยมศึกษา	149	3.97	0.42	57	3.84	0.57	66	3.79	0.35	58	3.61	0.48	330	3.85	0.46
3. อนุปริญญา	55	3.97	0.39	14	3.67	0.41	23	3.83	0.36	13	3.75	0.67	105	3.87	0.44
4. ≥ปริญญาตรี	187	4.00	0.41	58	3.71	0.50	67	3.82	0.42	26	3.60	0.58	338	3.88	0.46
รวม	631	3.99	0.41	205	3.73	0.53	255	3.79	0.40	186	3.64	0.52	1,277	3.86	0.47

ตารางที่ 3.239 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	15.18	3	5.06	24.82	.000
EDUCFATH	0.17	3	0.06	0.28	.840
PARSTYLE *EDUCFATH	1.36	9	0.15	0.74	.672
Error	257.11	1,261	0.20		
Total	19,296.90	1,277			

ตารางที่ 3.240 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับ
ปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอคทั้ง	186	3.64				
2. ควบคุม	205	3.73	~			
3. ตามใจ	255	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	631	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.73 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
และระดับการศึกษาของพ่อ

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีขนิมเลข
คณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.241 ส่วนผลการวิเคราะห์ความ
แปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.242 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

($F = 3.92, p < .01$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญ ($F = 1.96, p < .05$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อไม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.01, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.243 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.66$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.40$) และแบบควบคุม ($M = 3.38$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.56$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.74

ตารางที่ 3.241 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

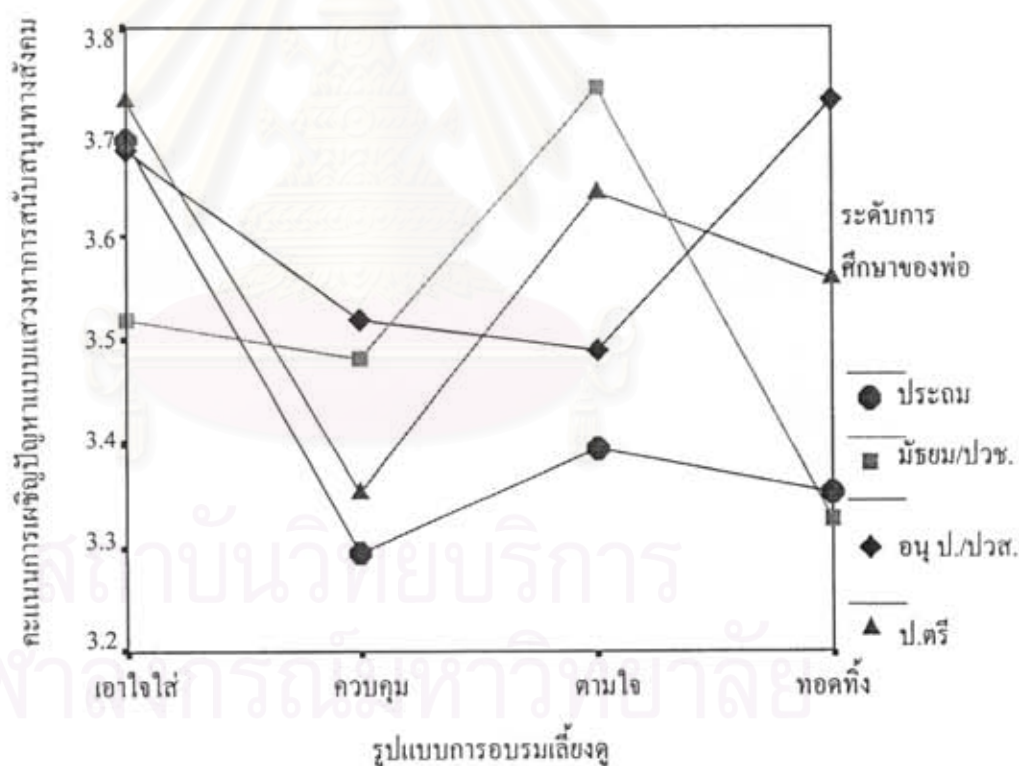
ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	240	3.69	0.76	77	3.30	0.82	100	3.40	0.83	90	3.35	0.85	507	3.51	0.82
2. มัธยมศึกษา ฯ	150	3.52	0.82	56	3.48	0.84	66	3.74	0.74	58	3.33	0.79	330	3.52	0.81
3. อนุปริญญา ฯ	56	3.68	0.73	14	3.52	0.97	24	3.49	0.81	13	3.73	0.89	107	3.62	0.80
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.73	0.71	58	3.35	0.96	67	3.64	0.77	26	3.56	0.85	340	3.64	0.79
รวม	635	3.66	0.76	205	3.38	0.88	257	3.56	0.80	187	3.40	0.84	1,284	3.56	0.81

ตารางที่ 3.242 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	7.42	3	2.47	3.92	.008
EDUCFATH	3.81	3	1.27	2.01	.110
PARSTYLE *EDUCFATH	11.16	9	1.24	1.96	.040
Error	800.98	1,268	0.63		
Total	17,086.06	1,284			

ตารางที่ 3.243 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	205	3.38				
2. ทอดทิ้ง	187	3.40	~			
3. ตามใจ	257	3.56	~	~		
4. เอาใจใส่	635	3.66	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.74 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.244 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.245 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 38.16, p < .001$) ส่วนระดับการศึกษาของพ่อ

($F < 1$, ns) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1$, ns) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.246 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเองเมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.75

ตารางที่ 3.244 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ความใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	237	2.64	0.45	77	2.94	0.53	98	2.98	0.45	88	3.08	0.54	500	2.83	0.51
2. มัธยมศึกษา	150	2.66	0.47	56	2.97	0.54	65	3.00	0.38	58	3.02	0.47	329	2.84	0.49
3. อนุปริญญา	56	2.67	0.54	14	3.12	0.65	23	2.94	0.46	13	3.18	0.61	106	2.85	0.58
4. ≥ปริญญาตรี	189	2.69	0.48	57	3.00	0.54	67	2.96	0.41	26	3.01	0.55	339	2.82	0.50
รวม	632	2.67	0.47	204	2.98	0.54	253	2.97	0.42	185	3.06	0.52	1,274	2.83	0.51

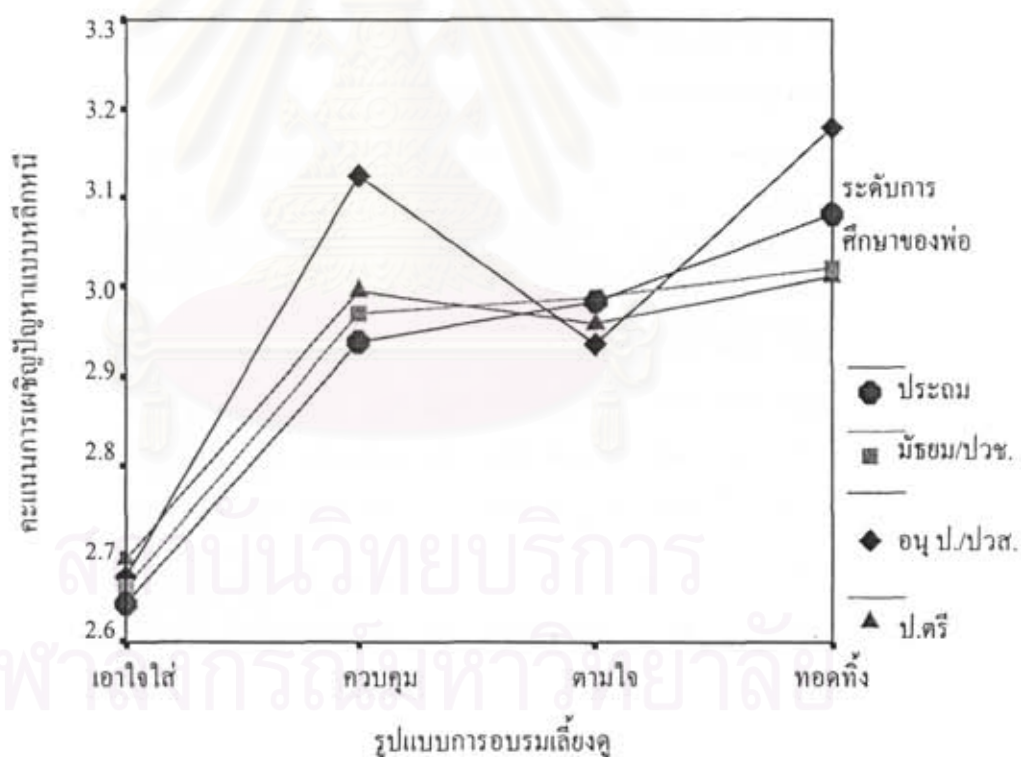
ตารางที่ 3.245 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	26.55	3	2.47	38.16	.000
EDUCFATH	0.31	3	1.27	0.45	.718
PARSTYLE *EDUCFATH	0.95	9	1.24	0.46	.904
Error	291.72	1,258	0.63		
Total	10,556.31	1,274			

ตารางที่ 3.246 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	632	2.67				
2. ตามใจ	253	2.97	2 > 1			
3. ควบคุม	204	2.98	3 > 1	~		
4. ทอดทิ้ง	185	3.06	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.75 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลักหนีจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในการวิจัยครั้งนี้เน้นการศึกษาพฤติกรรมอนุรักษสภาพแวดล้อม มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.247 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.248 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

($F^* = 83.37, p < .001$) และระดับการศึกษาของพ่อมีนัยสำคัญ ($F = 3.82, p = .01$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.249 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.30$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.250 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีพ่อที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผล ดังภาพที่ 3.76

ตารางที่ 3.247 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	241	3.86	0.42	77	3.66	0.43	100	3.34	0.38	90	3.33	0.45	508	3.63	0.48
2. มัธยมศึกษา ๑	150	3.80	0.46	57	3.56	0.47	66	3.26	0.46	59	3.29	0.41	332	3.56	0.51
3. อนุปริญญา ๑	55	3.75	0.43	14	3.37	0.37	24	3.28	0.42	13	3.29	0.43	106	3.54	0.47
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.78	0.44	58	3.44	0.44	67	3.32	0.45	26	3.26	0.40	340	3.59	0.49
รวม	635	3.81	0.44	206	3.55	0.45	257	3.31	0.43	188	3.30	0.43	1,286	3.60	0.49

ตารางที่ 3.248 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	47.09	3	15.70	83.37	.000
EDUCFATH	2.16	3	0.72	3.82	.010
PARSTYLE * EDUCFATH	1.22	9	0.14	0.72	.690
Error	239.14	1,270	0.19		
Total	16,936.55	1,286			

ตารางที่ 3.249 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

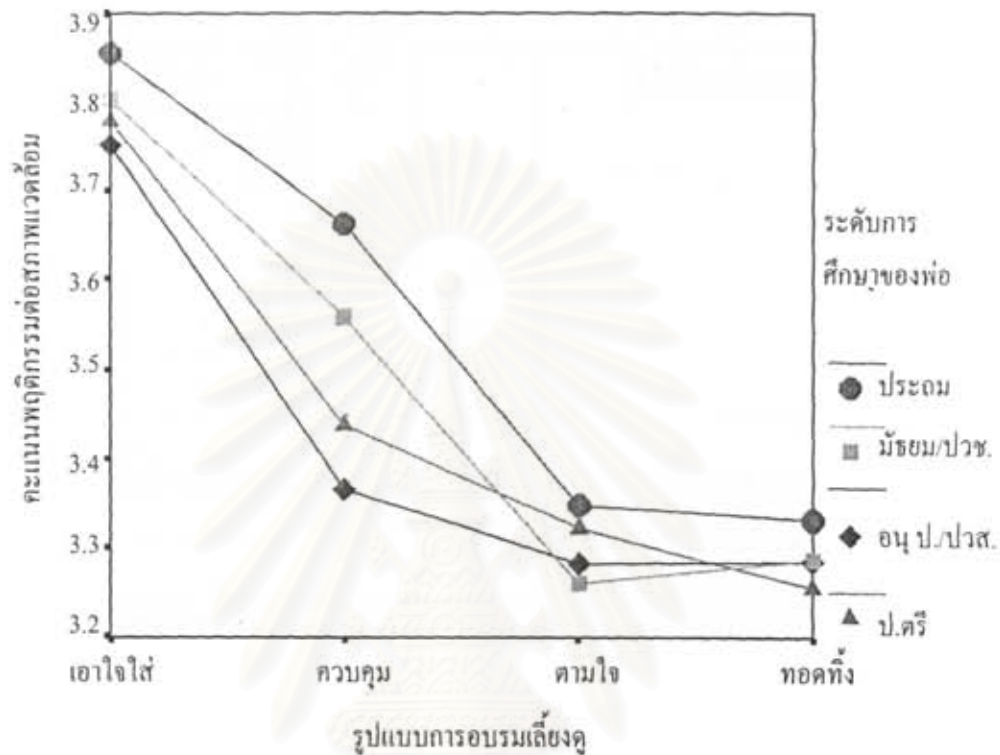
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	188	3.30				
2. ตามใจ	257	3.31	~			
3. ควบคุม	206	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	635	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.250 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม
จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษาของพ่อ	n	M	ระดับการศึกษาของพ่อ			
			1	2	3	4
1. อนุปริญญา ฯ	106	3.54				
2. มัธยมศึกษา ฯ	332	3.56	~			
3. ≥ปริญญาตรี	340	3.59	~	~		
4. ประถมศึกษา	508	3.63	~	~	~	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.76 คะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.251 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.252 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 49.05, p < .001$) และระดับการศึกษาของพ่อนั้นสำคัญ ($F = 13.48, p < .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีความสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.253 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.42$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.20$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.32$) นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนการเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษาของพ่อปรากฏในตารางที่ 3.254 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีพ่อที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่มีพ่อที่มีการศึกษาอีก 3 ระดับ ขณะที่นักเรียนที่มีพ่อที่มี

การศึกษาอีก 3 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับอนุปริญญาหรือปวส. และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.77

ตารางที่ 3.251 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษา ของพ่อ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	241	3.76	0.41	77	3.52	0.45	100	3.33	0.48	90	3.38	0.44	508	3.57	0.47
2. มัธยมศึกษา	150	3.64	0.45	57	3.44	0.47	66	3.18	0.45	59	3.25	0.46	332	3.45	0.49
3. อนุปริญญา	56	3.55	0.48	14	3.32	0.31	24	3.11	0.54	13	3.43	0.49	107	3.41	0.50
4. ≥ปริญญาตรี	189	3.50	0.43	58	3.29	0.55	67	3.05	0.49	26	3.20	0.50	340	3.35	0.50
รวม	636	3.64	0.44	206	3.42	0.48	257	3.20	0.49	188	3.32	0.46	1,287	3.47	0.50

ตารางที่ 3.252 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	30.26	3	10.09	49.05	.000
EDUCFATH	8.32	3	2.77	13.48	.000
PARSTYLE *EDUCFATH	0.96	9	0.11	0.52	.863
Error	261.36	1,271	0.21		
Total	15,790.24	1,287			

ตารางที่ 3.253 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

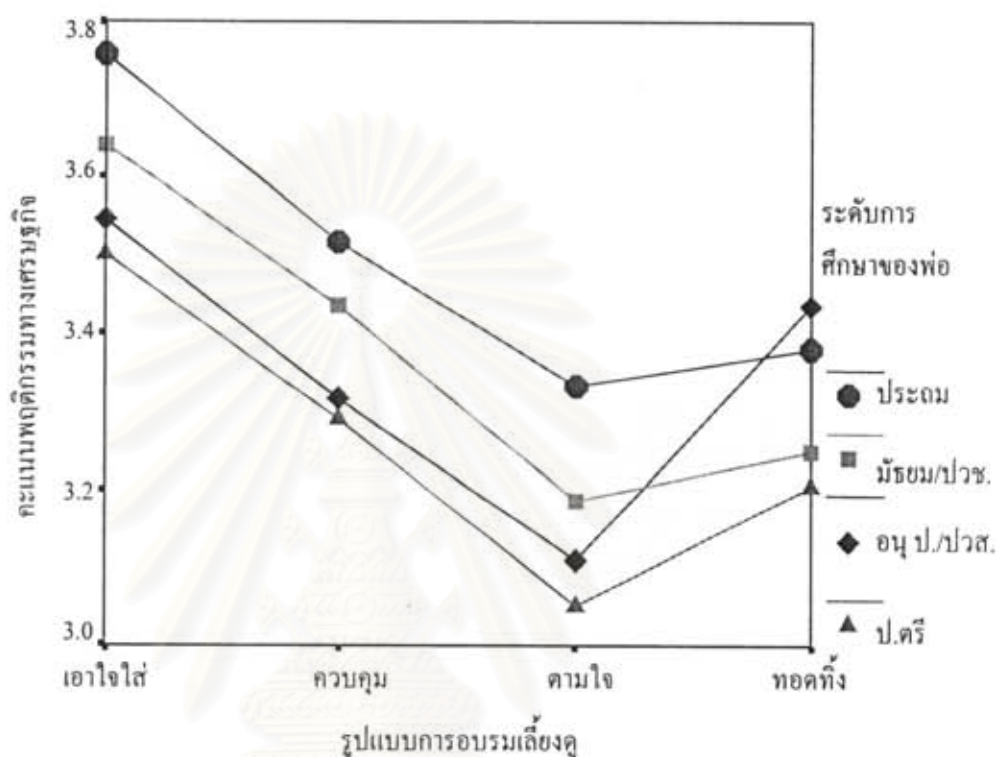
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	257	3.20				
2. ทอดทิ้ง	188	3.32	2 > 1			
3. ควบคุม	206	3.42	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.254 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ

ระดับการศึกษาของพ่อ	n	M	ระดับการศึกษาของพ่อ			
			1	2	3	4
1. ≥ปริญญาตรี	340	3.35				
2. อนุปริญญาฯ	107	3.41	~			
3. มัธยมศึกษาฯ	332	3.45	~	~		
4. ประถมศึกษา	508	3.57	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.77 คะแนนพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อ

3.2.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ

1) พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ

1.1) พฤติกรรมทางสังคมทางบวก มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.255 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.256 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 42.08, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.257 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.77$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวก ($M = 3.52$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.38$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

ทอดทิ้งและแบบตามใจมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุด ได้ผลดังภาพที่ 3.78

ตารางที่ 3.255 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

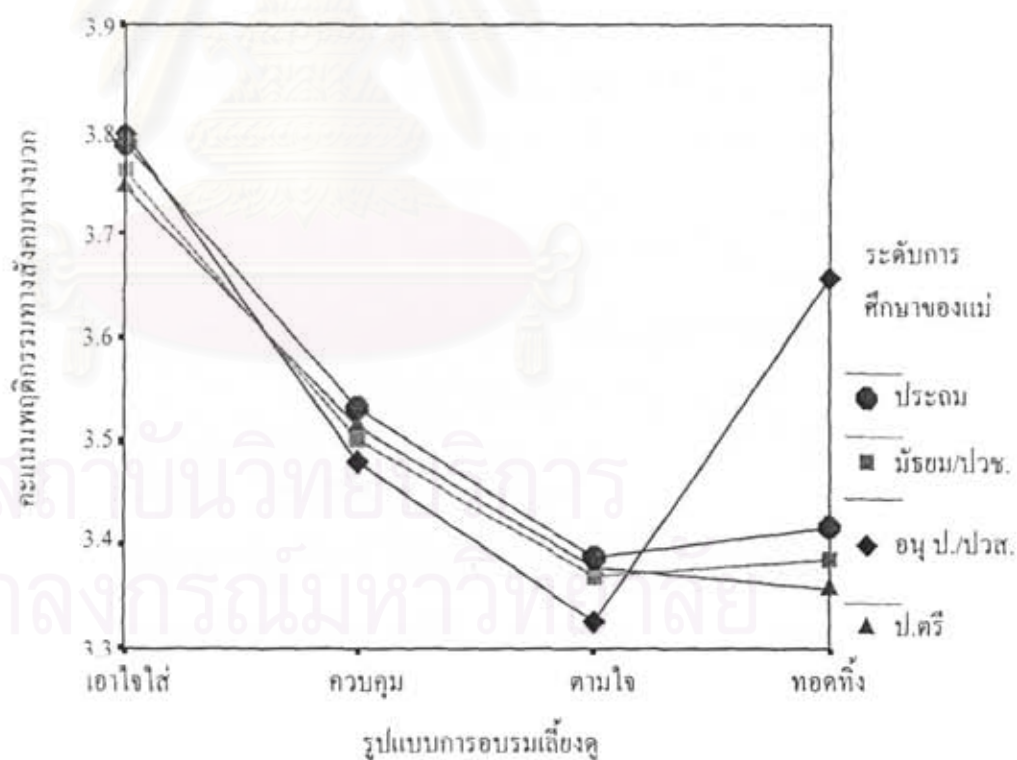
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	315	3.78	0.42	104	3.53	0.44	130	3.39	0.40	115	3.42	0.47	664	3.60	0.46
2. มัธยมศึกษา	103	3.76	0.40	36	3.50	0.31	46	3.37	0.44	36	3.38	0.61	221	3.57	0.47
3. อนุปริญญา	52	3.79	0.43	13	3.48	0.43	17	3.33	0.36	9	3.66	0.38	91	3.65	0.45
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.74	0.43	49	3.51	0.47	62	3.38	0.37	24	3.36	0.50	301	3.60	0.46
รวม	636	3.77	0.42	202	3.52	0.43	255	3.38	0.40	184	3.41	0.50	1,277	3.60	0.46

ตารางที่ 3.256 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	23.30	3	7.77	42.09	.000
EDUCMOTH	0.31	3	0.11	0.57	.636
PARSTYLE * EDUCMOTH	0.68	9	0.08	0.41	.931
Error	232.65	1,261	0.18		
Total	16,830.05	1,277			

ตารางที่ 3.257 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางบวก
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M				
			1	2	3	4
1. ตามใจ	255	3.38				
2. ทอดทิ้ง	184	3.41	~			
3. ควบคุม	202	3.52	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	3.77	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.78 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางบวกจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

1.2) พฤติกรรมทางสังคมทางลบ มีขมิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.258 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.259 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผล

หลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 43.01, p < .001$) ส่วนระดับการศึกษาของแม่ ($F = 2.11, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.224 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ($M = 1.88$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.79

ตารางที่ 3.258 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

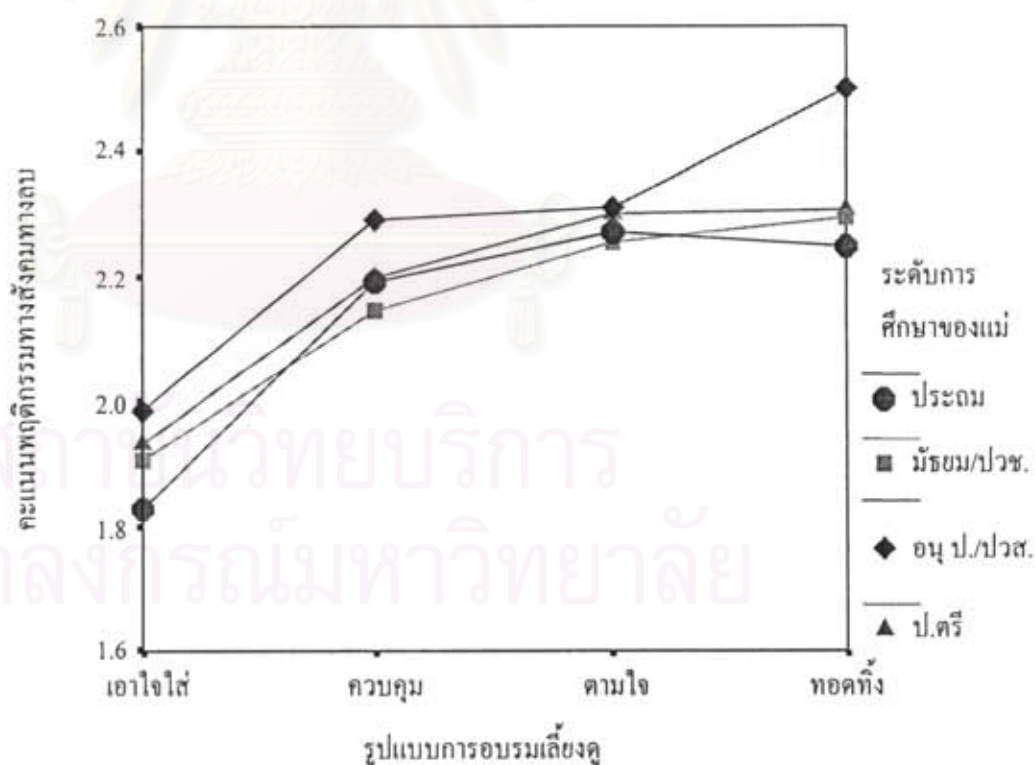
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	315	1.83	0.37	105	2.19	0.53	130	2.27	0.47	115	2.25	0.49	665	2.04	0.48
2. มัธยมศึกษาฯ	103	1.91	0.38	36	2.15	0.56	46	2.25	0.46	36	2.29	0.60	221	2.08	0.50
3. อนุปริญญาฯ	52	1.99	0.40	13	2.29	0.60	17	2.31	0.40	9	2.50	0.35	91	2.14	0.46
4. ≥ปริญญาตรี	166	1.93	0.42	49	2.20	0.46	62	2.30	0.40	24	2.31	0.56	301	2.08	0.47
รวม	636	1.88	0.39	203	2.19	0.52	255	2.28	0.44	184	2.28	0.52	1,278	2.07	0.48

ตารางที่ 3.259 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	25.38	3	8.46	43.01	.000
EDUCMOTH	0.31	3	0.42	2.11	.097
PARSTYLE *EDUCMOTH	1.25	9	0.09	0.46	.901
Error	248.30	1,262	0.20		
Total	5,750.54	1,278			

ตารางที่ 3.260 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางสังคมทางลบ
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	636	1.88				
2. ควบคุม	203	2.19	2 > 1			
3. ทอดทิ้ง	184	2.28	3 > 1	~		
4. ตามใจ	255	2.28	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.79 คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทางลบจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

2) พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง

2.1) พฤติกรรมประชาธิปไตย มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.261 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.262 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 57.62, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.263 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ($M = 4.24$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.89$) และแบบตามใจ ($M = 3.87$) มีพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันเอง แต่ทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นก็มีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.76$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.80

ตารางที่ 3.261 มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	315	4.27	0.38	105	3.86	0.53	130	3.88	0.38	115	3.79	0.49	665	4.04	0.46
2. มัธยมศึกษา	103	4.24	0.39	36	3.93	0.56	46	3.84	0.38	36	3.66	0.60	221	4.01	0.48
3. อนุปริญญา	52	4.23	0.39	13	3.98	0.60	17	3.91	0.39	9	3.83	0.43	91	4.10	0.42
4. ≥ปริญญาตรี	166	4.20	0.37	49	3.90	0.46	62	3.85	0.38	24	3.73	0.53	301	4.04	0.44
รวม	636	4.24	0.38	203	3.89	0.52	255	3.87	0.38	184	3.76	0.50	1,278	4.04	0.46

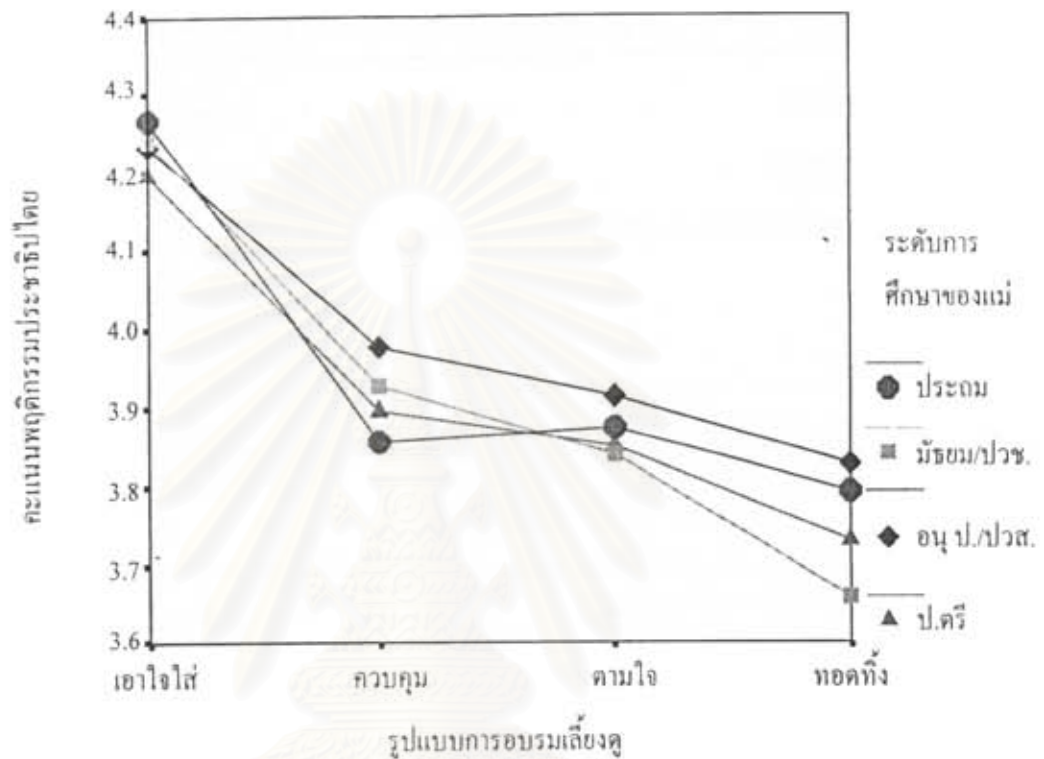
ตารางที่ 3.262 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	29.00	3	9.67	57.62	.000
EDUCMOTH	0.36	3	0.12	0.72	.539
PARSTYLE *EDUCMOTH	0.97	9	0.11	0.64	.762
Error	211.74	1,262	0.17		
Total	21,138.85	1,278			

ตารางที่ 3.263 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	184	3.76				
2. ตามใจ	255	3.87	2 > 1			
3. ควบคุม	203	3.89	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	636	4.24	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.80 คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

2.2) พฤติกรรมทางการเมือง มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.264 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.265 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 31.92, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.266 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางการเมือง ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.81

ตารางที่ 3.264 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	315	3.99	0.42	105	3.72	0.51	130	3.66	0.43	115	3.62	0.46	665	3.82	0.47
2. มัธยมศึกษาฯ	103	4.01	0.41	36	3.72	0.55	46	3.67	0.40	36	3.59	0.47	221	3.82	0.47
3. อนุปริญญาฯ	52	4.04	0.42	13	3.82	0.29	17	3.71	0.47	9	3.82	0.52	91	3.92	0.44
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.97	0.40	49	3.76	0.53	62	3.65	0.36	24	3.65	0.47	301	3.85	0.44
รวม	636	3.99	0.41	203	3.74	0.51	255	3.66	0.41	184	3.63	0.46	1,278	3.83	0.46

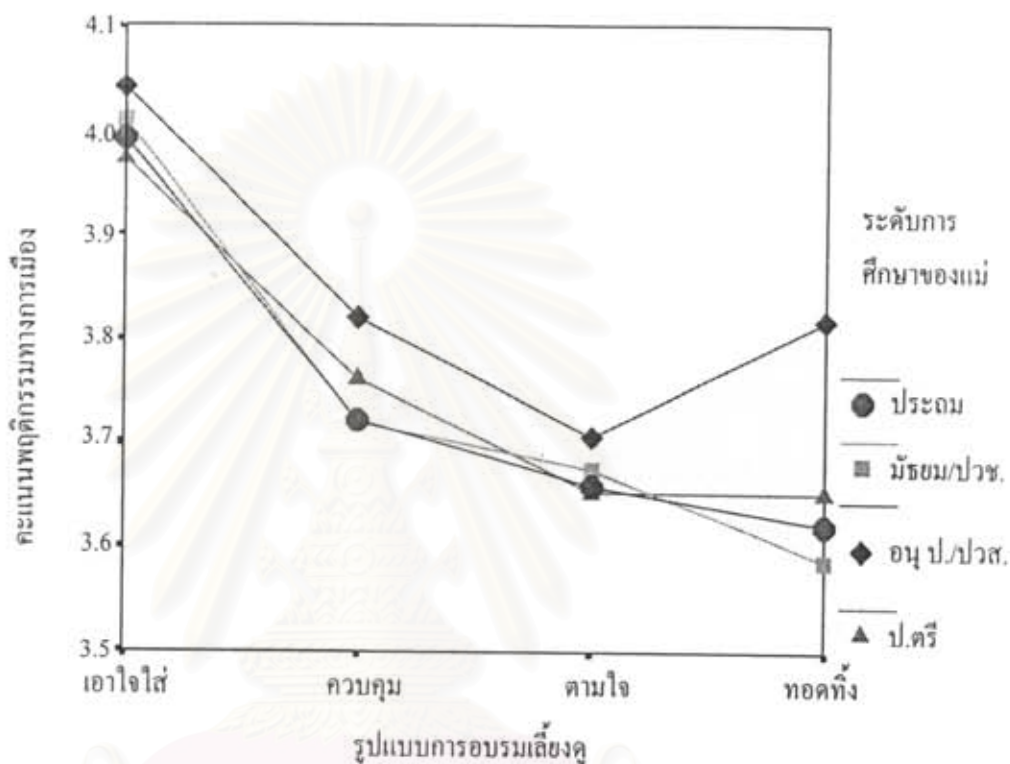
ตารางที่ 3.265 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมทางการเมือง

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	18.29	3	6.10	31.92	.000
EDUCMOTH	0.54	3	0.12	0.94	.422
PARSTYLE *EDUCMOTH	0.40	9	0.18	0.23	.990
Error	240.98	1,262	0.04		
Total	19,064.29	1,278			

ตารางที่ 3.266 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	184	3.63				
2. ตามใจ	255	3.66	~			
3. ควบคุม	203	3.74	~	~		
4. เอาใจใส่	636	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.81 คะแนนพฤติกรรมทางการเมืองจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

3) พฤติกรรมส่วนบุคคล แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความถี่ใช้เวลาทางอารมณ์โดยรวม และการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะ

3.1) การปรับตัวด้านครอบครัว มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.267 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.268 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 114.83, p < .001$) มีนัยสำคัญ ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.11, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.269 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบมีคะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวแตกต่างกันทั้ง 4 รูปแบบ จากมากไปหาน้อยดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M = 4.55$) แบบตามใจ ($M = 4.12$)

แบบควบคุม ($M = 3.80$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.52$) เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.269

ตารางที่ 3.267 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

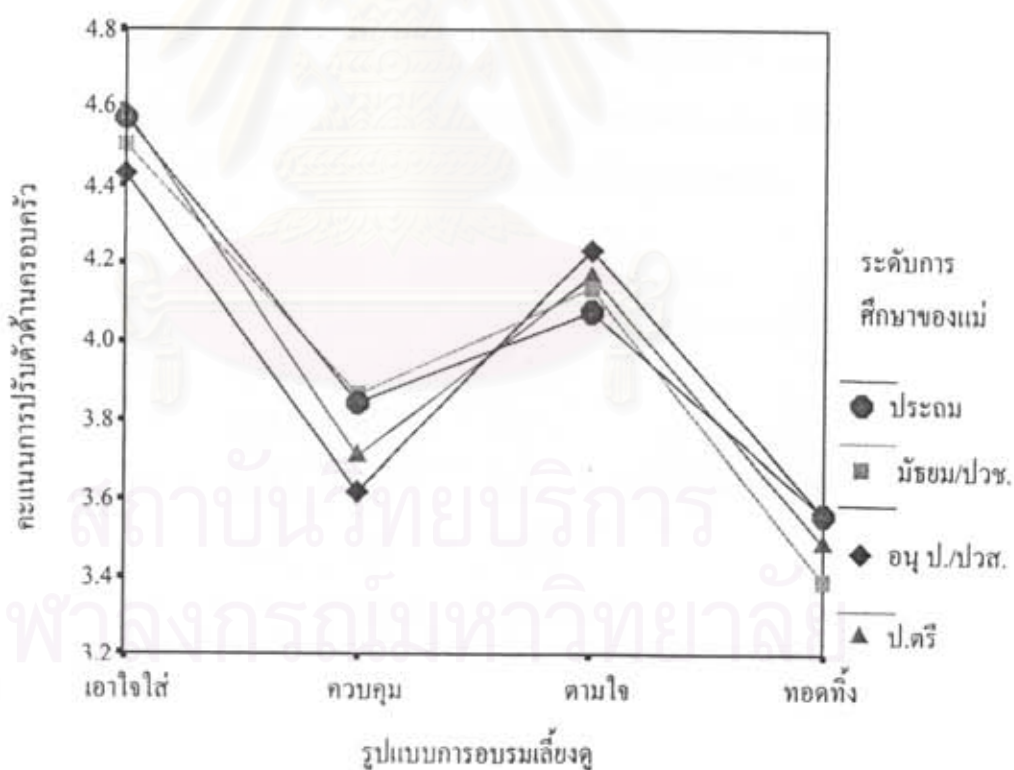
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	313	4.57	0.47	105	3.84	0.62	129	4.08	0.53	115	3.56	0.72	662	4.19	0.68
2. มัธยมศึกษา ๑	102	4.50	0.47	36	3.86	0.70	46	4.13	0.48	35	3.39	0.82	219	4.14	0.71
3. อนุปริญญา ๑	52	4.43	0.55	13	3.62	0.73	17	4.24	0.50	9	3.56	0.74	91	4.19	0.68
4. ≥ปริญญาตรี	166	4.59	0.47	49	3.71	0.70	62	4.16	0.56	24	3.48	0.71	301	4.27	0.68
รวม	633	4.55	0.48	203	3.80	0.66	254	4.12	0.53	183	3.52	0.74	1,273	4.20	0.69

ตารางที่ 3.268 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อการปรับตัวด้านครอบครัว

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	108.74	3	36.25	114.83	.000
EDUCMOTH	0.39	3	0.13	0.41	.748
PARSTYLE *EDUCMOTH	3.15	9	0.35	1.11	.352
Error	396.77	1,257	0.32		
Total	23,037.35	1,273			

ตารางที่ 3.269 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	183	3.52				
2. ควบคุม	203	3.80	2 > 1			
3. ตามใจ	254	4.12	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	633	4.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.82 คะแนนการปรับตัวด้านครอบครัวจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

3.2) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.270 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.271 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 7.43, p < .001$) และผลหลักของระดับ

การศึกษาของแม่มีนัยสำคัญ ($F = 2.82, p < .05$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) ผลการเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ปรากฏในตารางที่ 3.272 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ($M = 3.82$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ($M = 3.60$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.57$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.72$) ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง สำหรับการเปรียบเทียบรายคู่ระดับการศึกษาของแม่ผลปรากฏในตารางที่ 3.273 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีแม่ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.83

ตารางที่ 3.270 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	315	3.79	0.48	105	3.53	0.58	130	3.68	0.43	115	3.57	0.52	665	3.69	0.50
2. มัธยมศึกษา ๑	102	3.79	0.49	36	3.58	0.54	46	3.72	0.45	36	3.55	0.51	220	3.70	0.50
3. อนุปริญญา ๑	52	3.87	0.39	13	3.71	0.55	17	3.75	0.48	9	3.81	0.41	91	3.82	0.43
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.87	0.48	49	3.75	0.62	62	3.79	0.43	24	3.54	0.54	301	3.81	0.51
รวม	635	3.82	0.48	203	3.60	0.58	255	3.72	0.44	184	3.57	0.51	1,277	3.73	0.50

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.271 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

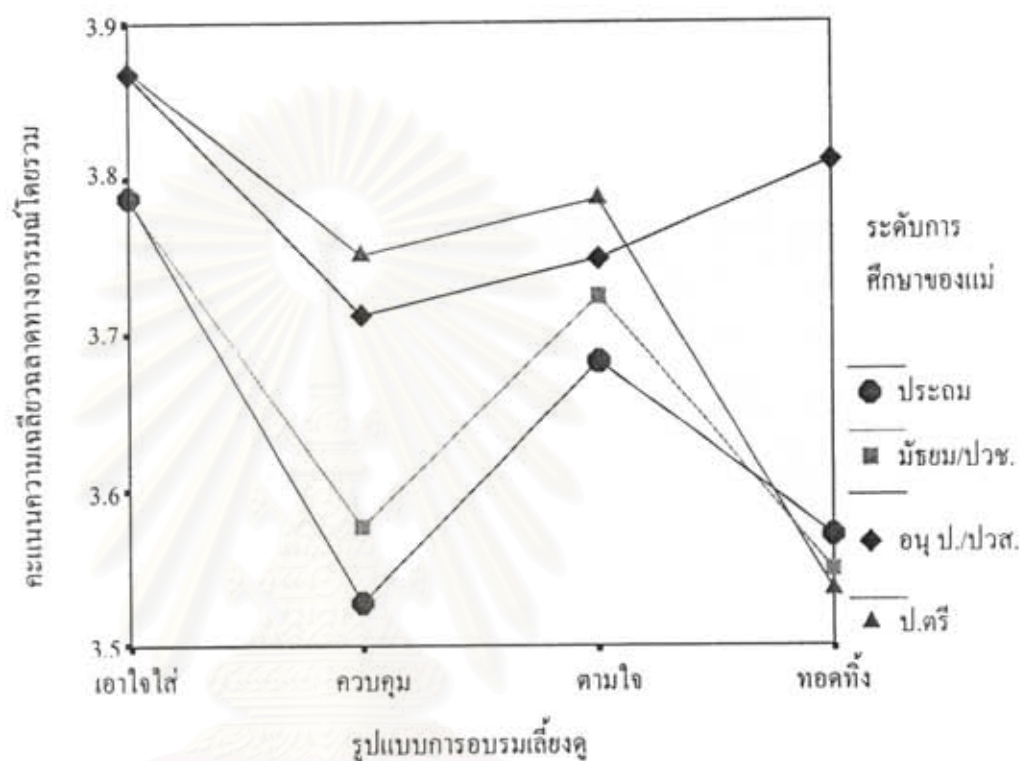
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
PARSTYLE	5.40	3	1.80	7.43	.000
EDUCMOTH	2.05	3	0.68	2.82	.038
PARSTYLE *EDUCMOTH	1.24	9	0.14	0.57	.823
Error	305.47	1,261	0.24		
Total	18,066.01	1,277			

ตารางที่ 3.272 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	184	3.57				
2. ควบคุม	203	3.60	~			
3. ตามใจ	255	3.72	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	635	3.82	4 > 1	4 > 2	~	

ตารางที่ 3.273 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษาของแม่	n	M	ระดับการศึกษาของแม่			
			1	2	3	4
1. ประถมศึกษา	665	3.69				
2. มัธยมศึกษา ฯ	220	3.70	~			
3. ≥ปริญญาตรี	301	3.81	~	~		
4. อนุปริญญา ฯ	91	3.82	~	~	~	

ภาพที่ 3.83 คะแนนความเจือยตลาดทางอารมณ์ โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

3.3) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปร การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.274 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.275 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 18.62, p < .001$) ส่วนระดับการศึกษาของแม่ ($F = 2.15, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.276 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($M = 3.99$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.79$) แบบควบคุม ($M = 3.73$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.65$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.84

ตารางที่ 3.274 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

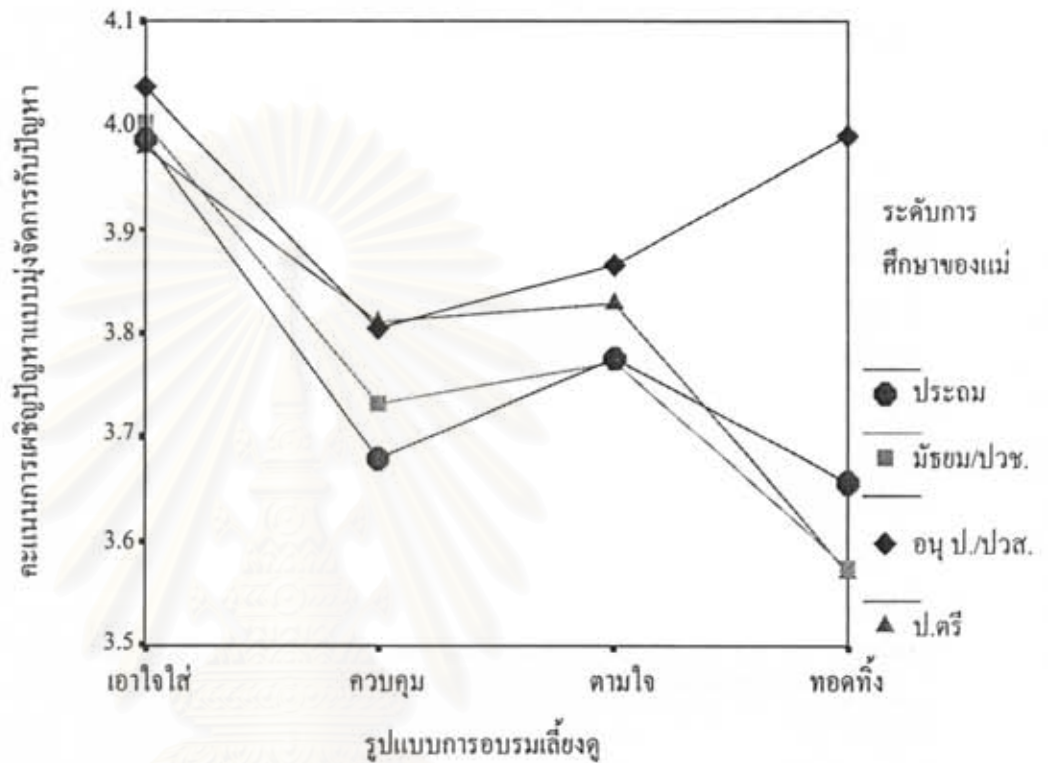
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	312	3.99	0.42	104	3.68	0.59	129	3.77	0.43	114	3.66	0.50	659	3.84	0.49
2. มัธยมศึกษา ฯ	102	4.00	0.41	36	3.73	0.49	46	3.77	0.33	35	3.58	0.56	219	3.84	0.46
3. อนุปริญญา ฯ	52	4.04	0.36	13	3.80	0.43	17	3.87	0.49	9	3.99	0.45	91	3.97	0.41
4. ≥ปริญญาตรี	163	3.98	0.43	49	3.81	0.48	61	3.83	0.38	24	3.57	0.55	297	3.89	0.45
รวม	629	3.99	0.42	202	3.73	0.54	253	3.79	0.40	182	3.65	0.52	1,266	3.86	0.47

ตารางที่ 3.275 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	11.36	3	3.79	18.62	.000
EDUCMOTH	1.31	3	0.44	2.15	.092
PARSTYLE *EDUCMOTH	1.65	9	0.18	0.90	.524
Error	254.11	1,250	0.20		
Total	19,145.03	1,266			

ตารางที่ 3.276 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	182	3.65				
2. ควบคุม	202	3.73	~			
3. ตามใจ	253	3.79	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	629	3.99	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.84 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

3.4) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีชดิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.277 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.278 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 2.82, p < .05$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.00, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.279 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($M = 3.67$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.43$) และแบบควบคุม ($M = 3.39$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.56$) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.85

ตารางที่ 3.277 มัชฉินมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	313	3.67	0.79	105	3.31	0.83	130	3.55	0.80	115	3.45	0.82	663	3.55	0.81
2. มัธยมศึกษา ฯ	103	3.61	0.80	35	3.47	0.85	46	3.55	0.86	35	3.30	0.86	219	3.52	0.83
3. อนุปริญญา ฯ	52	3.71	0.65	13	3.94	0.84	17	3.40	0.89	9	3.58	1.01	91	3.67	0.77
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.70	0.72	49	3.36	0.99	62	3.62	0.71	24	3.47	0.83	301	3.61	0.79
รวม	634	3.67	0.76	202	3.39	0.88	255	3.56	0.79	183	3.43	0.83	1,274	3.57	0.80

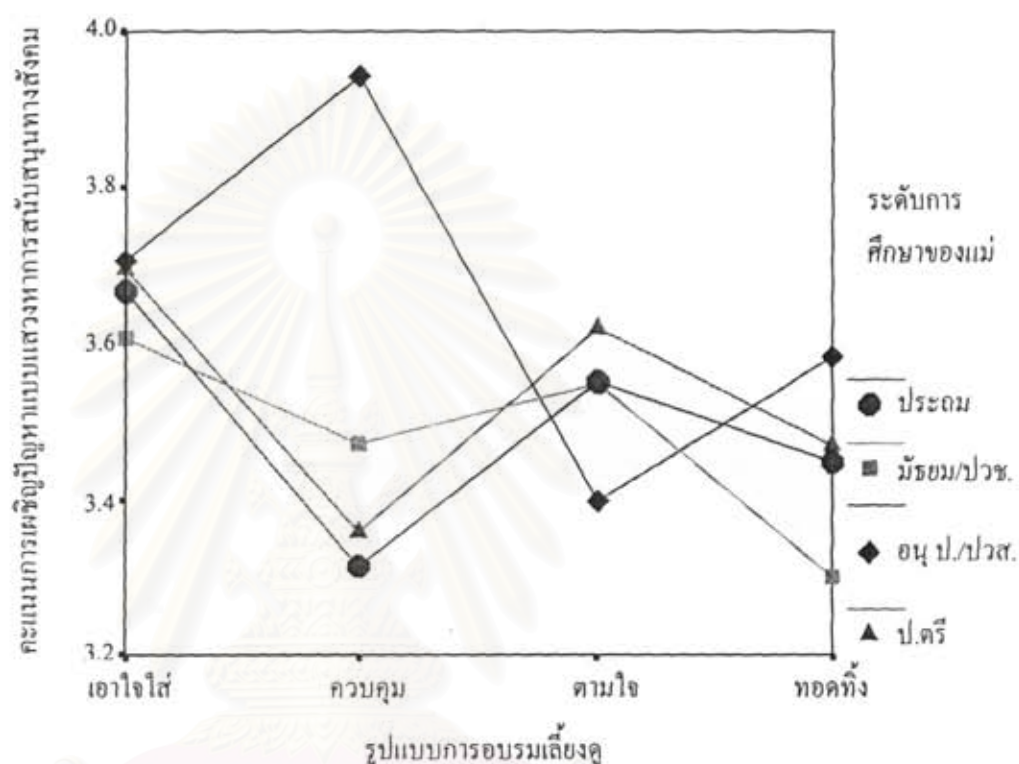
ตารางที่ 3.278 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	5.39	3	1.80	2.82	.038
EDUCMOTH	1.70	3	0.57	0.89	.446
PARSTYLE *EDUCMOTH	5.73	9	0.64	1.00	.438
Error	801.29	1,258	0.64		
Total	17,042.38	1,274			

ตารางที่ 3.279 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ควบคุม	202	3.39				
2. ทอดทิ้ง	183	3.43	~			
3. ตามใจ	255	3.56	~	~		
4. เอาใจใส่	634	3.67	4 > 1	4 > 2	~	

ภาพที่ 3.85 คະแนนการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

3.5) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีขนิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.280 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.281 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 30.44, p < .001$) ส่วนระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.282 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ ($M = 2.67$) น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.86

ตารางที่ 3.280 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนีจำแนกตามรูปแบบการ
อบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

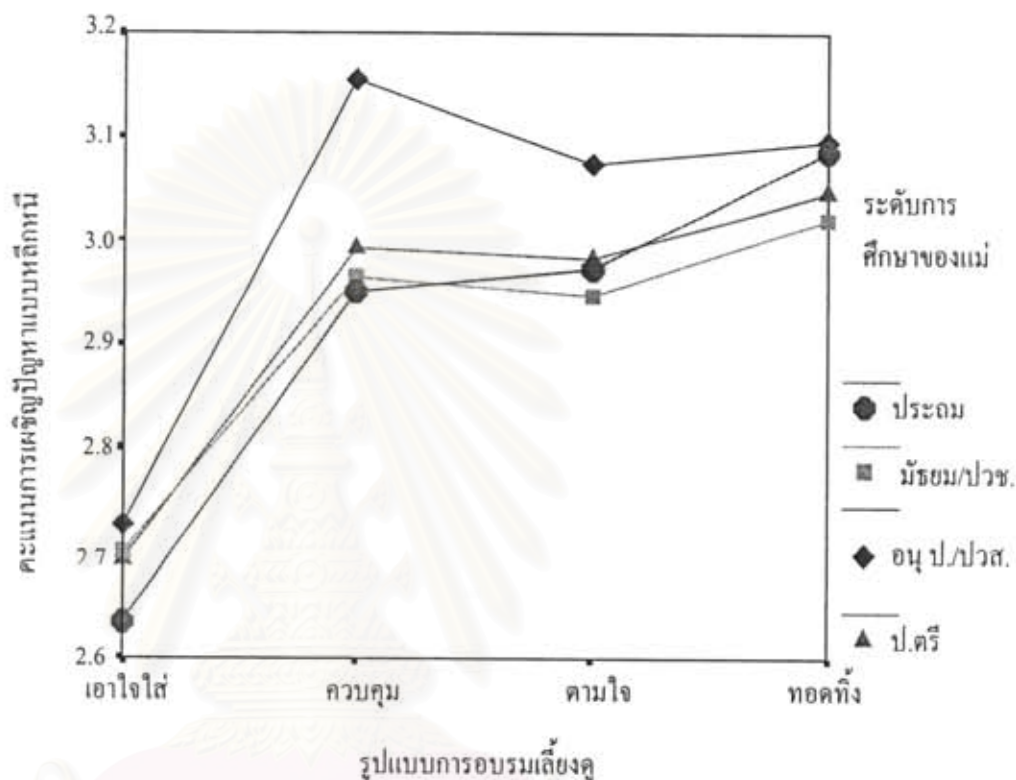
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	309	2.63	0.46	105	2.95	0.49	127	2.97	0.43	114	3.09	0.49	655	2.83	0.50
2. มัธยมศึกษาฯ	103	2.70	0.49	35	2.97	0.52	45	2.95	0.35	34	3.02	0.54	217	2.84	0.49
3. อนุปริญญาฯ	52	2.73	0.48	13	3.15	0.71	17	3.07	0.54	9	3.10	0.48	91	2.89	0.55
4. ≥ปริญญาตรี	166	2.69	0.48	48	2.99	0.61	62	2.98	0.39	24	3.05	0.58	300	2.83	0.52
รวม	630	2.67	0.47	201	2.98	0.54	251	2.98	0.42	181	3.07	0.51	1,263	2.84	0.51

ตารางที่ 3.281 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการ
ศึกษาของแม่ต่อการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	20.96	3	6.99	30.44	.000
EDUCMOTH	0.59	3	0.20	0.86	.461
PARSTYLE *EDUCMOTH	0.72	9	0.07	0.35	.959
Error	286.20	1,247	0.23		
Total	10,481.90	1,263			

ตารางที่ 3.282 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลักหนี
จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. เอาใจใส่	630	2.67				
2. ควบคุม	201	2.98	2 > 1			
3. ตามใจ	251	2.98	3 > 1	~		
4. ทอดทิ้ง	181	3.07	4 > 1	~	~	

ภาพที่ 3.86 คะแนนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงที่จำแนกตามรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

4) พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในการวิจัยนี้เน้นพฤติกรรมอนุรักษสภาพแวดล้อม มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.283 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.284 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ ($F = 61.62, p < .001$) ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ ($F < 1, ns$) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F < 1, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.285 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ($M = 3.81$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.55$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.31$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 3.31$) ทั้งนี้ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.87

ตารางที่ 3.283 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

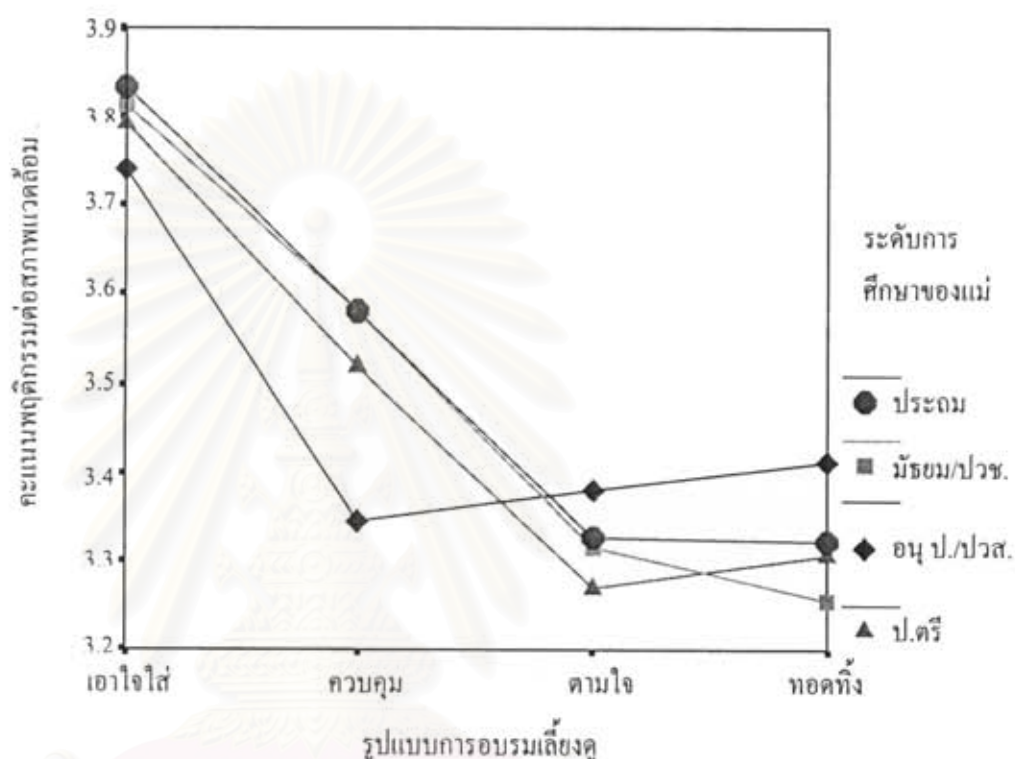
ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	314	3.83	0.44	105	3.58	0.48	130	3.33	0.40	115	3.32	0.43	664	3.61	0.49
2. มัธยมศึกษา ๑	102	3.82	0.43	36	3.58	0.43	46	3.32	0.45	36	3.26	0.47	220	3.58	0.50
3. อนุปริญญา ๑	52	3.74	0.38	13	3.35	0.36	17	3.38	0.46	9	3.41	0.47	91	3.58	0.44
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.80	0.44	49	3.52	0.44	62	3.27	0.45	24	3.31	0.33	301	3.60	0.49
รวม	634	3.81	0.44	203	3.55	0.45	255	3.31	0.43	184	3.31	0.43	1,276	3.60	0.49

ตารางที่ 3.284 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	35.13	3	11.71	61.62	.000
EDUCMOTH	0.36	3	0.12	0.63	.596
PARSTYLE *EDUCMOTH	0.98	9	0.11	0.57	.821
Error	239.42	1,260	0.19		
Total	16,829.33	1,276			

ตารางที่ 3.285 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	<i>n</i>	<i>M</i>	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ทอดทิ้ง	184	3.31				
2. ตามใจ	255	3.31	~			
3. ควบคุม	203	3.55	3 > 1	3 > 2		
4. เอาใจใส่	634	3.81	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ภาพที่ 3.87 คะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

5) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ มีขณิคมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.286 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางปรากฏในตารางที่ 3.287 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($F = 41.17, p < .001$) และระดับการศึกษาของแม่มีนัยสำคัญ ($F = 39.93, p < .001$) ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ ($F = 1.03, ns$) จากนั้นก็เปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูผลปรากฏในตารางที่ 3.288 ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ($M = 3.64$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีคะแนน ($M = 3.41$) มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ($M = 3.20$) แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ($M = 3.33$) นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนการเปรียบเทียบ

เทียบรายคู่ระดับการศึกษาของแม่ปรากฏในตารางที่ 3.289 ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีแม่ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่มีแม่ที่มีการศึกษาอีก 3 ระดับขณะที่นักเรียนที่มีแม่ที่มีการศึกษาอีก 3 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับอนุปริญญาหรือปวส. และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าไม่แตกต่างกันเอง เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปลงจุดได้ผลดังภาพที่ 3.88

ตารางที่ 3.286 มัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษา ของแม่	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู														
	เอาใจใส่			ควบคุม			ตามใจ			ทอดทิ้ง			รวม		
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ประถมศึกษา	314	3.74	0.44	105	3.48	0.46	130	3.28	0.40	115	3.38	0.47	664	3.54	0.49
2. มัธยมศึกษา ฯ	103	3.63	0.42	36	3.34	0.42	46	3.17	0.45	36	3.16	0.48	221	3.41	0.49
3. อนุปริญญา ฯ	52	3.56	0.42	13	3.19	0.34	17	3.16	0.46	9	3.28	0.35	91	3.41	0.44
4. ≥ปริญญาตรี	166	3.48	0.43	49	3.35	0.57	62	3.06	0.45	24	3.35	0.43	301	3.36	0.50
รวม	635	3.64	0.44	203	3.41	0.48	255	3.20	0.43	184	3.33	0.47	1,277	3.47	0.50

ตารางที่ 3.287 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

Source	Type III Sum of Squares	<i>df</i>	Mean Square	<i>F</i>	Sig.
PARSTYLE	25.61	3	8.54	41.17	.000
EDUCMOTH	6.18	3	2.06	9.93	.000
PARSTYLE *EDUCMOTH	1.93	9	0.21	1.05	.412
Error	261.50	1,261	0.21		
Total	15,683.89	1,277			

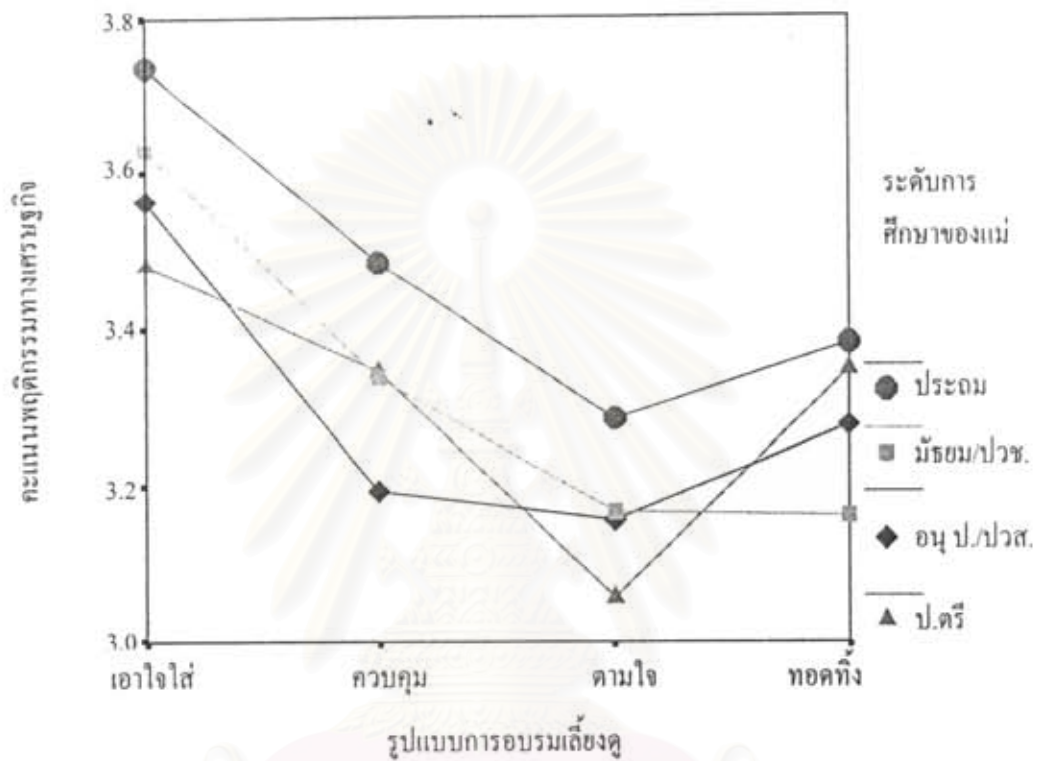
ตารางที่ 3.288 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	n	M	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			
			1	2	3	4
1. ตามใจ	255	3.20				
2. ทอดทิ้ง	184	3.33	2 > 1			
3. ควบคุม	203	3.41	3 > 1	~		
4. เอาใจใส่	635	3.64	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

ตารางที่ 3.289 การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ตัวแปรพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามระดับการศึกษาของแม่

ระดับการศึกษาของแม่	n	M	ระดับการศึกษาของแม่			
			1	2	3	4
1. ≥ปริญญาตรี	301	3.36				
2. อนุปริญญา ฯ	91	3.41	~			
3. มัธยมศึกษา ฯ	221	3.41	~	~		
4. ประถมศึกษา	664	3.55	4 > 1	4 > 2	4 > 3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3.87 คะแนนพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของแม่

ด้วยงานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรม 5 ด้านตามตัวแปร 8 ตัวแปร ฉะนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางได้ในภาพรวม จึงนำผลสรุปมาลงไว้ในตารางที่ 3.290

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.290 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรอิสระต่อ
ตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ตัวแปรตาม	ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ผลหลักของตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ปฏิสัมพันธ์
1. เพศ	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	.000	ns
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	ns	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	.000	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	ns	ns
	3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	ns
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	.026
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.000	.004	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	.010	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	.041	ns
	2. ประเภทของลำดับการเกิด	1. พฤติกรรมทางสังคม		
1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก		.000	ns	ns
1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ		.000	ns	ns
2. พฤติกรรมทางการเมือง				
2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย		.000	ns	ns
2.2 พฤติกรรมทางการเมือง		.000	ns	ns
3. พฤติกรรมส่วนบุคคล				
3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว		.000	.001	ns
3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม		.000	ns	ns
3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	ns	

ตารางที่ 3.290 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ตัวแปรตาม	ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ผลหลักของตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ปฏิสัมพันธ์
2. ประเภทของลำดับการเกิด	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.000	ns	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	ns	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	ns	ns
	1. พฤติกรรมทางสังคม			
3. ประเภทของครอบครัว	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	ns	ns
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	ns	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	ns	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	.000	ns
	3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	ns
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	ns
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.000	ns	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	ns	.024
5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	ns	ns	
4. ภูมิภาค	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	.000	.027
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	.001	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	.000	ns
2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	.000	ns	

ตารางที่ 3.290 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ตัวแปรตาม	ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ผลหลักของตัวแปรอิสระตัวที่สอง	ปฏิสัมพันธ์
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	ns	ns
	3.2 ความเครียดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	.003
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	.006	ns
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.000	ns	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	.029	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	.000	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	.000	.011
5. กลุ่มผลการเรียน	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	.000	ns
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	.000	.000
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	.001	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	.002	ns
	3.2 ความเครียดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	.037
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	ns
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.000	ns	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	.004	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	.001	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	ns	ns
6. อาชีพหลักของครอบครัว	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	.000	ns

ตารางที่ 3.290 (ต่อ)

ตัวแปร อิสระตัวที่ สอง	ตัวแปรตาม	ผลหลักของ รูปแบบการ อบรมเลี้ยงดู	ผลหลักของ ตัวแปรอิสระ ตัวที่สอง	ปฏิสัมพันธ์
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	.020	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	.030	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	ns	ns
	3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	ns
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	.023
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการ สนับสนุนทางสังคม	.000	.024	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	.010	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	.000	ns
7. ระดับ การศึกษา ของพ่อ	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	ns	ns
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	.007	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	ns	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	ns	.007
	3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.000	ns	ns
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	ns
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการ สนับสนุนทางสังคม	.008	ns	.040
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns

ตารางที่ 3.290 (ต่อ)

ตัวแปร อิสระตัวที่ สอง	ตัวแปรตาม	ผลหลักของ รูปแบบการ อบรมเลี้ยงดู	ผลหลักของ ตัวแปรอิสระ ตัวที่สอง	ปฏิสัมพันธ์
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	.010	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	.000	ns
8. ระดับ การศึกษา ของแม่	1. พฤติกรรมทางสังคม			
	1.1 พฤติกรรมทางสังคมทางบวก	.000	ns	ns
	1.2 พฤติกรรมทางสังคมทางลบ	.000	ns	ns
	2. พฤติกรรมทางการเมือง			
	2.1 พฤติกรรมประชาธิปไตย	.000	ns	ns
	2.2 พฤติกรรมทางการเมือง	.000	ns	ns
	3. พฤติกรรมส่วนบุคคล			
	3.1 การปรับตัวด้านครอบครัว	.000	ns	ns
	3.2 ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.000	.038	ns
	3.3 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	.000	ns	ns
	3.4 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการ สนับสนุนทางสังคม	.038	ns	ns
	3.5 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง	.000	ns	ns
	4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม	.000	ns	ns
	5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ	.000	.000	ns

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นำสู่การพัฒนาประเทศ

ผู้วิจัยได้นำค่าสำคัญของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบมาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์โดยวิธี Rotation Component Matrix ทั้งจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บทั้งหมด 2,524 และกลุ่มตัวอย่างที่นำมาจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามทฤษฎีของ Baumrind ตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3.291 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์โดยวิธี Rotation Component Matrix ทั้ง 2 กลุ่ม
ตัวอย่าง

ทำสำคัญ	Component							
	uninvolved		Authoritoian		Permissive		Authoritative	
	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524
1. Demand, Authoritative							.777	.768
2. Rule Authoritative			.760	.769				
3. Rule Enforcement, Authoritative	-.427	-.357					.481	.535
4. Warmth, Authoritative	-.647	-.582					.562	.611
5. Bidirectional Comm, Authoritative	-.566	-.499					.603	.627
6. Encouragement, Authoritative							.711	.709
7. Right, Authoritative	-.419	-.368	-.393	-.384			.415	.429
8. Reward, Authoritative	-.573	-.517					.495	.512
1. Demand, Authoritarian			.789	.768				
2. Absolute, Authoritarian			.794	.791				
3. Obedience, Authoritarian			.786	.780				
4. Naturance, Authoritarian	.708	.690	.407	.406				
5. Discourage, Authoritarian	.575	.560	.566	.553				
6. Suppress, Authoritarian	.387	.366	.606	.590				
7. Biased, Authoritarian			.751	.755				
8. Threat, Authoritarian	.429	.416	.632	.618				
1. Avoidance, Permissive	.316	.322			.690	.662		
2. Few Rules, Permissive					.708	.650		
3. Tolerate, Permissive					.665	.628		
4. Moderate, Permissive			.397	.378				
5. Child dominated Comm, Permissive					.740	.741		
6. Immature, Permissive					.665	.652		
7. Biased child need, Permissive					.702	.688		
8. Little punishment, Permissive					.662	.630		
1. Undemand, Uninvolved	.446	.415			.451	.443		
2. No Rules, Permissive	.656	.605			.428	.432		
3. Neglected, Permissive	.722	.651						
4. Emotional Involvement, Permissive	.756	.704						
5. Infrequent Comm., Permissive	.703	.697						

คำสำคัญ	Component							
	uninvolved		Authoritoian		Permissive		Authoritative	
	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524	n=1316	n=2524
6. Allow independence, Permissive	.660	.638						
7. Biased for pasents, Permissive	.589	.542	.547	.558				
8. Physical abuse, Permissive	.652	.574	.485	.503				

Extraction Method : Principal Component Analysis.

Rotation Method : Varimax with Kaiser Normalization

@ Rotation converged in 7 iterations.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทย กับกระบวนการสังคมประติของครอบครัวในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การอภิปรายผลจะอภิปรายเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. อภิปรายผลการศึกษารูปแบบการสังคมประติของครอบครัวที่มีอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันในภูมิภาคต่างๆ

ผลการวิจัยพบว่าจำนวนเปอร์เซ็นต์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีสูงสุดในแต่ละภูมิภาคของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ทั้งหมด 2,535 คน คือการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่สามารถแยกรูปแบบได้ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ Diana Baumrind 4 รูปแบบที่คณะผู้วิจัยเลือกเป็นแบบสำรวจในงานวิจัยนี้ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 1,219 คน (48.1%) ที่เก็บในเบื้องต้นทั้งสิ้น ไม่อาจแยกอยู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูใดได้ ขณะที่กลุ่มตัวอย่าง 1,316 คน (51.9%) แยกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ตามทฤษฎีและงานวิจัยของ Baumrind การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative parenting style) จะมีมากที่สุดในทุกภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากกว่าทุกภาค (30.3%) ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (uninvolved parenting style) พบว่ามีมากที่สุดใภาคตะวันออกเฉียงเหนือเช่นกัน (9.5%) ส่วนการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เข้ารูปแบบใด ภาคใต้มีมากที่สุด (51%)

ในกรณีเช่นนี้อาจเป็นเพราะในครอบครัวไทยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอาจแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทยที่แตกต่างจากคนตะวันตก ไรแบค และคณะ (Ryback et al., 1989, อ้างจากประมวลผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยของโครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 6 ประเทศ คือ ไทย เอธิโอเปีย จีน(ไต้หวัน) อิสราเอล อินเดีย และสหรัฐอเมริกา พบว่า พ่อแม่อิสราเอลและอเมริกันจะเลี้ยงลูกอย่างเสรี และฝึกลูกแบบค่อข เป็นค่อขไปมากกว่าพ่อแม่ชาติอื่นๆ ในเอเชีย

นอกเหนือจากวัฒนธรรมของชาติตะวันตกแตกต่างไปจากตะวันตกแล้ว แม้แต่เด็กไทยที่มาจากเชื้อชาติที่ต่างกัน เช่นเด็กไทยเชื้อชาติจีน หรือเด็กไทยเชื้อชาติอินเดีย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูก็ยังแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้เด็กที่มาจากครอบครัวต่างศาสนา กัน เช่นเด็กไทยพุทธ และเด็กไทยคริสต์ จงกล ทรัพย์สมบูรณ์ (2516) ได้ทำการวิจัยและพบว่าเด็กไทยพุทธมีความเกรงใจมากกว่าเด็กในศาสนาอื่น และแม่จะแสดงความเป็นเจ้าของมากที่สุด และอุกลงโทษน้อยที่สุด ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีอยู่ในสังคมไทยส่วนใหญ่ จึงอาจเป็นแบบผสมดังเช่น Baumrind (1980) ในการวิจัยช่วงหลังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะผสมอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมปัจจุบัน และด้วยกลุ่ม

ตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ แม้จะเป็นโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง แต่ก็เป็นโรงเรียนที่ค่อนข้างพร้อมทั้งครูและอุปกรณ์การสอน จึงพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีมากที่สุดในทุกภูมิภาค และผู้ปกครองในปัจจุบันอาจมีการศึกษามากขึ้นและมีประสบการณ์ในระดับสากลมากขึ้น เข้าใจบทบาทของบิดามารดามากขึ้นจึงทำให้เลือกที่จะอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากกว่าการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นตามทฤษฎีของ Baumrind

2.อภิปรายผลการวิจัยของการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสังคม ประติของครอบครัวกับพฤติกรรมคนไทยในบริบทต่างๆ ได้แก่พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมทางการเมืองและ พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

การอภิปรายผลจะอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นกระบวนการสังคมประติของครอบครัวกับพฤติกรรมไทยด้านต่างๆตามตัวแปร เพศ ลำดับการเกิด ประเภทของครอบครัว อาชีพหลักของครอบครัว ภูมิภาค ผลการเรียน ระดับการศึกษาของพ่อและระดับการศึกษาของแม่ แต่การอภิปรายผลจะเป็นไปตามลำดับของผลการวิจัยที่ผู้วิเคราะห์ข้อมูลเสนอผลวิจัย ดังนี้ พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมทางสังคม

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดประเภทของพฤติกรรมทางสังคมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ พฤติกรรมสังคมทางบวกและพฤติกรรมสังคมทางลบ พฤติกรรมสังคมทางบวกประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ การเป็นนักเรียนที่ดี การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม การร่วมมือกับผู้อื่นและการช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนพฤติกรรมสังคมทางลบ ประกอบด้วย การคล้อยตามผู้อื่น การขัดแย้งกับผู้อื่น และความก้าวร้าว จากการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ความแตกต่างระหว่างเพศของนักเรียน ลำดับการเกิด ประเภทของครอบครัว ภูมิภาค ผลการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อแม่ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างไร ผลปรากฏดังนี้

2.1.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ทำให้ลูกมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ความใจและทอดทิ้ง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมทำให้ลูกมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบความใจและแบบทอดทิ้ง ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบความใจและแบบทอดทิ้งไม่ทำให้ลูกมีพฤติกรรมสังคมทางบวกแตกต่างกัน ในทางตรงข้ามการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ทำให้ลูกมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมแบบความใจ และแบบทอดทิ้ง การอบรมเลี้ยงดู 3 แบบหลังไม่ได้ทำให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมาก ที่พบว่า การที่พ่อแม่เอาใจใส่ชี้แนะ ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้ความเป็นอิสระภายในขอบเขตและกฎเกณฑ์ที่เป็นเหตุเป็นผล จะทำให้ลูกมีทักษะทางสังคม มีการร่วมมือกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นผู้นำ (Baumrind, 1967, 1971; Maccoby & Martin, 1983; Shaffer, 1994) อันเป็นลักษณะของพฤติกรรมสังคมทางบวกในงานวิจัยนี้ นอกจากนี้ การที่งานวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจและแบบทอดทิ้ง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mussen (1969) ที่พบว่า การที่พ่อแม่ฝึกวินัยให้เด็ก การให้เหตุผลและให้ความรักจะทำให้เด็กมีวินัยและมีความรับผิดชอบสูง ในขณะที่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (คณัย จามมานะ , 2518) การอภิปรายผลต่อไปจะอภิปรายตามลำดับตัวแปรที่ศึกษา

2.1.2 เพศ

ความแตกต่างระหว่างเพศปรากฏในพฤติกรรมสังคมทางบวก กล่าวคือ นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนชาย แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในพฤติกรรมสังคมทางลบ การที่นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนชาย น่าจะเกิดจากการที่สังคมและครอบครัวกำหนดบทบาทของเด็กผู้หญิงว่าจะต้องปฏิบัติตนเป็นนักเรียนที่ดี มีความรับผิดชอบ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีการร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น โดยพ่อแม่จะเข้มงวดและเสริมแรงพฤติกรรมเหล่านี้ในเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย

2.1.3 ลำดับการเกิด

ลำดับการเกิดไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคม การเป็นลูกโอรส เป็นลูกคนโต ลูกคนกลาง หรือลูกคนสุดท้องไม่ทำให้มีพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกหรือทางลบ แม้ว่าจากงานวิจัยอื่นจะพบว่า ลำดับการเกิดมีผลต่อพฤติกรรมการคล้อยตาม (Carrigan & Julian, 1966; Finley & Cheyne, 1976; Sampson, 1962) แต่ก็มีผลการศึกษาที่ขัดแย้ง โดยไม่พบว่าลำดับการเกิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมคล้อยตาม อีกทั้งในงานวิจัยนี้ พฤติกรรมทางสังคมประกอบด้วยพฤติกรรม 8 ด้าน ซึ่งนอกเหนือจากพฤติกรรมการคล้อยตามแล้วไม่มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ลำดับการเกิดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านอื่นๆ อย่างชัดเจน

2.1.4 ประเภทของครอบครัว

การที่เด็กอยู่อาศัยกับพ่อแม่หรือพ่อแม่หย่าร้าง เด็กต้องอยู่อาศัยกับพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว หรือการอยู่กับญาติไม่ได้ทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ก็น่าจะเป็นผลมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองคนอื่นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำมาหากิน เพื่อให้เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ พ่อแม่จึงมีเวลาที่อยู่กับลูกน้อยมาก

ดังนั้น การที่เด็กอยู่อาศัยในบ้านที่มีทั้งพ่อและแม่ หรือการอยู่ในสภาพครอบครัวที่หย่าร้าง หรือการอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ จึงไม่ได้มีสภาพที่แตกต่างกันนัก เป็นผลให้ทางลบของเด็กที่อยู่อาศัยในครอบครัวที่มีพร้อมพ่อแม่ หรือครอบครัวหย่าร้างหรือการต้องอยู่กับผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ไม่มีความแตกต่างกัน

2.1.5 ภูมิภาค

นักเรียนในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนในกรุงเทพฯ และนักเรียนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนภาคกลาง ในขณะนี้นักเรียนภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่านักเรียนในกรุงเทพฯ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะอธิบายได้ด้วยความแตกต่างของลักษณะของสังคมเมืองกับสังคมต่างจังหวัด กล่าวคือ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสังคมเมือง ผู้คนต้องเร่งรีบทำธุระของตนให้เสร็จสิ้น ลักษณะของสังคมเมืองจะมีการแข่งขันสูง ทำให้คนขาดการร่วมมือหรือช่วยเหลือผู้อื่น ความเร่งรีบและการแข่งขันเพื่อดำรงชีพทำให้คนมีโอกาที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมน้อยกว่าสังคมต่างจังหวัด เด็กในสังคมเมืองมักมีพฤติกรรมคล้ายคลึงตามเพื่อนสูง เนื่องจากใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าการอยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการแข่งขันทำมาหากิน โอกาสที่จะอบรมสั่งสอนลูกในเรื่องของพฤติกรรมสังคมที่พึงประสงค์จะน้อยลง รวมทั้งมีโอกาที่จะเป็นตัวแบบในการแสดงพฤติกรรมสังคมที่พึงประสงค์ก็จะน้อยมาก นอกจากนี้สังคมในกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กต่างจังหวัด สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแบบที่อาจทำให้เด็กในกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กต่างจังหวัด ด้วยเหตุนี้เด็กในกรุงเทพฯ จะมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าเด็กต่างจังหวัด และมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าเด็กต่างจังหวัด

2.1.6 ผลการเรียน

การที่เด็กที่มีผลการเรียนดีความีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าเด็กที่มีผลการเรียนด้อยกว่าและการที่เด็กที่มีผลการเรียนดีความีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าเด็กที่มีผลการเรียนด้อยกว่า สามารถอธิบายได้ว่า เด็กที่เรียนเก่งมักเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มักถูกเลือกให้เป็นผู้นำกิจกรรมทางสังคมต่างๆ การเรียนเก่งจะเป็นสิ่งช่วยสนับสนุนให้เด็กกลุ่มนี้มีความมั่นใจในตนเอง ความคาดหวังของบุคคลรอบข้างไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือครูที่มีต่อเด็กที่เรียนเก่งจะทำให้เด็กพัฒนาบทบาทของผู้นำกลุ่มเพื่อนและทำตนเป็นนักเรียนที่ดี ดังนั้น เด็กที่เรียนดีจึงมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าเด็กที่เรียนด้อยกว่า

2.1.7 อาชีพหลักของครอบครัว

เด็กที่ครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรรมมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่าเด็กที่ครอบครัวมีอาชีพลูกจ้างบริษัท หรือค้าขายหรือรับจ้างทั่วไป และเด็กที่ครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรรมมี

พฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าเด็กที่ครอบครัวมีอาชีพค้าขายหรือลูกจ้างบริษัท ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากครอบครัวเกษตรกรมีเวลาที่จะอยู่ใกล้ชิดลูกมากกว่าเด็กในครอบครัวเกษตรกรจะต้องช่วยงานในไร่ในสวน พ่อแม่จึงมีโอกาสมากกว่าที่จะอบรมสั่งสอน และปลูกฝังค่านิยมในการเป็นพลเมืองดี อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพอิสระที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำ อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่แข่งขันกับตนเองมากกว่าจะแข่งขันกับผู้อื่น มีการร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรด้วยกันในการทำไร่ทำสวน สังคมเกษตรกรเป็นสังคมที่มีการประสานร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคคลในชุมชนมากกว่า อาชีพลูกจ้างบริษัทหรืออาชีพค้าขายหรืออาชีพรับจ้างทั่วไป ด้วยเหตุนี้เด็กในครอบครัวเกษตรกรจึงมีโอกาสฝึกการเป็นผู้นำ การช่วยเหลือ ร่วมมือกับผู้อื่น ทำให้เด็กมีพฤติกรรมสังคมทางบวกมากกว่า และมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวลูกจ้างหรือค้าขายหรือรับจ้างทั่วไป

2.1.8 ระดับการศึกษาของพ่อแม่

ในงานวิจัยนี้ไม่พบว่าระดับการศึกษาของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสังคมทางบวกหรือพฤติกรรมสังคมทางลบของเด็ก ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะความเป็นผู้นำ การเป็นนักเรียนที่ดี การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การร่วมมือ การช่วยเหลือผู้อื่น รวมทั้งการคล้อยตาม ความก้าวร้าว และการขัดแย้งกับผู้อื่น เป็นพฤติกรรมสังคมที่เป็นผลของการอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังแนวประพฤติปฏิบัติจากพ่อแม่อันสืบเนื่องมาจากค่านิยมของพ่อแม่ มากกว่าระดับการศึกษาของพ่อแม่

กล่าวโดยสรุป รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลหลักต่อ

พฤติกรรมสังคมของลูกมากกว่าปัจจัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเพศของเด็ก ลำดับการเกิด การที่ครอบครัวมีพร้อมทั้งพ่อและแม่ หรือพ่อแม่หย่าร้าง หรือการต้องการอยู่กับผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ ภูมิลำเนาของเด็ก ระดับผลการเรียน อาชีพหลักของครอบครัวหรือระดับการศึกษาของพ่อแม่

2.2 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมทางการเมือง

การวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ พฤติกรรมประชาธิปไตย และพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งอภิปรายรวมกันทั้ง 2 องค์ประกอบ ตามตัวแปรทั้ง 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ประเภทลำดับการเกิด ประเภทของครอบครัว ภูมิภาค ผลการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อ และระดับการศึกษาของแม่ ผลการวิจัยโดยรวมพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นในทุกตัวแปรที่ศึกษา และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีพฤติกรรมประชาธิปไตยน้อยที่สุดในทุกตัวแปรซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยในอดีตที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กอันเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในการวิจัย เกี่ยวกับหน้าที่ของคณะฯ งานมานะ (2518) พบว่านักเรียนในระดับประถมปลาย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมี

ความรับผิดชอบน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และสมพงษ์ สารพัฒน์ (2517) พบว่า เด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบตามใจจะมีความรู้สึกรับผิดชอบต่ำกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบผสมอื่นๆ ต่อมา โกศล ธรรมชาติ (2519) ได้ศึกษาทัศนคติ ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติประชาธิปไตยมากน้อยแตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก เอาใจใส่ และคาดหวังในเด็กสูงจะมีทัศนคติด้านสามัคคีธรรม และปัญญาธรรม แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ ส่วนด้านคุณธรรมนั้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจอภิปรายได้ตามตัวแปรต่างๆ ตามลำดับดังนี้

2.2.1.เพศ

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยดีกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น และนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมประชาธิปไตยและรับผิดชอบทางการเมืองมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงถูกเลี้ยงดูในแบบการยอมรับมากขึ้นมีโอกาสได้เรียนในระดับสูงมากขึ้นเท่าเทียมกับเด็กชายได้รับโอกาสแสดงบทบาทผู้นำในสังคมเท่าเทียมกัน (ชัตติยา วรรณสูตร และคณะ, 2519, ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2525) ปัจจุบันทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของชายและหญิง เปลี่ยนแปลงไปเห็นได้จากผลการสำรวจทัศนคติและค่านิยมของสำนักงานสตรีไทย (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2524) พบว่า ไม่เฉพาะบทบาทของหญิงในเรื่องของบ้านเรือนเท่านั้น แต่ผู้หญิงมีความสามารถทัดเทียมผู้ชายในเรื่องการทำงาน และมีโอกาสทำงานในระดับสูงเท่าเทียมชายมากขึ้น ด้วยเพราะการอบรมเลี้ยงดูลูกชาย หญิงในปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีต

2.2.2 ลำดับการเกิด

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย และพฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมืองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่านักเรียนที่เป็นลูกคนโตจะรับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากกว่านักเรียนที่มีลำดับการเกิด แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในผลหลักของลำดับการเกิด และผลปฏิสัมพันธ์ของสองตัวแปร เช่นนี้แสดงว่าลำดับการเกิดของนักเรียนไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยหรือพฤติกรรมทางการเมือง แต่สิ่งที่ส่งผลคือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แม้เด็กจะมีลำดับการเกิดอย่างไรแต่หากการอบรมเลี้ยงดูไม่ใช่รูปแบบการเอาใจใส่ ประเภทลำดับการเกิดก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ผู้วิจัยไม่พบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมือง หรือพฤติกรรมประชาธิปไตยกับลำดับการเกิดที่จะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้

2.2.3 ประเภทของครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่าประเภทของครอบครัวไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ทั้งพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมความรับผิดชอบทางการเมืองโดยตรง แต่ที่มีผลคือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมประชาธิปไตยมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นๆ ส่วนประเภทของครอบครัวนั้นไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมืองเช่นเดียวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้ก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยของ McCord and Haward (1963) พบว่าพ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมีแนวโน้มที่จะอบรมรูปแบบประชาธิปไตยมากกว่าพ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ ที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างประเภทของครอบครัวทุกรูปแบบ

2.2.4 ภูมิภาค

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมืองมากกว่ารูปแบบอื่น ส่วนภูมิภาคและปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร พบว่านักเรียนกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมืองน้อยกว่านักเรียนภูมิภาคอื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยพร วิชชาวุธ ชีระพร อุวรรณโณ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2531) ที่พบว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีศักยภาพพฤติกรรมทางที่ดีมากกว่านักเรียนในภาคอื่นในพฤติกรรมส่วนมาก

2.2.5 ผลการเรียน

ผลการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง และผลการเรียนก็ส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยเช่นกัน นักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีพฤติกรรมประชาธิปไตย และรับผิดชอบทางการเมืองสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่ำกว่า แต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองทั้งสององค์ประกอบ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับผลการเรียน โดยตรงหาไม่พบ แต่มีงานวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมอื่นที่ระบุว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีพฤติกรรมที่ดีมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า เช่น Felhuson, Thursber and Benning (1970) พบว่าเด็กที่มีผลการเรียนดี มีการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chanber and Wilson (1971) ที่พบว่าเด็กที่ผลการเรียนต่ำมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่มีผลการเรียนสูง และ Berndt et al. (1981) พบว่าการล้มเหลวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2.2.6 อาชีพหลักของครอบครัว

ผลการวิจัยยังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง และพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่มา

จากครอบครัวอาชีพอื่น นอกจากครอบครัวรับราชการ และรัฐวิสาหกิจ แต่ไม่พบค่านัยสำคัญใน พฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมือง หรือผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอาชีพ หลักของครอบครัวโดยตรง หากไม่พบแต่จะพบงานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางสังคมของครอบครัว ซึ่งพบว่า พ่อแม่ที่มีฐานะทางสังคมระดับปานกลางจะให้อิสระเสรีรักและให้เหตุผลมากกว่าพ่อแม่ที่มีฐานะ เศรษฐกิจ สังคม ระดับอื่นๆ (Kerchoff,1972)

2.2.7 การศึกษาของพ่อแม่

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับการศึกษาทั้งของพ่อและแม่ไม่ส่งผลต่อ พฤติกรรมทางการเมืองทั้งพฤติกรรมประชาธิปไตย และพฤติกรรมทางการเมืองเช่นเดียวกับผล ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร แต่ยังคงยืนยันผลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอา ใจใส่ ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของนักเรียนมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น Sear (1957) กล่าวว่าเมื่อพิจารณาการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ พบว่าระดับการศึกษาของพ่อแม่ส่งผลต่อการอบรม เลี้ยงดู พ่อแม่ที่มีการศึกษาและมีฐานะทางสังคมระดับกลางจะเน้นให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ให้อิสระ ทางความคิด รักและใช้เหตุผลมากกว่าการลงโทษทางกาย ซึ่งต่างจากพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาค่ำ และมี ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ ต้องการให้เด็กเชื่อฟังผู้ใหญ่ และมีการลงโทษทางกายเด็ก ซึ่งการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sears อาจเป็นเพราะรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับนั้น จะ เป็นผลตรงต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าตัวแปรอื่นๆ

2.3 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคล จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ เพศ ประเภทของการลำดับการเกิด ประเภทของครอบครัว ภูมิภาค ผลการเรียน อาชีพหลักของ ครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อและแม่ กับพฤติกรรมส่วนบุคคลซึ่งครอบคลุมถึง การปรับตัวด้าน ครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 ลักษณะนั้น ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคลด้านการปรับตัวด้าน ครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และรูปแบบการเผชิญปัญหามีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรอื่นๆ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรดังกล่าว ส่วนใหญ่ไม่มีนัยสำคัญ

ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคลทุกด้านมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าวแตกต่างกัน อภิปรายได้ดังนี้

ในด้านการปรับตัวด้านครอบครัวซึ่งครอบคลุมถึงความรู้สึกและสัมพันธภาพของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่ และบรรยากาศในครอบครัว นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบควบคุมและแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง สรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวได้มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบควบคุมและแบบทอดทิ้งตามลำดับ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเมื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากที่สุด และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีการปรับตัวด้านครอบครัวน้อยที่สุด

การที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวได้ดีกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบดังกล่าวตามลำดับนั้น อาจเป็นเพราะว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะได้รับความรักความอบอุ่น การสนองความต้องการอย่างเหมาะสม มีการรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆของครอบครัว มีกรอบและแนวทางให้เด็กประพฤติปฏิบัติตนที่ชัดเจนและสมเหตุสมผล ให้การควบคุมและชี้แนะอย่างมีเหตุผล ปรับและยืดหยุ่นตามความเหมาะสม บรรยากาศที่อบอุ่น มีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองภายในขอบเขตที่พ่อแม่วางไว้ นักเรียนจึงพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเองได้ดี มีความไว้วางใจในตนเองและผู้อื่น เชื่อมมั่นไว้วางใจและภาคภูมิใจในพ่อแม่และครอบครัวของตน นักเรียนจึงมีการปรับตัวในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจนั้น นักเรียนจะได้รับความรัก ความอบอุ่น การตอบสนองความต้องการแต่อยู่ในลักษณะที่ไม่มีขอบเขต ไม่มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ชัดเจน นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีการควบคุมตนเองอย่างเหมาะสม นักเรียนจึงยังคงพึ่งพาและเรียกร้องจากพ่อแม่และคนในครอบครัวอย่างสูง ยังรู้สึกไม่เพียงพอจากสิ่งที่ได้รับ จึงมีการปรับตัวในครอบครัวได้น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แต่ความรัก ความอบอุ่นที่ได้รับน่าจะทำให้เด็กนักเรียนพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมีความรู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจในครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง ซึ่งไม่ได้ให้ความรัก ความอบอุ่น และการตอบสนองความต้องการอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม การไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นและการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ แต่มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนและการควบคุมบังคับที่แม้จะเข้มงวดในครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม นักเรียนยังมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนจึงน่าจะทำให้มีการปรับตัวในครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งที่ขาดทั้งความรักความอบอุ่นและการควบคุมในการประพฤติปฏิบัติตน มีโอกาสในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมได้น้อยกว่า และการขาดโอกาสดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีการปรับตัวด้านครอบครัวได้น้อยที่สุด

ในด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ซึ่งครอบคลุมถึงการเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น การควบคุมอารมณ์และการใช้ประโยชน์ของอารมณ์ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

การที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และแบบตามใจมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ได้มากและไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะปัจจัยของความรัก ความอบอุ่น ความใส่ใจและการตอบสนองความต้องการของเด็กซึ่งเป็นลักษณะร่วมของการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบดังกล่าว ที่เอื้อให้เด็กได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตนเอง ทำให้เรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์และใช้ประโยชน์ของอารมณ์ของตน และปัจจัยของความรัก ความอบอุ่น การตอบสนองความต้องการของเด็กและการวางแนวทางและควบคุมการประพฤติปฏิบัติของเด็กอย่างเหมาะสม น่าจะเอื้อให้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ขาดความรักความอบอุ่นและการตอบสนองความต้องการหรือได้รับอย่างไม่เพียงพอ เช่นนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมซึ่งได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดด้วย และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งซึ่งไม่ได้รับทั้งความรักและการควบคุมในการประพฤติปฏิบัติตนแต่อย่างใด

นอกจากนั้นอาจเป็นไปได้ว่า การได้รับความรักและการตอบสนองความต้องการแต่ขาดแนวทางและการควบคุมในการประพฤติปฏิบัติตนของการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และการขาดความรักและการตอบสนองความต้องการแต่มีแนวทางและการควบคุมการประพฤติปฏิบัติที่เข้มงวดเอื้อให้นักเรียนพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่การขาดทั้งความรักความ

อบอุ่นและขาดแนวทางและการควบคุมในการประพฤติปฏิบัติตน เช่นในครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง เอื้อให้นักเรียนพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ได้น้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจที่ได้รับความรักความอบอุ่นแต่ขาดการควบคุมการประพฤติปฏิบัติตน อย่างไรก็ตามการขาดความรักแต่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดในครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและการขาดทั้งความรักและการควบคุมในครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเป็นบรรยากาศที่เอื้อให้นักเรียนพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ได้ไม่แตกต่างกัน

ในด้านการเผชิญปัญหาพบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ (Frydenberg & Lewis, 1993) นั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

รูปแบบการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาซึ่งเป็นความพยายามลงมือแก้ปัญหาโดยตรงนั้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบควบคุม และแบบทอดทิ้งตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ จะมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

ในด้านการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นความพยายามในการจัดการกับปัญหา โดยอาศัยแหล่งทรัพยากรต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและเพื่อกำลังใจนั้น พบว่าที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบควบคุม แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบทอดทิ้งและแบบควบคุมมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน

จากการที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีกสามแบบนั้น อาจเป็นเพราะว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ บิดามารดาจะแสดงความรักความเอาใจใส่สนองความต้องการของเด็ก และมีแนวทางให้เด็กประพฤติปฏิบัติอย่างชัดเจนและสมเหตุสมผล ปรับและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม รับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัวที่อบอุ่น โกลීซิดและไว้วางใจส่งเสริมให้เด็กพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาการความสามารถในการควบคุมตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดี เรียนรู้วิธีการต่างๆ ที่จะใช้ในการเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหาโดยตรง คือเรียน

รู้การวางแผนในการแก้ปัญหาและลงมือในการดำเนินการแก้ปัญหา ยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้น เรียนรู้ว่าเมื่อใดจะชะลอการเผชิญปัญหา เมื่อใดจะมุ่งจัดการกับปัญหาในทันที และไม่ให้อปัญหามีผลกระทบต่อการทำงาน จะมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จอย่างดี เรียนรู้จากปัญหา แสวงหามิตรภาพ และหาทางผ่อนคลายได้อย่างเหมาะสม Guay และ Dusek (1992) สรุปว่าครอบครัวที่อบอุ่นและให้การสนับสนุนช่วยให้เด็กพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความสามารถ และทำให้เด็กมีความสามารถในการเผชิญปัญหามากขึ้น

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ในขณะที่ใช้วิธีการดังกล่าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมแน่น อาจกล่าวได้ว่าในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบทอดทิ้งจะขาดแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน บิคมารดาไม่เรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรมเด็กแต่อย่างใด แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจะได้รับความรักและการตอบสนองความต้องการอย่างเต็มที่ ในขณะที่เด็กที่ได้รับการอบรมแบบทอดทิ้งจะได้รับการดูแลเอาใจใสน้อยมาก จึงมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาได้น้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และการขาดความรักและการตอบสนองความต้องการของเด็กในการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้งน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้พัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาได้ไม่แตกต่างกัน

ในด้านการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความรัก และการตอบสนองความต้องการของเด็กในการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และแบบตามใจ น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้ พัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมได้สูงและไม่แตกต่างกัน ในขณะที่การขาดความรักและการตอบสนองความต้องการของเด็กในการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและทอดทิ้ง น่าจะเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้ พัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาโดยการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมได้น้อย และน้อยกว่าเด็กที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่

ส่วนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งเป็นรูปแบบการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Frydenberg & Lewis, 1993) เป็นการไม่เผชิญปัญหาและเป็นความพยายามในการเผชิญปัญหาที่ใช้ไม่ได้ผลนั้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใสมีรูปแบบการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพนี้้น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบนี้มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ไม่แตกต่างกัน

เห็นได้อย่างชัดเจนว่า บรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น การสนองความต้องการของเด็ก การชี้แนะและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตนของเด็กอย่างเหมาะสมของการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ น่าจะเอื้อให้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมอย่างมาก และใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งเป็นวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพน้อยมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ซึ่งอาจแสดงถึงการมีผลกระทบซึ่งกันและกันกับพฤติกรรมส่วนบุคคลในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถในการควบคุมและการใช้ประโยชน์ของอารมณ์ ตลอดจนการเผชิญปัญหาซึ่งแสดงถึงการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมของบุคคล ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานการวิจัยจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทางครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล โดยพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในด้านความสามารถทางสังคม (Chen, Dong and Zhou,1997; Slicker and Kim, 1996; Baumrind, 1991;Lamborn et.al.,1991;Steinberg,1990) การพึ่งพาตนเอง (Steinberg,et al, 1991)ความเชื่อมั่นในตนเอง อึดทนโน้ตหิ้น (Lamborn et.al., 1991) ปัญหาพฤติกรรม (Slicker and Kim,1996;Lamborn et al., 1991) ปัญหาการปรับตัว (Chen, Dong and Zhou,1997;Weiss and Schwarz,1996) การปรับตัวทางอารมณ์และสังคม (Slicker,1996) และการเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหา (Uehara et al.,1999)

สำหรับผลของตัวแปรอื่นๆ อภิปรายได้ดังนี้

2.3.1.เพศ

ผลการวิจัยพบว่าเพศและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศกับพฤติกรรมส่วนบุคคลในด้านการปรับตัว ด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 รูปแบบ ไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้นผลของตัวแปรเพศกับการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมที่มีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน จะมีการปรับตัวด้านครอบครัว มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยงไม่แตกต่างกัน แต่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้พบความแตกต่างระหว่างเพศในด้านการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม โดยที่นักเรียนหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยจำนวนมาก (Belle,1991;Burke&weir,1978;Carver et al.,1989;Frydenberg& Lewis,1991,1993; Seiffe-Krenke,1990 ;Stone & Neale,1984 ;Stark et al., 1989

; cited in Frydenberg, 1997) ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะพูดถึงและระบายอารมณ์ความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่น ได้มากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงมองปัญหาในแง่สัมพันธภาพมากกว่าชาย และใช้วิธีการนี้เป็นการปกป้องตนเอง (Gilligan, 1982)

2.3.2. ลำดับการเกิด

ผลการวิจัย พบว่าลำดับการเกิดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและลำดับการเกิดไม่มีนัยสำคัญ โดยพบว่าลูกคนโตและลูกคนสุดท้องมีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่าลูกคนเดียว

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลูกคนโตและลูกคนสุดท้องมีโอกาสที่จะเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับพี่น้อง จึงน่าจะมีประสบการณ์การปรับตัวและการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวกว้างขวางกว่านักเรียนที่เป็นลูกคนเดียว จึงมีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่เป็นลูกคนเดียว

นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบว่า ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมส่วนบุคคลในด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกเลี่ยงมีนัยสำคัญ ส่วนลำดับการเกิด และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรกับพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างลำดับการเกิดในพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่ว่านักเรียนจะเป็นลูกคนเดียว ลูกคนโต ลูกคนกลางหรือลูกคนสุดท้อง ต่างก็มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และรูปแบบการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ ไม่แตกต่างกัน

2.3.3 ประเภทของครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่าประเภทของครอบครัวและปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรกับพฤติกรรมส่วนบุคคลไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้นที่พบความแตกต่างระหว่างประเภทของครอบครัวในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว โดยพบว่านักเรียนที่อยู่พร้อมกับพ่อแม่มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวประเภทอื่น ซึ่งได้แก่ครอบครัวที่นักเรียนอยู่กับพ่อแม่เพียงคนเดียว ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ครอบครัวที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อหรือแม่ แต่อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือ พี่ ป้า น้า อา ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะนักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่มีโอกาสได้ใกล้ชิดและเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันในครอบครัวจึงน่าจะเกิดความรู้สึกผูกพันในลักษณะของความเป็นครอบครัวมากกว่า มีสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่และครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสอยู่กันพร้อมหน้ากับทั้งพ่อและแม่

2.3.4. ภูมิภาค

ผลการวิจัยพบว่า ผลของภูมิภาคกับการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบหลีกเลี่ยงมีนัยสำคัญ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร มีนัยสำคัญเฉพาะในด้านความเครียด ฉลาดทางอารมณ์โดยรวม

ผลการวิจัยพบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคในด้านการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยง โดยพบว่านักเรียนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนกรุงเทพมหานคร แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนภาคกลางและภาคเหนือ ในขณะที่นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง มากกว่านักเรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนภาคเหนือ

การที่พบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคในด้านการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยงนั้น อาจกล่าวได้ว่าน่าจะเนื่องมาจากผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม น่าจะได้มีการศึกษาค้นคว้าต่อไปว่า ตัวแปรทางสังคมและวัฒนธรรมตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลให้นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาน้อยกว่านักเรียนในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงมากกว่านักเรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง หรือมีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลให้นักเรียนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

2.3.5. ผลการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนในด้านการปรับตัวด้านครอบครัวและการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่ามีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่าและมีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนที่ต่ำกว่า โดยที่นักเรียนที่มีผลการเรียนในช่วง 3.01-4.00 มีการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในช่วง 2.01-3.00 และ 1.01-2.00 ตามลำดับ และนักเรียนที่มีผลการเรียนในช่วง 3.01-4.00 มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในช่วง 2.01-3.00 และ 1.01-2.00 ตามลำดับ

มีงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลของเด็กในด้านการปรับตัวทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Hichman, Bartholomae and Mckenry, 2000; Chen, Dong and Zhou, 1997; Weiss and Schwarz, 1996; Lamborn et al., 1991; Steinberg, et al., 1991; Steinberg et al., 1989; Dornbusch, et al., 1987) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านสังคมและด้านการเรียน และมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการปรับตัว (Chen, Dong and Zhon, 1997) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางบวก (Hertherington & Clingempeel, 1992)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยแสดงอย่างชัดเจนว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีการปรับตัวด้านครอบครัว มีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้การมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง และมีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพโดยใช้การหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับที่สูงกว่า มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่าและเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับที่ต่ำกว่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการปรับตัวด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่ผลการเรียนและการปรับตัวด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กัน จึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวด้านครอบครัว และการปรับตัวด้านการเรียน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยส่วนหนึ่งของ Shek (1997) ที่พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การปรับตัวด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปรับตัวด้านการเรียน

2.3.6. อาชีพหลักของครอบครัว

ผลการวิจัย พบว่าอาชีพหลักของครอบครัวและปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างอาชีพหลักของครอบครัวในพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าว นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน ไม่ว่าจะรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย เป็นเกษตรกร ลูกจ้าง หรือรับจ้างทั่วไปจะมีการปรับตัวด้านครอบครัว มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบไม่แตกต่างกัน

2.3.7. ระดับการศึกษาของพ่อแม่

ผลการวิจัยพบว่า ผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อไม่มีนัยสำคัญในพฤติกรรมส่วนบุคคลทุกด้าน และผลการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญในด้านการปรับตัวด้านครอบครัวและการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่มีนัยสำคัญเฉพาะด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของพ่อและแม่ในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และรูปแบบการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ นักเรียนที่พ่อและแม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าวไม่แตกต่างกัน กล่าวได้ว่าไม่ว่านักเรียนจะมีพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาระดับใด ก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าวของนักเรียน ในขณะที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าว

จากผลการวิจัยจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวมากที่สุด มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง และมีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่า กล่าวได้ว่ามีพัฒนาการด้านการปรับตัวในทางบวก จึงน่าจะสนับสนุนส่งเสริมให้ครอบครัวอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบเอาใจใส่ หลีกเลี่ยงการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

2.4 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมในงานวิจัยนี้ เน้นการศึกษาในเรื่องของพฤติกรรม การอนุรักษ์วัฒนธรรมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศมีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว โดยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบทอดทิ้ง ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรม การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมโดยรวม อันประกอบด้วยกลุ่มพฤติกรรมย่อย 3 ด้าน คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความรัก ความหวงแหนธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ พฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย และพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมสูงที่สุด นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม รองลงมาเป็นอันดับที่สอง ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบทอดทิ้ง มีพฤติกรรมดังกล่าวไม่แตกต่างกัน และอยู่ในระดับต่ำที่สุด

โดยทั่วไปแล้ว การสร้างเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม โดยรวมนั้น ถือเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่จะทำการรณรงค์ให้เด็กเกิดจิตสำนึกและเห็นความสำคัญของธรรมชาติทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะวัฒนธรรมไทย ตลอดจนเอกลักษณ์ความเป็นไทย ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงถือได้ว่าเด็กนักเรียนควรจะได้รับ การปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวจากทางโรงเรียนกันแล้วทุกคน

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันของพ่อแม่ ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กอย่างชัดเจน แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีการศึกษาถึงค่านิยม เจตนาคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของพ่อแม่ การอภิปรายผลการวิจัยจึงจะมุ่งเน้นเฉพาะรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก โดยไม่สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กเป็นผลมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวจากพ่อแม่ หรือมีอาจสรุปได้ว่าพ่อแม่ในกลุ่มการเลี้ยงดูแบบใดน่าจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมสูงกว่ากัน

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่พ่อแม่และลูกจะมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดต่อกัน พ่อแม่ให้ความรักและความอบอุ่นแก่ลูก มีการอบรมสั่งสอนและชี้แนะในสิ่งต่างๆ ทั้งจากสิ่งที่เด็กได้พบเห็นในสังคมของเด็กเอง เช่น โรงเรียน การคบเพื่อน ฯลฯ ตลอดจนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของครอบครัว และเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมพิเศษซึ่งรวมไปถึงการชี้ให้เห็นความสำคัญของการรัก ห่วงแหนธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมของไทย ตลอดจนการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงน่าจะได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่เป็นกำลังเสริมอีกทางหนึ่ง

นอกจากพ่อแม่จะให้การอบรมสั่งสอนแก่เด็กแล้ว พ่อแม่ที่ให้การเลี้ยงดูลูกแบบเอาใจใส่ยังเปิดโอกาสให้เด็กมีทางเลือก สามารถซักถามหรือแสดงความคิดเห็นและเหตุผลของตนเพื่อโต้แย้งได้ ลักษณะของปฏิสัมพันธ์แบบ 2 ทางนี้ ทำให้พ่อแม่มีอิทธิพลต่อแนวความคิดและพฤติกรรมของลูกในขณะสูงทั้งในทางตรงและทางอ้อมอีกทั้งยังเป็นตัวแบบให้เด็กซึมซับทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมจากพ่อแม่ได้เป็นอย่างดี พฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กเลือกประพฤติปฏิบัติจึงเป็นพฤติกรรมที่มีพื้นฐานมาจากการคิด การตัดสินใจของเด็กเอง และเป็นพฤติกรรมที่เด็กทำด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะดำรงอยู่เป็นเวลานาน

2. ในส่วนของการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กมักจะเป็นความสัมพันธ์ทางเดียว นั่นคือ พ่อแม่เป็นผู้สั่งและลูกเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง โดยมีได้สนใจว่าลูกจะเข้าใจ เห็นด้วย หรือพึงพอใจต่อคำสั่งของพ่อแม่หรือไม่ พ่อแม่มักสนใจที่จะรับรู้หรือรับฟังถึงความคิด หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของเด็ก ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ทางเดียวที่กล่าวมาแล้วนั้น ส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เกิดขึ้นไม่มีความใกล้ชิดและอบอุ่นเท่าที่ควร ยิ่งครอบครัวมีการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากเท่าไร ก็ยิ่งจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กมีความห่างเหินจาก

กันมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น มีความเป็นอิสระมีความเห็นเป็นของตนเองมากขึ้น ทำให้เกิดความขัดแย้งหรือการต่อต้านแนวคิดและคำสั่งของพ่อแม่ และเป็นเหตุให้ความต้องการที่จะซัดเอาพ่อแม่เป็นตัวแทนสูงเท่ากับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ดังนั้นพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กจะเป็นไป 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมขณะอยู่ในความควบคุมของพ่อแม่ และพฤติกรรมที่เด็กเลือกจะทำตามใจตนเองในขณะที่ไม่มีพ่อแม่ควบคุม ดังนั้นพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกจึงอาจจะไม่สม่ำเสมอและขึ้นอยู่กับบริบทของการควบคุมจากพ่อแม่หรือสังคม เนื่องจากไม่ได้มีพื้นฐานมาจากการตัดสินใจและความพร้อมที่จะทำของเด็กเอง

ในกรณีของพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม สามารถอธิบายได้ 2 ลักษณะ คือ

ประการแรก พ่อแม่ที่เลี้ยงดูลูกแบบควบคุม มักจะไม่สนับสนุนพูดคุยกับลูก จึงไม่เคยได้รับรู้หรือสนใจว่าทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่นอกเหนือไปจากการเรียน เช่น โครงการรณรงค์การอนุรักษ์วัฒนธรรม โครงการเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย โครงการรักษาสภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ เด็กจึงมีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ฯ ตามกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ โดยพ่อแม่ไม่ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนเด็กในพฤติกรรมดังกล่าว

ประการที่สอง พ่อแม่อาจจะทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน และใช้อำนาจในการควบคุมลูกเพื่อให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่งของทางโรงเรียนอย่างเคร่งครัดเหมือนกับการควบคุมดูแลลูกในด้านอื่นๆ และดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า พฤติกรรมใดที่เด็กกระทำเนื่องมาจากลูกบังคับจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่คงที่ และคงอยู่ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เฉพาะที่มีการควบคุม ในกรณีที่มีการบังคับอย่างเข้มงวด อาจส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติทางลบ ซึ่งจะนำไปสู่การมีความคิด และพฤติกรรมต่อต้านในรูปแบบต่างๆ ต่อไป

จากแนวคิด 2 ประการ ข้างต้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมโดยรวมในระดับต่ำกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แต่ก็ยังสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบทอดทิ้ง

3. ในการเลี้ยงดูสองแบบสุดท้าย คือแบบตามใจและแบบทอดทิ้ง พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในสองรูปแบบนี้ มีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และมีระดับต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน 2 รูปแบบข้างต้น

การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และแบบทอดทิ้งนั้น อาจกล่าวได้ว่าพ่อแม่แทบจะไม่มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็ก เนื่องจากในการเลี้ยงดูแบบตามใจ พ่อแม่ไม่สามารถให้คำอบรมสั่งสอน หรือมีกฎระเบียบในการควบคุมพฤติกรรมของลูกให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้

ในทางตรงกันข้าม ลูกกลับเป็นฝ่ายควบคุมพฤติกรรมของพ่อแม่โดยการหาวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้พ่อแม่ตอบสนองต่อความต้องการของคนเพียงฝ่ายเดียว สำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งนั้น ถือได้ว่าพ่อแม่และลูกขาดการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน พ่อแม่ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนลูก และลูกก็ไม่มีวาทะกิจติดต่อกับพ่อแม่ ทั้งยังต่อต้านความคิดเห็นหรือการอบรมสั่งสอน ขาดกฎระเบียบต่างๆ จากครอบครัว และมักจะไม่ประพฤติตามกฎระเบียบของส่วนรวม

ดังนั้นแม้ทางโรงเรียนจะจัดกิจกรรมใดๆ เด็กเหล่านี้ก็มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ น้อยกว่าเด็กอื่น และน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบทอดทิ้งอยู่ในระดับต่ำสุด

การอภิปรายตามตัวแปรที่ศึกษาตามลำดับมีดังนี้

2.4.1 เพศ

เด็กนักเรียนหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นน่าจะเป็นเพราะพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมจากโรงเรียน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ เด็กหญิงและเด็กชายในสังคมไทยยังได้รับการเลี้ยงดูและได้รับการคาดหวังจากพ่อแม่และสังคมที่แตกต่างกัน โดยเด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังผู้ใหญ่ และปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบแบบแผนของครอบครัวและสังคมมากกว่าเด็กชาย ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ที่ระบุอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างกันของเด็กทั้งสองเพศในเรื่องดังกล่าว (Hetherington & Parke, 1986) จึงส่งผลให้เด็กให้ความร่วมมือ มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและการอบรมสั่งสอนของทางโรงเรียนสูงกว่าเด็กชาย ซึ่งรวมไปถึงการมีพฤติกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม สูงกว่าเด็กชาย

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ตั้งอมร (2529) เรื่องการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น งานวิจัยของพรรณภัทรา พาณิชเจริญ (2534) เรื่องพฤติกรรมเกี่ยวกับภาวะมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 งานวิจัยของ สุธีรา เลิศวิสุทธิ์ไพบุลย์ (2537) เรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและงานวิจัยของสิริลักษณ์ สุรการ (2538) เรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งได้รายงานผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า นักเรียนหญิงมีระดับพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมสูงกว่านักเรียนชาย

2.4.2 ลำดับการเกิด

ผลการวิจัย พบว่า ลำดับการเกิดไม่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและลำดับการเกิดว่ามีผลต่อพฤติกรรมต่อ

สภาพแวดล้อมแต่อย่างใด ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่เป็นลูกคนโต คนกลาง คนสุดท้อง หรือลูกคนเดียวของครอบครัว ก็จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน และไม่ว่านักเรียนจะเป็นลูกคนที่เท่าไรของครอบครัว หากได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันก็จะมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกัน

2.4.3 ประเภทของครอบครัว

ผลการวิจัย พบว่า ประเภทของครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม แต่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวว่ามีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม โดยพบว่า นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่แบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง จะมีรูปแบบของพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน และมีผลคล้ายกับอิทธิพลหลักของการอบรมเลี้ยงดู กล่าวคือ ไม่ว่านักเรียนจะอยู่กับพ่อแม่หรือไม่ นักเรียนก็จะมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมในระดับใกล้เคียงกันหากมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีคะแนนพฤติกรรมดังกล่าวสูงที่สุด รองลงมาคือนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเป็นลำดับสุดท้าย

แต่ที่น่าสนใจคือ ในกลุ่มของครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจที่นักเรียนไม่ได้อยู่พร้อมหน้าทั้งพ่อและแม่ โดยพบว่านักเรียนจากครอบครัวเหล่านี้มีคะแนนพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ในระดับที่ค่อนข้างสูงใกล้เคียงกับครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูแบบควบคุม ในขณะที่นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและอยู่กับพ่อแม่กลับมีคะแนนพฤติกรรมดังกล่าวต่ำกว่า และต่ำอยู่ในระดับใกล้เคียงกับนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการที่เด็กได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ โดยเฉพาะเด็กที่มีทั้งพ่อและแม่ร่วมกันตามใจนั้น อาจทำให้เกิดผลเสียกับเด็กพอๆกับการทอดทิ้งไม่สนใจเด็ก

2.4.4 ภูมิภาค

ผลการวิจัย พบว่า ภูมิภาคมีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคว่ามีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมน้อยกว่านักเรียนจากอีก 4 ภูมิภาค ในขณะที่นักเรียนทั้ง 4 ภูมิภาค เหล่านี้มีคะแนนพฤติกรรมดังกล่าวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะสภาพสังคมและรูปแบบการดำรงชีวิตของคนกรุงเทพฯ มีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่นอย่างเห็นได้ชัดความเป็นเมืองหลวงของประเทศทำให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองศูนย์กลางที่มีลักษณะกายภาพที่เต็มไปด้วยตึกรามบ้านช่อง ถนนหนทาง สถานประกอบการทางราชการและธุรกิจ ฯลฯ ที่แออัด และมีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ ขาดความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ได้เรียนรู้เรื่องของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเพียงแค่นับถือน หรือ

ทางโทรทัศน์ โดยปราศจากประสบการณ์จริง และไม่มีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการปกป้องรักษา ทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคที่คนอาศัยอยู่เหมือนกับนักเรียนในภูมิภาคอื่น พฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวจึงน้อยกว่านักเรียนในภูมิภาคอื่น

นอกจากนี้ กระแสวัฒนธรรมจากต่างชาติที่แพร่หลายเข้ามายังเมืองหลวงของประเทศตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้นักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น มีการรับเอาค่านิยมและพฤติกรรมหลายอย่างจากตะวันตกมาประพฤติปฏิบัติ จนทำให้เกิดการละเลยและมองเห็นว่าการประพฤติตามแบบวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องเชยไม่ทันสมัยนิยม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533) และส่งผลให้พฤติกรรมในด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ต่ำกว่านักเรียนในภูมิภาคอื่น

2.4.5 ผลการเรียนรู้

ผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและผลเรียนรู้ว่ามีผลต่อ พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับสูงจะมี พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับกลางและระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ มณีโชติ (2533) และสิริลักษณ์ สุรการ (2538) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การที่ผลการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมนั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมดีกว่า จึงส่งผลให้พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมที่สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยของ ปัทมาวดี วงษ์ศิลป์ (2533) เรื่อง ความรู้และความตั้งใจ ในการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่สรุปว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมดีกว่า และส่งผลให้มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.4.6 อาชีพหลักของครอบครัว

ผลการวิจัย พบว่า อาชีพหลักของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวว่ามี

ผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมโดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกร ครอบครัวรับจ้างทั่วไป และครอบครัวข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมในระดับใกล้เคียงกัน แต่เมื่อเทียบกับครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้าง และครอบครัวค้าขายแล้ว จะเห็นว่านักเรียนในกลุ่มครอบครัว 3 แบบแรกมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมสูงกว่า

การอภิปรายผลในเรื่องอาชีพหลักของครอบครัวทำได้ยาก และจำเป็นต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมรวมทั้งมีการวิเคราะห์รายละเอียดมากกว่านี้ อย่างไรก็ตาม ที่เห็นได้ชัดเจนน่าจะเป็นกรณีของครอบครัวเกษตรกรและครอบครัวข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจที่พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัว 2 แบบนี้จะมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากครอบครัวเกษตรกรส่วนใหญ่ จะเป็นครอบครัวชนบทที่มีวิถีการดำรงชีวิตตามรูปแบบของวัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดในท้องถิ่น มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติและตระหนักถึงความจำเป็นของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าเพื่อการดำรงชีวิต ส่วนครอบครัวข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจถือว่าเป็นครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมมั่นคงและมีการศึกษา จึงน่าจะมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ตลอดจนให้การสนับสนุนบุคคลในครอบครัวเพื่อการประพฤติปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

2.4.7 ระดับการศึกษาของพ่อแม่

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาของพ่อแม่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของพ่อแม่ที่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมแต่อย่างใด

ผลการวิจัยคล้ายคลึงกับเรื่องระดับการศึกษาของพ่อ โดยพบว่า ระดับการศึกษาของแม่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของแม่ว่ามีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

กล่าวโดยสรุปคือ ในการวิจัยครั้งนี้การศึกษาของพ่อและแม่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมของลูก ไม่ว่าจะผลหลัก หรือ ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งหมายความว่า ไม่ว่านักเรียนจะมีพ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับใด ก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมของนักเรียน และไม่ว่านักเรียนจะมีพ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับใด ก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมของนักเรียน และไม่ว่านักเรียนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาใด หากได้รับการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันจะมีพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.5 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และ

แบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนเพศชายด้วย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างโดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมในการหารายได้ พฤติกรรมการใช้จ่าย พฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงิน พฤติกรรมการประหยัด และการออม ตลอดจนพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีกสามแบบ ทั้งนี้เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่วางกรอบความประพฤติไว้อย่างชัดเจน และในขณะที่เด็กก็ส่งเสริมให้ลูกมีความเป็นตัวของตัวเองและสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองภายในกรอบที่พ่อแม่วางไว้ ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ลูกจะมีความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ทำให้รับรู้สถานะด้านการเงินของครอบครัว จึงทำให้นักเรียนมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายและการหารายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัวในกรณีที่นักเรียนรับรู้ว่าการครอบครัวประสบปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้นักเรียนต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินและรู้จักการเก็บออมไว้สำหรับอนาคตด้วยการที่นักเรียนมีส่วนรับผิดชอบในการหารายได้และการใช้จ่ายยังทำให้นักเรียนสนใจข่าวสารทางเศรษฐกิจ และตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดและการใช้สินค้าไทยเพื่อป้องกันเงินทองไม่ให้รั่วไหลออกนอกประเทศอีกด้วย ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นแม้ว่าจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ แต่ก็มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ เพราะเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นมักไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง จึงมีโอกาสด้านการหารายได้และการตัดสินใจใช้จ่ายน้อย ทำให้มีการคิดใช้เหตุผลในการใช้จ่าย ตลอดจนการวางแผนการเก็บออมด้วยตนเองน้อยกว่าสำหรับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจนั้น บิดามารดาไม่ได้วางกรอบแนวทางประพฤติไว้ให้เด็กปฏิบัติ ตลอดจนไม่ได้ให้ความรักความสนใจในการชี้แนะเด็ก นักเรียนเหล่านี้จึงมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายตามอำเภอใจ ขาดการให้เหตุผลในการตัดสินใจใช้เงิน การประหยัดและการออม ตลอดจนความสนใจรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนการที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมแบบทอดทิ้งมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนมีรายได้น้อย ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาอย่างพอเพียง ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของเงินและมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจที่บิดามารดามักจะยอมตามความต้องการของนักเรียนโดยไม่มีขอบเขต จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมี

พฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำที่สุด อนึ่งการที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความตระหนักต่อคุณค่าของเงิน มีเหตุผลในการใช้จ่าย การประหยัดและออม ตลอดจนการรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน แม้ว่าจะมีสาเหตุของพฤติกรรมแตกต่างกันก็ตาม การอภิปรายผลตามตัวแปรที่ศึกษามีตามลำดับดังนี้

2.5.1 เพศ

เพศหญิงมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจดีกว่าเพศชายนั้นอาจเป็นไปได้ว่าในสังคมไทย ผู้หญิงมีหน้าที่ดำเนินการใช้จ่ายในครอบครัว จึงต้องมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากกว่าผู้ชาย เป็นเหตุให้นักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งมีการรับรู้บทบาทของเพศหญิงในการดูแลการใช้จ่ายของครอบครัวมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจดีกว่านักเรียนชาย ดังจะเห็นได้จากการใช้จ่ายของเพศหญิง มักจะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าเพศชาย (กอบกุล กงสุขไทย, 2529) การใช้จ่ายของเพศหญิงจะปรึกษาพ่อแม่ญาติพี่น้องและเพื่อน ในขณะที่เพศชายจะตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าคนเดียวไม่ปรึกษาใคร (บุญนาค ภัททพงศ์ มณี, 2537) ผลการวิจัยจึงพบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจดีกว่าเพศชาย

2.5.2 ลำดับการเกิด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าในขณะที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ลำดับการเกิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและลำดับการเกิดไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าไม่ว่านักเรียนจะมีลำดับการเกิดเป็นลูกคนโต ลูกคนกลาง ลูกคนสุดท้อง หรือลูกคนเดียวของครอบครัว ลำดับการเกิดนั้นจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมหารายได้ พฤติกรรมการใช้จ่าย พฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงิน พฤติกรรมการประหยัดและการออม ตลอดจนพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจของนักเรียน ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เป็นลูกคนโต ลูกคนกลาง ลูกคนสุดท้อง และลูกคนเดียวที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน แต่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำสุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่ดี

2.5.3 ประเภทของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ในขณะที่ประเภทของครอบครัวและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่าในขณะที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมหารายได้ พฤติกรรมการใช้จ่าย พฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงิน พฤติกรรมการประหยัดและการออม และพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางเศรษฐกิจ แต่ประเภทครอบครัวซึ่งได้แก่ ครอบครัวที่นักเรียนอยู่กับพ่อแม่ และครอบครัวประเภทอื่นซึ่งได้แก่ครอบครัวที่นักเรียนอยู่กับพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง และครอบครัวที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อหรือแม่แต่อยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ พี่ ป้า น้า อา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าเด็กจะอยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะใด ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันเด็กจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นความสำคัญของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน โดยที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำสุด ดังที่ได้อภิปรายแล้วในข้อ 1

2.5.4 ภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ภูมิภาคและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง และยังพบว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำกว่านักเรียนในภาคใต้ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคเหนือ ในขณะที่นักเรียนในภาคใต้ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคเหนือ มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน หรือจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่านักเรียนในกรุงเทพฯ มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำกว่านักเรียนในต่างจังหวัดทุกภูมิภาค แสดงให้เห็นว่าแม้รูปแบบการเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่คือ กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดนั้นยังร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียนด้วยการที่นักเรียนในกรุงเทพฯ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันกับนักเรียนในต่างจังหวัดแต่กลับมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำกว่านักเรียนต่างจังหวัดนั้นอาจเป็นเพราะนักเรียนที่อาศัยในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสังคมที่เน้นการบริโภคและวัตถุนิยม มีแรงจูงใจในการใช้จ่ายใช้สอยสูงกว่านักเรียนในต่างจังหวัด ประกอบกับอิทธิพลของโฆษณา การแต่งกาย และการใช้สินค้าตามแฟชั่น ทำให้นักเรียนในกรุงเทพฯ ใช้เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าน้อยกว่า และมีการวางแผนในการออมและ

การประหยัดน้อยกว่าด้วย นอกจากนั้นกรุงเทพฯ ยังเป็นเมืองหลวงมีห้างสรรพสินค้าชั้นนำมากมาย ทำให้นักเรียนมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าต่างประเทศสูงกว่านักเรียนต่างจังหวัด จึงเป็นเหตุให้มีพฤติกรรม การประหยัดและการใช้สินค้าไทยน้อยกว่านักเรียนในต่างจังหวัด

2.5.5 ผลการเรียนรู้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ในขณะที่ผลการเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าไม่ว่านักเรียนจะมีผลการเรียนในระดับสูง (GPA ระหว่าง 3.01-4.0) ระดับปานกลาง (GPA ระหว่าง 2.01-3.0) และระดับต่ำ (GPA ระหว่าง 1.01-2.0) แต่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนได้รับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน โดยที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำสุด และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่ำสุด ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและทอดทิ้งจะมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกันดังที่ได้อภิปรายแล้วในข้อ 1

2.5.6 อาชีพหลักของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวไม่มีผล ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นอกจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแล้ว อาชีพหลักของครอบครัว อันได้แก่ เกษตรกร ค้าขาย ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และงานรับจ้างทั่วไปมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน โดยที่นักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงสุด และไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวจ้างทั่วไป ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ครอบครัวค้าขาย และครอบครัวลูกจ้าง/พนักงานเอกชน มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกันแต่ต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผลจากการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงกลุ่มของนักเรียนที่จำแนกตามอาชีพของครอบครัวเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มของนักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรและผู้รับจ้างทั่วไปซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องใช้แรงงานและมีรายได้น้อย กับกลุ่มของนักเรียนที่มาจากครอบครัวของผู้ที่ไม่ได้ใช้แรงงานและมีรายไ้มากกว่า อันได้แก่ อาชีพข้าราชการ/วิสาหกิจ ค้าขาย และลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวของผู้ใช้แรงงานและมีรายได้น้อยมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ไม่ได้ใช้แรงงานและมีรายไ้มากกว่า ปรากฏการณ์นี้อธิบายได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจนกว่ามีส่วนทำให้นักเรียนต้องหารายได้เพื่อจุน

เจ็ตนเองและครอบครัว อีกทั้งยังต้องมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายตามความจำเป็นและใช้จ่ายอย่างประหยัด จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งนักเรียนไม่ต้องหารายได้มาจุนเจือครอบครัวและตนเอง และยังสามารถใช้จ่ายได้อย่างคล่องตัวมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนกว่าด้วย

2.5.7 ระดับการศึกษาของพ่อแม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของบิดาไม่มีผล นอกจากนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลยังแสดงให้เห็นในทำนองเดียวกันว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของมารดามีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของมารดาไม่มีผล การวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงสุด ในขณะที่นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส. และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน แต่ต่ำกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับการที่อาชีพหลักของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของนักเรียน กล่าวคือครอบครัวที่บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา มักมีโอกาสทำงานที่มีรายได้สูงกว่า ทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าครอบครัวที่บิดามารดาที่มีการศึกษาน้อย ทำให้นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนกว่าต้องทำงานเพื่อหารายได้จุนเจือตนเองและครอบครัว ตลอดจนมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายตามความจำเป็นและใช้จ่ายอย่างประหยัด ตลอดจนการใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศซึ่งมีราคาถูกกว่าสินค้าต่างประเทศ ทำให้นักเรียนเหล่านี้มีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาที่มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า ซึ่งไม่ต้องหารายได้ด้วยตนเอง และมีความคล่องตัวในการใช้จ่ายมากกว่า จึงส่งผลให้มีความระมัดระวังในการใช้จ่ายและการประหยัดน้อยกว่า

3.อภิปรายผลการวิจัยการสังเคราะห์รูปแบบของกระบวนการสังคมประกิดและนำเสนอรูปแบบกระบวนการสังคมประกิดที่นำสู่การพัฒนาประเทศ

การวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้รับจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมต่างๆ ตามตัวแปรที่ศึกษานั้นพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งความสัมพันธ์ทางบวกต่อพฤติกรรมทุกด้าน และเมื่อวิเคราะห์คำองค์ประกอบจากคำสำคัญ (Key words) ของการอบรมเลี้ยงดู ในตารางที่ 3.291 พบว่าคำ

สำคัญ (Key words) ของการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับสูงเกือบทุกตัวยกเว้น คำสำคัญกระตุ้นให้ปฏิบัติตามกฎและการเคารพสิทธิของพ่อแม่และเด็ก (Right of both parent and child) (Rule enforcement) ซึ่งไปปรากฏในการอบรมเลี้ยงดูแบบ Authoritarian การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่นั้นเป็นการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่น่าจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเพราะเด็กมีความสุขสบายใจในการทำสิ่งต่างๆ เพราะการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบนี้อยู่ในมิติตอบสนองและอบอุ่น (Responsive & Warm) และมีมิติควบคุม (Controlling & Demand) คือพ่อแม่ให้ทั้งความรักและการดูแล การมีวินัย โดยให้เหตุผล (Maccoby&Martin,1983, Baumrind,1971)

Baumrind (1971) อธิบายการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่อการพัฒนาตามวุฒิภาวะของเด็ก โดยที่บิดาและมารดาจะอนุญาตให้เด็กมีอิสระตามวุฒิภาวะของเด็ก แต่ในขณะเดียวกันบิดามารดากำหนดขอบเขตพฤติกรรมของเด็ก และกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดากำหนดไว้ บิดามารดาจะแสดงความรักความเอาใจใส่และให้ความอบอุ่นต่อเด็ก สนใจพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดการตัดสินใจ ในเรื่องต่างๆของครอบครัว ให้ความเสมอภาคและมีความเป็นประชาธิปไตยในครอบครัว ขอมรับในสิทธิซึ่งกันและกัน ชี้แนะเด็กอย่างมีเหตุผล อธิบายถึงเหตุผลของการเรียกร้องให้ปฏิบัติตามคำสั่งตลอดจนการลงโทษเด็ก บิดามารดาจะใช้อำนาจเมื่อจำเป็นและมีเหตุผลในการใช้อำนาจที่นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลร่วมกัน Baumrind (1980) เชื่อว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบนี้จะเป็นผู้ที่รู้จักการให้และมีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้ดี มีความไว้วางใจตนเองและสามารถควบคุมตนเองได้ดี

นอกจากนี้เมื่อดูคำสำคัญ (Key word) ที่ Baumrind (1970) กำหนดไว้ในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ได้แก่เรียกร้อง (Demands) กำหนดกฎระเบียบและวินัย (Rules, regulations, discipline) กระตุ้นให้ปฏิบัติตามกฎ(Rule enforcement) อบอุ่นรักสนับสนุน (Warmth ,affection, support) มีการสื่อสารสองทางที่ชัดเจน (Bi-directional and clear communication) ส่งเสริมให้เป็นตัวของตัวเองและพึ่งตนเอง (Encouraging independence & individuality) เคารพในสิทธิของพ่อแม่และเด็ก (Right of both parent and child) ให้รางวัลมากกว่าลงโทษ (Reward > punishment)

คำสำคัญทั้งหมดมีค่าสหสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงของในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,524 คน (.429 ถึง .768) และกลุ่มตัวอย่างที่นำมาแยกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 1,316 คน (.415 ถึง .771) ซึ่งหมายถึงการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบการเอาใจใส่นี้เป็นรูปแบบที่จะพัฒนาให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกที่ควร Hoffman(1970) พบว่าการฝึกวินัยโดยใช้เหตุผลกับเด็กทำให้เด็กมีวินัยสูงกว่าการฝึกวินัยโดยการใช้อำนาจ นอกจากนี้การเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ยังเป็นการอบรมที่พ่อแม่ให้เสรีภาพแก่เด็กและเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองร่วมกับคนอื่นได้ แสดงให้เห็นถึงการที่เด็กได้รับการยอมรับจากคนอื่นรอบตัวเด็กทั้งหมดนี้คือปัจจัยสำคัญให้เด็กทำสิ่งที่ถูกที่ควรและเป็นประชากรที่ดีช่วยให้ประเทศ

ได้พัฒนาต่อไป การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่พบจากงานวิจัยจำนวนมาก (Baumrind 1980,1991) คือการให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเองสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม พัฒนาตนเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นแต่ในขณะเดียวกันต้องมีการกำหนดของเขตที่จะกล่อมเกลาและสร้าง สร้างวินัยในตนเองให้เด็กได้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกที่ควรที่เหมาะสม ประเทศใดมีประชากรที่มี คุณภาพประเทศนั้นก็จะมีการพัฒนาอย่างมั่นคง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1.1 เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการสังคมประเพณีของครอบครัวที่มีอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบัน ในภูมิภาคต่างๆ
- 1.2 เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสังคมประเพณีของครอบครัวกับ พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ
- 1.3 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบกระบวนการสังคมประเพณีของครอบครัวและนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสังคมประเพณีของครอบครัวและนำเสนอรูปแบบกระบวนการสังคมประเพณีที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้สุ่มเลือกด้วยวิธีแบบหลายขั้นตอน (Multi Stages Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 แบ่งพื้นที่ประเทศไทย เป็น 5 ส่วนใหญ่ คือ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

2.2 เลือกพื้นที่และโรงเรียน ดังนี้

2.2.1 กรุงเทพมหานคร เลือก 1: 10 ของเขตการปกครองทั้งหมด 50 เขต ได้เขตใจกลางเมือง 3 เขต เขตชานเมือง 2 เขต ได้แก่ เขตปทุมวัน เขตพญาไท เขตจตุจักร เขตพระโขนง และเขตบางบอน

2.2.2 ส่วนภูมิภาค เลือกพื้นที่โดยเลือก จังหวัดใหญ่ 1 จังหวัด จังหวัดเล็ก 1 จังหวัด ดังนี้

2.2.2.1 ภาคเหนือ ภาคเหนือ ได้จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง

2.2.2.2 ภาคกลาง ได้จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดนครปฐม

2.2.2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร

2.2.2.4 ภาคใต้ ได้ จังหวัด สงขลา และจังหวัดตรัง

2.2.3 เลือกโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยเลือกโรงเรียนสหศึกษาที่มีขนาดใหญ่ จังหวัดละ 2 โรงเรียน เป็นโรงเรียนอำเภอเมือง 1 โรงเรียน และอำเภอรอบนอก 1 โรงเรียน และเลือกนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1 และมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ระดับชั้นละอย่างน้อย 50 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 100 คนเป็นอย่างน้อย ในการเก็บข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,535 คน แต่เมื่อนำมาจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างใดอย่างหนึ่งได้ ตามเกณฑ์ที่คณะผู้วิจัยกำหนดซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เข้มงวดสามารถแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างชัดเจน (คูบทที่ 1) กลุ่มตัวอย่างที่จำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้มี 1,316 คน ส่วนอีก 1,219 คน ไม่สามารถจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้

3.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสร้างและพัฒนาโดยคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา มี 7 ชุดดังนี้

3.1 แบบสำรวจข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ภูมิภาค ประเภทของครอบครัว ประเภทลำดับการเกิด อาชีพหลักของครอบครัว ผลการเรียนและระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่

3.2 แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู สร้างและพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย ตามแนวคิดและงานวิจัยของ Diana Baumrind แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

3.2.1 แบบเอาใจใส่ (Authoritative)

3.2.2 แบบควบคุม (Authoritarian)

3.2.3 แบบตามใจ (Permissive)

3.2.4 แบบทอดทิ้ง (Uninvolved)

3.3 แบบวัดพฤติกรรม สร้างและพัฒนาโดยคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพัฒนาเป็นแบบวัดพฤติกรรม 5 ชุดดังนี้

3.3.1 พฤติกรรมทางสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและพฤติกรรมทางสังคมทางลบ

3.3.2 พฤติกรรมทางการเมือง ประกอบด้วยพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมรับเผด็จการทางการเมือง

3.3.3 พฤติกรรมส่วนบุคคลประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

3.3.4 พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม

3.3.5 พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

4.วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการก่อนเก็บข้อมูล

4.1.1 นำเครื่องมือที่พัฒนาโดยคณะวิจัยไปทดลองใช้เพื่อหาความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ

4.1.2 ติดต่อขอความร่วมมือทำการวิจัยจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนที่คัดเลือกไว้เพื่อเก็บข้อมูล

4.2 ขั้นเก็บข้อมูล

4.2.1 คณะผู้วิจัยแบ่งเป็น 5 ทีม เพื่อเก็บข้อมูลใน 5 ภูมิภาค

4.2.2 เก็บข้อมูลจากนักเรียนในเวลา 2 คาบเรียนในแต่ละชั้นเรียน โดยเก็บข้อมูลจากเครื่องมือวิจัยทั้ง 7 ชุด ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน

4.2.3 ตรวจสอบเช็คข้อมูลเพื่อความถูกต้องก่อนปล่อยเด็กออกจากชั้นเรียน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดวิเคราะห์ทำรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและนำกลุ่มตัวอย่างที่สามารถจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.3.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและหาค่าเปอร์เซ็นต์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยรวมและจำแนกตามภูมิภาค

4.3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษาได้แก่เพศ ประเภทลำดับการเกิด ประเภทครอบครัว ภูมิภาค ผลการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อแม่ ที่มีต่อพฤติกรรมของคนไทย ทั้ง 5 ด้าน คือ พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

4.3.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของ Keywords การอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มุ่งสู่การพัฒนาประเทศ

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยที่สำคัญอาจสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

4.4.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ที่มีอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันในภูมิภาคต่างๆ ผลการวิจัยพบดังข้อมูลในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 5.1

แสดงจำนวนเปอร์เซ็นต์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยรวมและจำแนกตามภูมิภาค

รูปแบบ ภูมิภาค	เอาใจใส่	%	ควบคุม	%	ตามใจ	%	ทอดทิ้ง	%	รวม	%	แยก ไม่ได้	%	รวม
กทม.	126	22.2	57	10.0	68	12.0	49	8.6	300	52.8	268	47.2	568
กลาง	122	27.7	29	6.6	53	12.1	29	6.6	233	53	207	47	440
เหนือ	94	22.2	45	10.5	45	10.5	28	8.1	212	50.1	211	49.9	423
ใต้	173	26.6	40	6.1	61	9.2	47	7.1	320	48.3	342	51.7	662
ตะวันออก เฉียงเหนือ	134	30.3	40	9.1	34	7.7	42	9.5	250	56.6	192	43.4	442
รวม	649	25.6	211	8.3	261	10.3	195	7.7	1,316	51.9	1,219	48.1	2,535

ผลการวิจัยพบว่าครอบครัวไทยมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุดและภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีการอบรมเลี้ยงดู แบบเอาใจใส่มากที่สุด ภาคเหนือมีน้อยที่สุด ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งนั้นเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีน้อยที่สุดในทุกภูมิภาค และ กรุงเทพมหานครมีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่สามารถแยกประเภทได้ ซึ่งอาจเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่มีบทบาทจากวิถีชีวิตไทยที่ต้องวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งต่อไปพบว่าภาคใต้มีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่อาจแยกประเภทได้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 5 ภูมิภาคคือ 51.7 เปอร์เซ็นต์

4.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีของครอบครัวคือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมคนไทยในบริบทต่างๆ มีดังนี้

4.4.2.1 เพศ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยความแปรปรวนสองทางของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและเพศต่อพฤติกรรมต่างๆมีดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม แบ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ นักเรียน ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 แบบ และเพศหญิงมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่าเพศชาย ส่วนพฤติกรรมทางสังคมทางลบ ผลการวิจัยที่พบสอดคล้องกับพฤติกรรมทางสังคมทางบวก

2.พฤติกรรมทางการเมืองแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอา

ใจใส่มิพุดคกรรมประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 แบบ และนักเรียนที่ได้รับรับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมิพุดคกรรมประชาธิปไตยน้อยที่สุด และเพศหญิงมิพุดคกรรมประชาธิปไตยมากกว่าเพศชาย ส่วนพุดคกรรมทางการเมืองพบว่า นักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิพุดคกรรมรับผิดชอบทางการเมืองมากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ เพศหญิงมิพุดคกรรมรับผิดชอบทางการเมืองมากกว่าเพศชาย

3.พุดคกรรมส่วนบุคคลแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ผลการวิจัยพบผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยพบว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิพุดคกรรมปรับตัวด้านครอบครัวและเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงซึ่งเป็นรูปแบบการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ น้อยกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และใช้การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ นักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีการปรับตัวด้านครอบครัวน้อยที่สุดและเพศหญิงเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่าเพศชาย

4.พุดคกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิพุดคกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ เพศหญิงมีคะแนนการอนุรักษ์สูงกว่าเพศชาย

5.พุดคกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิพุดคกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นอีก 3 รูปแบบ และเพศหญิงมีคะแนนรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่าเพศชาย

4.4.2.2 ลำดับการเกิด : ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทลำดับการเกิดต่อพุดคกรรมต่างๆมีดังนี้

1.พุดคกรรมทางสังคม นักเรียนที่รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิพุดคกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่า 3 รูปแบบ และมีพุดคกรรมทางลบน้อยกว่าอีก 3 รูปแบบ แต่ผลหลักของประเภทการเกิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

2.พุดคกรรมทางการเมือง เมื่อพิจารณาผลทางการวิจัยทั้ง 2 องค์ประกอบ คือ พุดคกรรมประชาธิปไตย และพุดคกรรมรับผิดชอบทางการเมืองพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มิ

พฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมรับผิดชอบทางการเมืองสูงกว่าทั้ง 3 รูปแบบและไม่พบความแตกต่างระหว่างประเภทลำดับการเกิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบหลีกเลี่ยงหนี มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 2 รูปแบบคือ แบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง และพบว่า ลูกคนโตและลูกคนสุดท้องมีการปรับตัวด้านครอบครัวมากกว่าลูกคนเดียว

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และพบว่าไม่มีความแตกต่างในประเภทลำดับการเกิด หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทลำดับการเกิดและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบและผลหลักของประเภทลำดับการเกิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4.4.2.3 ประเภทของครอบครัว

1.พฤติกรรมทางสังคม: ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ที่แตกต่างกับอีก 3 รูปแบบ ทั้งพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ แต่ไม่พบความแตกต่างในผลหลักของประเภทของครอบครัวและค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองค่าตัวแปร

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยพบความแตกต่างในตัวแปรหลักการอบรมเลี้ยงดู พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีคะแนนมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นอีก 3 รูปแบบ แต่ไม่พบความแตกต่างในผลหลักประเภทของครอบครัวและปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีพฤติกรรมส่วนบุคคลดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นอีก 3 รูปแบบ ในด้านการปรับตัวด้านครอบครัวและการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยงหนีมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 2 รูปแบบคือแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง และไม่พบปฏิสัมพันธ์

ระหว่างตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทครอบครัว แต่พบว่าครอบครัวที่อยู่พร้อมพ่อแม่มีการปรับตัวด้านครอบครัวดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวประเภทอื่น

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนประเภทของครอบครัวไม่พบความแตกต่าง และผลการวิจัยพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับประเภทของครอบครัวด้วย

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ แต่ไม่มีความแตกต่างในผลหลักประเภทของครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองคือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและประเภทของครอบครัว

4.4.2.4 ภูมิภาค ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและภูมิภาคต่อพฤติกรรมต่างๆดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าทั้งพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ ผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และภูมิภาคมีนัยสำคัญ ขณะที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางบวกมากกว่าอีก 3 รูปแบบ และมีพฤติกรรมสังคมทางลบน้อยกว่า 3 รูปแบบ และนักเรียนภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง และนักเรียนกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมทางสังคมทางลบน้อยกว่านักเรียนภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมรับผิดชอบต่อทางการเมืองมากกว่ารูปแบบอื่น ส่วนผลหลักของภูมิภาคนั้นพบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมรับผิดชอบต่อทางการเมืองน้อยกว่านักเรียนที่มีภูมิภาคในภาคอื่นๆ

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมส่วนบุคคลด้านการปรับตัวด้านครอบครัว การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบหลีกเลี่ยง ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นอีก 3 รูปแบบ และมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 2 รูปแบบ คือ แบบควบคุม และแบบทอดทิ้ง พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญใน 4 องค์ประกอบ นอกจากองค์ประกอบด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และพบว่า

นักเรียนภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนภาคกลางและภาคเหนือ ในขณะที่นักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงมากกว่านักเรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนภาคเหนือ

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม พบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และภูมิภาคมีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และนักเรียนกรุงเทพมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่าอีก 4 ภูมิภาค

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ภูมิภาคและผลการปฏิสัมพันธ์มีนัยสำคัญ โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และพบว่านักเรียนจากกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจน้อยกว่าอีก 4 ภูมิภาค ส่วนผลปฏิสัมพันธ์พบว่านักเรียนภาคใต้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่าอีก 4 ภูมิภาค

4.4.2.5 ผลการเรียนรู้:ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนค่าเฉลี่ยสะสมต่อพฤติกรรมต่างๆมีดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าผลหลักรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนมีนัยสำคัญแต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญ การเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01 ถึง 4 มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่ากลุ่มอื่น และมีพฤติกรรมทางสังคมทางลบน้อยกว่ากลุ่มอื่น

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู มีนัยสำคัญทั้งพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมทางการเมือง ส่วนผลหลักของผลการเรียนพบว่ามีความสำคัญในพฤติกรรมประชาธิปไตย และพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 1.01 ถึง 2 มีพฤติกรรมประชาธิปไตยน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01 ถึง 3.0 และ 3.01 ถึง 4 แต่ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญ

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล พบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญทั้ง 5 องค์ประกอบ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีความสามารถในการปรับตัวใน 3 ด้านคือการปรับตัวด้านครอบครัว การเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหา และแบบหลีกเลี่ยงคิดว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และมีการปรับตัวในอีก 2 ด้านคือมีความเฉลียวฉลาดทาง

อารมณ์และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้งแต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ส่วนผลหลักของผลการเรียนพบค่านัยสำคัญ ในการปรับตัวด้านครอบครัว และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01-4 มีการเผชิญปัญหาและการปรับตัวด้านครอบครัวดีกว่านักเรียนอีก 2 กลุ่ม

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนมีนัยสำคัญ แต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.01-4 มีพฤติกรรมอนุรักษ์มากกว่ากลุ่มอื่น

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ แต่ผลหลักของผลการเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร ไม่มีนัยสำคัญและการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่าอีก 3 รูปแบบ

4.4.2.6 อาชีพหลักของครอบครัว:ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว ต่อพฤติกรรมต่างๆมีดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าทั้งพฤติกรรมสังคมทางบวกและทางลบผลหลักรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวมีนัยสำคัญขณะที่ไม่พบค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร และเหมือนเช่นตัวแปรต้น การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่าอีก 3 รูปแบบและนักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมทางสังคมทางบวกมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพอื่น นอกจากรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัว มีความแตกต่างแต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรและพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและรับผิดชอบต่อทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น และพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมประชาธิปไตยมากกว่าครอบครัวอาชีพอื่นนอกจากครอบครัวรับราชการ รัฐวิสาหกิจ แต่ส่วนพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการเมืองไม่พบความแตกต่างในอาชีพหลักและปฏิสัมพันธ์

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า 5 องค์ประกอบ ผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีการปรับตัวเกือบทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบ ยกเว้นในด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมที่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู

แบบตามใจ ส่วนผลหลักของอาชีพหลักของครอบครัว พบว่าไม่มีนัยสำคัญทุกองค์ประกอบ ผลการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่าไม่มีนัยสำคัญในทุกองค์ประกอบ

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพของครอบครัวมีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมการอนุรักษ์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น และนักเรียนที่มีพ่อที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพอื่น นอกจากครอบครัวที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและอาชีพหลักของครอบครัวมีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจมากกว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพอื่นนอกจากครอบครัวที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

4.4.2.7 ระดับการศึกษาของพ่อ : ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของบิดามีต่อพฤติกรรมต่างๆ มีดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม พฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ ผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างจากกลุ่มอื่น ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่มีนัยสำคัญ และผลหลักของระดับการศึกษาของพ่อมิมีนัยสำคัญในพฤติกรรมทางสังคมทางลบ โดยพบว่านักเรียนที่มีพ่อจบการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวศ. หรือเทียบเท่ามีพฤติกรรมทางลบมากกว่านักเรียนที่มีพ่อจบการศึกษาระดับอื่น

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบพฤติกรรมประชาธิปไตย และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการเมือง พบว่าผลหลักของระดับการศึกษาพ่อและปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรไม่พบนัยสำคัญ แต่พบในสำคัญในผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและรับผิดชอบต่อการเมืองสูงกว่ารูปแบบอื่นอีก 3 รูปแบบ

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่าทั้ง 5 องค์ประกอบผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีการปรับตัวทุกด้านและสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ยกเว้นในด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมที่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู

แบบตามใจ ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของบิดา พบว่าไม่มีนัยสำคัญในทุกองค์ประกอบ ผลการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่ามีนัยสำคัญในองค์ประกอบ การปรับตัวด้านครอบครัวและการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

4.พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและระดับการศึกษาของบิดามีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น และนักเรียนที่มีพ่อที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

5.พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของบิดามีนัยสำคัญ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ และพบว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาามีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่มีพ่อมีการศึกษาอีก 3 ระดับ

4.4.2.8.ระดับการศึกษาของแม่ : ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาของมารดาที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

1.พฤติกรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมทางสังคมทางบวกและทางลบ พบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบ แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ

2.พฤติกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยทั้ง 2 องค์ประกอบพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเมืองมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

3.พฤติกรรมส่วนบุคคล ผลการวิจัยทั้ง 5 องค์ประกอบพบว่าผลหลักของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมส่วนบุคคลดีกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยง ส่วนในด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมนั้น มีลักษณะดังกล่าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการ

อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่นั้นพบว่าไม่นัยสำคัญเฉพาะองค์ประกอบ ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉพาะพบว่านักเรียนที่มีแม่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

4. พฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญและพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมอนุรักษสภาพแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ส่วนผลหลักของระดับการศึกษาของแม่และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

5. พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าผลหลักของการอบรมเลี้ยงดูมีนัยสำคัญ และพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ ผลหลักของระดับการศึกษาของแม่นั้นมีนัยสำคัญ นักเรียนที่มีแม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบทางเศรษฐกิจมากกว่าแม่ที่มีการศึกษาระดับอื่นอีก 3 ระดับ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองไม่มีนัยสำคัญ

4.4.3 ผลการวิจัยสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสังคมประคองครอบครัวที่นำสู่การพัฒนาประเทศ

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้รับการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางพบว่าผลหลักตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู มีค่านัยสำคัญในทุกตัวแปรที่มีวิเคราะห์และทุกพฤติกรรม ฉะนั้นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมนี้จะนำสู่การพัฒนาประเทศน่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบเอาใจใส่ (Authoritative) ที่พบจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่าเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในทางบวกทุกด้านพฤติกรรม และนอกจากนี้ผลการวิเคราะห์คำสำคัญ 36 คำของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ คำสำคัญทั้ง 8 คำมีความสัมพันธ์กัน นอกจากกำหนดกฎ ระเบียบ และเคารพสิทธิของพ่อแม่และเด็กเท่านั้น ที่ปรากฏอยู่ในการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

4.5 ข้อเสนอแนะ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเบื้องต้นในการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีอยู่ในประเทศไทยปัจจุบัน และพยายามสังเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ฉะนั้นจึงมีข้อเสนอแนะการค้นคว้าวิจัยต่อไปดังนี้

4.5.1 ควรมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคำสำคัญ (key words) กับพฤติกรรมต่างๆที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ เช่น พฤติกรรมทางสังคมทางบวก พฤติกรรมประชาธิปไตย พฤติกรรมส่วนบุคคลที่มีพฤติกรรมอนุรักษสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4.5.2 ควรมีการวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องต่างๆที่กว้างขวางลึกซึ้งเพิ่มขึ้น เช่นสถานภาพทางเศรษฐกิจ ทักษะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

4.5.3 ควรมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมแต่ละด้านให้ลึกซึ้งและชัดเจน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ มณจียรราช. (2539). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้กับความรู้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชนในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมล รอดคล้าย. (2526). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กอบกุล คงสุขไทย. (2529). คำใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติ อมตชีวิน. (2522). การเรียนรู้ทางการเมืองในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา: ศึกษาทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุทธิสะอาด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุสุมาวดี พะวินรัมย์. (2538). การศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษร จีจุมป็น. (2532). การอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ขวัญชัย กิจก้องขจรชัย. (2532). ยี่ห้อกับค่านิยมในการเลือกซื้อเสื้อผ้าของวัยรุ่น. สารนิพนธ์มหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2523). การศึกษาและการเสริมสร้างวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2529). นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติและแนวทางการรักษา ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พุทธศักราช 2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2533). กรอบและทิศทางการพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2535 -2539). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- คณะนักศึกษาโครงการสังคมศาสตร์และสิ่งแวดล้อม. (2527). รายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนในการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ: ศึกษากรณีการทำทางข้ามถนน. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จรรยา สุวรรณทัต และ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2533). ประมวลสังเคราะห์ผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จำลอง ดิษขวณิช. (2543). วิปัสสนากรรมฐานและชาวอาร์มณ์: เพื่อการพัฒนาสุขภาพจิตและชาวอาร์มณ์. เชียงใหม่: หจก. เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- จิรวรรณ สร้อยน้ำ. (2518). มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพร วิชชาวุธ, ธีระพร อุวรรณโณ, และพรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2531). พฤติกรรมทางจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน: การศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมนาด สืบศรี. (2533). การเปรียบเทียบความสามารถในกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมพูนุท ศรีเสาวลักษณ์. (2530). การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงกมล วานิช. (2516). ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตต่อการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คุณฤทัย โยเหลา. (2537). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, ปีที่ 1, ฉบับที่ 1, หน้า 86-98.
- ถวิล ธาราโกชน์. (2520). การอบรมเลี้ยงดูและผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการด้านการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกวิทยาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ทิพย์สุตา นิลสินธพ. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. (2522). การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทองเอื้อน อภินหสมิต. (2535). การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนะ นิลรัตน์. (2519). การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล สิริพันธุ์. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภคล กรรณิกา. (2540). พฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอยของเยาวชนในยุคเงินบาทลอยตัว: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเตอร์เน็ตโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- นิภาพรรณ โสมนะพันธุ์. (2525). การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บัณฑิตา ทักคิอุคม. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญนาค ภัทรพงษ์สมณี. (2537). พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของวัยรุ่นตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญมาลี คูศิริบุญณ. (2537). การเปรียบเทียบค่านิยมประชาธิปไตยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน, สำนักงาน. (2533). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2534*. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน.
- ปีทมาวดี วงษ์ศิลป์. (2533). *ความรู้และความตั้งใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประพันธ์ สุทธาวาส. (2519). *ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประยูทธ์ วัชรดิษฐ์. (2514). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และระดับความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียนชั้น มศ. 3 โรงเรียนสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2513*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประวิทย์ อรรถวิเวก. (2518). *มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียานุช ลากเจริญ. (2517). *การเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. (2539). *พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมกรไปใช้ สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 17 พ.ย. 2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ อินทนู. (2530). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรเพ็ญ ชัยมงคล. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะความเป็นผู้นำ และ อึดมโนทัศน์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรรณภัทร พานิชเจริญ. (2534). *ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุ ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรรณนิภา สุขเกษม. (2536). การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อ
การมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา: การศึกษาเฉพาะ
กรณีจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินลพรรณ กลัดสุวรรณ. (2534). การส่งเสริมวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดที่ตั้งอยู่ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
สารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชญ โชติวงษ์. (2529). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของนักศึกษาวิชาทหารใน
กรุงเทพมหานครต่อการเรียนการสอนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีใน
ระบอบประชาธิปไตย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญรุ่ง ปานใหม่. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับความคิด
สร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารีสา รัฐปิตย์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยาใจ จุลพงษ์. (2524). ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริย
ธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์. (2518). การเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในระดับมัธยมศึกษาตอน
ต้นของโรงเรียนราษฎร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนวดี รอดภิรมย์. (2533). การศึกษาพฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรม
เลี้ยงดูแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รัตนา ฉากฉล็ก. (2530). การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบให้ความกั
มครองมากเกินไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัตนา ตั้งอมร. (2529). ความสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัตนารักษ์ มหาสารานนท์. (2519). มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักศึกษา ประศาสน์บัณฑิตวิชาการศึกษาระดับสูงในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี กิติพรชัย. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในด้านความเข้มงวด การลงโทษ กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี วารินทร์. (2531). การศึกษาลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิง กับการอบรมเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รัฐกมล บรรหาร. (2535). การเปรียบเทียบอัตรามโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวกับวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรทัศน์ บุญโคตร. (2528). การจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณงาม รุ่งวิสุทธิพงษ์. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับสติปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณวิมล หนิมพานิช. (2518). มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ พันธุ์รักษ์. (2525). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของลูกเสือและเนตรนารีต่อการเรียนวิชาลูกเสือเนตรนารีกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ แสนสุข. (2521). มโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิชาญ มณีโชติ. (2535). พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิต ประสมปลื้ม. (2519). ความสำนึกทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลลพัทธ์ มนุเสวต. (2524). การเปรียบเทียบทัศนคติและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของเด็กที่ด้อยสัมฤทธิ์กับเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรวัฒน์ ปันนิทานย์. (2542). เซาท์อาร์ม (EQ): ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กเปอร์เน็ท จำกัด.
- วิระวรรณ พิบูลย์. (2518). ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิต จิตตะนาถิ. (2517). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตร วัฒนกุลัง. (2515). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก มังน้อย. (2539). การรับรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก พิพิธรังษิ. (2540). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปี: ศึกษากรณีจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ศรีประเสริฐ. (2525). ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน กำเนิด. (2520). การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สารภี ขงยีน. (2541). การศึกษาความวิตกกังวลในการสอบของวัยรุ่นที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเองที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายทิพย์ สุกดิพันธ์. (2524). การเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนไทย: ศึกษากรณีนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ สุรการ. (2539). พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุคนธ์ เจียรกลาง. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธีรา เลิศวิสุทธิไพบูลย์. (2537). ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา กาจนพงศ์. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการอบรมเลี้ยงดู สภาพครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ระหว่างเยาวชนชายที่ได้และไม่ได้กระทำผิด จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรีย์ คัจฉาศรีสุโรจน์. (2531). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้นำเยาวชนในชุมชนคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภาพร วิไลพันธ์. (2520). ความคิดเห็นทางการเมืองของนักเรียนไทยเชื้อสายจีนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมเกียรติ พรหมสุข. (2523). อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองคิงของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- หทัยทิพย์ กรินชัย. (2542). ความคาดหวังด้านการอบรมเลี้ยงดูของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรวรรณ หนาพันธ์. (2518). *การจัดสถานักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ นิยมธรรม. (2531). *การเปรียบเทียบอัฒมโนทัศน์ของวัยรุ่นร่วมเพศกับวัยรุ่น
ชายรักต่างประเทศที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาค
วิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา สุขารมณ์, วิลาศลักษณ์ ชีววัลลี, อรพินทร์ ชูชม (บรรณาธิการ). (2543). *รวมบทความ
ทางวิชาการอีคิว*. กรุงเทพมหานคร: Desktop.
- อำนวย แดงรอด. (2540). *การเปิดรับข่าวสารการประหยัด ประโยชน์จากข่าวสารกับการซื้อสิน
ค้าฟุ่มเฟือยต่างประเทศในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ โปธิโกสม. (2523). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความเชื่อ
สำคัญของเด็กไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

References

- Baron, R. (1997). A measure of emotional intelligence: Technical manual. *Emotional Quotient Inventory*. Toronto: Multi-Health System.
- Barnes, G., & Farrell, M. (1992). Parental support and control as predictors of adolescent drinking, delinquency, and related problem behaviors. *Journal of Marriage and the Family*, *54*, 763-776.
- Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. *Genetic Psychology Monographs*, *75*, 43-88.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monographs*, *4* (1, part 2), 1-103.
- Baumrind, D. (1978). Parental disciplinary patterns and social competence in children. *Youth Society*, *9*, 239-276.
- Baumrind, D. (1989). Rearing competent children. In W. Damon (Ed.), *Child development today and tomorrow*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Baumrind, D. (1991a). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *Journal of Early Adolescence*, *11*, 56-95.
- Baumrind, D. (1991b). Parenting styles and adolescent development. In R. M. Lerner, A. C. Petersen, & J. Brooks-Gunn (Eds.), *Encyclopedia of Adolescence (Vol. 2)*. New York: Garland.
- Boveja, M. (1998). Parenting styles and adolescents' learning strategies in the urban community. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, *26*, 110-119.
- Brown, B., Mounts, N., Lamborn, S., & Steinberg, L. (1993). Parenting practices and peer group affiliation in adolescence. *Child Development*, *64*, 467-482.
- Conrade, G., & Ho, R. (2001). Differential parenting styles for fathers and mothers: Differential treatment for sons and daughters. *Australian Journal of Psychology*, *53*, 29-35.
- Dominguez, M., & Carton, J. (1997). The relationship between self-actualization and parenting style. *Journal of Social Behavior and Personality*, *12*, 1093-1100.
- Dornbusch, S., Ritter, P., Leiderman, P., Roberts, D., & Fraleigh, M. (1987). The relation of parenting style to adolescent school performance. *Child Development*, *58*, 1244-1257.

- Durbin, D., Darling, N., Steinberg, L., & Brown, B. (1993). Parenting style and peer group membership among European-American adolescents. *Journal of Adolescent Research*, 87-100.
- Gardner, H. (1983). The theory of multiple intelligence. *Frame of mind*. New York: Basic Books.
- Goleman, D. (1995). Why it can matter more than IQ. *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York: Bantam Books.
- Gunnoe, M., Hetherington, E., & Reiss, D. (1999). Parental religiosity, parenting style, and adolescent social responsibility. *Journal of Early Adolescence*, 19, 199-226.
- Hall, G. (1904). *Adolescence*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Herz, L., & Gullone, E. (1999). The relationship between self-esteem and parenting style. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 30, 712-761.
- Hetherington, E.M., & Parke, R.D. (1986). *Child psychology: A contemporary viewpoint (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill.
- Klein, H., & O'Bryant, K. (1996). Recalled parental authority style and self-perception in college men and women. *Journal of Genetic Psychology*, 157, 5-17.
- Koestner, R., Weinberger, J., & Franz, C. (1990). The family origins of empathic concern: A 26-year longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 709-717.
- Lamborn, S., Mounts, N., Steinberg, L., & Dornbusch, S. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 62, 1049-1065.
- Lane, R. (1972). *Political man*. London: Free Press.
- Maccoby, E., & Martin, J. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In E. Hetherington (vol. Ed.), P. Mussen (series Ed.), *Handbook of child psychology, Vol. 6: Socialization, personality, and development*.
- Mayer, J. D., & Salovey P. (1997). What is emotional intelligence? In P. Salovey & D. Sluyter (Eds.), *Emotional development and emotional intelligence: Education*. New York: Basic Book.
- Parish, T., & McCluskey, J. (1992). The relationship between parenting styles and young adults' self-concepts and evaluations of. *Adolescence*, 27, 915-918.
- Paulson, S. (1994). Relations of parenting style and parental involvement with ninth-grade students' achievement. *Journal of Early Adolescence*, 14, 250-267.

- Paulson, S., Marchant, G., & Rothlisberg, B. (1998). Early adolescents' perceptions for achievement. *Journal of Early Adolescence, 18*, 5-26.
- Paulson S., & Spota, C. (1996). Patterns of parenting during adolescence: Perceptions of adolescents and parents. *Adolescence, 31*, 369-381.
- Ramsey A., & Watson P. (1996) Self-reported narcissism and perceived parental permissiveness and authoritarianism. *Journal of Genetic Psychology, 157*, 227-238.
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., & Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences, 25*, 167-177.
- Slicker, E. (1998). Relationship of parenting style to behavioral adjustment in graduating high school seniors. *Journal of Youth and Adolescence, 27*, 345-372.
- Steinberg, L., & Darling, N. (1994). The broader context of social influence in adolescence. In R. Silbereisen, & E. Todt (Eds.), *Adolescence in context: The interplay of family, school peers, and work in adjustment*. New York: Springer-Verlag.
- Steinberg, L., Elmen, J., & Mounds, N. (1989). Authoritative parenting, psychosocial maturity, and academic success among adolescents. *Child Development, 60*, 1424-1436.
- Steinberg, L., Fegley, S., & Dornbusch, S. (1993). Negative impact of part-time work on adolescent adjustment: Evidence from a longitudinal study. *Developmental Psychology, 29*, 171-180.
- Steinberg, L., Lamborn, S., & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development, 63*, 1266-1281.
- Steinberg, L., Lamborn, S., Darling, N., Mounds, N., & Dornbusch, S. (1994). Over-time changes in adjustment and competence among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development, 65*, 754-770.
- Steinberg, L., Mounds, N., Lamborn, S., & Dornbusch, S. (1991). Authoritative parenting and adolescent adjustment across various ecological niches. *Journal of Adolescent Research, 1*, 19-36.
- Walker, L., & Henning, K. (1999). Parenting style and the development of moral reasoning. *Journal of Moral Education, 28*, 359-374.

Wintre, M., & Yaffe, M. (2000). First-year students' adjustment to university life as a function of relationship with parents. *Journal of Adolescent Research, 15*, 9-37.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือการวิจัย 7 ชุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เล่มที่ 1

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

นักเรียนที่รัก

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความสัมพันธ์กับสังคมโดยส่วนรวม คำตอบที่นักเรียนให้กับการวิจัยครั้งนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ผลจากการวิจัยนี้จะไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคลแต่จะนำเสนอเป็นภาพรวมในระดับชั้น อำเภอ หรือจังหวัด และมีการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตต่อไป

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสำรวจการกระทำที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบทีละตอนตามลำดับ

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือกับการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุษย์

คณบดี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

เนื่องจากคณะผู้วิจัยจะขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามรวม 2 ชุด เพื่อให้คณะผู้วิจัย

สำหรับผู้วิจัย

สามารถนำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดมาจับคู่กันได้ จึงขอความร่วมมือให้นักเรียน โปรดเขียน

ชื่อ-นามสกุล ชั้นเรียน และชื่อ โรงเรียนข้างล่างนี้ด้วย

.....1-4

ชื่อ-นามสกุลของนักเรียน.....

L 5

ระดับชั้นของนักเรียน ( ) ม.1

( ) ม.6

.....6

โรงเรียน.....จังหวัด.....

.....7-8

เล่มที่ 1		สำหรับผู้จัด
ตอนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม		
โปรดขีดถูก (✓) หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เหมาะสม		
1 เพศ ( ) 1 ชาย ( ) 2 หญิง		...9
2 อายุ .....ปีเต็ม		10-11
3 ศาสนา ( ) 1 พุทธ ( ) 2 คริสต์ ( ) 3 อิสลาม ( ) 4 ฮินดู ( ) 5 อื่นๆ โปรดระบุ.....		... 12
4 เชื้อชาติ ( ) 1 ไทย ( ) 2 จีน ( ) 3 มาเลย์ ( ) 4 อินเดีย ( ) 5 อื่นๆ โปรดระบุ.....		... 13
5 พ่อแม่ของนักเรียนยังมีชีวิตอยู่หรือไม่		... 14
( ) 1 ยังมีชีวิตอยู่ทั้งสองคน ( ) 2 เสียชีวิตแล้วทั้งสองคน		
( ) 3 พ่อยังมีชีวิตอยู่แต่แม่เสียชีวิตแล้ว ( ) 4 แม่ยังมีชีวิตอยู่แต่พ่อเสียชีวิตแล้ว		 15-16
กรณีที่พ่อหรือแม่ยังมีชีวิตอยู่ พ่ออายุ.....ปี แม่ อายุ.....ปี		17-18
6 ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ [ขีดถูก (✓) ได้มากกว่าหนึ่งช่อง]		19-20
( ) 1 พ่อแม่ ( ) 2 พ่อ ( ) 3 แม่ ( ) 4 พ่อเลี้ยง ( ) 5 แม่เลี้ยง		
( ) 6 อื่นๆ (ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา เป็นต้น) โปรดระบุ.....		 23
7 นักเรียนมีพี่น้องร่วมพ่อแม่เดียวกันรวมทั้งตัวนักเรียนเอง.....คน นักเรียนเป็นลูกคนที่		 24-25
8 ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ		 26-27
( ) 1 ไม่ได้เรียนหนังสือ ( ) 5 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.หรือเทียบเท่า		
( ) 2 ประถมศึกษาคอนตัน ( ) 6 อนุปริญญาหรือ ปวส.หรือเทียบเท่า		
( ) 3 ประถมศึกษาตอนปลาย ( ) 7 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า		
( ) 4 มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 8 สูงกว่าปริญญาตรี		... 28
9 ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่		
( ) 1 ไม่ได้เรียนหนังสือ ( ) 5 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.หรือเทียบเท่า		
( ) 2 ประถมศึกษาคอนตัน ( ) 6 อนุปริญญาหรือ ปวส.หรือเทียบเท่า		
( ) 3 ประถมศึกษาตอนปลาย ( ) 7 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า		
( ) 4 มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 8 สูงกว่าปริญญาตรี		...29
10 อาชีพหลักของผู้นำครอบครัว		
( ) 1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) 4 ชาวไร่/ชาวนา/ชาวสวน		
( ) 2 ค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ( ) 5 พนักงานบริษัทเอกชน		
( ) 3 เจ้าของบริษัท/ร้านค้า ( ) 6 รับจ้างทั่วไป		
( ) 7 อื่นๆ โปรดระบุ.....		...30
11 แด้มเฉลี่ยสะสมจนถึงภาคการศึกษาสุดท้ายของนักเรียน (GPA).....		 31-33

ตอนที่ 2

แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการกระทำที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนขอให้
นักเรียนตอบด้วยความตั้งใจและตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของนักเรียนจะเป็นความลับ
และจะไม่ส่งผลเสียใดๆ ต่อนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความด้านซ้ายมือของหน้ากระดาษ แล้วพิจารณาว่านักเรียนได้กระทำการกระทำนั้น
บ่อยเพียงไร

ขอให้ขีดเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาบ่อยมาก ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 5

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาค่อนข้างบ่อย ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 4

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาและไม่ทันเวลาพอๆกัน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 3

หากนักเรียนมาโรงเรียนไม่ค่อยทันเวลา ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 2

หากนักเรียนมาโรงเรียนไม่ทันเวลาเลย ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 1

ตัวอย่างเช่น

การกระทำ	ทำบ่อย มาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ ไม่ทำ พอๆกัน	ไม่ค่อย ได้ทำ	ไม่ทำ เลย	สำหรับผู้ วิจัย
	5	4	3	2	1	
1 ฉันทมาโรงเรียนทันเวลา	✓ 5	4	3	2	1	
2 ฉันททะเลาะกับเพื่อน	5	4	3	2✓	1	

จากตัวอย่างข้างบนข้อ 1 หมายความว่านักเรียน “มาโรงเรียนทันเวลาบ่อยมาก”

จากตัวอย่างข้างบนข้อ 2 หมายความว่านักเรียน ไม่ค่อยได้ทะเลาะกับเพื่อน

สิ่งสำคัญคือ ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

หมายเหตุ ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมทางสังคมและพฤติกรรมทางการเมือง

ตอนที่ 3 แบบสำรวจตนเอง (แบบวัดพฤติกรรมส่วนบุคคล)

คำชี้แจง

ขอให้ท่านอ่านข้อความในแบบสำรวจทีละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าคนส่วนใหญ่จะทำหรือคิดอย่างไร ทำเครื่องหมายถูก(✓) ทับเลขที่ตรงกับตัวเลือก ตามลำดับความมากน้อยที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบใด “ถูก” หรือ “ผิด”

โปรดตอบทุกข้อ

คำตอบให้เลือก ในแต่ละข้อมีตัวเลือกให้เลือก ดังนี้

1 = ไม่ทำเลย	หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะไม่ทำเช่นนั้นเลย
2 = ไม่ค่อยได้ทำ	หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย
3 = ทำและไม่ทำพอๆ กัน	หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นในปริมาณปานกลาง
4 = ทำค่อนข้างบ่อย	หมายถึง โดยทั่วไป ฉันจะทำเช่นนั้นเป็นส่วนมาก
5 = ทำบ่อยมาก	หมายถึง โดยทั่วไป ฉันจะทำเช่นนั้นเป็นประจำ

ตัวอย่างการตอบ

เมื่อพบเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหา หรือ รู้สึกเครียด ท่านทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยหรือไม่เพียงไร

วิธีการใช้	ทำ บ่อย มาก	ทำก่อน ข้างบ่อย	ทำและ ไม่ทำ พอๆกัน	ไม่ค่อย ได้ทำ	ไม่ทำ เลย	สำหรับ ผู้วิจัย
1 ฉันระบายความรู้สึกออกมา	5	4	3	2	1	
	5	4✓	3	2	1	

แสดงว่าเมื่อท่านพบเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือ เมื่อรู้สึกเครียด ท่านมักจะระบายความรู้สึกออกมาเป็นส่วนมาก

เล่มที่ 2

ตอนที่ 1

แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการกระทำหรือท่าทีของพ่อแม่หรือของนักเรียนเองที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบด้วยความตั้งใจและตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของนักเรียนจะเป็นความลับและจะไม่ส่งผลเสียใดๆ ต่อนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความด้านซ้ายมือของหน้ากระดาษ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำหรือท่าทีของพ่อแม่หรือของนักเรียนเพียงไร ขอให้ขีดเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม

หากตรงมาก สำหรับนักเรียน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 5

หากตรง สำหรับนักเรียน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 4

หากตรงและไม่ตรงพอๆกัน สำหรับนักเรียนก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 3

หากไม่ค่อยตรง สำหรับนักเรียน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 2

หากไม่ตรงเลย สำหรับนักเรียน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 1

ตัวอย่างเช่น

การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรงและ ไม่ตรง พอๆกัน	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย	สำหรับผู้ วิจัย
	5	4	3	2	1	
1 พ่อคาดหวังให้ฉันทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้	✓ 5	4	3	2	1	
2 พ่อแม่ยินดีรับฟังและให้คำปรึกษาแก่ฉันทุกเรื่อง	5	4	3✓	2	1	

จากตัวอย่างข้างบนข้อ 1 หมายความว่าข้อความด้านซ้ายมือ “ตรง” กับการกระทำของพ่อแม่ของนักเรียน

ข้อ 2 หมายความว่านักเรียนเห็นว่าตรงและไม่ตรงพอๆกันกับการกระทำของพ่อแม่

เล่มที่ 2 ตอนที่ 1 แบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู

สิ่งที่สำคัญคือ ขอให้นักเรียนตอบความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 2

แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการกระทำที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ขอให้นักเรียน
 ตอบด้วยความตั้งใจและตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของนักเรียนจะเป็นความลับและจะไม่
 ส่งผลเสียใดๆต่อนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความด้านซ้ายมือของหน้ากระดาษ แล้วพิจารณาว่านักเรียนได้กระทำการกระทำนั้น
 บ่อยเพียงไร

ขอให้ขีดเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาบ่อยมาก ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 5

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาค่อนข้างบ่อย ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 4

หากนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาและไม่ทันเวลาพอๆกัน ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 3

หากนักเรียนมาโรงเรียนไม่บ่อยทันเวลา ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 2

หากนักเรียนมาโรงเรียนไม่ทันเวลาเลย ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 1

ตัวอย่างเช่น

การกระทำ	ทำบ่อย มาก	ทำค่อนข้าง บ่อย	ทำและไม่ ไม่ทำ พอๆกัน	ไม่ค่อย ได้ทำ	ไม่ทำ เลย	สำหรับผู้ วิจัย
1 ถิ่นมาโรงเรียนทันเวลา	✓ 5	4	3	2	1	
2 ค้นหาเงินค่าเล่าเรียนด้วยตนเอง	5	4	3	2✓	1	

จากตัวอย่างข้างบนข้อ 1 หมายความว่านักเรียน “มาโรงเรียนทันเวลาบ่อยมาก”

ข้อ 2 หมายความว่านักเรียน ไม่บ่อยได้หาเงินค่าเล่าเรียนด้วยตนเอง

สิ่งสำคัญคือ ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

หมายเหตุ ส่วนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมต่อสภาพแวดล้อมและและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ ๓.1 แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอัลฟา (alpha) ของแบบวัดพฤติกรรมทางสังคม

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ชั้นสร้างมาตร (N=212)	ชั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
1.การเป็นผู้นำ	1.1	ฉันเป็นคนชวนเพื่อนเล่นในขณะที่ครูสอน	.05	ตัดทิ้ง
	1.2	ฉันเป็นคนชวนเพื่อนไปเที่ยว	.26	ตัดทิ้ง
	1.3	ฉันเป็นคนคิดในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานแข่งกีฬา	.42	.44
	1.4	ฉันเป็นคนชวนเพื่อนทำกิจกรรมนอกโรงเรียน	.50	.50
	1.5	ในการทำงานเป็นกลุ่มฉันเป็นผู้นำกลุ่ม	.36	.47
	1.6	ฉันอาสาครูในการนำเพื่อนทำสิ่งต่างๆ	.41	.55
			ค่าAlpha	.59
2.การคล้อยตาม	2.1	ฉันไปเที่ยวกับเพื่อนตามที่เพื่อนชวนแม้ไม่อยากไป	.44	.42
	2.2	ฉันเล่นกับเพื่อนตามที่เพื่อนชวน	.46	.51
	2.3	ฉันมีความคิดเห็นตามที่เพื่อนชี้แนะ แม้ไม่อยากเห็นด้วย	.35	ตัดทิ้ง
	2.4	ฉันซื้อของตามที่เพื่อนชวน แม้ไม่อยากซื้อ	.28	ตัดทิ้ง
	2.5	ฉันกินอาหารตามที่เพื่อนชวน แม้จะไม่ชอบ	.49	.39
	2.6	ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มฉันมักทำตาม ความคิดของเพื่อนแม้ไม่เห็นด้วย	.37	.28
			ค่าAlpha	.67
3.การขัดแย้งกับผู้อื่น	3.1	ฉันทะเลาะกับเพื่อน	.30	.29
	3.2	ฉันมักขัดแย้งกับเพื่อนเวลาทำงานเป็นกลุ่ม	.28	ตัดทิ้ง
	3.3	ฉันโต้แย้งกับพ่อแม่ในเรื่องต่างๆ	.25	.47
	3.4	ฉันทะเลาะกับพี่น้อง	.32	.39
	3.5	ฉันโต้เถียงกับญาติผู้ใหญ่	.37	.44
	3.6	ฉันมีเรื่องกับคนข้างบ้าน	.15	ตัดทิ้ง
			ค่าAlpha	.53
4.การเป็นนักเรียนที่ดี	4.1	ฉันมาโรงเรียนทันเวลา	.18	ตัดทิ้ง
	4.2	ฉันหนีโรงเรียน	.33	.44
	4.3	ฉันหนีการทำเวรของห้อง	.43	.46
	4.4	ฉันแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน	.28	.46
	4.4	ฉันลอกการบ้านของเพื่อน	.31	ตัดทิ้ง
	4.5	ฉันให้เพื่อนลอกการบ้าน	-.10	ตัดทิ้ง
	4.6	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู	.35	.47
		ค่า alpha	4.9	.66

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
5.การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม	5.1	ฉันเก็บขยะในที่สาธารณะและนำไปทิ้งที่ที่เหมาะสม	.46	.40
	5.2	ฉันเก็บหรือเก็บเศษแก้วออกจากถนนหรือทางเดิน	.35	ตัดทิ้ง
	5.3	ฉันกวาดถนนหน้าบ้านของฉัน	.39	.38
	5.4	ฉันทิ้งขยะบนถนน	.20	ตัดทิ้ง
	5.4	เมื่อมีโอกาส ฉันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เช่น กวาดถนน ทำความสะอาด	.43	.46
	5.6	เมื่อฉันใช้สมบัติของส่วนรวมฉันจะใช้อย่างระมัดระวัง เช่น โทรศัพท์สาธารณะ	.34	.19
		ค่าAlpha	.63	.57
6.ความก้าวร้าว	6.1	เมื่อฉันรู้สึกหงุดหงิด ฉันอยากทำลายข้าวของ	.45	.34
	6.2	ฉันมีเรื่องดราม่าหรือชกต่อยกับเพื่อน	.30	ตัดทิ้ง
	6.3	เมื่อมีคนทำให้โกรธ ฉันจะตอบโต้ด้วยการใช้คำพูดรุนแรงหรือลงไม้ลงมือ	.59	.53
	6.4	ฉันระบายความโกรธด้วยการทำลายสิ่งของ	.43	ตัดทิ้ง
	6.5	หากใครมาทำร้ายฉัน ฉันจะทำร้ายกลับให้รุนแรงกว่า	.54	.47
	6.6	ฉันข่มขู่เพื่อนเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ	.43	.36
	6.7	ฉันสนุกที่ทำให้เพื่อนโกรธได้	.33	ตัดทิ้ง
		ค่าAlpha	.73	.64
7.การทำงานร่วมกับผู้อื่น	7.1	ในการทำงานร่วมกัน ฉันช่วยแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อน	.50	.46
	7.2	เมื่อทำงานร่วมกันฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	.47	ตัดทิ้ง
	7.3	ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน	.49	.45
	7.4	ฉันทำงานกับเพื่อนตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	.50	.45
	7.5	เมื่อต้องทำงานร่วมกัน ฉันให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือเพื่อน	.51	.53
	7.6	ฉันให้อภัยเมื่อเพื่อนในกลุ่มทำงานผิดพลาด	.34	ตัดทิ้ง
	7.7	ในการทำงานร่วมกัน ฉันจะซักถามเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เพื่อนพูดหรือทำ	.34	ตัดทิ้ง
		ค่าAlpha	.73	.69

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
8.การช่วยเหลือผู้อื่น	8.1	ฉันช่วยคนแก่ข้ามถนนทุกครั้งที่มีเห็น	.45	ตัดทิ้ง
	8.2	ฉันบริจาคของใช้ส่วนตัวเพื่อช่วยคนที่ได้รับความเดือดร้อน	.44	ตัดทิ้ง
	8.3	เมื่อเห็นคนมีความทุกข์ฉันจะต้องช่วยเหลือ	.58	.47
	8.4	เมื่อฉันสามารถสละที่นั่งได้ ฉันลุกไปยกคนแก่หรือคนท้องนั่งได้	.48	ตัดทิ้ง
	8.5	ฉันมักช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ	.59	.54
	8.6	ฉันช่วยงานครูทุกครั้งที่มีโอกาส	.49	.41
	8.7	เมื่อพี่น้องต้องการความช่วยเหลือ ฉันมักให้ความช่วยเหลือเสมอ	.50	.39
		ค่า Alpha	.78	.67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ ๒ แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดพฤติกรรมทางการเมือง : พฤติกรรมประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
1.การรู้จักบทบาทความรับผิดชอบในหน้าที่ของคน	1.1	ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างดีที่สุด	.41	.43
	1.2	ฉันปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามกำหนดเวลา	.54	.43
	1.3	ฉันเบื่อง่ายที่ต้องปฏิบัติตามแผน	.21	.32
	1.4	ฉันทอดทิ้งงานที่รับผิดชอบ	.35	.37
		ค่า alpha .60	.59	.60
2.การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	2.1	ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนถึงแม้จะแตกต่างจากความคิดเห็นของฉัน	.44	.45
	2.2	ความคิดของฉันย่อมถูกเสมอ	.13	ตัดทิ้ง
	2.3	ฉันให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล	.16	.50
	2.4	ฉันยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น	.40	.43
	2.5	ฉันยอมรับว่าทุกคนสามารถคิดแตกต่างกันได้	.53	.51
	2.6	ในห้องเรียนฉันสามารถแสดงความรู้ความจำเป็นอย่างเมือหลายๆคนออกความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันเพราะเป็นการเสียเวลา	.21	ตัดทิ้ง
		ค่า alpha .69	.64	.69
3.ความรับผิดชอบและการมีวินัยในตัวเอง	3.1	ฉันมีความอดทน อดกลั้น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	.33	.37
	3.2	ฉันปฏิบัติตามกติกาของส่วนรวม	.55	.45
	3.3	ฉันเป็นคนตรงต่อเวลา	.28	ตัดทิ้ง
	3.4	ฉันต้องทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จก่อนทำอย่างอื่น เช่น ดูทีวี ฯลฯ	.41	.35
	3.5	ฉันหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเองอยู่เสมอ	.27	ตัดทิ้ง
	3.6	ฉันทำตามกฎที่ฉันตั้งไว้	.32	.39
		ค่า alpha .60	.63	.60
4.การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	4.1	ฉันเต็มใจช่วยงานของหมู่คณะ	.49	.37
	4.2	ฉันยอมเสียสละเวลา ทรัพย์สิน กำลังกายและความคิดเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	.33	ตัดทิ้ง
	4.3	ฉันรักษาผลประโยชน์ของคนมากกว่าผลประโยชน์ของตัวเอง	.34	.25

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ชั้นสร้างมาตรฐาน (N=212)	ชั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
	4.4	ฉันละเอียดและเพิกเฉยต่อการรักษาสาธารณสมบัติ	.38	.29
	4.5	ฉันกล้าแสดงพฤติกรรมเพื่อรักษาความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของส่วนรวม	.39	.25
	4.6	ถ้าต้องเลือกระหว่างช่วยตนเองหรือส่วนรวมฉันเลือกช่วยตนเองก่อน	.33	-
		ค่า alpha	.65	.49
5.การใช้ปัญญา คุณธรรมและเหตุผลในการตัดสินใจ	5.1	ฉันคิด และตัดสินใจเหตุการณ์ด้วยสติปัญญาเสมอ	.48	.40
	5.2	ฉันแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง	.49	.34
	5.3	ฉันยกย่องผู้กระทำความดี	.36	.37
	5.4	ฉันเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	.38	.45
	5.5	ฉันใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา	.30	-
	5.6	ฉันเข้าข้างคนที่ฉันชอบ	.17	-
		ค่า alpha	.62	.60
		ค่า alpha ทั้งฉบับ	-	.85

R= Reverse Items

P<.01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ผ 3 แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดพฤติกรรมทางการเมือง : พฤติกรรมทางการเมือง

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
1. พฤติกรรมการเลือกตั้ง	1.1	ในการเลือกตั้ง ฉันสนับสนุนให้เลือกคนดีมากกว่าที่จะเลือกเพื่อตอบแทนบุญคุณ	.27	.26
	1.2	ฉันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้ที่พูดหาเสียงในเรื่องที่สามารถปฏิบัติได้จริง	.18	.13
	1.3	ฉันช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ฉันสนับสนุน โจมตีคู่แข่งกัน	.13	.19
	1.4	ฉันเทิกเฉยเมื่อเห็นการกระทำผิดกฎการเลือกตั้ง	-.05	ตัดทิ้ง
	1.5	ฉันสนับสนุนผู้ที่รับสมัครเลือกตั้งที่ให้ประโยชน์ต่อกัน	.27	.10
	1.6	ฉันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับกลุ่มที่มีนโยบายที่ดีโดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคล	-.0001	ตัดทิ้ง
		ค่า alpha .31	.28	.31
2. พฤติกรรมการประชุม	2.1	ในการประชุมฉันแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม	1.7	.07
	2.2	ฉันนำเรื่องส่วนตัวมาเปิดเผยในที่ประชุม	.25	.14
	2.3	ฉันยอมรับและปฏิบัติตามมติของที่ประชุม แม้ว่าฉันจะไม่เห็นด้วย	.23	.14
	2.4	ฉันแสดงกิริยาไม่พอใจ เมื่อไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุม	.32	.13
	2.5	ฉันสนับสนุนความคิดเห็นที่ถูกต้องเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นของกลุ่มใด	.16	ตัดทิ้ง
	2.6	ฉันหวังดิ่งคัดค้านการกระทำที่ขัดต่อผลประโยชน์ของตนเอง	.13	ตัดทิ้ง
		ค่า alpha .23	.42	.23
3. พฤติกรรมการใช้อำนาจทางการเมือง	3.1	ไม่ว่าฉันจะเป็นผู้นำหรือผู้ตามฉันจะปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับอย่างเคร่ง	.42	.34
	3.2	ฉันติดตามการทำงานตามนโยบายของกรมการศึกษานักเรียนที่เคหะชุดไว้ในช่วงหาเสียง	.13	.32
	3.3	ฉันต่อต้านกฎเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้อง	.07	ตัดทิ้ง
	3.4	ฉันต่อต้านกฎเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้อง	.19	.22
	3.5	ฉันเสียสละความพอใจส่วนตัวเพื่อเห็นแก่ส่วนรวม	.41	.39
		ค่า alpha	.44	.52

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ชั้นสร้างมาตรฐาน (N=212)	ชั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
4. พฤติกรรมการใช้อำนาจทางการเมือง	4.1	ฉันปกป้องคนที่ทำดีเพื่อส่วนรวม เมื่อเขาถูกรังแก	.27	.45
	4.2	ฉันสนับสนุนผู้แทนนักเรียนที่ช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน	.21	.39
	4.3	ฉันช่วยเหลือพรรคพวกให้มีสิทธิ์เหมือนผู้อื่น	.02	ตัดทิ้ง
	4.4	ฉันต่อต้านผู้แทนนักเรียนที่นำเงินกองกลางมาใช้ประโยชน์	.19	ตัดทิ้ง
	4.5	ฉันใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อรักษาความถูกต้องในสังคม	.30	.42
	4.6	ฉันปฏิบัติต่อบุคคลที่รักใคร่ชอบพอกันเท่าเทียมกับคนทั่วไป	.36	.31
			ค่า alpha .61	.42
		ค่า alpha ทั้งฉบับ	-	.74

P < .01

R = Reverse Items

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดการปรับตัวด้านครอบครัว

ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
		ขั้นสร้าง มาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
1	ฉันทำให้พ่อแม่ภูมิใจในตัวฉันได้ในอนาคต	.29	ตัดทิ้ง
2	พ่อแม่เข้าใจคนอื่นเช่น พี่หรือน้องของฉัน	.40	ตัดทิ้ง
3	พ่อแม่จะผิดหวังในตัวฉันในอนาคต	.45	ตัดทิ้ง
4	ฉันภูมิใจในตัวพ่อของฉัน	.46	.55
5	ฉันไม่ค่อยเข้าใจพ่อแม่ของฉัน	.54	.51
6	ฉันเชื่อมั่นและวางใจในพ่อแม่ของฉัน	.44	.61
7	พ่อแม่ของฉันเข้ากันได้ดี	.50	.63
8	เมื่อพ่อแม่เข้มงวด ฉันคิดว่าท่านทำถูกแล้ว แม้จะทำให้ฉันโกรธก็ตาม	.32	ตัดทิ้ง
9	หากฉันจะแต่งงาน ครอบครัวของฉันจะต้องมีอะไรบางอย่างเหมือนกับครอบครัวปัจจุบันของฉัน	.49	.53
10	ฉันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัว	.34	ตัดทิ้ง
11	พ่อแม่อดทนกับฉันเสมอ	.18	ตัดทิ้ง
12	พ่อแม่ไม่เคยเข้าใจใครเลย	.58	.56
13	คนในบ้านเห็นว่าฉันเป็นคนน่ารำคาญ	.44	ตัดทิ้ง
14	ฉันรักพ่อกับแม่ไม่เท่ากัน	.44	ตัดทิ้ง
15	พ่อแม่รู้สึกอับอายในตัวฉัน	.51	.39
16	ฉันไม่อยากอยู่บ้าน	.50	.52
17	ฉันไม่พอใจพ่อแม่มานานแล้ว	.59	ตัดทิ้ง
18	พ่อแม่พอใจในตัวฉัน	.38	ตัดทิ้ง
19	ฉันภูมิใจในตัวแม่ของฉัน	.48	.48
20	พ่อแม่ของฉันมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน	.55	.52
ค่า alpha		.80	.84

R= Reverse items

P<.01

ตารางที่ 5 แสดง ค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
1.การประเมินและแสดงออกทางอารมณ์	1.1	คนอื่นไว้วางใจฉันได้โดยง่าย	.30	ตัดทิ้ง
	1.2	ฉันมักไม่เข้าใจภาษาท่าทางของคนอื่น	.08	ตัดทิ้ง
	1.3	ฉันรู้เท่าทันสภาวะอารมณ์ของคน	.38	.39
	1.4	ฉันชอบให้คนอื่น ล่วงรู้อารมณ์ของฉัน	.19	ตัดทิ้ง
	1.5	ฉันรู้ตัวเสมอเมื่อฉันสื่อสารด้วยภาษาท่าทางให้คนอื่นรู้	.37	.43
	1.6	เพียงแค่มองสีหน้า ฉันก็รู้อารมณ์ของคนนั้นได้	.45	ตัดทิ้ง
	1.7	เมื่อมีอารมณ์ใดเกิดขึ้น ฉันก็รู้ตัวทันที	.47	ตัดทิ้ง
	1.8	ฉันเข้าใจภาษาท่าทางของคนอื่น	.45	.48
	1.9	เมื่อฟังใครเล่าเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวเขาฉันเข้าใจความรู้สึกของตัวเขาดี	.30	.52
	1.10	เพียงแค่อุสสีหน้าฉันก็รู้ว่าคนนั้นรู้สึกอย่างไร	.50	.54
	1.11	เพียงแต่ฟังน้ำเสียง ฉันก็เข้าใจความรู้สึกของคนพูด	.50	.51
	1.12	ยากที่ฉันจะเข้าใจว่าทำไมคนจึงรู้สึกอย่างที่เขเป็น	-.07	ตัดทิ้ง
		ค่า alpha	.68	.74
2.การจัดระบบควบคุมอารมณ์	2.1	เมื่อฉันมีอารมณ์ดี ฉันรู้วิธีเก็บอารมณ์นั้นให้คงอยู่นานๆ	.33	ตัดทิ้ง
	2.2	ฉันสามารถจัดงานให้คนสนุกसानได้	.47	.35
	2.3	ฉันสรรหากิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุข	.44	.32
	2.4	ฉันรู้ว่าทำไมอารมณ์ฉันจึงเปลี่ยนไป	.35	ตัดทิ้ง
	2.5	ฉันควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	.48	.45
	2.6	ฉันชมเชยคนอื่นเมื่อเขาทำสิ่งต่างๆ ได้ดี	.26	ตัดทิ้ง
	2.7	เมื่อคนรู้สึกหุ่เศร้าหมอง ฉันทำให้เขารู้สึกดีขึ้นได้	.47	.33
	2.8	ฉันยังยิ้มได้เมื่อกัยมา	.35	ตัดทิ้ง
	2.9	ฉันควบคุมคนได้ดี ไม่แสดงความโกรธต่อหน้าคนอื่น	.48	.49
	2.10	แม้ฉันจะไม่พอใจ ฉันก็ไม่แสดงออกมา	.45	.41
		ค่า alpha	.75	.66

P<.01

R= Reverse items

ตารางที่ 6 แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
3.การใช้ประโยชน์ของอารมณ์	3.1	ฉันรู้ว่าเมื่อใดควรและไม่ควรพูดปัญหาส่วนตัวของ ฉันกับคนอื่น	.33	ตัดทิ้ง
	3.2	เมื่อฉันเจอปัญหาใด ฉันจะหวนนึกถึงตอนที่ฉันเจอ ปัญหาล้ำกันและแก้ปัญหานั้นได้	.56	.48
	3.3	เมื่อฉันลงมือทำอะไร ฉันก็หวังไว้ว่าจะทำได้ดีเกือบ ทั้งหมด	.39	.46
	3.4	เหตุการณ์สำคัญบางอย่างในชีวิตของฉันทำให้ฉัน ต้องถูกคิดว่าจะไรบ้างที่สำคัญ และไม่สำคัญ	.43	.46
	3.5	เมื่อสภาวะอารมณ์ของฉันเปลี่ยนไป ฉันจะมองเห็น โอกาสใหม่ๆ	.41	ตัดทิ้ง
	3.6	อารมณ์เป็นสิ่งที่หนึ่งที่ทำให้การดำรงชีวิตของฉันมี คุณค่า	.45	ตัดทิ้ง
	3.7	ฉันหวังว่าจะมีสิ่งดีๆ บังเกิดขึ้น	.34	ตัดทิ้ง
	3.8	ฉันทำให้ตัวเองดูดีในสายตาของผู้อื่น	.39	.39
	3.9	เมื่อฉันอารมณ์ดี การแก้ปัญหาาก็เป็นเรื่องง่าย	.46	.52
	3.10	เมื่อฉันอารมณ์ดี ฉันจะเกิดความคิดใหม่ๆ	.53	.55
	3.11	ฉันให้กำลังใจตนเอง โดยคิดว่างานที่กำลังทำอยู่ผลจะ ออกมาดี	.49	.48
	3.12	เมื่อฉันรู้สึกว่าการอารมณ์เปลี่ยนไป ความคิดใหม่ๆมัก ผุดขึ้นมา	.50	ตัดทิ้ง
	3.13	เมื่อเจอสิ่งยากและท้าทายฉันจะเลิกทำด้วยฉันเชื่อว่า ฉันคงทำไม่ได้	.17	ตัดทิ้ง
	3.14	ฉันทำเป็นใจดีสู้เสือเมื่อเผชิญกับอุปสรรค เพื่อช่วย ให้ตนเองมีพลังต่อไป	.54	.47
		ค่า alpha	.80	.77
4.การใช้ประโยชน์ของอารมณ์	4.1	ถ้าเรียนวิชาใดไม่เข้าใจ ฉันจะหุ่บเวลาให้วิชานั้น มากขึ้น	.39	ตัดทิ้ง
	4.2	บ่อยครั้งที่ฉันอยากเลิกเรียนหนังสือ	.17	ตัดทิ้ง
	4.3	แม้งานจะยาวและใช้เวลานาน แต่ฉันไม่ได้หือดออก	.50	ตัดทิ้ง
	4.4	ฉันจะไม่เสียเวลาทำงานที่ยากเกินกำลังของตน	.12	ตัดทิ้ง
	4.5	ฉันเป็นคนที่มีความทะเยอทะยานสูง	.56	ตัดทิ้ง
	4.6	ฉันทำคามสุกาคิด "คนเป็นที่พึ่งของตน"	.43	ตัดทิ้ง
			ค่า alpha	.61
		ค่า alpha ทั้งฉบับ	-	.87

ตารางที่ ๗ แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดการเผชิญปัญหา

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
I การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา	1.การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา	ฉันลงมือแก้ไขที่สาเหตุของปัญหา	.48	.54
		ลงมือแก้ปัญหจนถึงความสามารถ	.50	.54
		ฉันแก้ปัญหาโดยทำสิ่งที่ควรทำไปทีละขั้น	.31	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.62	.65
2.การวางแผน		ฉันหาทางที่จะจัดการกับปัญหาอย่างดีที่สุด	.38	.57
		ฉันพิจารณาว่าฉันกำลังทำอะไรและทำไมจึงทำ	.35	.49
		ฉันปรึกษากับหรือกับกลุ่มหรือฟังความคิดเห็นต่างๆ เพื่อหาวิธีแก้ปัญหา	.23	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.50	.50
3.การทำงานและความสำเร็จในงาน		ฉันพยายามทำงานให้สำเร็จอย่างดีตามกำหนด	.32	.48
		ฉันทำการบ้านและดูหนังสือแทนที่จะออกไปเที่ยวเล่น	.28	.31
		ฉันไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	.19	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.43	.53
4.การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง		ฉันเลิกทำอย่างอื่นเพื่อใส่ใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่	.35	.25
		ฉันคิดหาทางแก้ปัญหานี้โดยละความสนใจ จากสิ่งอื่นๆ ไปบ้าง	.38	.36
		ฉันมุ่งแก้ปัญหาและไม่ยอมให้สิ่งใดมารบกวนความพยายามที่จะแก้ปัญหของฉัน	.27	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.52	.46
5.การชะลอการเผชิญปัญหา	5.1	ฉันพยายามไม่ทำอะไรเร็วเกินไป รอให้ได้โอกาสเหมาะจึงจะลงมือทำ	.32	.40
	5.2	ฉันทำบางสิ่งเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่ด่วนทำอะไรที่เลวร้าย	.33	.44
	5.3	ฉันพยายามควบคุมตนเองไม่ให้ทำอะไรเร็วเกินไป	.32	.43
	ค่า alpha		.51	.56
6.การตีความหมายใหม่ในทางบวก	6.1	ฉันใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียน	.22	.52
	6.2	ฉันค้นหาสิ่งที่ดีจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	.36	.54
	6.3	ฉันมองสิ่งที่เกิดขึ้น ในแง่บวกใหม่ที่ดี	.17	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.41	.55

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC		
			ขั้นสร้างมาตรฐาน (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)	
7.การยอมรับ	7.1	ฉันยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นและพยายามมองชีวิตให้ สดใสเบิกบาน	.21	.51	
	7.2	ฉันยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นและยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ไม่ สามารถเปลี่ยนแปลงได้	.18	.34	
	7.3	ฉันเรียนรู้ที่จะอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้	.14	ตัดทิ้ง	
ค่า alpha			.32	.38	
8.การหาทางผ่อนคลาย	8.1	ฉันหาเวลาทำกิจกรรมที่ชอบ เช่น ฟังเพลง อ่าน หนังสือ ดูโทรทัศน์ เล่นดนตรี หรือทำสมาธิ หรือ ทำงานอดิเรก	.30	.40	
	8.2	ฉันดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง เช่น เล่นกีฬา ออก กำลังกาย รับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ	.21	.37	
	8.3	ฉันหาความสุขเพลิดเพลิน เช่น การออกไปเที่ยว	.20	ตัดทิ้ง	
ค่า alpha			.38	.41	
9.การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่ง ของกลุ่ม		ฉันหันไปผูกมิตรกับผู้อื่น	.45	.43	
		ฉันพบปะสังสรรค์กับเพื่อน	.39	.29	
		ฉันพยายามทำตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ	.39	.51	
ค่า alpha			.60	.54	
ค่ารวม alpha			-	.84	
II การเผชิญปัญหาแบบแสวงหา การสนับสนุนทางสังคม	10.การแสวงหาการสนับสนุน ทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา	10.1	ฉันถามวิธีแก้ปัญหาจากผู้ที่เคยมีปัญหาแบบเดียวกัน มาก่อน	.49	.47
		10.2	ฉันปรึกษาผู้ที่มีความรู้หรือผู้ที่สามารถจะจัดการกับ ปัญหานั้นๆ ได้	.53	.45
		10.3	ฉันพูดคุยปัญหากับคนอื่นให้ช่วยหาทางแก้ปัญหา ให้ฉัน	.44	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha			.67	.66
11.การแสวงหาการสนับสนุน ทางสังคมเพื่อกำลังใจ	11.1	ฉันแสวงหากำลังใจจากเพื่อนๆ และบุคคลรอบข้าง	.33	.34	
	11.2	ฉันเล่าปัญหาหรือระบายความในใจของฉันกับใคร บางคน	.29	.39	
	11.3	ฉันสวดมนต์อธิษฐานขอความช่วยเหลือจากสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์	.22	ตัดทิ้ง	
ค่า alpha			.45	.46	
ค่ารวม alpha			-	.63	

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	CITC	
			ขั้นสร้างมาตร (N=212)	ขั้นเก็บข้อมูล (N=2,535)
III การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง 12 การปฏิเสธ	12.1	ฉันคิดปัญหาออกไปจากใจฉันและไม่รับรู้ว่ามันอะไรเกิดขึ้น	.20	.24
	12.2	ฉันวางแผนต่อปัญหาเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น	.23	.25
	12.3	ฉันบอกตัวเองว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวฉันไม่เป็นความจริง	.16	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.34	.48
13.การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม	13.1	ฉันเลิกพยายามที่จะแก้ปัญหา	.34	.32
	13.2	ฉันไม่ทำอะไรเลยเพราะคิดหาวิธีการแก้ปัญหาไม่ได้	.37	.25
	13.3	ฉันหมดความพยายามที่จะทำอะไรต่อไป	.29	.39
	ค่า alpha		.52	.58
14.การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด	14.1	ฉันทำงานหรือกิจกรรมอื่นทำเพื่อที่จะได้ไม่กังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้น	.20	.13
	14.2	ฉันทำกิจกรรมอื่นเพื่อจะได้ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	.30	.27
	14.3	ฉันหวังว่าปัญหาจะคลี่คลายไปได้เองหรือมีปาฏิหาริย์เกิดขึ้น	.06	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.32	.50
15.การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว	15.1	ฉันเก็บความรู้สึกต่างๆ ไว้คนเดียว	.52	.34
	15.2	ฉันปิดบังความรู้สึกของฉันไม่ให้ใครๆรู้	.51	.37
	15.3	ฉันจะอยู่กับตัวเองไม่พบใครๆ	.35	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.65	.67
16.การตำหนิตนเอง	16.1	ฉันคิดว่าฉันเป็นต้นเหตุของความเดือดร้อนให้ตนเอง	.57	.38
	16.2	ฉันบอกตนเองว่าฉันเป็นคนผิด	.64	.33
	16.3	ฉันตำหนิตนเอง	.51	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.74	.53
17.การเป็นกังวล	17.1	ฉันกังวลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในอนาคต	.45	.39
	17.2	ฉันกังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้น	.47	.43
	17.3	ฉันกังวลว่าตนเองจะไม่มีความสุข	.47	.48
	ค่า alpha		.65	.68
18.การมุ่งใส่ใจในอารมณ์ที่เกิดขึ้น	18.1	ฉันหงุดหงิดและจะระบายอารมณ์ออกมา	.29	.32
	18.2	ฉันกินและนอนต่างไปจากเดิม เช่น กินมากขึ้น นอนน้อยลง	.27	.30
	18.3	ฉันหาวิธีทำให้ความทุกข์น้อยลง เช่น โวยวาย ต้มสุรา หรือใช้ยา	.15	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha		.39	.26
		ค่ารวม alpha	-	.73

ตารางที่ 8 แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	ค่าสหสัมพันธ์(CITC)	
			ขั้นสร้างมาตร N=212	ขั้นเก็บข้อมูล จริง N=2,535
1.พฤติกรรมที่แสดงถึงความรัก/ ความหวงแหน ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ	1.1	ฉันรักษาความสะอาดของสถานที่สาธารณะ โดยไม่ทิ้งเศษขยะหรือเศษอาหาร	.23	ตัดทิ้ง
	1.2	เมื่อฉันเห็นเศษกระดาษหรือกระป๋องน้ำอัดลมทิ้งไว้ฉันจะเก็บไปทิ้งถังขยะ	.32	ตัดทิ้ง
	1.3	ฉันเก็บของที่สามารรถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกเช่น ขวดแก้ว กระดาษหนังสือพิมพ์ หรือถุงพลาสติกไว้ใช้	.33	ตัดทิ้ง
	1.4	ฉันปิดไฟ และพัดลมก่อนออกจากห้อง	.30	ตัดทิ้ง
	1.5	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ/ทรัพยากรธรรมชาติ	.37	.16
	1.6	ฉันแนะนำเพื่อนๆ และคนรู้จักให้ช่วยกันรักษาธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ	.39	.40
	1.7	ฉันปิดก๊อกน้ำขณะแปรงฟันหรือฟอกสบู่	.20	ตัดทิ้ง
	1.8	ฉันปลูกต้นไม้/ปลูกป่า เพื่อทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย	.36	ตัดทิ้ง
	1.9	ฉันทิ้งขยะในถังขยะเท่านั้น	.44	.27
	1.10	ฉันขุดหลุมฝังสัตว์เลื้อยที่ตายแทนการนำไปทิ้งถังขยะ	.31	ตัดทิ้ง
	1.11	ฉันเขียนชื่อตัวเองไว้ตามสถานที่ที่ฉันไปเที่ยวเพื่อเป็นที่ระลึก	.31	.32
	1.12	ฉันเดินลัดสนามแม้จะมีป้ายห้ามไว้ก็ตาม	.33	.21
	1.13	ฉันเก็บสิ่งของหวงห้าม เช่น ไม้จันทน์ ไม้ยาสูบ ปะการัง เปลือกหอย ฯลฯ เป็นที่ระลึก	.19	ตัดทิ้ง
	1.14	ฉันพ่นสีตามกำแพงเพราะเป็นเรื่องสนุกและทำหาย	.27	ตัดทิ้ง
	1.15	ฉันทิ้งขยะลงในคูคลองเพื่อกำจัดให้ห่างไปจากบ้าน	.29	ตัดทิ้ง
	1.16	ฉันเปิดวิทยุต่างๆ เพื่อความสนใจ	.29	.23
	1.17	ฉันหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ/ ทรัพยากรธรรมชาติ เพราะธรรมชาติที่ถูกทำลายสามารถฟื้นตัวใหม่ได้	.19	ตัดทิ้ง
ค่า alpha			.70	.51
2.พฤติกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์และชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทย	2.1	ฉันไปเที่ยวชม โบราณสถาน โบราณวัตถุของไทย	.30	ตัดทิ้ง
	2.2	ฉันเล่นการละเล่นของไทย เช่น มอญซ่อนผ้า วีรชีวีสาร รุ่งกินหาง หมากรูก หมากเก็บ ตะกร้อ กระบี่กระบอง มวยไทย ฯลฯ	.42	.48
	2.3	ฉันอ่าน/ฟัง คูละคร ลิเกที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านของไทย	.54	.51
	2.4	ฉันอ่าน/แต่งบทกลอนและคำประพันธ์ร้อยกรองต่างๆ	.37	ตัดทิ้ง

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	ค่าสหสัมพันธ์(CITC)	
			ขั้นสร้างมาตรฐาน N=212	ขั้นเก็บข้อมูลจริง N=2,535
	2.5	ฉันแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบว่าผู้ทำลายโบราณสถาน/โบราณวัตถุ	.32	ตัดทิ้ง
	2.6	ฉันตอบโต้ทันทีหากมีผู้ดูถูกหมิ่นศิลปินวัฒนธรรมไทย	.44	.29
	2.7	ฉันสอนเด็กรุ่นน้องให้อนุรักษ์และหวงแหนศิลปวัฒนธรรมไทย	.78	.25
	2.8	ฉันช่วยเหลือแพร่ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น	.55	.60
	2.9	ฉันเล่น/ฟังดนตรีไทย	.47	.62
	2.10	ฉันบ่นกับเพื่อนว่า ไม่ใช่หน้าที่ของฉันที่จะต้องอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	.15	ตัดทิ้ง
	2.11	ฉันหลีกเลี่ยงการฟังดนตรีไทย	.31	.55
	2.12	ฉันบ่นกับเพื่อนว่า ไม่ใช่หน้าที่ของฉันที่จะต้องอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	.17	ตัดทิ้ง
			ค่า alpha	.75
3.พฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย	3.1	ฉันออกเสียง ร/ล ได้ชัดเจน เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทย	.10	ตัดทิ้ง
	3.2	ฉันทักทายผู้ใหญ่ด้วยการไหว้	.30	.25
	3.3	ฉันบอกกับใครๆ ว่าฉันภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย	.28	.27
	3.4	ฉันไปรณรงค์ขอพรผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์	.27	.31
	3.5	ฉันก้มตัวเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่	.35	.28
	3.6	ฉันพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษเพราะเห็นว่าเป็นความโก้เก๋	.25	.20
	3.7	ฉันพูดภาษาไทยโดยใช้ศัพท์แสลง เช่น เฮ้ว ขาใจ เจ็ง จ๊าบ	.24	.26
	3.8	ฉันพูด "มึง/กู" กับเพื่อนผู้หญิง	.24	.41
	3.9	ฉันอายที่ต้องแต่งตัวหรือแสดงความเป็นไทย	.10	ตัดทิ้ง
			ค่า alpha	.52

ตารางที่ ๙.๙ แสดงค่าสหสัมพันธ์ CITC และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha) ของแบบวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อระทง	ค่าสหสัมพันธ์(CITC)	
			ขั้นสร้างมาตร N=212	ขั้นเก็บข้อมูล จริง N=2,535
1.พฤติกรรมหารรายได้	1.1	ฉันหาเงินค่าเล่าเรียนด้วยตนเอง	.47	.65
	1.2	ฉันช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อหารายได้ให้ครอบครัว	.47	.52
	1.3	ฉันรับจ้างทำงานนอกเวลาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว	.47	.72
	1.4	ฉันรับจ้างทำงานนอกเวลาเรียนเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว	.48	.71
	1.5	ฉันขอทุนการศึกษาเพื่อลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว	.25	ตัดทิ้ง
	1.6	ฉันทำสิ่งคิดเพื่อให้ได้เงินมา	.16	ตัดทิ้ง
	1.7	ฉันหลีกเลี่ยงการทำงานเพื่อหารายได้	.17	ตัดทิ้ง
	1.8	ฉันยืมเงินคนอื่นในเวลาที่เงินไม่พอใช้	-.09	ตัดทิ้ง
	1.9	ฉันขอเงินเพิ่มจากพ่อแม่นอกเหนือจากที่ได้รับเป็นประจำเพื่อซื้อของที่อยากได้	.26	ตัดทิ้ง
			ค่า alpha	.59
2.พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน	2.1	ฉันเก็บเงินเพื่อซื้อของที่ต้องการโดยไม่รบกวนผู้ปกครอง	.39	ตัดทิ้ง
	2.2	ฉันใช้เงินอย่างประหยัดซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น	.49	.46
	2.3	ฉันซื้ออาหารพอดีกับสิ่งที่ต้องการและรับประทานหมดทุกครั้ง	.38	ตัดทิ้ง
	2.4	ถ้าฉันจะซื้อหนังสือเล่มหนึ่ง ฉันจะเลือกหนังสือ หรือหนังสือการ์ตูนที่มีสาระประโยชน์	.13	ตัดทิ้ง
	2.5	ฉันเก็บเงินซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียน	.39	.38
	2.6	ฉันเก็บเงินซื้อเครื่องกีฬา	.18	ตัดทิ้ง
	2.7	เมื่อเห็นของที่ชอบ ฉันจะซื้อทันทีโดยไม่คิดอะไรมาก	.41	ตัดทิ้ง
	2.8	ฉันซื้อเสื้อผ้าใหม่ๆ เพื่อแต่งตัวให้น่าสมัย	.30	ตัดทิ้ง
	2.9	ฉันรับประทานอาหารตามร้านแพงๆ	.50	.31
	2.10	ฉันไปเดินตามห้างสรรพสินค้าและซื้อของโดยไม่จำเป็น	.48	.39
	2.11	ฉันเก็บเงินซื้อวิดีโอเกมส์ หรือเกมส์คอมพิวเตอร์ ทุกครั้งที่ออกใหม่	.17	ตัดทิ้ง
	2.12	ถ้าฉันมีเงิน ฉันจะซื้อขนมขบเคี้ยวอย่างเดียว	.19	ตัดทิ้ง
	2.13	ฉันใช้เงินในการเสี่ยงโชคหรือการพนัน	.24	ตัดทิ้ง
		ค่า alpha	.70	.60

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อกระทง	ค่าสหสัมพันธ์(CITC)	
			ขั้นสร้างมาตร N=212	ขั้นเก็บข้อมูล จริง N=2,535
3.พฤติกรรมการตัดสินใจ ใช้เงิน	3.1	ฉันซื้อของใช้ที่เห็นว่าสวยและเหมาะกับตัวมากกว่าซื้อของที่ มีชื่อหรือชื่อตามเพื่อน	.11	ตัดทิ้ง
	3.2	ฉันซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่มีราคายุติธรรม	.39	.30
	3.3	ฉันซื้อของโดยดูจากคุณภาพ มากกว่าซื้อตามโฆษณา	.20	.37
	3.4	เมื่อเห็น โฆษณาสินค้าใหม่ ฉันจะซื้อทันที	.31	.35
	3.5	ฉันเลือกสินค้าที่มีชื่อ และราคาแพง	.31	.30
	3.6	ฉันซื้อของที่ไม่น่าเป็นเมื่อมีการลดราคาหรือมีของแถม	.11	ตัดทิ้ง
	ค่า alpha.		.46	.54
4. พฤติกรรมการประหยัด และการออม	4.1	ฉันวางแผนการเก็บเงินเพื่อซื้อสิ่งที่ต้องการ	.51	ตัดทิ้ง
	4.2	ฉันใช้เงินตามแผนที่วางไว้	.61	.46
	4.3	ฉันใช้จ่ายอย่างประหยัดเพราะรู้ว่าเงินทองเป็นของหายาก	.66	.50
	4.4	ฉันแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้ใช้ในเวลาที่ต้องการ	.65	.53
	4.5	ฉันใช้เงินที่ได้มาทั้งหมด โดยไม่เหลือเก็บ	.46	.40
	ค่า alpha		.80	.69
5.พฤติกรรมกรรับรู้ข่าว สารทางเศรษฐกิจ	5.1	ฉันอ่านหนังสือพิมพ์หรือฟังข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของ ประเทศ	.34	.34
	5.2	ฉันระหัดมากขึ้น เมื่อรู้ว่าประเทศชาติมีปัญหาเศรษฐกิจ	.46	.39
	5.3	ฉันอุดหนุนสินค้าไทย เพื่อช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติ	.35	.29
	5.4	ฉันหลีกเลี่ยงการอ่าน/ฟังข่าวทางเศรษฐกิจ	.20	.39
	ค่า alpha		.55	.57

p < .01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนการทดสอบ

คำอธิบาย

การทดสอบมี 2 คาบ คาบละ 45-50 นาที

คาบที่ 1 ให้ทำ ชุดสีน้ำเงิน

คาบที่ 2 ให้ทำ ชุดสีเขียว

ระหว่างคาบให้นักเรียนได้พัก 10-15 นาที อย่าให้ทำติดต่อกันไป 2 ชุด

- 1.ให้ผู้ทดสอบอ่านคำชี้แจงปกหน้า ให้ผู้รับการทดสอบฟัง
- 2.ชุดสีน้ำเงิน ให้ผู้รับการทดสอบทำตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ผู้รับการทดสอบอ่านแต่ละข้อให้เข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถามก่อนลงมือทำ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ต่อไป
- 3.ชุดสีเขียว ให้ทำในคาบที่ 2 โดยทำตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ติดต่อกันไป
- 4.ให้ผู้ทำการทดสอบอ่านคำแนะนำในการตอบ และอธิบายการตอบให้ผู้รับการทดสอบฟังจนเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถามก่อนลงมือทำ อย่าลืมเน้นให้ทำให้ครบทุกข้อและคิดก่อนทำ เพราะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ถ้าทำไม่ครบทุกข้อ ข้อมูลจะใช้ไม่ได้
- 5.เมื่อทำเสร็จแล้วให้ผู้รับการทดสอบตรวจทานความถูกต้องและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลทุกตอน พยายามทำให้เสร็จในกำหนดเวลาที่โรงเรียนให้ คือ คาบละ 45-50 นาที แล้วจึงให้ออกจากห้องเรียน
- 6.ไม่พูดหรืออธิบายเกินกว่าคำอธิบายในคำแนะนำในการตอบ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบคุณ

หมายเหตุ

ให้ทุกกลุ่มขอข้อมูล คะแนนเฉลี่ยสะสมจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย (GPAX) ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนด้วย อย่าลืม

ภาคผนวก ข.
ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง ง. แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 1,316 คน ตามตัวแปร 8 ตัวแปร

ตารางที่ ผข.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษาและภูมิภาค

ภูมิภาค \ ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาปีที่ 6		รวม
	ในเมือง	ชานเมือง	ในเมือง	ชานเมือง	
ภาคเหนือ	57	50	52	53	212
ภาคกลาง	61	61	67	44	233
ภาคใต้	67	84	86	84	321
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	56	63	69	62	250
กรุงเทพมหานคร	95	60	82	63	300
รวม	336	318	356	306	1,316

ตารางที่ ผข.2 แสดงลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับการศึกษาของพ่อแม่

ระดับการศึกษา \ ตัวแปร	พ่อ	แม่
ประถมศึกษา	509	665
มัธยมศึกษา	332	221
อนุปริญญา	107	91
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	340	301
อื่นๆ	-	38
รวม	1,316	1,316

ตารางที่ ผข.3 แสดงประเภทลำดับการเกิดของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับการเกิด	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ลูกคนเดียว	163	12.5
ลูกคนโต	506	38.7
ลูกคนกลาง	209	16.0
ลูกคนเล็ก	428	32.8
ไม่ตอบ	10	-
รวม	316	100

ตารางที่ ผข. 4 แสดงผลการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการเรียน	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
กลุ่ม 1.01-2.00	186	14.3
กลุ่ม 2.01-3.00	494	37.9
กลุ่ม 3.01-4.00	623	47.8
ไม่ตอบ	13	-
รวม	1,316	100

ตารางที่ ผข. 5 แสดงอาชีพหลักของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพหลัก	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	417	33.3
ค้าขาย	250	22.0
เกษตรกร	318	25.4
ลูกจ้าง	80	6.4
รับจ้างทั่วไป	188	15.0
ไม่ตอบ	63	-
รวม	1,316	100

ตารางที่ ผข. 6 แสดงกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรเพศ

เพศ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	528	40.1
หญิง	788	59.9
รวม	1,316	100

ตารางที่ ผข. 7 แสดงกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
อยู่กับพ่อแม่	979	74.4
รูปแบบอื่น	337	25.6
รวม	1,316	100

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาร่วมพัฒนาแบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู

- 1.รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ขงกิตติกุล
- 2.รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร
- 3.รองศาสตราจารย์ วชิร ทรัพย์มี
- 4.รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง
- 5.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวรรณ
- 6.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรวดี วัฒนจากโกศล

รายนามผู้วิจัยพัฒนาข้อกระทงในแบบวัดพฤติกรรมและผู้ทรงคุณวุฒิ

1.แบบวัดพฤติกรรมทางสังคม

<u>ผู้วิจัย</u>	1 รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ
	2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัคนางค์ มณีศรี

2.แบบวัดพฤติกรรมทางการเมือง

<u>ผู้วิจัย</u>	รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์
<u>ผู้ทรงคุณวุฒิ</u>	1.รองศาสตราจารย์ วชิร ทรัพย์มี
	2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวรรณ

3.แบบวัดการพฤติกรรมส่วนบุคคล

<u>ผู้วิจัย</u>	รองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โคตรจรัส
<u>ผู้ทรงคุณวุฒิ</u>	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ขงกิตติกุล

4.แบบวัดพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม

<u>ผู้วิจัย</u>	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ
<u>ผู้ทรงคุณวุฒิ</u>	1.รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร
	2.รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธากณานนท์
	3.รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง
	4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรวดี วัฒนจากโกศล

5.แบบวัดพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

<u>ผู้วิจัย</u>	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธากณานนท์
<u>ผู้ทรงคุณวุฒิ</u>	1.รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร
	2.รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง
	3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ
	4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรวดี วัฒนจากโกศล

ภาคผนวก ง.

เอกสารงานวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7-15

สำนักบริหารวิชาการ
 รับ วันที่ 9 ต.ค. 2543
 เวลา 15.55 เลขที่ 2094

พุทธวงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักบริหารมหาวิทยาลัย
 ว.ค.ป 6 ต. 43 เวลา 8.30-4
 26/9 413

ที่ วว 0705/ 1535

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กท 10900

๒๑ กุมภาพันธ์ 2543

968/43
 15 ต.ค. 2543
 11.30

เรื่อง การขอเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ของโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณประจำปี 2543
 เรียน อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อ้างถึง หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ทม 0301/862 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แจ้งขอเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างการวิจัย
 ของโครงการวิจัย เรื่อง "การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการ
 สังคมประคิตของครอบครัวไทยในปัจจุบัน ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน" ซึ่งได้รับงบประมาณ
 ประจำปี 2543 เป็นเงิน 700,000 บาท โดยขอเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้เปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างการ
 วิจัยได้ พร้อมนี้จะได้นำไปแก้ไขฐานข้อมูลโครงการวิจัย ให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป
 จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

เลขที่ สำนักบริหารวิชาการ

2094 ก.
 15 ต.ค. 43
 15.55
 ๒๑ ๒ ๕๓
 (ลงนาม)
 [Signature]

ขอแสดงความนับถือ
 1 กมลรัตน์
 (นางสาวกมลรัตน์ ตาหมื่นเตน)
 รองอธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เรียน คณะบดีคณะจิตวิทยา

[Signature]
 กมลรัตน์
 98-2260
 16/10/43
 พญ.วิภาดา...
 16/10/43

กองวิเคราะห์โครงการและประเมินผล
 โทรศัพท์, โทรสาร 5792283, 9406501
 ต้าเนาส่ง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

เพื่อโปรดรับทราบและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้อง
 ดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

[Signature]
 (นางประไพพิศ มงคลรัตน์)
 ผู้อำนวยการสำนักบริหารวิชาการ
 15 ต.ค. 43

ที่ ทม 0301/ 8๕๖

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม.10330

๙ กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอลิขิตกลุ่มตัวอย่าง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ตามที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2543 ให้ดำเนินการวิจัยเรื่อง "การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการสังคมประภคิตของครอบครัวไทยในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน" โดยรองศาสตราจารย์ ดร.พรณทพิทย์ ศิริวรรณมุขย์ จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ 700,000 บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน) รหัส 1000๙677-0001 นั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไคร่ขอเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวครอบคลุมการวิจัยได้มากกว่า ทั้งนี้การเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างมิได้ส่งผลต่อการวิจัยแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

สถาบันวิทยบริการ

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

16.11

(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว)

รองอธิการบดี

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ส่วนพัฒนาวิชาการ

สำนักบริหารวิชาการ

โทร.218-0219-20 โทรสาร 218-0208

สำเนาเรียน รองศาสตราจารย์ ดร. พรณทพิทย์ ศิริวรรณมุขย์

ที่ ทม 0355/ 1๙ ๗1

คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิทยกิตติ์ ชั้น 16
สยามสแควร์ ปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

26 เมษายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

ด้วยคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทุนวิจัยงบประมาณแผ่นดินทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการสังคมประกิตของครอบครัวไทยในปัจจุบันที่มีต่อการพัฒนาประเทศ" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาคต่าง ๆ ฉะนั้น คณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษาให้กรุณาทำบันทึกขอความร่วมมือในการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1 และนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ชั้นปีละ 50 คน โดยอาจเป็น 1 หรือ 2 ห้องเรียนก็ได้เป็นเวลา 2 คาบเรียน ที่ไม่ติดต่อกันโดยอาจเป็นเช้า 1 คาบ บ่าย 1 คาบ
2. กำหนดวันเวลาที่เก็บข้อมูลในระหว่างวันอังคารที่ 23 พฤษภาคม - วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน 2543

ส่วนรายชื่อโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนเทอวัง โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
2. ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่-โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย,โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม
จังหวัดลำปาง - โรงเรียนบุญวาทย์วิทยา, โรงเรียนแม่เกาะวิทยา
3. ภาคกลาง : จังหวัดนครปฐม - โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย, โรงเรียนวัดไร่ขิง (มัธยม)
จังหวัดเพชรบุรี - โรงเรียนพรหมานุสรณ์, โรงเรียนบ้านลาดวิทยา
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดอุบลราชธานี - โรงเรียนเบญจมะยมมหาธาตุ,
โรงเรียนวิจิตรพิทยาคม
จังหวัดยโสธร - โรงเรียนยโสธรพิทยาคม,โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชบุปถัมภ์
4. ภาคใต้ : จังหวัดสงขลา - โรงเรียนมหาวชิราวุธ,โรงเรียนพรรคชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์
จังหวัดตรัง -โรงเรียนวิเชียรมนาค, โรงเรียนห้วยยอด

รายละเอียดของการเก็บข้อมูลนั้นคณะวิจัยจะติดต่อโดยตรงกับโรงเรียนเอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยระดับมหภาคและจุลภาค ผู้วิจัยในระดับมหภาค ได้แก่

- รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ หัวหน้าโครงการวิจัย
- รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อูวรรณโณ
- รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณนันท
- รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัคณางค์ มณีศรี
- อาจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ

ผู้วิจัยในโครงการจุลภาค ได้แก่

- รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล
- รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร
- รองศาสตราจารย์ วชิร ทวีรัมย์
- รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง
- อาจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์
- อาจารย์เรวดี วัฒนากโกศล

คณะจิตวิทยาหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

สถาบันวิทยบริการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

คณบดีคณะจิตวิทยา

ที่ ศธ 0806/ 6522

กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

๘ พฤษภาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

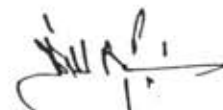
อ้างถึง หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ทม 0355/471 ลงวันที่ 26 เมษายน 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือจาก
กรมสามัญศึกษา ประสานกับโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 20 โรงเรียน เพื่อขอเก็บ
ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง "การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการ
สังคมประภคิตของครอบครัวไทยในปัจจุบันที่มีต่อการพัฒนาประเทศ" ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมสามัญศึกษายินดีให้ความร่วมมือ ทั้งนี้ ได้แจ้งสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด
ที่โรงเรียนตั้งอยู่แล้ว ขอให้ประสานโดยตรงกับโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช บุญนำ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสามัญศึกษา

กองการมัธยมศึกษา

โทร. 2828463

โทรสาร 2824096

3 0021 00073893 0

คำสั่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ 232/2543

เรื่อง ให้ข้าราชการ ไปราชการต่างจังหวัด

ให้ ข้าราชการ คณะจิตวิทยา ผู้มีนามต่อไปนี้ ไปสำรวจข้อมูลงานวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคนไทยกับกระบวนการสังคมประภคของครอบครัวไทยในปัจจุบันที่มีต่อการ พัฒนาประเทศ ดังนี้

วันที่ 18-21 พฤษภาคม 2543 สำรวจข้อมูล ณ จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดยโสธร คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล ระดับ 9

วันที่ 22-23 และ 28-29 พฤษภาคม 2543 สำรวจข้อมูล ณ จังหวัดนครปฐม และจังหวัด เพชรบุรี คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พรนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ระดับ 9

2. รองศาสตราจารย์ วชิร ทรัพย์มี ระดับ 9

3. อาจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชอุจน์ ระดับ 7

4. อาจารย์ อภิษฎา ไชยวุฒิภรณ์วานิช ระดับ 4

วันที่ 22-25 พฤษภาคม 2543 สำรวจข้อมูล ณ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญทิไล ฤทธาคณานนท์ ระดับ 9

2. รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร ระดับ 9

3. รองศาสตราจารย์ ศิรางค์ ทับสายทอง ระดับ 9

4. อาจารย์ ดร.พรนระพี สุทธิวรรณ ระดับ 7

5. อาจารย์ เรวดี วัฒนทกโกศล ระดับ 6

วันที่ 26 พฤษภาคม - 4 มิถุนายน 2543 สำรวจข้อมูล ณ จังหวัดสงขลา คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ระดับ 9

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันนางค์ มณีศรี ระดับ 8

สั่ง ณ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ กำจร ตติยกวี)

รองอธิการบดีค้ำบบริหารบุคคลและการพัสดุ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี